

[Naar inhoudslijst](#)

ZELHEM

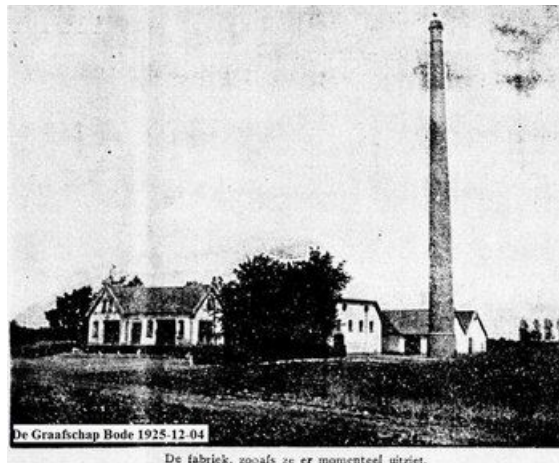
1903-1971

De Graafschap Bode 1925-12-04

Foto van de fabriek vanaf de oprichting.

De Graafschap Bode 1925-12-04

De fabriek, zoals ze er momenteel uitziet.

Lijst Zelhem

		Melk	Melkg.	Boter	Onkost.
	1915 / 1920 / 1925 / 1930 / 1935 / 1940 / Bijlagen				
1892	Knipsel: Lezing v. Weijdom Claterbos				
1894	Knipsels: plannen voor oprichting boterfabriek				
1902-07-12	Verslag vergadering – reglement en Bestuursleden				
1902-08-16	Verslag beginvergadering – grond en bouwtekening				
1903					
1903-01-19	Officiële begindatum – zie bij 25 Jr.				
1903-03-18	Verslag 1e alg. vergadering				
1903-06-03	Gerucht over <i>kalverziekte</i> door ondermelk				
1903-10-31	Lezing T. Wassenaar over nut coöp zuivelfabrieken				
1903-11-07	Verslag alg. vergadering aandeelhouders				
1904					
1904-03-19	Verslag alg. vergadering				
1905					
1905-10-21	Verslag alg. vergadering				
1906					
1906-10-27	Verslag alg. vergadering				
1908-05-06	Knipsel: Statuten Fokvereniging De Samenwerking				
1910					
1911-04-12	Gegevens uit jaarverslag CZ Erica 1910	4,467			
1911-08-19	Verslag alg. vergadering				
1912					
1912-03-20	Verslag alg. vergadering – gegevens 1911	4,460			
1912-09-14	Verslag alg. vergadering				
1912-12-14	10 Jr jubileum dir. Wassenaar – aansluitend verg.				
1912-12-21	Verslag verg fokvereniging De Samenwerking				
1913					
1913-03-14	Verslag alg. vergadering – gegevens 1912	4,701	f4,32 ⁵	f1,42	
1913-10-24	Verslag alg. vergadering				
1913-12-23	Verslag verg fokvereniging , plan voor controlever.				
1914					
1914-03-10	Verslag alg. vergadering-1 – gegevens 1911	5,760			
1914-03-13	Verslag alg. vergadering-2				
1914-04-07	Gegevens uit jaarverslag CZ Erica 1913	5,760	f4,286		
1914-12-29	Verslag alg. vergadering-1				

1914-12-31	Verslag alg. vergadering-2				
1915					
1915-02-26	Verslag verg Fokvereniging de Samenwerking				
1915-03-12	Uitvoerig verslag alg. vergadering				
1915-04-09	Knipsel: Ontbinding Fokvereniging de Samenwerking				
1915-04-13	Gegevens uit jaarverslag CZ Erica 1914	6,190	f4,28	f1,36 ¹	f0,70 ¹
1915-10-12	Knipsel: lijst aanbesteding melkritten				
1915-10-29	Verslag alg. najaarsvergadering				
1916					
1916-03-10	Verslag alg. vergadering				
1916-04-04	Gegevens uit jaarverslag CZ Erica 1915				
1916-05-26	Beschrijving verbouwde zuivelfabriek				
1917	DGB niet op www, eind sept. 1916 tot begin okt. 1918				
1918					
1919					
1919-03-14	Verslag alg. vergadering				
1919-06-03	Gegevens uit jaarverslag CZ Erica 1918	3,777	f9,683		
1919-10-31	Verslag alg. vergadering				
1919-11-04	Knipsels: nw. Plan voor Fok- en Controleverenigingen				
1919-11-04	Knipsel: lijst aanbestedingen melkritten				
▲					
1920					
1920-04-02	Verslag alg. voorjaars vergadering				
1920-04-27	Gegevens uit jaarverslag CZ Erica 1919	4,141	f10,21 ⁴	f3,35	f1,93 ⁷
1920-11-02	Verslag alg. vergadering				
1920-11-02	Knipsel: Lijst aanbesteding melkritten 1921				
1921-04-01	Verslag alg. vergadering – gegevens 1920	5,137	f8,94	f2,92 ³	f1,73 ⁷
1922-04-28	Gegevens uit jaarverslag CZ Erica 1921	5,139	f8,14	f2,63	f1,61 ⁴
1922-11-07	Verslag alg. vergadering				
1923-03-27	Verslag alg. vergadering – gegevens 1922	4,797	f6,40	f2,13 ³	f1,42 ⁵
1923-06-08	Knipsel over – geen – elektriciteit voorziening dorp				
1923-07-05	Knipsels: Inbraak, 12000 gld. buit.				
1923-11-02	Verslag alg. najaarsvergadering				
1924-04-01	Verslag alg. vergadering – gegevens 1923	5,791	f6,24 ⁴	f2,01 ³	f1,35
1924-05-14	Knipsels: Over inbraak 1 op 2 juni 1923 in Zelhem				
1924-10-31	Verslag alg. vergadering				
▲					
1925					
1925-01-23	Gegevens CZ. Erica Zelhem over 1924.	7,268	f7,47 ⁷	f2,01	f1,16

	1925 ca mrt zelfhem/melk niet gevonden				
1925-03-10	Vergadering M.R.IJ. Stierenvereniging				
1925-08-18	Over film KvK van CZ Erica				
1925-12-04	Verbouwingsplannen met tekening				
1926-03-26	Verslag alg. vergadering – gegevens 1925	7,803	f7,53 ⁵	f2,32	f1,09 ³
1926-06-29	Knipsel: Foto van MRIJ Topstier Derk				
1927-03-25	Verslag alg. vergadering – gegevens 1926	8,784	f6,36 ⁵	f1,99	f0,98 ²
1928-01-20	25 Jr. jubileum 1903-1928 gegevens 1903-1927				
1928-03-30	Verslag alg. vergadering met gegevens 1927	8,728	f6,44 ⁷	f2,33	f1,04
1929-02-05	Knipsel uit jr.-verslag met gegevens 1928				
1929-04-05	Verslag algadering – met gegevens 1928	9,034	f6,67 ⁵	f2,11	f1,03
1929-10-25	Verslag alg. najaarsvergadering				
▲					
1930					
1930-03-28	Verslag alg. vergadering met gegevens 1929		f6,55 ⁵		
1931-03-11	Verslag alg. vergadering met gegevens 1930				
1932-03-10	Verslag alg. vergadering (geg. uit 1933)	9,299	f4,22	f1,34	
1933-01-27	Knipsel> met gegevens uit jaarverslag 1932	9,655	f3,63	f1,16	f0,78
1933-02-17	Zindelijke melkwinning. Reductase-onderzoek				
1933-03-10	Verslag alg. vergadering				
1934-01-22	Gegevens met gegevens jaarverslag 1933	9,547	f3,47	f1,12	f0,73
1934-03-16	Verslag alg. vergadering – gegevens 1933				
1934-10-26	Knipsel: Lijst aanbesteding melkritten 1934 – '35				
▲					
1935					
1935-02-11	Knipsel: Gegevens uit jaarverslag – gegevens 1934	9,690	f3,57	f1,13	f0,69
1935-03-13	Verslag alg. vergadering – ook gegevens 1934				
1935-11-13	Nieuwe methode voor het opbinden der koestaarten.				
1936-01-29	Knipsel: Gegevens uit jaarverslag – gegevens 1935	10,041	f3,96	f1,20	f0,66
1936-03-11	Verslag alg. vergadering – Gegevens 1935				
1936-09-16	Knipsel: Oud-voorzitter G. W. Ooijman overleden				
1936-09-21	Begrafenis G.W. Van Ooijen				
1937-03-xx	Kranten ontbreken begin 1937				
1937-11-19	Knipsel: kort verslag alg. vergadering				
1937-12-24	Verslag alg. jr.-verg. <i>tbc. - bestrijding vereniging</i>				
1938-03-11	Knipsel: Gegevens uit jaarverslag – gegevens 1937				
1938-11-02	Knipsel: Lijst aanbesteding melkritten 1938 – '39				
1939-03-10	Knipsel: Gegevens uit jaarverslag – gegevens 1938				

1939-03-30	Knipsel: Lijst aanbesteding melkritten 1938 – '40				
▲					
1940					
1940-03-12	Verslag alg. vergadering – gegevens 1939 <u>uit</u> 1941	12,777	f 4,8		f 0,69
1941-01-22	Gegevens uit jaarverslag – gegevens 1940	10,428	f 5,78		f 0,89
1941-03-28	Verslag alg. vergadering				
1941-10-27	Knipsel: Lijst aanbesteding melkritten '40, '41 en '42				
1943-03-19	Knipsel: oud- dir Tj. Wassenaar (1903-1918) overleden				
1975-06-25	<i>Coberco</i> verbouwd kaasfabrieken – Zelhem sluit in 1977				
▲					
BIJLAGEN					
bijlage-1	1914-02-13: G.J. Venderbosch 50 jr 'Meester'				
bijlage-2	1915-01-12 Oprichting <i>Coöp. Aankoop Vereniging</i>				
bijlage-3	1903-01-28 Eerste ledenvergadering Boerenleenbank				

Gegevens

1e directeur Tj. Wassenaar 1903 – 1918 (werd dir. verkoopvereniging CZGO)

2e Directeur H. J. Arendsen 1918 – '57 was ass. in Zelhem

3e Directeur A. H. Arendsen '59 -

1892 Knipsels

Aankondiging lezing 'wandelleraar' GOMvL v. Weijdom Claterbos

De Graafschap Bode 1892-10-29

ZELHEM.

— De heer J. J. van Weijdom Claterbos zal op Donderdag 3 November, des avonds te 6 uren, in de societeitszaal alhier, eene lezing houden over de **boterbereiding**.

Een druk bezoek zal dien heer en ook het bestuur der plaatselijke onderafd. van de G. O. M. v. Landbouw zeker aangenaam zijn.

1894 Knipsels

Twee knipsels over plannen bouw eener boterfabriek

De graafschap Bode 1894-05-26

ZELHEM.

— In onze gemeente wordt er ernstig over gedacht een kleine **boterfabriek** met handcentrifuge op te richten.

Voor den landbouwer zou het zeker te wenschen zijn, wanneer dit plan verwezenlijkt werd.

De Graafschap Bode 1894-10-27

ZELHEM.

— In een Woensdag bij den heer G. Kumeling te Velswijk onder deze gemeente gehouden druk bezochte vergadering, werd besloten tot oprichting eener **boterfabriek** en een voorloopige commissie benoemd bestaande uit de heeren G. Kleve, G. J. Venderbosch en H. Mentink.

1900

De Graafschap bode 1902-07-12

Verslag vergadering leden Coöp. Roomboterfabriek Goedkeuring reglement en verkiezing bestuur

ZELHEM- 9 juli. Vergadering van leden der coöperatieve roomboterfabriek „Erica” te Zelhem op Woensdag 9 Juli des namiddag 5 uur ten huize van D. Berendsen te Zelhem. Tegenwoordig zijn ongeveer 70 leden.

De heer H. A. Bruggink opent de vergadering en verzoekt de voorlopige secretaris, de heer G. J. Venderbosch,¹ het huishoudelijk reglement zoals dit door het voorlopig bestuur is opge- maakt, voor te lezen.

Na voorlezing der artikelen afzonderlijk wordt het gehele reglement zonder hoofdelijke stem- ming goedgekeurd.

Aan de orde is: Verkiezing van 5 bestuursleden.

De heer Venderbosch, die tot heden de voorlopige werkzaamheden heeft verricht, zegt, dat het misschien wel wat voorbarig van hem is als hij verzekert geen betrekking als bestuurslid te kunnen aannemen, daar zulks in de eerste plaats zijn werkkring niet toelaat en ten tweede dat hij het beter acht zo hiermede jongere krachten belast werden.

De vergadering, hoe ongaarne ook, moet zich hiermee verenigen, doch benoemt hem daarop, op voorstel van de heer Bruggink, bij acclamatie tot ere-voorzitter der vereniging.

De heer V., vereerd door dit blijk van vertrouwen, neemt deze benoeming aan.

Een daverend applaus ging hierna op.

Tot bestuursleden werden hierna gekozen de heren H. A. Bruggink, G. Elsinga, G. W. Ooij- man,² D. Coops en G. Nijhof, die allen ter vergadering tegenwoordig, hun benoeming verkla- ren aan te nemen.

Punt 3. Beslissing over de aankoop van bouwterrein.

De Voorzitter deelt mede, dat getracht is meerdere terreinen te kunnen aanbieden, doch ver- schillende redenen hebben er toe geleid, dat slechts één terrein kon worden aangeboden, nl. een stuk grond van de heer Knaake, gelegen in de Enk in de nabijheid van het spoor en ge- legen aan de groten weg.

Dit terrein hetwelk der vereniging is aangeboden voor de prijs van f 8 per are wordt door het bestuur als zeer geschikt aangemerkt.

Verder deelt de voorzitter mede dat door mevrouw Schepers alhier is toegezegd dat zij als be- langstellende in de oprichting dit terrein der vereniging cadeau wenst te geven.

Deze mededeling wordt met applaus begroet.

Na enige besprekingen wordt het bestuur gemachtigd om, na onderzoek over het verkrijgen van goed water en de afvoer van het gebruikte, met de heer Knaake te onderhandelen.

Ook omtrent de inrichting van de fabriek waarover het bestuur reeds met enige firma's had ge- correspondeerd wordt na enige besprekingen het bestuur opgedragen naar goedvinden en in het belang der vereniging te handelen.

1 De heer G. J. Venderbosch was schoolmeester (ZHN.) zie ook Bijlage -1

2 Soms ook geschreven als Ooyman. In deze map gekozen voor schrijfwijze met 'ij' (ZHN.)

Ter verkrijging van het benodigde kapitaal, wordt besloten te trachten aandelen van *f* 10, en obligatiën van *f* 100, te plaatsen; zo dit niet mocht gelukken, zich dan met de een of andere bankinstelling in verbinding te stellen.

Nadat de voorzitter de leden voor de opkomst en het voorlopig bestuur voor zijn genomen moeite had bedankt, werd de vergadering gesloten.

De Graafschap bode 1902-08-16

Verslag vergadering leden CZ. Erica

ZELHEM. - In de Woensdagavond j.l. te Zelhem gehouden vergadering van leden der Coöperatieve Roomboterfabriek „Erica” werden de notulen der vorige vergadering gelezen en goedgekeurd.

Tegenwoordig waren 70 leden.

Op voorstel van het bestuur werd besloten tot aankoop van het terrein van de heer H.E.

Knaake, ter grootte van 30 Are tegen den prijs van *f* 8.- per Are.

10 Are daarvan werd geschonken door Mevrouw Schepers als blijk van belangstelling in de oprichting der fabriek. De voorzitter deelde nog mee dat het water op bedoeld terrein is goedgekeurd.

Het bestek en tekening van de te bouwen fabriek zoals dit is opgemaakt door den heer H. J. L. Ovink architect te Doetinchem werd goedgekeurd.

De kosten hiervan werden geraamd op 7000 à 8000 gulden.

De tekening is gemaakt na een bezoek van de voorzitter de heer Bruggink met genoemde architect, gebracht aan een dergelijke fabriek te Heerde.

De begroting van kosten voor de inventaris der fabriek tot een gelijk bedrag (7 á 8000 gld.) werd eveneens goedgekeurd.

Tot commissarissen werden gekozen de heren G. J. Wolsink en B. Termaat voor Halle; G. J. Ooijman en D. Eenink voor Nijman; W. Buunk voor Halsche Heide; J. A. Bennink voor Heidenhoek; H. W. Willink voor IJzevoorde; G. Molenkamp voor Wassinkbrink; Heerink voor Winkelerbroek; van Zuilekom voor Velswijk, en te Mebel voor de buurtschap Oisterwijk; en de heren G. Bel, J. Tennissen en G. Bussink voor het dorp Zelhem.

Medegedeeld werd dat de aanbesteding der gebouwen zal plaats hebben op 30 Aug. a.s. waarna de vergadering werd gesloten.

De Graafschap bode 1902-11-08

ZELHEM.

— Voor de betrekking van Directeur aan de alhier op te richten coöperatieve **roomboterfabriek** hebben zich 39 sollicitanten aangemeld. Door het bestuur is uit dezen eene voordracht opgemaakt bestaande uit de heeren G. A. Bruil te Hoogeveen; S. van der Meulen te Koudum en T. Wassenaar te Birdum.

Binnen eenige dagen zullen de leden uit deze voordracht eene keuze doen.

De Graafschap bode 1902-11-15

ZELHEM.

— In eene vergadering van commissarissen en bestuurders der **roomboterfabriek** „Erica” alhier, werd tot directeur der fabriek benoemd de hr. F. Wassenaar te Birdaard.

In het geheel waren 18 stemmen uitgebracht, waarvan 11 op den hr. F. Wassenaar, 6 op den hr. G. A. Bruil te Hoogeveen, terwijl één blanco briefje.

De Graafschap bode 1902-11-29

ZELHEM.

AMBT-DOETINCHEM.

— Blijkens achterstaande advertentie zal door het Bestuur der Coöperatieve **Roomboterfabriek** „Erica” te Zelhem, op Donderdag a. s. ten zes ure bij Lubbers in de Kruisberg een vergadering gehouden worden, ter bespreking van deelneming in de melkleverantie aan genoemde fabriek:

Aan belangstellenden in de **KRUISBERG**

en **Omstreken** wordt medegedeeld, dat door het Bestuur der **Coöperatieve Roomboterfabriek** „Erica” te Zelhem eene

vergadering

zal worden gehouden op **Maandag 1 December**, 's avonds **6 uur**, bij A. LUBBERS in de Kruisberg, tot bespreking van **deelneming in de melk-leverantie** aan bovengenoemde fabriek.

De Graafschap Bode 1902-12-20

Het **BESTUUR** der Coöp. Stoom **Zuivelfabriek** „Erica” te Zelhem,

zal aanbesteden:

Negen Melkritten,

op **Zaterdag 27 Dec. a.s.**, 's nam. **2 uur**, bij G. BEL, waar vanaf Zondag 22 Dec. de omschrijving en de voorwaarden ter inzage liggen.

Ook is hiervan inzage te bekomen bij A. H. LOVINK, Halle.

1903

DGB 1903-01-21 – Maandag 19 jan. 1903 eerste melk verwerkt

De Graafschap Bode 1903-01-14

ZELHEM.

— De leden en de losse leveranciers van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „Erica” hebben aanzegging gekregen om Vrijdag a.s. met het leveren der melk te beginnen.

Hoewel het „proefdraaien” op Dinsdag was vastgesteld, zal het echter een dag later plaats hebben, wegens de overstelpende hoeveelheid werk, dat er nog te verrichten is. Dat er nu maar geen tegenspoeden en teleurstellingen komen, zal zeker de wensch zijn van al de leden der vereeniging.

De Graafschap Bode 1903-01- 21

ZELHEM.

— Coöperatieve Stoomzuivelfabriek „Erica”. Prijs der boter per K. G. f 1,25. Voor leden-aandeelhouders 5 et per K. G. minder op Woensdag en Zaterdag.

Maandag j. l.* is dan eindelijk het werk aan de fabriek begonnen. De machinerieën werken uitstekend, alles toont aan, dat het eerste kwaliteit fabrikaat is en door bekwame handen in elkaar gezet. Het lijdt dan ook geen twijfel, of de geproduceerde boter zal van uitstekende kwaliteit zijn en zich spoedig een plaatsje op de markt hebben veroverd. De leden mogen echter wel indachtig zijn, dat door den Directeur in overleg met het Bestuur besloten is, de eerste week niemand tijdens de werkzaamheden in de fabriek toe te laten, omdat onmogelijk alles terstond geregeld in zijn werk kan gaan. * 19 jan.

De Graafschap Bode 1903-01- 31

ZELHEM.

— Op de laatste Algemeene Vergadering van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „Erica”, kreeg het bestuur machtiging, indien het zulks wenschelijk oordeelde, aansluiting te vragen bij den Geld.-Overrijss. Bond van Coöp. Zuivelfabrieken. Op aanvraag van het bestuur is „Erica” j. l. Zaterdag met algemeene stemmen als lid van genoemden Bond aangenomen.

Op aanwijzing van het bestuur van dien Bond heeft het bestuur van „Erica” het risico van de Ongevallenwet overgedragen aan de Centrale Werkgevers Risico Bank te Amsterdam.

Er bestaat voorloopig al geen gevaar, dat de Zelhemsche fabriek hare boter niet kan plaatsen, daar de Directeur bij lange na niet aan alle aanvragen kan voldoen, zelfs al werd er de dubbele hoeveelheid geproduceerd.

De Graafschap bode 1903-02-11

— De groote moeilijkheid, waarvoor het Bestuur der Stoomzuivelfabriek door het oproepen van den Directeur, den heer T. **Wassenaar**, als zijnde milicien van de lichterding 1900, werd geplaatst, is gelukkig opgelost. Het is het Bestuur, door snel handelend op te treden, gelukt bijtijds een plaatsvervanger te krijgen voor onbepaalden tijd, n.l. de heer M. de Vlas, assistent te Warns.

ZELHEM.

— Coöp. Stoomzuivelfabriek „Erica.” Prijs der boter per K.G. f 1,30, voor leden-aandeelhouders op Woensdag en Zaterdag 5 cent minder.

— In Keijenburg en Velswijk doet een gerucht de ronde, als zouden de losse leveranciers aan de Stoomzuivelfabriek te Zelhem niet op denzelfden voet worden behandeld als de aandeelhouders. Dit praatje is echter volstrekt onwaar. Het schijnt verspreid te worden om de fabriek afbreuk te doen. Iedere losse leverancier kan zich echter aan de fabriek vervoe-gen om inlichtingen in dezen, die zeer welwillend worden verstrekt en zich dan overtuigen, dat allen gelijk worden behandeld. Bovendien zal eene vergelijking van de uitbetalings-briefjes der losse leveranciers en die der leden-aandeelhouders duidelijk aantonen, dat allen per percent **vetgehalte** evenveel ontvangen en de een niet boven den ander wordt bevoordeeld. Daarom behoeft niemand zich te laten weerhouden melk aan de fabriek te leveren.

Eerste jaar-vergadering boterfabriek CZ. „Erica”

ZELHEM. De vorige week Dinsdag hield de Coöp. Roomboterfabriek „Erica” haar eerste jaarvergadering ten huize van D. Berendsen.

Tegenwoordig waren 99 leden. De voorzitter opende met een woord van welkom deze eerste vergadering, terwijl de fabriek in werking is. Het deed hem genoegen, te kunnen constateren, dat de zaak uitstekend werkt en het aantal leveranciers dagelijks toeneemt. De notulen der vorige vergadering worden na lezing onveranderd goedgekeurd.

Hierna worden de volgende mededelingen ter kennis van de vergadering gebracht.

- 1) Het Bestuur heeft zich namens de vereniging aangesloten bij de Geld. Overijselsche Bond van Coöp. Zuivelfabrieken (GOZ.) en bij het te Deventer opgerichte Botercontrôlestation.
- 2) Tot losse hulp voor het wegen der ondermelk is aangesteld Kolkman alhier.
- 3) Bij inschrijving is de overblijvende ondermelk gegund aan E. J. Wooschot voor f 1,39 en het spoelwater aan G. Bel voor f 0,41 alles per 100 L
- 4) Aan de heer H. B. Hylkema, zuivelconsulent te Zutphen is een dankbetuiging verzonden voor de aan „Erica” bewezen diensten.
- 5) Door het oproepen van de directeur onder de wapens hebben Bestuur en Commissarissen tot waarnemend Directeur aangesteld den Heer U. de Vlas, assistent te Warns. Het bepoten van het terrein met bomen zal eerstdaags beginnen.

Enige leden, welke zijn toegetreden, worden zonder hoofdelijke stemming aangenomen. Het Bestuur krijgt machtiging om tussentijds nieuwe leden aan te nemen, welke dan op de eerstvolgende algemene vergadering definitief kunnen worden aangenomen.

Van het betalen van boete wegens niet verschijnen ter alg. vergadering, worden weduwen vrijgesteld.

Het te betalen inleggeld voor leden volgens art. 12, b, der Statuten wordt voor het jaar 1903 vastgesteld op 50 cents per koe, terwijl zij die hun contract verbreken, de laatste veertien dagen melkgeld niet zullen ontvangen.

De rekening en verantwoording over het afgelopen boekjaar wordt nagezien door E. J. Oosterink, B. Wissink en D. J. Wolsink en onder dankzegging aan Penningmeester en Directeur met algemene stemmen goedgekeurd.

In de Statuten worden nu o.a. de volgende wijzigingen aangebracht: de naam Roomboterfabriek wordt vervangen door Stoomzuivelfabriek; voor het te lenen geld mag, indien zulks nodig mocht blijken 4½ percent interest worden gegeven; de bepaling, dat losse leveranciers 4 pCt. van de waarde der door hen geleverde melk, moeten laten vallen, vervalt; in het Bestuur zal de secretaris-penningmeester vervangen worden door een secretaris en een penningmeester. Nadat vele der aanwezige leden in het Register der Vereniging hadden getekend sloot de voorzitter de vergadering.

De Graafschap bode 1903-03-21

ZELHEM.

— Coöperatieve Stoomzuivelfabriek „Erica”. Prijs der boter per K. G. f 1,25. Voor leden-aandeelhouders 5 et per K. G. minder op Woensdag en Zaterdag.

Maandag j. l. is dan eindelijk het werk aan de fabriek begonnen. De machinerieën werken uitstekend, alles toont aan, dat het eerste kwaliteit fabrikaat is en door bekwame handen in elkaar gezet. Het lijdt dan ook geen twijfel, of de geproduceerde boter zal van uitstekende kwaliteit zijn en zich spoedig een plaatsje op de markt hebben veroverd. De leden mogen echter wel indachtig zijn, dat door den **Directeur** in overleg met het Bestuur besloten is, de eerste week niemand tijdens de werkzaamheden in de fabriek toe te laten, omdat onmogelijk alles terstond geregeld in zijn werk kan gaan.

De Graafschap Bode 1903-04-25

ZELHEM.

— Woensdagavond werden door de Coöp. Stoomzuivelfabriek „Erica” zeven **melkritten** aanbesteed. Ze werden als volgt gegund. Het rit van Wassinkbrink I aan G. H. Molenkamp voor f 0.79; Wassinkbrink II aan H. Nieuwenhave voor f 1.08; Heidenhoek aan G. J. Bulten voor f 1.28; IJzevoorde aan A. T. Eggink voor f 1.07⁵; Velswijk I aan J. H. Gerritsen voor f 0.97; Velswijk II aan J. W. Beulink voor f 1.13 en Oosterwijk met **Dorp** aan D. Hobbelman voor f 0.94, alle

per dag. Tevens werd besloten met het oog op het grootere aantal ritten de paardenstal te vergrooten tot aan de pijp, hetgeen werd opgedragen aan G. Bel.

ZELHEM.

Men schrijft aan de Arnhemsche Courant „uit den Gelderschen Achterhoek :

Zoodra het den landbouwers tegenloopt, geven ze onmiddellijk de schuld aan nieuwigheden. Zoo gaat het ook te Zelhem. Daar heerscht onder de koeien de kalfziekte. Nu, dat kan meer voorkomen, maar thans brengt men dit in verband met de pas geopende coöperatieve boterfabriek aldaar, waarvan de leveranciers de ondermelk terugkrijgen. Die ondermelk zou nu de ziekte hebben veroorzaakt. De landbouwers zijn dus over de fabriek slecht te spreken en hebben een afkeer van de ondermelk gekregen. Zou, mag men vragen, de melk die zonder machinale bewerking bij de boterbereiding bij particulieren overblijft, niet veel meer gevaar opleveren.

zie ook commentaar in DGB 1903-06-03

De Graafschap bode 1903-06-03

Gerucht over 'kalfverziekte' door ondermelk zuivelfabriek

ZELHEM. - Het bericht onder het hoofd Zelhem in het nummer van j.l. Zaterdag, overgenomen uit de „*Arnhemsche Courant*” heeft velen in onze gemeente verbaasd. Wel zijn er in de Veldwijk een drietal boeren die een aantal kalveren verloren hebben, doch dit zijn geen leverancier van de stoom-zuivelfabriek te Zelhem.

Dit is dus een ziekte onder de kalveren, doch in bovengenoemd bericht wordt gesproken van kalfziekte onder de koeien. Dit is dus een ziekte van de koeien. Deze gevaarlijke ziekte komt gelukkig in onze gemeente weinig voor. Maar het vreemdste is, dat onze boeren de schuld dezer ziekte zouden geven aan de ondermelk. De correspondent, die dit stukje heeft opgezonden, heeft schijnbaar geen hoge dunk van het verstand der Zelhemse boeren. Ze zijn echter verstandig genoeg om te begrijpen, dat een koe niet ziek wordt en het kalf verwerpt tengevolge van ondermelk, die het dier nooit gehad heeft.

Niemand toch geeft hier de ondermelk aan de koeien. Of zou er soms een boer zijn, die meende, dat de koe het kalf verwerpt, omdat het kalf later ondermelk te drinken zal krijgen, dat is toch al te gek. Neen, onze Zelhemse boeren staan op een vrij wat hoger peil en begrijpen al heel goed, dat de ondermelk op zichzelf uitstekend is, doch dat de boer door onverstandig voeren zijn jonge beestjes er mee bederven kan.

Er komen dan ook nooit klachten over de fabriek te Zelhem, alle leveranciers zijn er uitstekend over voldaan, het aantal koeien is bijna verdubbeld en neemt dagelijks toe. Wie dan ook die landbouwers zijn, die slecht te spreken zijn over de fabriek, is een onoplosbaar raadsel. Een vriendelijk verzoek van onze Zelhemse boeren, aan U, geache Redactie, om in 't vervolg dergelijke berichten niet weer op te nemen, tenzij het bij onderzoek blijkt op deugdlelijke gronden te berusten.

(Ook ons kwam, bij het lezen van het geïnclimeerde bericht in de Arnh. Cour., het verband tussen kalfziekte en ondermelk zo vreemd voor, dat wij het artikeltje overnamen teneinde tegenspraak uit te lokken, wat uitstekend gelukt is. Wij menen daarbij het openbaar belang beter te dienen, dan door dergelijke berichten te verzwijgen. Red.)

Leeuwarder Courant 1903-08-08

Ten spoedigste gevraagd a.d. Coöp. Stoomzuivelfabriek „Erica” te Zelhem een bekwaam MACHINIST-CENTRIFUGIST, op een salaris van f 7 per week.
Aanbiedingen worden franco ingewacht vóór of op den 14 Aug. bij den Directeur T. WASSENAAR.

De Graafschap bode 1903-10-24

ZELHEM.

— Naar men verneemt, zal de heer T. Wassenaar, directeur der Coöp. Stoomzuivelfabriek alhier, in den loop der volgende week een drietal lezingen houden, en wel Dinsdag te Halle, Woensdag te Velswijk en Donderdag te Zelhem, telkens in de openbare school, daartoe bereidwillig door het Gemeentebestuur te zijner beschikking gesteld. Het door hem te behandelen onderwerp luidt: „Over het voordeel voor veehouders, die hunne melk leveren aan Coöp. Stoomzuivelfabrieken”. Voor de landbouwers in onze gemeente is dit eene schoone gelegenheid om hunne kennis op dit punt te verrijken en er zoo noodig hun voordeel mee te doen. 't Is te hopen, dat de opkomst talrijk moge zijn.

De Graafschap Bode 1903-10-31

Lezing T. Wassenaar³ over nut (coöp.) zuivelfabrieken

ZELHEM. De lezingen van de Heer T. Wassenaar over het voordeel, dat er voor de landbouwers verbonden is aan het leveren aan een zuivelfabriek, waren druk bezocht. In Halle waren ongeveer 60 en in Velswijk 45 belangstellenden opgekomen. Nadat de spreker een overzicht had gegeven van de wording en ontwikkeling der zuivelfabrieken in ons land, ontstaan door de zware concurrentie, die onze boter een twintig jaar geleden had van Deense en andere vreemde boter op de wereldmarkt, gaf hij een opsomming met duidelijke toelichting van de verschillende voordelen verbonden aan het leveren der melk aan Zuivelfabrieken.

De boter der fabrieken is van kleur en smaak beter dan de boerenboter, doordat er bij 't centrifineren nog veel ongerechtigheid uit de melk verwijderd wordt, er door pasteuriseren, uitslachten en een gelijken zuringsgraad steeds een gelijkmatig product wordt verkregen, wat een boer niet altijd mogelijk is. De boter van de boer gaat door vele handen en ieder neemt er zijn verdienste van. De fabrieksboter gaat bij grote partijen direct naar de wereldmarkt, hoe groter partijen, hoe meer geld.

De boer leert het vetgehalte zijner koeien kennen, schaft de slechten af en houdt van de beste koeien kalveren aan om verder te fokken. De ondermelk is door het pasteuriseren en haar gehalte aan melksuiker, kaasstof en minerale bestanddelen een zeer gezond voedsel voor het jonge vee, beter dan de karnemelk van de boer die niet altijd even zuur is. Hoe meer leveranciers, hoe voordeliger voor hem zelf, aangezien de onkosten van een grote hoeveelheid melk

3 De heer T. Wassenaar was directeur van de pas opgerichte coöp. Zuivelfabriek in Zelhem. (ZHN.)

niet noemenswaardig hoger zijn, dan die van kleine hoeveelheden. In huis wordt veel werk uitgespaard, als men levert, men krijgt geregelde betaling en is niet meer afhankelijk van de winkelier, die de boter opkoopt. Na beantwoording van een paar opmerkingen keerden allen welvoldaan huiswaarts.

De Graafschap bode 1903-11-07

Verslag vergadering aandeelhouders *CZ Erica*

ZELHEM. - Woensdag j.l. hield de Coöp. Stoomzuivelfabriek „*Erica*” alhier vergadering der aandeelhouders ten huize van G. Bel.

Tegenwoordig waren circa 120 leden.

Na opening der vergadering werden de notulen voorgelezen en onveranderd goedgekeurd. Na een groot aantal mededelingen, waarbij o.a. besloten wordt een paar weigerachtige leden te dwingen het register te tekenen en voor zoverre mogelijk melk te leveren, volgt de bespreking over het aanschaffen van een tweede centrifuge en een tweede karn, nodig geworden door het toetreden van vele leveranciers. Hiertoe wordt met algemene stemmen besloten.

Bestuur en Commissarissen stellen voor de losse leveranciers, die reeds leveren voor het boekjaar 1904, niet opnieuw inleggeld te laten betalen, terwijl zij die voor 't eerst toetreden als losse leverancier in dat jaar 50 cts per koe moeten betalen evenals dit nu het geval is. Ook dit wordt na enige discussie met algemene stemmen aangenomen.

Tot leden der commissie voor het nazien der rekening worden benoemd de heren J. ten Have, B. J. Beumink en B. Geurkink en tot plaatsvervangende commissieleden de heren H. Klumper HWz., D. Oldenhaven en Boenk te Zelhem. Zij mogen zich echter laten assisteren door een deskundig persoon. De geldlening wordt verhoogd met nog f 500. -

De secretaris merkt op, dat de financiële toestand der vereniging buitengewoon gunstig is. De fabriek is zeer snel in bloei toegenomen, het aantal koeien, waarvan melk wordt geleverd is bijna verdubbeld, de bereide boter is uitstekend van kwaliteit, er wordt steeds verkocht tegen de hoogste prijzen. Dit alles is voornamelijk te danken aan de bemoeiingen van de ijverige Directeur, de heer **F. Wassenaar**, waarvoor een woord van dank en erkentelijkheid hier zeer op zijn plaats is. Deze woorden worden met daverend applaus begroet, getuigende van de algemene instemming der leden. Na nog enige besprekingen wordt de vergadering onder dankbetuiging voor de trouwe opkomst der leden door den voorzitter gesloten.

Verslag buitengewone vergadering *Erica* **Waar blijft alg. verg. met afleggen verantwoording over 1903**

ZELHEM. - Op verzoek van de heer **D. J. Wolsink** en enige andere leden der coöperatieve roomboterfabriek „Erica”, werd de vorige week een bestuursvergadering gehouden, waarin door de aanvrager en zijne medestanders werd gewezen op art. 16 der wet op de coöperatieve verenigingen, waarbij wordt voorgeschreven dat het bestuur binnen zes maanden na het eindigen van enig verenigingsjaar rekening en verantwoording moet doen onder overlegging der nodige bescheiden, terwijl verder in de wet bepaald wordt dat ontheffing van deze verplichting niet geoorloofd is.

Aan deze verplichting is volgens de ontevredenen niet voldaan, terwijl zij het jaarverslag boerenbedrog noemden.

Verder deed de heer Wolsink nog een aantal vragen aan het bestuur, die voor het overgrote deel onbeantwoord bleven.

Besloten werd om binnenkort een tweede vergadering te houden, tot verdere bespreking der hangende zaken.

Naar het schijnt ligt de oorzaak dezer haspelarij voor een groot deel hieraan, dat een aantal leden van mening zijn, dat de aanschaffing van een koelmachine, waartoe kort geleden op aandrang van de directeur werd besloten, boven de financiële draagkracht der coöperatie gaat, terwijl zij bovendien menen, dat de meerderheid van het bestuur te veel aan de hand van dien ambtenaar loopt, wat zij op grond van elders opgedane ondervinding, schadelijk voor de gemeenschap achten.

1905

Leeuwarder Courant 1905-10-12

Gevraagd, wegens benoeming van den tegenwoordige tot Directeur te Boekelo, een **ASSISTENT-DIRECTEUR** aan de Coöp. Stoomzuivelfabriek „Erica” te Zelhem, op een salaris van f 7.50 per week.
Sollicitaties in te zenden vóór 15 Oct. a.s. bij den Directeur T. WASSENAAR. Indiensttreding zoo spoedig mogelijk.

De Graafschap Bode 1905-10-21

Verslag algemene vergadering CZ. Erica

ZELHEM. - Vrijdag j.l. had een algemene vergadering plaats van de leden der Coöperatieve Stoomzuivelfabriek „Erica” alhier. Aanwezig zijn 91 leden.

Op verzoek van de voorzitter neemt de Ere-voorzitter, de heer **G. J. Venderbosch**, de leiding dezer vergadering op zich en wel, naar hij in zijn openingswoord zegt, met bijzondere opgewektheid, omdat het lopende jaar een zeer gunstig jaar is voor het landbouwbedrijf alhier en voor de fabriek, omdat de aanvoer van melk is toegenomen en goede, zelfs hoge prijzen voor de producten gemaakt worden, hetgeen niet te verwonderen is, daar het product zeer voldoende mag heten. (Erica behaalde op de grote landbouwtentoonstelling te Zutphen de 2en prijs.) Ook was de ere-voorzitter bij de opening zo goed gestemd, omdat, ondanks alles, de heer **Wassenaar** voor onze fabriek behouden bleef als directeur.

Na dit openingswoord had de ballotage plaats van tien leden. Daarna werden de notulen voor-gelezen en goedgekeurd. Vervolgens werden door de voorzitter enige mededelingen gedaan. Wegens het bedanken van de heer B. Wissink, Heidenhoek, welke in de vorige vergadering was benoemd tot commissaris, bestaat hiervoor een vacature. De heer Abbink werd hierop tot commissaris gekozen.

Nu stelt het Bestuur voor, het inleggeld met f 0,50 te verhogen en wanneer losse leveranciers, na een jaar te hebben geleverd, geen lid wensen te worden, doch wel blijven doorleveren, dat deze dan telkens jaarlijks f 0,25 per koe moeten betalen en verder om dit voorstel met 1 Januari a.s. in werking te laten treden. De voorzitter licht het voorstel toe. Bij de discussie wordt door de heren Lammers en Schuurman voorgesteld het bedrag door het Bestuur genoemd, te verdubbelen, terwijl de heer Navis beter vindt van iedere gulden één cent in te houden. Op dit laatste voorstel werd niet ingegaan, als zijnde strijdig met de statuten. Het voorstel van 't Bestuur werd bij stemming aangenomen.

Daarna kwam een bespreking van de directeur over het mesten van kalveren met volle melk. Spreker beweert en toont met cijfers aan, dat het mesten van kalveren op deze wijze voor de leveranciers beslist schadelijk is, maar ook voor de fabriek, daar er dan minder melk aan de fabriek komt. Daar nu de bedrijfskosten toch nagenoeg hetzelfde blijven, zullen die over een kleiner aantal kg. boter moeten verdeeld worden.

De voorzitter dankt de directeur en hoopt, dat door deze bespreking de boeren geen kalveren meer zullen mesten met volle melk. Dit wil hij niet direct stelen noemen, maar toch wil hij er op wijzen dat de melk voor 't mesten der kalveren aan de fabriek diende te komen.

Daar geen der aanwezigen zitting wil nemen in de commissie voor het nazien der jaarrekening, werd besloten de zuivelconsulent te verzoeken voor dit jaar de jaarrekening te willen nazien.

Bij de rondvraag werd door den heer G. J. Wolsink voorgesteld, het boetestelsel weer in te voeren en streng de hand te houden aan de volgende boeten: f 0,50 wegens niet verschijnen op de vergadering of hiervan vóór de vergadering geen kennis te hebben gegeven; f 0.25 wegens het meer dan een half uur te laat komen. Dit voorstel werd met grote ijver met algemene stemmen aangenomen.

Hierna sluit de voorzitter met een heilwens deze vergadering.

De Gelderlander 1905-10-28

Landbouwers-organisatie.

In de laatste jaren zijn er op de dorpen zooveel vereenigingen gesticht, dat men van de landbouwers niet vergen kan, dat ze alle vergaderingen bezoeken. Toont de landbouwer nog veel belangstelling in alles, waarvoor hij zijn geld betaalt, in het bezoeken van vergaderingen toont hij zich al even flauw als de stedeling. De Boerenleenbanken trachten dit wegblijven der leden tegen te gaan door het opleggen van een boete aan de afwezigen, en soortgelijke bepaling is ook reeds in het reglement eener muziekvereeniging opgenomen, maar toch schijnen deze middelen niet veel te baten.

Aan de coöp. **boterfabriek** te Zelhem heeft men nu zelfs besloten straf toe te passen op hen, die te laat op de vergaderingen komen. Zij, die ten minste een half uur toelaat komen, zullen 25 cent boete moeten betalen, terwijl men bij geheele afwezigheid zonder kennisgeving 50 cent verschuldigd zal zijn.

De Graafschap Bode 1905-12-16

ZELHEM.

— Dinsdag 12 December hield vanwege de Afdeling der Geldersch-Overijselsche Maatschappij van Landbouw, den heer B. van der Burg, zuivelconsulent te Zutphen, eene Landbouwlezing, in de openbare school te Velswijk.

Als onderwerp was gekozen: „De veranderingen, welke in de laatste jaren in het bedrijf van den melkveehouder hebben plaats gehad.”

Op een zeer duidelijke wijze besprak spreker o.m. het nut van melkleveren aan **zuivelfabrieken**, het aanhouden van melkstaten, het centrale onderzoek naar vetgehalte, de zindelijkheid van melk en melkvee en het voederen en fokken van melkvee en kalveren. De voordeelen verkregen door het melkleveren aan **zuivelfabrieken** werden door spreker met cijfers uit de practijk aangetoond.

De lezing die om half zeven een aanvang had genomen, eindigde eerst te negen uur.

De aanwezigen, ruim 60 in getale, gingen zeer voldaan huiswaarts en zullen zeer zeker uit deze belangrijke voordracht veel goeds geleerd hebben en in hun bedrijf weten te gebruiken.

1906

De Graafschap bode 1906-10-27

Verslag alg. vergadering *Erica*

ZELHEM. - De Coöperatieve Stoomzuivelfabriek „Erica” hield woensdag 17 Oct. haar 14de algemene vergadering.

Aanwezig waren 179 leden, terwijl 33 met en 25 zonder kennisgeving afwezig waren.⁴

De vergadering werd geopend en gepresideerd door de heer G. J. Venderbosch, ere-voorzitter van de vereniging. Na de leden welkom te hebben geheten, gaf spreker een kort overzicht over 't bijna afgelopen jaar 1906. Hij wees er op, dat dit jaar bijzonder gunstig was geweest.

De melkaanvoer was steeds zeer groot, terwijl ook het aantal leden en losse leveranciers steeds toenam. Bovendien werden er zeer goede prijzen voor de boter ontvangen, die dan ook van uitstekende kwaliteit is, hetgeen bewezen wordt door de boterkeuringen der G.O.B.V.C.Z., (GOZ.) waar deze boter steeds vooraan staat, dank zij de goede zorgen en leiding van de directeur.

Het verheugde spr. onlangs op een melkbriefje enige kleine zinnnetjes samengesteld te zien.

Een hiervan luidde: wat is coöperatie? Coöperatie is allen voor een en een voor allen; en dit mocht volgens spr, wel in de gedachte worden gehouden, n.l. het idee, dat een anders voordeel ook mijn voordeel is. Hiermee was de vergadering geopend en las de directeur op verzoek van de secretaris de notulen voor, welke onveranderd werden goedgekeurd en getekend.

Dertien leveranciers hadden zich als lid aangemeld en deze werden alle zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Vervolgens gaf de voorzitter het woord aan de directeur Wassenaar, welke een inleiding hield over: *Wat voordelen zijn er aan een contrólevereniging verbonden?*

Spr. toonde aan, dat, wilde een leverancier veel geld voor zijn melk ontvangen, het noodzakelijk was, dat hij de melk zijner koeien steeds op geregelde tijden naar vetgehalte liet onderzoeken. In dit geval leerde de veehouder zijn koeien volkomen kennen en kon daar met de aanfok rekening mee houden, daar in de praktijk gebleken is, dat het vetgehalte erfelijk is, zowel bij de mannelijke als bij de vrouwelijke dieren. Ook de handelswaarde van een koe, waarvan de eigenaar op de melklijsten kan aantonen, dat ze veel melk geeft met een hoog vetgehalte zal zeer zeker aanmerkelijk hoger worden.

Spr. was ook zelf in 't voorjaar begonnen om de melk van alle koeien van een zevental leveranciers geregeld afzonderlijk te onderzoeken en spr, liet nu de cijfers van 1 Jan.-31 Juli volgen, waaruit bleek, dat het verschil in opbrengst zeer groot was. Het verschil in melkopbrengst van twee koeien in 't zelfde tijdvak en onder gelijke omstandigheden bedroeg f 61,24.

Het zal, zo vervolgde de heer Wassenaar, u allen wel duidelijk zijn, dat het oprichten van een contróle-vereniging van zeer veel belang en voordeel is. Laat u dus niet weerhouden, maar werkt samen. Doe wat één niet kan doen. Spr. eindigde met den wens uit te spreken, dat spoedig velen der leden zich zouden aangeven voor de contróle-vereniging.

De voorzitter bedankte de inleider voor de belangrijke mededelingen en stelde de gelegenheid open tot het stellen van vragen, waarvan echter maar door een paar aanwezigen werd gebruik gemaakt, welke vragen de inleider beantwoordde.

Vervolgens werden er enige mededelingen gedaan en ging men over tot de wijziging van het

⁴ Zie boetestelsel, 'bij niet op vergadering verschijnen' in verslag van 1905-10-12 (ZHN.)

huishoudelijk reglement. Dit werd bijna onveranderd gelaten, zoals het van 3 Oct, ten kantore der fabriek ter inzage had gelegen. Onder de mededelingen merken we nog op, dat er in de loop van de zomer 22 losse leveranciers zijn toegetreden met pl.m. 50 koeien. Daarna werd er een commissie van drie leden benoemd tot het nazien der jaarrekening. Nadat door de voorzitter rondvraag was gedaan, sloot hij de vergadering onder dankzegging aan de opgekomen leden.

DGB 1908-05-06

De Graafschap Bode 1908-05-06

ZELHEM.

— In de Staatscourant No. 101 van Don-
derdag 30 April ll. is een afdruk opgenomen
van de vereeniging „Fokvereeniging de
Samenwerking” alhier, waarop de gevraag-
de Kon. goedkeuring is verkregen.

Deze vereeniging stelt zich ten doel:

1. Het zuiver doen fokken van het Friesch-
Hollandsch veeslag.
2. Het zorgen voor goed mannelijk fok-
materieel.
3. Het verbeteren van het vrouwelijk fok
materieel, door het bevorderen van oor-
deekundige teeltkeus en opfok, door het
verzamelen van gegevens omtrent de pro-
ductiviteit der fokdieren en door een goede
technische en finantieele administratie.

Leeuwarder Courant 1909-04-07

ASSISTENT-DIRECTEUR.

Wordt gevraagd aan de coop. stoomzuivel-
fabriek „Erica” te Zelhem een ASSISTENT-
DIRECTEUR, op een salaris van / 10 per
week. Sollicitatie's met copie der getuigschriften
(welke niet worden teruggelonden), opgave van
ouderdom, dienstplicht en wanneer in dienst
kan worden getreden, worden ingewacht voor
13 April bij den directeur T. WASSENAAR.

1910

De Graafschap Bode 1911-04-12

Gegevens uit Jr.-verslag CZ. „Erica” Zelhem 1910

ZELHEM. Dezer dagen verscheen het jaarverslag der Coöp. Stoomzuivelfabriek „Erica” alhier, waaruit blijkt dat deze in bloeiende toestand verkeert.

Het aantal leveranciers bestond op 31 December uit 408 leden en en niet-leden.

Het aantal melkkoeien van leden was 1271, dat der niet-leden 474. In het geheel dus 640 leveranciers met 1745 koeien, wat een vermeerdering aanwijst van 28 leden met 164 koeien en 21 niet-leden met 48 koeien.

In het Bestuur en in het college van commissarissen kwam geen verandering, daar alle aftredenden werden herkozen.

De botermaker vertrok naar Aalten en werd vervangen door W. Hengeveld, tot dusverre ondermelkwegger, in wiens plaats werd aangesteld H. Lenderink. Het personeel is door tussenkoms van de FNZ. verzekerd tegen invaliditeit en ongelukken buiten beroep.

In de loop van 1910 werden twee ledenvergaderingen gehouden welke goed bezocht waren, respectievelijk door 306 en 332 leden.

In de laatste dier vergadering werd door de directeur een lezing gehouden over „de Reductaseproef en hare toepassing”⁵, terwijl deze bijeenkomsten verder bestemd waren voor rekening en verantwoording, toelating van nieuwe leden, bestuurs- en commissiën-verkiezing, enz.

Het bestuur hield 19 vergaderingen waarin talrijke punten werden behandeld.

Bij uitbetalingen aan de leden wordt telkens een blaadje gevoegd waarin beknopte mededelingen worden gedaan over punten op de fabriek in 't bijzonder en over veeteelt en zuivelbereiding meer in 't algemeen betrekking hebbende. De belangstelling in dit blaadje neemt steeds toe, alsmede de daarin geplaatst wordende advertenties.

De vereniging is lid van de coöperatieve Boerenleenbank te Zelhem; van de GOZ., van het Botercontrôlestation Gelderland-Overijssel en van de Onderlinge Risico-vereniging uit de FNZ. en was op de vergaderingen dier verenigingen steeds vertegenwoordigd.

De levering der melk geschiedt éénmaal per dag (Zondags wordt niet gewerkt). De uitbetaling heeft tweemaal per maand plaats. De hoeveelheid wintermelk was geringer dan een vorig jaar, wat te betreuren is, omdat een grote winterproductie zeer voordelig is.

De kwaliteit der melk liet te wensen over. De reductaseproef, die op 13.068 monsters werd toegepast, gaf de volgende resultaten 3296 zeer slecht, 619 slecht, 517 onvoldoende, 522 goed, 694 best en 7420 uitstekend.

Deze cijfers werden de leveranciers medegedeeld en zoveel mogelijk goede raad verstrekt, wat veelal hielp, waarom men wordt aangeraden steeds met de directeur in overleg te treden. Zindelijkheid blijft een eerste vereiste, en kan gemakkelijk in acht genomen worden, wat niet altijd geschiedt, zodat boeten moesten toegepast worden.

Ook het zoo diep mogelijk afkoelen der melk, direct na het melken is een eerste vereiste.

5 Een eenvoudige proef om het aantal bacteriën in de geleverde melk aan te tonen. De proef geschiedt in speciale buisjes die gevuld met de te onderzoeken melk en een kleine hoeveelheid methyleenblauw in een verwarmingsbad geplaatst worden. Goede melk behoud na 7 uur nog steeds de blauwe kleur, hoe meer bacteriën hoe sneller deze kleur weg is. (ZHN.)

Het gemiddeld vetgehalte der melk was 3,09 % tegen 3,08 % in 1909.

Het gemiddeld vochtgehalte der boter bedroeg 14,8 %, en kwam geen enkele maal boven 15½ %, terwijl 16 % het maximum is dat toegestaan wordt.

Bij de keuringen van den GOZ. werden steeds goede punten behaald en dit jaar toegekend een diploma voor de fabriek, één voor de directeur en f 50,- voor het personeel.

Op de landbouwtentoonstelling te Dinxperlo werd de 1e prijs behaald, zodat de kwaliteit der boter goed genoemd mag worden.

Het aantal K.G. verwerkte melk bedroeg **4.467.021**, zijnde 426.880 K.G. meer dan het vorig jaar. De grootste hoeveelheid per dag was 27.718 K.G., de geringste hoeveelheid 7699 K.G.

De hoogste prijs per % vet uitbetaald bedroeg 1,56 cent in Januari-Februari, de laagste 1,14 in Mei-Juli. Gefabriceerd werd 158.564 K.G. boter, of een K.G. Gemiddeld van 28 17 K.G. melk.

De geringste hoeveelheid werd geproduceerd in Februari, nl. 8741 K.G.; de meeste in juni of 16.909 K.G.

Voor deze boter werd besomd f 210.500,39⁵ of 1,32⁷⁵ per K.G., tegen f 1,30⁷ in het vorig jaar.

De prijs was per K.G. 2,66 cent hoger dan de Leeuwarder commissienotering, wat een gunstig getuigenis aflegt voor de kwaliteit.

De boter werd hoofdzakelijk naar het buitenland verkocht.

Gebouwen en werktuigen verkeren in goeden staat van onderhoud.

De petroleumverlichting werd door verlichting met acetyleengas vervangen.

Uit de bijgevoegde balans blijkt, dat op de leningen f 2250.- werd afgelost, dat f 1125 op gebouwen en machinerieën werd afgeschreven en f 1000.- in het reserve fonds werd gestort.

De onkosten bedroegen f 30.147,23⁵ of 67,49 ct. per 100 K.G.,⁶ waaronder 29,15 cent voor melkvervoer.

Uit dit alles blijkt dus, wat wij reeds in de aanvang vermeldden, dat *Erica* weer een zeer goed jaar heeft gehad en steeds in bloei vooruit gaat.

DGB 1911-04-29

Directeur T. Wassenaar zit in de examencommissie van FNZ. examens.

De Graafschap Bode 1911-08-19

Verslag van de buitengewone ledenverg. CZ. Erica

Met aansluitend de alg. ledenvergadering – melk naar Doetinchem

ZELHEM. - Verslag van de buitengewone ledenvergadering der Coöp. Stoomzuivelfabriek „Erica” alhier, gehouden op Maandag 14 Aug. j.l., 's avonds 5 uur, in het oude schoolgebouw. Tegenwoordig 356 leden.

6 Stond /10 K.G. (ZHN.)

De erevoorzitter, de heer **G. J. Venderbosch**, opent en leidt de vergadering op verzoek van de voorzitter. Hij heet de leden welkom, bespreekt het goede inzicht van de leden, die tot oprichting besloten en hoopt ook thans op de steun van de leden voor de punten, die heden zullen behandeld worden, waarna hij **punt 2** aan de orde stelt, wat betreft wijziging der statuten. Voorstel van Bestuur en Commissarissen om art. 2 van de statuten betreffende de verenigingsduur van „Erica”, te veranderen en te verlengen tot 31 December 1931. Hiertegenover stelden de heren Steentjes e.a. voor, een verlengingsduur van 10 jaren, terwijl inlichtingen werden gevraagd nu de termijn verstreken was, wanneer zij, die de melk naar de op te richten fabriek in Doetinchem wensen te leveren, kunnen ophouden als lid van „Erica”. Hierop gaf de Directeur nadere inlichtingen, en wel, dat de verenigingsduur moest worden aangevraagd, omdat men rechtspersoonlijkheid moest hebben. Wat het opzeggen van lidmaatschap betrof, dit kon ten allen tijde, met dien verstande, dat men de berekende schuld der fabriek naar verhouding had betaald. Hierna werd met 280 stemmen vóór besloten om de verlenging aan te gaan tot 31 Dec. 1931.

Artikelen 6, 14, 15, 19 en 34 werden volgens voorstel van het Bestuur goedgekeurd, eveneens de artikelen 7, 16, 32, 33, 36 en 37, na te zijn toegelicht door de Directeur.

Punt 3. De voorzitter vraagt of het Bestuur gemachtigd wordt voor het tekenen der acte voor de hele vereniging, wat wordt aangenomen.

De heer Buunk geeft nog in overweging om de zaken niet zo vlug af te handelen, maar liever een paar uur vroeger te vergaderen.

Hierna sloot de voorzitter vergadering...

....en ging men over tot de 26e algemeene vergadering van „Erica”.

De leden waren niet allen meer tegenwoordig.

Na opening werden de notulen voorgelezen en goedgekeurd. Daarna had plaats ballotage van nieuwe leden, welke zonder stemming werden toegelaten.

Vervolgens moest er een benoeming plaats hebben van een Commissaris wegens het niet aannemen zijner benoeming door D. Abbink. Er werden enige kandidaten genoemd en na stemming bleken de meeste stemmen op zich te hebben verenigd de heren H. Enzerink 76 en J. Bulten 46 stemmen, tussen wie in een volgende vergadering herstemming zal plaats hebben. De heer H. Enzerink wenste niet verder in aanmerking te komen.

Op voorstel van Bestuur en Commissarissen werd besloten om met 1 Januari 1912 *f*5 inleggeld te heffen per koe voor diegenen, welke in de gelegenheid waren geweest om reeds melk te leveren, voor al de anderen blijft het *f*1. Eveneens werd aangenomen om met 1 Januari 1912 geen losse leveranciers meer toe te laten, doch te bepalen, dat zij, die melk wensen te leveren, direct als lid moeten worden ingeschreven.

Thans kwam aan de orde het vergroten der fabriek en aanschaffen van enige werktuigen. De ere-voorz. zei, dat zulks moest gebeuren, waarna door de Directeur werd medegedeeld, op welke manier men van plan was het te doen maken. De heer Brunsveld vraagt of men niet zal wachten met de bouw en eerst zien hoeveel leden er naar de op te richten fabriek te Doetinchem gaan, mogelijk dat het dan nog wat minder kan. De Directeur antwoordt, dat dit niet zoveel zal zijn als Doetinchem wel verwacht, bovendien komen er hier steeds anderen bij. Ook zal Doetinchem niet veel van Varsseveld krijgen en deelde hij mee, dat de Directeur van Varsseveld hem verteld had, dat zij slechts pl.m. 60 koeien zouden missen. Hierop antwoordde de

heer Brunsveld, dat dit onjuist was voorgesteld en de secretaris van Varsseveld een lijstje had afgegeven aan het Bestuur van Doetinchemsch fabriek van 150 koeien. Nog werden hierover enige woorden gewisseld, waarna de discussie werden gesloten en het voorstel tot vergroting van „Erica” zonder stemming werd aangenomen.

Besloten werd om het bedrag, daarvoor nodig, voor een deel uit het reservefonds te nemen en het overige bij de lening te voegen.

Vervolgens werden, evenals andere jaren, door de erevoorzitter 3 personen benoemd tot het nazien der jaarrekening met een deskundige, en wel de heren H. Kroes, Heurne; G. Kamperman, Wassinkbrink en J. W. Schuurman, Halle.

Hierna werden door de Directeur enige mededelingen gedaan, o. a. omtrent de maatregelen tegen het mond- en klauwzeer; dat 30 koeien waren toegezegd met 1 Jan. 1912, en dat niettegenstaande de droogte in de maand Juli 1911 nog 10.900 liter melk meer was verwerkt dan het vorige jaar.

Nog werden discussies gevoerd over een grenslijn tussen de leveranciers van „Erica” en de op te richten fabriek in Doetinchem. De heren Brunsveld en Lenselink deden een beroep op de vergadering om diegenen, welke naar Doetinchem wensten te leveren, omdat dit veel dichterbij was, geschikt van het lidmaatschap van te doen schrappen. Na enige bespreking werd besloten dit voorstel aan te houden tot een volgende vergadering.

Nog werd over enkele zaken gesproken, doch de voorzitter sloot de vergadering, die voor $\frac{2}{3}$ deel al reeds verlopen was.

De Graafschap bode 1912-01-24

Berichten uit de Lijmers.

BERGH.

— Vergadering van den Raad der gemeente Bergh, op Vrijdag 19 Januari, des voormiddags 10 uur.

Hierna vroeg de heer Jansen, hoe 't stond met de melkverordening.

De voorzitter antwoordde: „Uitstekend; we krijgen nu een boterfabriek, inplaats van een papieren verordening”. Spreker wil eerst de werking dier **boterfabriek** afwachten.

De heer Jansen vindt 't dringend noodig een verordening te maken. Hierop had de heer v. Uhm ook reeds aangedrongen. Spreker had gedacht, dat B. en W. reeds een concept verordening zouden gemaakt hebben.

De voorzitter antwoordt daarop, dat in Zeddam een concept-verordening bestaat, in verband met de melkleverantie, welke de toekomstige **boterfabriek** aldaar op zich genomen heeft in 's Heerenberg te doen. De werking daarvan zal eerst afgewacht worden, zoo die niet voldoet, zal er een plaatselijke verordening gemaakt worden. De vergadering werd hierna gesloten.

DGB 1912-03-20

De twee stieren van de fokvereniging, Cesar en Albert, krijgen een andere standplaats!

De Graafschap Bode 1912-03-20

ZELHEM.

— Op een vergadering, gehouden door de Fokvereniging alhier, werd besloten om de beide stieren, Cesar en Albert, van standplaats te doen verwisselen. Albert was gestationeerd bij den heer G. ter Maat, Wassinkbrink, en Cesar bij den heer Joh. ter Maat, Halle. Op de j.l. Za:erdag gehouden aanbesteding werden de stieren gestationeerd bij de heeren G. W. Ooiman, Wassinkbrink, stier Cesar voor f 272; terwijl Joh. ter Maat, Halle, de stier Albert voor f 284 één jaar wenschte te voeren. Beide dieren hebben zich goed ontwikkeld.

De Graafschap Bode 1912-03-20

Verslag vergadering CZ. *Erica* Zelhem

ZELHEM. Verslag van het verhandelde in de 27e Algemene Vergadering van leden der Coöp. Stoomzuivelfabriek „Erica” alhier gehouden Donderdag 14 Maart 's middags 2½ uur in het oude schoolgebouw.

Punt I. De heer **G. J. Venderbosch** erevoorzitter opende de vergadering met een inleidingswoord waarin o.a. het volgende werd gezegd.

Geachte vergadering. Het doet me genoegen dat ik deze vergadering weer kan en mag leiden en de meeste leden in welstand hier zie; tevens dat ze de winter goed zijn doorgekomen. Dat is ook van toepassing op onze fabriek al heeft ze een grote verbouwing ondergaan die geheel is uitgevoerd volgens een besluit der laatste vergadering in de herfst van 1911 en zonder stoornis is afgelopen.

We zijn leden kwijt geraakt, wat hun natuurlijk niet kwalijk is te nemen, daar in hun gemeente (**Ambt-Doetinchem**), ook een fabriek tot stand kwam. Spreker verheugt zich dat in andere plaatsen ook op dat gebied vooruitgang te bespeuren is. Maar deze leden hadden met „Erica” nog financieel wat te vereffen, alvorens te kunnen uittreden. Dat hebben ze vereffend en nu wenst hij hun geluk met de totstandkoming. Ook, zegt spreker, hier in de gemeente is dit jaar een belangrijk punt behandeld waaraan ons Bestuur niet weinig heeft bijgedragen n.l. het verhard en verbeteren der wegen. Zo zal de weg in de kom van 't Dorp en de weg naar de fabriek verhard worden. Menig paard van de melkboer zal met fier opgeheven kop naar de fabriek stappen en begrijpen dat hij nu heeft wat hem toekomt. Verder hoopt spreker dat de besluiten, die heden zullen worden genomen, tot heil van de vereniging zullen zijn en men het hem gemakkelijk zal maken deze vergadering te leiden, waarna punt II aan de orde werd gesteld

Punt II: Ballotage nieuwe leden. De directeur der vereniging leest de namen der nieuwe leden voor, zijnde 21 personen, welke door 't Bestuur worden voorgesteld tot toelating. Niemand tegen, worden ze aangenomen en kunnen voor zover ze tegenwoordig zijn aan de stem-

ming deel nemen.

Punt III: Verkiezing van Commissarissen. De aftredende leden zijn G. J. Wolsink Halle; J. H. L. Schennink Velswijk; A. Arends Oosterwijk; D. W. Navis Heide; en

Punt VI Verkiezing van een bestuurslid aftredend G. W. Ooiman voorzitter, Wassinkbrink. Alvorens hiertoe over te gaan komt **punt 5** aan de orde n.l. voorstel van 't Bestuur om in drie opengevallen plaatsen van Commissarissen niet te voorzien. Aangezien er nog 12 zijn en de Statuten voorschrijven van 9-12 of 15 zo werd het voorstel goedgekeurd. Tot leden van het stembureau voor Commissarissen werden door de Ere-Voorzitter benoemd de heren Lammers Halle; Oosterank Winkelshoek en Bulten Slangenborg. Tot dat voor Bestuurslid de heren G. v. Arragon Velswijk ; J. W. Ooiman Halle en H. Bulten Wassinkbrink.

Terwijl deze heren bezig zijn met het ophalen van stembriefjes kwam **punt 4** aan de orde n.l. Notulen der 26ste Vergadering, welke werden gelezen door de Directeur en daar niemand hierover inlichtingen of aanmerkingen had werden goedgekeurd.

Punt VII. Mededelingen. De Directeur deelde mee dat enkele lidmaatschappen waren overgeschreven. Vervolgens wees hij op de verbouwing der fabriek, welke wel een kijkje waard was en nodigde de leden daartoe uit. De nieuwe ketel kon met minder kolen meer produceren dan de oude, ook de spoelwaterbak was voordeliger daar men nu meer kon verkopen doordat ze groter inhoud had. Dit levert een verschil van $f 800$ op, terwijl de rente van de verbouwingkosten $\pm f 250$ is. Ook de verschillende lokalen zijn thans beter ingericht; in één woord, we hebben thans een fabriek, die zich mag laten zien. Een verschil met de aannemer zal door een Commissie van Arbitrage uit den weg worden gemaakt. Een adres van Ebbers e. a. over hun uittreden uit de vereniging werd niet behandeld daar adressanten het verschuldigde hadden betaald. Verder werd meegedeeld dat 30 leden het lidmaatschap hadden opgezegd waarvan 29 de som van $f 1769,78$ hadden betaald. Eén lid bleef de melk thuishouden en had nog niet betaald.

Enige mededelingen nog aangaande landpacht en assurantie welke heden was gebracht van $f 1.25$ op $f 0,80$ of $f 1,-$ per duizend. De melkleverantie was gelijk als vorig jaar, terwijl het vetgehalte over het algemeen lager is

Punt VIII. Rekening en Verantwoording over het boekjaar 1911. Deze sloot met een eindcijfer van $f 49991,08^5$. Een woord van dank wordt gebracht aan de heer Zondervan, Secretaris van de Bond van Coöp. Zuivelfabrieken (GOZ.) en de Commissie benoemd tot het nazien daarvan. Een kwitantie van $f 42$ was zoek geraakt, doch daar de Commissie deze terugvond behoefde dit verlies niet persoonlijk te worden geleden.

Geleverd was in 1911; **4.464.611** K. G. melk, waarvoor is uitbetaald $f 189.532,66$. Bereid werd van die melk 157.983.5 K. G. boter, terwijl nog 36.165 K.G. fustvrij, alles zonder vracht en invoerrechten. De opbrengst der boter was $f 216.431,68\frac{1}{2}$, voor 1 K.G, boter was $28\frac{26}{100}$, K.G. melk nodig.

De vergadering gehoord hebbende het rapport der Commissie tot het nazien benoemd verklaarde zich eens met dat rapport en werd tot goedkeuring besloten, nadat een woord van dank was gebracht aan de beheerder.

Punt IX jaarverslag 1911. Enkele punten stippen we hieruit aan n.l. De vereniging bestaat uit 396 vaste leden met 1243 koeien en 207 losse leveranciers met 530 koeien. Heden kunnen geen losse leveranciers meer toetreden en is men derhalve verplicht direct als lid toe te treden tegen een inleggeld van $f 5$ per koe.

Bij de onderzoekingen op duurzaamheid der melk, kon men vooruitgang bespeuren; aan 73 leden werd een premie betaald van $f 2,50$. De Directeur drong aan, wanneer men slechte melk

had, direct een monster naar de fabriek te zenden, wat dan waarschijnlijk licht in de zaak gaf.

Dit jaar werd ook weer een diploma behaald voor de boter.

De grootste hoeveelheid melk op één dag aangevoerd was 31.336 K. G., terwijl de kleinste was 8408 K. G, Het vetgehalte was lager, wat toe te schrijven is aan de droogte.

Medegedeeld werd, dat de levering der machines waren opgedragen aan de heer Van der Ploeg te Grouw, en thans onze fabriek volgens eisen is ingericht.

Door 't Bestuur werden 18 vergaderingen gehouden, en negen door de Commissarissen. Op een dezer vergaderingen had men een onderhoud met 't Bestuur van Ambt-Doetinchem, welke een grenslijn wilde trekken tussen beider leveranciers, wat het Bestuur van „Erica” afkeurde. De wijze waarop men in Ambt tot het oprichten is geraakt, kon niet altijd door de Coöperatieven beugel. Nadat was medegedeeld, dat elk lid een jaarverslag zou ontvangen, werd tot goedkeuring besloten.

Alsnu kwam de uitslag der stemming, waaruit bleek dat de aftredende leden waren herkozen, n.l. G. W. Ooiman, Bestuur, met 218 stemmen, de Commissarissen respectievelijk met 249 - 234 - 230 en 227 stemmen. De heren namen onder dankzegging hun benoeming aan; de Commissaris Wolsink was afwezig.

Punt X. Rente Ledenaandelen. De boekjes zullen de leden worden toegezonden.

Bij de rondvraag vroeg de heer D. W. Bussink, Halle; waarvan de premie's waren betaald welke aan die 73 leden waren uitgekeerd.

De Directeur antwoordde, dat zulks besloten was op een algemene vergadering in 1910 en dus in 1911 van toepassing werd gebracht. Daarna kwam wat meer leven in de brouwerij. De heren D. W. Bussink en H. Bruil verklaarden, dat ze wel eens nul voor hun melk hadden, en toch meenden dat ze goed behandeld was en zindelijk weggestuurd. Hierop antwoordde de Directeur dat wen voor volkomen zindelijk en goed behandelde melk wel een laag cijfer kan krijgen door b.v. melk van een zieke of tochtige koe, waarop bedoelde leden zich tegen het uitbetalen van premie's verklaarden. Op dezelfde zaak betrekking hebbende, voerden nog even enkele andere leden het woord, waarna de Eere-voorzitter hun aanraadde, om een adres in te dienen tot afschaffing of verandering aan het Bestuur wat dan in een algemene vergadering kon behandeld worden.

Geen der leden meer het woord verlangende, werd de vergadering onder dankzegging voor hun trouwe opkomst gesloten, en werd buiten nog even over een en ander gedebatteerd.

De Graafschap Bode 1912-04-13

ZELHEM.

— Op de Coöp. Stoomzuivelfabriek alhier moesten tot heden telkens de aanvragen van leerlingen, welke in het vak wenschten te worden opgeleid, worden geweigerd. Naar wij vernemen bestaat er heden kans om daarvoor in aanmerking te komen, mits goed kunnen de schrijven en rekenen en vóór 22 April a.s. zich aanmeldend.

Verslag algemene vergadering CZ. Erica

ZELHEM. - Verslag van het verhandelde in de 28ste algemene ledenvergadering der coöp. stoomzuivelfabriek „Erica”, gehouden 10 September j.l., 's middags 2½ uur in het oude schoolgebouw alhier.

1. Opening.

De ere-voorzitter, de heer **G. J. Venderbosch**, opent op verzoek van de voorzitter, de heer **G. W. Ooiman**, de vergadering en neemt de leiding op zich. In zijn openingsrede zegt hij o. a. het volgende:

Geachte vergadering en leden van „Erica”.

Op mij rust de taak u te feliciteren met het dezen zomer behaalde succes. Twee zeer eervolle onderscheidingen zijn ons te beurt gevallen, n.l. 2 grote gouden medailles op de tentoonstelling te Zutphen en 1 grote zilveren medaille te Oldenzaal.

Te meer mogen we hierop roemen, waar er sterke concurrentie was en dus de boter een scherpe keuring onderging.

Aan wien hebben we dit alles te danken; in de eerste plaats aan de directeur, in de tweede aan het personeel. Beiden hebben zich trouw aan hun taak gewijd om de producten van „Erica” bovenaan te brengen. Dit alles is een grote zegen, omdat de boter daardoor bij goede afnemers kan geplaatst worden tegen hoge prijzen en zodoende de leverancier, meer geld voor hun melk ontvangen. Voor een groot deel werkten ook de leden mee tot het maken van een goed product, daar de lessen, welke hier worden gegeven omtrent het afkoelen en bewaren der melk meer en meer worden opgevolgd.

We staan met „Erica” bovenaan, maar, de kans om te laag te vallen, hebben we ook, wat God verhoede! We staan bovenaan, doch het „Excelsior” blijve onze leus en doet voor de vereniging. Minister Talma's woorden, gesproken op de tentoonstelling te Zutphen, wens ik ook bij „Erica” van toepassing. De bewindsman zei: De landbouw alhier gaat sterk vooruit, omdat zij blijft streven naar vooruitgang. Altijd kan het geen effen hemel zijn; een kunstschilder zal b.v. een lichtbewolkte hemel kiezen boven een effene, doch de wolken mogen niet zo dicht zijn, dat het zonlicht er achter verdwijnt. Verder hoop ik, dat de leiding dezer vergadering mij makkelijk word gemaakt.

Punt 2. Lezing der notulen van de 27ste algemene vergadering. Voorgelezen door de directeur, worden deze onder dankzegging voor de redactie goedgekeurd.

3. Ballotage nieuwe leden. Elf leden werden bij acclamatie toegelaten.

4. Mededelingen. Van twee leden had overschrijving in het register plaats.

Het besluit der arbitragecommissie leidt in het nadeel der vereniging.

Dit jaar wordt vermoedelijk 100 tot 150.000 kg. melk meer verwerkt dan in 1910, wat tot nu toe het hoogst stond.

Voor Januari hebben zich reeds nieuwe leden aangemeld.

Vermeld wordt het bezoek op de tentoonstelling te Zutphen van H. M. de Koningin, Minister Talma. e. a., welke belangwekkend naar de inrichting en werking der fabriek informeerden.

Een nieuwe afnemer wordt opgegeven, n.l. een firma in Oostenrijk, welke grote hoeveelheden prima boter kan gebruiken tegen hoge prijs.

Deze mededelingen worden alle voor kennisgeving aangenomen.

5. Het bestuur vraagt machtiging om het gewezen lid H. J. ten Brinke te Zelhem in rechten te vervolgen. Niemand hierover het woord verlangende, wordt besloten het bestuur daartoe machtiging te verlenen.

(Het lid ten Brinke, bij de oprichting getekend hebbende voor 10 jaren, wenste na afloop daarvan, zijnde 1 Januari 1912, uit te treden. De statuten, in dien tijd gewijzigd in een ledenvergadering, zeggen dat een uitredend lid zijn aandelen moet vereffenen, waarin Ten Brinke in gebreke bleef, vandaar de vervolging. Correspondent).

6. Bestuur en commissarissen stellen voor het huis, thans bewoond door ds. J. Meijer, aan te kopen tot directeurswoning.

De eere-voorzitter licht toe, dat het een uitstekend gebouwd huis met mooie aanleg is, zoals men van ds. J. Meier verwachten kan. Deze gaat Zelhem verlaten en zag gaarne het huis door de vereniging aangekocht. Het terrein is groot 1100 vierk. M., staat in erfpacht van f35 's jaars, het huis kost f3600, zodat het een rente betreft van ongeveer f4500 kapitaal. Wil men zelf een woning bouwen, dan komt men duurder; het thans door de directeur bewoonde huis is klein en daarvan kan bovendien elk jaar de huur worden opgezegd, wat het bestuur tot dit voorstel deed komen.

De discussies worden geopend. De heer Radstake, Wassinkbrink, stelt voor om het huis te kopen van den heer Witteveen, waarop de erevoorzitter antwoordt, dat dit in slechte conditie is en men dan zou krijgen een goedkoop, duurkoop pand.

Niemand daarna meer het woord verlangende, wordt voorgesteld tot goedkeuring te besluiten, waarna de heer Lovink, Halle, zich uitsprak voor schriftelijke stemming.

De eere-voorz. zegt, dat zulks een grote drukte geeft, doch vraagt of er meer zijn vóór schriftelijke stemming, waarna men tot stemming daarover met zitten en staan overging. Zij, die bleven zitten, waren voor mondelinge stemming, wat verreweg de meerderheid was.

Hierna vroeg de directeur het woord om te zeggen, dat een ieder evengoed mondeling zijn stem kon uitbrengen als schriftelijk en men er om zijzenswil volstrekt niet vóór of tegen behoefde te stemmen. Het bestuur had eerst de directeur gevraagd, of deze het wilde bewonen, waarop door hem was geantwoord, indien het werd aangekocht dat met genoeg te doen, doch men hoeft om geen enkele bijkomende reden vóór of tegen te stemmen, men volge alleen zijn eigen overtuiging.

Gegons. Geroep: schriftelijk stemmen!

Het Bestuur besluit echter, om mondeling te stemmen, daar de statuten zeggen, dat over zaken mondeling en over personen schriftelijk wordt gestemd.

De directeur las vervolgens het nummer van elk lid af, waarna geroepen werd vóór of tegen. Uitslag was 162 vóór, 32 tegen en 128 stilgezwegen of blanco, zodat tot aankoop werd besloten.

7. Benoeming van een commissie en plaatsvervangende commissie van 3 personen voor het nazien der jaarrekening. Door de ere-voorzitter werden benoemd de heren G. Hobbelman, Oosterwijk, A. G. Oosterink, Winkelshoek, en G. H. Bulten, Slangenborg. Tot plaatsvervangende leden de heren A. T. Helmink, IJzevoorde, G. J. J. Giessinklo, Zelhem, en H. Bruil, Heidenhoek. Voor zover ze tegenwoordig waren namen deze hun benoeming aan.

8. Lezing van de directeur over algemene contróle en contróle met veeverbetering. Dit punt werd aangehouden, daar de vergadering begon te verlopen.

9. Rondvraag.

Niemand verlangt meer het woord, waarna de directeur nog zegt, dat hij hoopt het huis te be-

wonen naar een ieders genoeg, zó, dat de tegenstemmers ook vóórstemmers zouden worden.

10. Sluiting.

De ere-voorzitter sluit onder dankzegging voor de trouwe opkomst de vergadering.

De Graafschap Bode 1912-10-19

ZELHEM.

— Naar wij vernemen is het in 't begin October 40 jaren geleden, dat de heer G. J. Venderbosch als hoofdonderwijzer der O. L. school te Velswijk werkzaam is geweest. Al is dit feit stil voorbij gegaan, toch zullen velen met genoeg denken aan het onderwijs van hem genoten. Vele jaren zij hem nog toegewenscht.

De Graafschap Bode 1912-10-19

ZELHEM.

— Door de Fokvereniging alhier was j.l. Woensdag een keuring uitgeschreven van de afstammelingen der beide stieren. Er waren 7 stierkalveren en 25 jonge malen aangeboden, waaronder zeer goede exemplaren. De stierkalveren hadden wel beter mogen zijn.

De prijzen worden later bekend gemaakt, daar de melkopbrengst en vetgehalte der moeders ook in aanmerking worden genomen. De heer Tiessink uit Lochem en 4 leden der vereniging maakten de jury uit; n.l. J. G. Rosenaar, W. Obelink, G. J. Hartemink en G. J. Wolsink. Men is thans wel op den goeden weg met het Fokmateriaal en hopen dat het steeds hooger moge zijn.

De Graafschap Bode 1912-12-14

Bezoek fabriek nav. 10 Jr.- jubileum dir. Wassenaar

ZELHEM. - Dinsdagmiddag werd door de leden van het bestuur der Coöperatieve Stoomzuivelfabriek „Erica” met hun echtgenoten een bezoek gebracht aan de directeur der fabriek, in verband met het feit, dat deze op te December de dag kon herdenken, dat hij tien jaren geleden als directeur in functie trad.

Eerst werd de nieuwe directeurswoning bezichtigd en daarna ging het gezelschap geleid door de directeur en zijn echtgenote een rondgang door de fabriek maken.

Het karnlokaal trok daarbij het meest de aandacht en men bewonderde daar de twee grote karnen die elke dag het botervet van de melk scheiden, ook werd de bekende reductaseproef genomen welke dienen moet om de zuiverheid der melk te beoordelen.

Jammer, dat daarbij niet meer vrouwen tegenwoordig waren, dan zou er wanneer het melkbrieftje een vijf geeft niet zo licht gezegd worden: Dat kan niet, mijne melk was goed!

Hierna bestuursvergadering gehouden waarin het heden en het verleden nog eens in het kort werden nagegaan. Wij laten hieromtrent enkele cijfers volgen.

Op 10 December 1902 waren 260 koeien ingeschreven met wier melk men begon te werken, thans 10 jaren later bedraagt dit aantal bijna 2000, een verschil van belang.

Zoals gewoonlijk waren de eerste jaren de moeilijkste en „Erica,” heeft in die eersten tijd vaak donkere wolken over zich heen zien trekken.

Maar dapper terzijde gestaan door haar wakkere directeur stond „Erica” pal, bood het hoofd aan de stormen die haar bedreigden; en wedijverde uw hare burens om de beste resultaten.

En met geen gering succes werden deze wedstrijden bekroond; van 1906-1912 behaalde Erica bij de boterkeuringen vier maal een prijs van f 50.- voor het personeel en is tot nu toe voor

1912 weer No. 2.

Op de tentoonstelling behaalde zij in die tijd niet minder dan zeven prijzen, waaronder de grote gouden medaille ter gelegenheid van de deze zomer te Zutphen gehouden landbouw, tentoonstelling met de daaraan verbonden kleine gouden medaille uitgelooft door de Bond van Directeuren.

Nog meerdere herinneringen kwamen ter berde en daarna werd de vergadering gesloten, maar niet om reeds uiteen te gaan, men begaf zich naar de directeurswoning, waar men nog een poosje gezellig bijeen bleef.

Moge Erica onder de leiding van haar wakkeren directeur aan het einde van het tweede tienjarig tijdperk, dat zij thans is ingetreden, met evenveel voldoening een blik achterwaarts kunnen werpen als thans geschiedde.

Dat zij steeds in bloei moge toenemen!

De Graafschap Bode 1912-12-21

Verslag Fokvereniging *De Samenwerking*

ZELHEM - Woensdagmiddag om 21 uur had in het café van de heer G. Bel alhier een vergadering plaats van de „*De Samenwerking*”.

Na opening door de secretaris, de heer **T. Wassenaar**, deelde deze mee, dat, aangezien de heer **T. J. Swierstra**, veeteeltconsulent voor Gelderland, gaarne met de trein van vijf uur wilde vertrekken, het eerst diens aangekondigde rede over: „*Het nut van 't bestaan van fokverenigingen*” zou gehouden worden.

Daar deze rede in hoofdzaak overeenstemde met die, onlangs te Doetinchem gehouden door de spreker, verwijzen wij naar het toenmaals opgenomen uitgebreide verslag. Wij wensen er echter op te wijzen, dat de spreker constateerde, dat bij zijn heden gebracht bezoek aan meerdere stallen, hem gebleken was, dat er in de veestapel vooruitgang was waar te nemen wat bouw en vorming betref, zodat de keuze van de indertijd aangekochte stieren, welke afstammelingen zijn van *Oude Albert*, een gelukkige is te noemen.

Van de gelegenheid tot het stellen van vragen werd door een drietal personen gebruik gemaakt. De heer Bel vroeg, waar het aan toe te schrijven was, dat bij de keuringen nog zoveel runderen aangevoerd werden met doorgezakte ruggen, de heer Legters vroeg of er ook kans bestond op een te nauwe familieteelt, terwijl van de bestuurstafel gevraagd werd of de gestationeerde stieren ook te zwaar werden voor het vee uit deze streek.

De eersten vraagsteller werd door den spr. geantwoord, dat het euvel der doorgezakte ruggen nog een gevolg was van het vroeger hier voorkomende Gelderse veeslag, de tweede, dat een te nauwe familieteelt niet aanbevelenswaardig was, terwijl op de derde vraag werd geantwoord, dat de stieren niet te zwaar waren, mits ze niet loom en traag waren en men zorgde dat bij het dekken een vaste ondergrond aanwezig was.

Nadat door den heer Wassenaar een woord van dank was gebracht aan de spreker voor zijn gehouden rede, werd overgegaan tot het afwerken van de agenda.

De notulen der vorige vergadering werden zonder op- of aanmerkingen goedgekeurd. Mede-

gedeeld werd, dat voor het lopende jaar een subsidie verkregen was van f200.

Met 30 tegen 15 stemmen en 4 blanco werd besloten tot voortzetting der vereniging, terwijl de controle verplichtend werd gesteld. Vervolgens werd met 41 stemmen, 5 tegen en 3 blanco, besloten de stieren nog een jaar aan te houden.

De contributie voor het aflopende jaar wordt later vastgesteld, terwijl medegedeeld werd, dat deze in het vervolg vermoedelijk p1m. f2.25 per koe zal bedragen.

Vervolgens werd nog besloten dat door de blijvende leden en degenen die ophouden lid der vereniging te zijn ieder een persoon zal worden aangewezen gewezen om de waarde der stieren te bepalen, terwijl deze 2 personen zo nodig een derden persoon kunnen benoemen.

Hierna werd de vergadering gesloten.

1913

De Graafschap Bode 1913-03-14

Verslag Jaarvergadering CZ. Erica

ZELHEM. Aanwezig waren 329 leden. De Ere-Voorzitter, **G. J. Venderbosch**, had de leiding op zich genomen.

In zijn openingswoord sprak de voorzitter de wens uit, dat 1913 een voorspoedig jaar mocht worden, zowel voor de leden en hun gezinnen als voor de vereniging. Heet de leden allen hartelijk welkom en verklaarde de vergadering voor geopend.

Ballotage Leden. Er hadden zich 50 nieuwe leden aangemeld, die allen bij acclamatie werden aangenomen. Daarna had de verkiezing plaats van twee bestuursleden en vier commissarissen, deze werden allen met grote meerderheid van stemmen herkozen.

Mededelingen- 1e. Uitvoerige mededelingen werden gedaan hoe de zaak met het gewezen lid H. J. ten Brinke was afgelopen, die ten slotte toch had moeten betalen. 2e. Dat de borgstelling van de Directeur was verhoogd met f 1000. 3e. Dat als ondermelkweger was benoemd H. Dierssen. 4e. Dat de melkaanvoer belangrijk groter was dan het vorige jaar, vanaf Januari was reeds 77800 K.G. meer verwerkt. 5e. Dat er een zeer goedkope gelegenheid was om dit jaar de grote Landbouwtentoonstelling in Den Haag te bezoeken, de leden werden aangespoord om zoveel mogelijk met hun vrouwen hiervan gebruik te maken.

Rekening en Verantwoording. De rekening en verantwoording werd na voorlezing, op voorstel der commissie, welke deze had gecontroleerd, goedgekeurd, terwijl aan directeur en bestuur volkomen decharge werd verleend.

Jaarverslag. Het jaarverslag werd na voorlezing eveneens goedgekeurd en besloten het de leden in druk toe te zenden. Uit het jaarverslag en de rekening en verantwoording stippen we het volgende aan:

Verwerkt werden **4.700.640½** kilogram melk. Hiervoor was gemiddeld **f 4,32⁵** per 100 kilogram betaald, terwijl de leveranciers alle ondermelk en karnemelk terug ontvingen. Het gemiddeld vetgehalte was 3,06 pCt.

Er was 164.768 K.G. boter gefabriceerd, die gemiddeld **f 1,42** per K.G. netto had opgebracht. Naar het buitenland werd 122.550 K.G. geëxporteerd.

Van de schuld werd f 1244,13 afgelost, terwijl er een zeer ruime afschrijving plaats had, n.l. f 3069,88 en op het leden-kapitaal werd f 1447,27 bijgeschreven,

Bij de rondvraag vroeg het lid Wassink (Halle), of het niet beter was, dat in plaats van de mannen de vrouwen ter vergadering kwamen, deze toch moeten hoofdzakelijk de melkerij doen. En daar men ook wet eens spreekt van vrouwen kiesrecht, dan kon „Erica” vooraan korten.

De voorzitter vond het idee heel aardig, doch betwijfelde of hij bekwaam zou zijn een dergelijke vergadering te leiden. Hierna werd de zeer geanimeerde vergadering gesloten.

Verslag vergadering CZ. *Erica* te Zelhem

ZELHEM - De 30e Algemene Vergadering van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „Erica” alhier uitgeschreven tegen Donderdag j.l., 's namiddags 2 uur werd door de Eere-Voorzitter, de heer **G. J. Venderbosch**, te 2³/₄ ure geopend met de volgende rede:

Geachte Vergadering.

Nu de geëerde voorzitter mij wederom heeft uitgenodigd deze algemene vergadering te leiden, roep ik u allen een hartelijk welkom toe. In een vorige vergadering heb ik er reeds op gewezen, dat sommige broodetende proleten het jaar 1913 als een ongeluksjaar hadden bestempeld, waarop mijn antwoord luidde, dat het getal 13 daaraan niets toe- of afdeed. Wat door de uitkomst dan ook bewezen is. Immers, mijn wens, toen uitgesproken, dat 1913 voor onze vereniging een goed jaar mocht worden, is, Gode zij dank, in vervulling gegaan. Tweemaal over heeft „Erica” op tentoonstellingen in het buitenland en in ons land, de hoogste prijzen behaald een feit, waarop met roem te wijzen is. Ik wens u dan ook allen geluk met deze hoge onderscheiding.

In de eerste plaats een ere-saluut aan onzen kranige directeur, de heer T. Wassenaar, waaraan we in hoofdzaak te danken hebben, dat de fabriek op de hoogte staat, thans door haar bereikt. Dat we hem nog lang als onze directeur mogen behouden!

Ook het personeel, dat in alle opzichten getoond heeft hart voor het werk te hebben en zijn taak zo boven allen lof vervulde, komt een woord van welgemeende dank toe. En in de laatste of liever gezegd in de eerste plaats een welverdiend compliment aan u allen, die, door het leveren van goede grondstof, het mogelijk maakten, dat onze fabriek een uitnemend product kon leveren. Aan dat laatste in de voornaamste plaats is het te danken dat we op de hoogte staan, waarop thans zijn.

Nog iets. Het beklimmen van een berg is moeilijker dan het afdalen. Is de top genaderd, dan hebben we dubbel op te passen, dat we niet tot neerdalen komen. Dalen gaat vlugger dan klimmen dat weten vooral zij, die evenals ik, kort aan de zeven kruisjes genaderd zijn. Daarom is het zaak eendrachtig de handen ineen te slaan en samen te werken, niet alleen om de plaats, die we reeds veroverd hebben te behouden, maar om zo mogelijk nog hoger te komen. Er zijn in de omtrek verenigingen, die ons benijden, maar dat kunnen we ons laten welgevalen, want, niet waar, beter benijd dan beklaagd. En thans zullen we overgaan tot de werkzaamheden en open ik hiermede de vergadering.

Een kleine afwijking van de agenda zij mij echter vergund. Zoals u allen bekend heb ik tot heden nimmer een verzoek aan u gericht. Daarom thans. En wel geheel buiten bestuur en commissarissen om. Zoveen heb ik gezegd, dat het personeel dank en lof toekomt Voor de arbeid in dienst van onze vereniging bewezen. En omdat een mens nu eenmaal moeilijk van dank en lof kan leven, stel ik voor uit de kas van „Erica” een som van f 50 beschikbaar te stellen, te verdelen onder het personeel naar evenredigheid van ieders loon. De directeur valt er natuurlijk buiten, omdat die een uitzondering maakt op de algemene regel en deze het met de geogste roem en eer zonder meer wel doen kan.

Met algemene stemmen aangenomen.

Punt 2. Notulen.

Door de heer T. Wassenaar, directeur van „Erica”, werden de notulen der 29e algemene vergadering voorgelezen en onveranderd goedgekeurd.

Punt 3. Ballotage van leden.

19 nieuwe leden werden met algemene stemmen toegelaten.

Punt 4. Mededelingen.

1. Zeven lidmaatschappen werden op naam van evenveel anderen overgeschreven.
2. Alle herkozen leden van bestuur en commissarissen namen hun herbenoeming aan.
3. De functie voor het bestuur werden wederom gelijkelijk verdeeld.
4. Met het oog op de uitbreiding van zaken zal de controle op de boekhouding om de drie maanden door den deskundige van de Bond worden uitgeoefend.
5. Voor het onderhoud van gebouwen en werktuigen wordt regelmatig gezorgd. Dezen zomer is nog een stuk straat aangelegd, de vloer in de paardenstal hersteld, een gedeelte vloer in de botermakerij zal nog vernieuwd worden, terwijl als werktuigen zijn aangeschaft of vervangen een nieuw regeneratief-apparaat, een roompasteur, twee melkpompen en de nodige leidingen waarvan de onkosten uit de exploitatie zijn besteden.
6. Bekroningen. Een 1e prijs op de Wereldtentoonstelling te Gent. (Verzending boter). Een 1e prijs op de grote Landbouwtentoonstelling te 's Hage, (beide voor ongezoeten boter).
 7. Dat de melkaanvoer belangrijk hoger is geweest dan vorig jaar en daaraan voorafgaande jaren. De grootste aanvoer was op 16 Juni, n.l. 36.284⁵ K.G. Van 1 Jan. tot 15 Oct, werden er 4.750.024 K.G. melk verwerkt, dat is 833.124 K,G, meer dan het vorig jaar in diezelfde tijd. Vermoedelijk zal dit jaar *een miljoen* K.G. melk meer worden verwerkt. Er waren verscheiden dagen, waarop er ruim 3000 L. karnemelk werd afgetapt; de grootste hoeveelheid was 3400 L. op *één* dag.
 - 8.

Ofschoon de kwaliteit van de melk gelijk was aan vorige jaren is er wel enige vooruitgang waar te nemen. Het uitzeeften van de melk kon in het algemeen nog vrijwat beter, beslist bes- te zeeften ontbreken nog dikwijls. Het slechtst was de kwaliteit van de melk in de drukke tijden, zoals bij de hooi- en roggeogst. juist in die tijd liet het schoonmaken van kannen en deksels het meest te wensen over.

Niettegenstaande de grote melkproductie was het vetgehalte ongeveer 0,06 pCt. hoger dan het vorige jaar; bij zulk een grote productie was die verhoging natuurlijk merkbaar van invloed. Aan de bereiding werd de meeste zorg besteed. Toch betreuren we het dat hierbij gedurende korte tijd een fout gemaakt werd, welke fout zo gauw mogelijk hersteld is. De gezouten boter was daardoor niet zo goed als ze had kunnen zijn. De ongezoeten, die 90 pCt. van de geheele productie uitmaakt, was zeer goed.

Met de boterhandel gaat het naar wens. Ook omtrent de handel met het buitenland valt niet te klagen. Over het verlopen tijdperk waren onze prijzen zeer gunstig ten opzichte van de verschillende noteringen, waarom we dan ook in staat waren de melkprijzen flink op peil te houden. De omzet is zeer groot.

8. In het personeel kwam verandering door het aanstaand vertrek van de assistent Huisman. Een andere verdeling van werkzaamheden bracht mee een andere regeling van het personeel.

In plaats van de vertrekkende assistent werd als zodanig benoemd Arendsen,⁷ terwijl Dierssen tot centrifugist en H. J. Buunk tot ondermelkmeter werden aangesteld, Twee losse leveranciers, Joh. Kadstake en K. Jansen zegden het melkleveren op, terwijl dertien nieuwe leden als zodanig toetraden. Al deze mededelingen werden onder dankzegging aan de directeur voor kennisgeving aangenomen.

Punt 5. Wijziging huishoudelijk reglement. Door het bestuur werden de volgende wijzigingen voorgesteld :

- a. In art. 3 de woorden „moet eene Bestuursvergadering uit minstens 4 leden” te laten vervallen en daarvoor in de plaats te lezen de woorden „moeten in een Bestuursvergadering zich minstens 3 leden daarvoor verklaren”. In hetzelfde art. tussen de woorden „commissarissen (en) uit” het woordje „moet” in te voegen.
- b. In art. 15 de voorlaatste alinea te laten vervallen en de laatste alinea te veranderen in „De inleggelden worden volgens de statutaire bepalingen geboekt onder het hoofd „Leden-Aandelen”.
- c. In art. 24 te laten vervellen de woorden „doch onderdelen van een kilogram worden niet berekend”.

Na toelichting van de directeur werden al deze wijzigingen met algemene stemmen goedgekeurd.

Punt 6. Benoeming van een commissie en plaatsvervangende commissie voor het nazien der jaar rekening over 1913.

Daarvoor werden door het bestuur de volgende personen voorgedragen:

A. O. Oosterink, Winkeshoek; A. Meijnen, IJzevoorde; H. Jansen Kuisberg. En tot hun plaatsvervangers: H. Ankersmit, Heidenhoek; H. Groes. Heurne; L. Rosegoor Halle. Eveneens met algemene stemmen werden die heren als zodanig benoemd, van weke benoeming hen zo spoedig mogelijk zal worden kennis gegeven.

Punt 7. Rondvraag.

Op de vraag van de voorzitter of soms iemand nog iets te vragen of te verzoeken heeft, geven zich op de leden Hendriksen en Mebelder.

De eerste geeft in overweging bij een volgende aanbesteding de bepaling op te nemen, dat de bussen niet meer aan de melkwagen *gehangen* mogen worden; door het tegen elkaar stoten gaat de boel kapot.

De voorzitter zegt, dat dit een kwestie is, die bestuur en commissarissen aangaat, maar wil er wel de aandacht van dat college op vestigen.

De tweede zegt, in het vanwege de fabriek hem toegezonden blaadje gelezen te hebben, dat wanneer een der leden klachten of verzoeken heeft aan de directeur, dit per briefje hem bericht kan worden, waarop dan binnen een of twee dagen wordt geantwoord. Daarnaar handelende heeft hij de directeur door middel van de melkrijder een briefje toegezonden, maar omdat hij daar nooit antwoord op terug ontvangen heeft, twijfelt hij of dat briefje wel aan zijn adres is gekomen. Niet onmogelijk is het volgens hem, dat de melkrijder dat briefje onderweg opent en wanneer deze bemerkt, dat er voor hem, melkrijder, min aardige dingen in voorkomen dit briefje per ongeluk verliest, zodat het in plaats van bij de directeur in het wagenspoor terecht komt.

7 Deze H.J. Arendsen zou vijf jaar later – 1918 – de opvolger van directeur Wassenaar worden. (ZHN.)

Nog wenst deze laatste verboden te zien, dat het spoelwater tegelijk met de andere melk vervoerd wordt. Hem is wel eens gebleken, dat ten nadele van een ander, het spoelwater aangelengd wordt. Waarop de voorzitter antwoordt, dat het moeilijk aangaat, om dat zo maar in eens te verbieden, daar een en ander in de reglementen voorgeschreven is. Bovendien is het meer een kwestie van vertrouwen. Er zal echter nota van genomen worden.

Ook zou vrager het meer gewent vinden, wanneer er vaker op ongeregelde tijden monsters werden genomen.

Op verzoek van de voorzitter neemt de directeur het woord om de tweede spreker van antwoord te dienen.

Wat sub 1 aanbelangt, zegt de directeur, dat er steeds gehandeld wordt en gehandeld is, zoals in het toegezonden blaadje vermeld staat. Krijgt dus een der leden in de toekomst binnen 1 of 2 dagen onverhoopt geen antwoord, dan is dat een stellig bewijs, dat het briefje hem niet bereikt heeft.

Wat sub 2 betreft, dat is zegt de heer Wassenaar, geheel iets anders. Zo goed als ze met spoelwater knoeien, kunnen ze dat evenzeer doen met onder- en zoetemelk. Die dat doet maakt zich schuldig aan diefstal en is dus een dief. In dat opzicht hebben we ons dus te verlaten op de eerlijkheid van de melkrijders.

En eindelijk sub 3. Daaromtrent kan de vrager gerust zijn. Er werden en er worden steeds op ongeregelde tijden monsters genomen, dat kunnen de melkrijders zelve getuigen. Ik zie er hier al een zitten, die van „ja” knikt.

Punt 8. Sluiting.

Niets meer aan de orde zijnde en niemand meer het woord verlangende, sluit de voorzitter, onder dankzegging voor de orde en regelmaat, de geanimeerde vergadering.

Er waren 352 leden aanwezig.

Dank zij het onvermoeide streven van Directeur en personeel van „Erica” en de resultaten daardoor bereikt, is het eere-saluut door de ere-voorzitter de Directeur gebracht, o.i. welverdiend. Terwijl we niet mogen eindigen zonder een welgemeend compliment aan het adres van den ere-voorzitter, die zo echt gemoedelijk en met de juiste tact de veelhoofdige vergadering zo bij uitstek wist te leiden.

Onzerzijds een woord van dank aan het bestuur dat de welwillendheid had voor de pers enige zitplaatsen te reserveren.

De Graafschap Bode 1913-12-23

Verslag verg Fok- en oprichting Controlevereniging ⁸

ZELHEM. - Onder voorzitterschap van de heer **T. Wassenaar** werd Maandagavond, 5 uur, vanwege de Fokvereniging „*de Samenwerking*” een vergadering gehouden ten huize van de heer G. Bel alhier; 41 leden waren aanwezig.

Nadat de voorzitter, de aanwezigen een woord van welkom had toegeroepen en meegedeeld, dat sedert het vorig jaar de controle belangrijk was vooruitgegaan, zodat men over het afgelo-

⁸ Merk op dat de hier beschreven plannen voor een volwaardige Fok- en Controlevereniging, (de eerste was in 1908 opgericht) hierna in versukkeling geraakten. In 1915 volgt ontbinding zie knipsel 1915-04-09

In 1919 – zie knipsel 1919-11-14 – werden opnieuw plannen gevormd door o.a. een lezing over nut en noodzaak van fok- en controleverenigingen van rundvee enz. (ZHN.)

pen jaar tevreden mag zijn, hierbij tevens de nadruk leggende, dat steeds behoort te worden voortgegaan de organisatie te versterken, wil men in minder goede jaren zijn weerstandsvermogen behouden, ging men over tot:

Punt 2. Notulen, die onveranderd werden goedgekeurd.

Punt 3. Mededelingen. Enkele ingekomen stukken werden voorgelezen en voor kennisgeving aangenomen.

Punt 4. Voorstel van het bestuur:

- a. het aanleggen van fokregisters;
- b. het aanstellen van controleurs;
- c. benoeming van keurmeesters.

Voor het aanleggen van fokregisters is in de eerste plaats nodig een zakboekje, waarin de boer noteert al wat op z'n koe betrekking heeft, en in de tweede plaats melklijsten, om de melkgift te kunnen controleren. Om de 14 dagen moeten monsters worden genomen, niet van alle koeien, maar alleen van die, welke in het fokregister worden opgenomen. Daaraan zijn wel wat meer kosten verbonden, omdat een 2-tal monsternemers dient te worden aangesteld, maar die kosten kunnen belangrijk verminderd worden, omdat er misschien wel enkele boerenzoons te vinden zijn, die dat er bij willen doen. Daarom stelt het bestuur voor, voorlopig de contributie te laten zoals ze is, n.l. op f 2.- per koe. Bovendien geeft de prov. comm. een subsidie tot een maximum van f 75.- per jaar.

Enkele bezwaren worden uit de boezem van de vergadering te berde gebracht, aangaande de kosten voor het vinden van een geschikt persoon als controleur. Na enig heen en weer gepraat wordt besloten een fokregister aan te leggen.

Als sub a onder de presidialen hamer door is komt aan de beurt

Sub b. Aanstelling monsternemers.

Volgens het bestuur zal dat f 200,- kosten. Het monsternemen slaat natuurlijk alleen op koeien, die in het fokregister zijn opgenomen. Komen we dan onverhoopt nog te kort, aldus de voorzitter, dan hebben we nog een postje van f 101 op de begroting, dat desnoods voor dat doel kan worden afgeschreven. Alleen zwartbonte koeien worden in het fokregister opgenomen en door de monsternemer bemonsterd; roodbonte worden wel aangehouden, maar komen niet in het stamboek. Daardoor heeft het bestuur tevens gelegenheid waar te nemen hoe groot de terugslag is, d.w.z. hoe vaak het zal voorkomen, dat een zwartbonte koe een roodbont kalf ter wereld brengt en of de verervingseigenschappen in de richting gaan van de moeder of de vader.

Omtrent de kleurvererving wordt een levendige discussie gevoerd, bewijs, dat men het op dat punt nog lang niet eens is.

De vraag, hoe de onkosten zouden worden omgeslagen, per lid of per koe, had ook aller belangstelling. De meerderheid van de aanwezigen was er voor alle koeien te laten bemonsteren, dus ook de roodbonte. Het bestuur verklaarde hiermee akkoord te gaan, waarna de punten sub a en b in stemming werden gebracht en met 35 tegen 6 aangenomen. Volgde

Sub c: het benoemen van keurmeesters.

Het bestuur stelt voor er 2 voor Zelhem en 2 voor Halle te benoemen. Alzo besloten en werden na stemming als zodanig voor Zelhem aangewezen de leden G. J. Harterink en Heemink, en voor Halle de leden Lammers en L. Veenink, die allen hun benoeming aannamen, uitgezonderd het lid Heemink, dat zich verwijderd had en die nader gevraagd zal worden.

Aan de beurt was nu punt 5: Begroting, die in ontvangsten en uitgaven werd vastgesteld op *f*1500.

Punt 6: Betaling contributie, was stellig voor de aanwezigen het meest aangename ogenblik. Papier en zilver stroomde de voorzitter in ruime mate toe, die al dat kostbare materiaal in z'n bodemlozen zak deed glijden en voor lederen contribuant, bij wijze van kwitantie, een vriendelijk woord over had.

Als 7e én laatste punt vermeldde de agenda, als alle agenda's, rondvraag en sluiting, waarbij het lid L. Veenink voorstelde voortaan van de niet ter vergadering komende leden een boete te heffen.

De voorzitter zegt toe, deze kwestie in de eerstvolgende bestuursvergadering ter sprake te zullen brengen en sluit daarna met een woord van dank aan het adres van de aanwezigen de geannimeerde vergadering.

1914

De Graafschap Bode 1914-03-10

Verslag vergadering CZ. *Erica* Zelhem – dl-1

ZELHEM. De Coöperatieve Stoomzuivelfabriek „*Erica*,” alhier hield hedenmiddag, 2 uur, in het oude schoolgebouw, onder presidium van de erevoorzitter, de heer **G. J. Venderbosch**, haar 31^e. algemene vergadering. Bij de opening sprak de erevoorzitter ongeveer als volgt: Geachte vergadering. Wat vliegt de tijd voorbij. Hoe snelt hij met ons heen! Deze woorden, vervolgt spreker, kwamen mij voor de geest, toen ik de oproeping voor de 31^e algemene vergadering van, „*Erica*.” ontving.

En nu ik hier gereed sta om op verzoek van uw geachte voorzitter deze vergadering te leiden, gevoel ik behoefte, terwijl ik u een hartelijk welkom toeroep, u er aan te herinneren, dat we zo'n groot voorrecht genieten nu we hier weer gezond en wel elkaar op deze plaats mogen begroeten.

Ook nu weer zijn in de langen, somberen winter, die achter ons ligt, enkele leden van onze vereniging ons voorgegaan om de grote reis te aanvaarden, die we allen liefst zolang mogelijk uitstellen en de herinnering hieraan wekt ons op, om al onze krachten in te spannen en te doen voor „*Erica*”, al wat we nog doen kunnen. Veel, zeer veel is in deze winter echter weer geëist van onze melkrijders en hun paarden vooral, en levendig kan ik me voorstellen, hoe dikwijls de boeren hebben gezucht: „och, werden die wegen toch eens in orde gebracht!”

En toen ik dezen winter zoo dikwijls in de couranten las, dat het wenselijk zou zijn het beginsel van „Plaatselijke Keuze” in onze wetgeving op te nemen, dacht ik bij me zelven: „ja, dat beginsel mocht ook wel eens voor andere zaken worden doorgevoerd.” Als de inwoners van deze gemeente eens voor de vraag werden gesteld: Zou het niet dringend noodzakelijk zijn een fikse greep in de Schatkist te doen tot verharding en verlichting der wegen? Ik geloof, dat 99 pCt. deze vraag bevestigend zou beantwoorden. Een enkele couponknipper zou er misschien tegen zijn, omdat het hem zo wèl is in zijn huisjas en viltpantoffels de gemaakte rente na te tellen. Hij heeft er geen begrip van wat het zeggen wil door de modder te baggeren.

Soms, mijne vrienden, krijg ik van die toekomstbeelden voor mijn geest en dan zie ik onze klein- en achterkleinkinderen hier vergaderen. Ik zie hen zitten op nette banken met fikse tafels vóór zich. De wanden van hun vergaderzaal zijn helderwit, en overal zie ik electische gloeilampen. Ze zijn komen wandelen over goed geplaveide wegen en vonden hun weg op vele punten door elektrische booglampen verlicht. Na zich gelaafd te hebben aan helder bronwater, dat hun van Hettenheuvel wordt toegeperst, bespreken ze hun zaken en met een enkel waarderend woord spreken ze nog wel eens over ons, hun voorouders, doch se kunnen een spotlach niet onderdrukken als ze zich laten ontvallen: „Jammer, dat die mensen nog zo dom waren. Ze staarden zich vaak blind op een hoop rijksdaalders, doch baggerden maar steeds door de modder!

Maar, komaan, onze vele werkzaamheden roepen ons! Vriendelijk vraag ik uw medewerking tot het nemen van besluiten in het belang van „*Erica*”. En hiermede open ik de vergadering. (Applaus.)

Ballotage leden. Als nieuwe leden hebben zich aangemeld en door het bestuur daarvoor erkend: [.....niet over genomen]. Totaal 37.

Verkiezing van 4 commissarissen. Periodiek treden af: de heren: J. Teunissen, Dorp; J. W. Eelderink, Wassinkbrink; G. Heerink, Winkelhoek en H. Maalderink, Heidenhoek.

Ingekomen is een schrijven van de heer J. Tennissen, Dorp, dat hij verhinderd is de vergadering bij te wonen en niet voor een herbenoeming als commissaris in aanmerking wenst te komen.

Uit het jaarverslag blijkt, dat er in het afgelopen jaar werden verwerkt **5.758.031½ K.G.** melk, dat is 1.957.331 K.G. meer dan in 1912. het gemiddelde vetgehalte was 0.06 pCt, hoger dan in 1912. De leveranciers ontvangen alle ondermelk en karnemelk terug.

Volgens de rekening en verantwoording hebben de onkosten bedragen *f*38.895,86½, waarvan *f*14.828,08½ voor melkvervoer en *f*3764,78½ voor afschrijving, leden-aandelen en reserves. De balans sluit in actief en passief met *f*62.920,80.

De boeken worden om de drie maanden gecontroleerd door een deskundige, den secretaris van de Zuivelbond, terwijl de gehele jaarrekening door dienzelfde deskundige en drie leden der vereniging werd nagezien. Deze commissie bracht een gunstig rapport uit.

Aan de „Mededelingen” ontleen we:

1. Het lidmaatschap van G. Peters is overgegaan op T. J. Stapelbroek; Idem van H. J. Bruil op D. J. G. Bruil; idem van Wed. Kl. Molenkamp op J. W. Rietman en idem van G. Bulsink op de Wed. Dina Bulten.

2. In aansluiting op de vraag van een der leden in de vorige vergadering, is in art. 7 van het reglement op de melkritten bepaald, dat zolang er ruimte is moeten de kleine kannen voor of achter op de wagen of kar worden geplaatst.

3. Het vervoer der melk werd bij de aanbesteding der ritten op 11 November aanmerkelijk hoger, n.l. *f*3500.- ongeveer. Door de meerdere melkaanvoer is het rijloon per 100 kg. melk over de maand Januari 1-2 cent hoger geweest, terwijl het in de maand Februari 0.4 cent lager was dan in 't vorige jaar.

4. De melkaanvoer was van 1 Januari tot en met 7 Maart 172.872½ k.g. hoger dan het vorige jaar in dezelfde tijd.

5. De verandering van personeel begint thans beter op streek te geraken, de ondermelkmeter die eerst geheel moest leren, wordt meer precies in zijn werk. Het zal van de omstandigheden in de fabriek afhangen of de kantoorhulp voldoende is.

6. Dat het aantal leveranciers thans is gestegen tot 646.

7. Een schrijven van het ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel over mond- en klauwzeer. Dit is beantwoord.

8. Met genoegen kunnen we mededelen, dat ook wederom dit jaar geen enkel verlies op financieel gebied is geleden,

9. Dat de fabriek in 1913 wederom een diploma voor de boter heeft behaald bij de Bondskeuringen.

10. Dat de boterhandel in de eerste weken van dit jaar niet geheel op streek was, de algemene markt had laat van de havenstaking in de koloniën, waardoor later grote hoeveelheden op de markt werden gebracht. In de laatste weken is er weer een zeer goede verhouding, en de prijzen kunnen zich zeer goed handhaven tegenover het vorige jaar in deze week.

11. In het laatst van 't vorige jaar werd een der oude centrifuges van 2000 L. vervuuld voor een nieuwe van 3000 L. De oudste karn is thans de ton van in reparatie, terwijl er op 16 en 17 December en, 3 Maart j.l. een onderzoek is ingesteld naar het stoken op zich zelf en de geschiktheid der werktuigen. Uit het rapport blijkt, dat het krachtverbruik van de machine is geweest

als volgt :

Machine met ledig drijfwerk	6-64 I. P. S. ⁹
Hetzelfde plus 2 centrifuges en roompasteur	8-45 „
De grote derde centrifuge nom.	1-48 „
Do ondermelkpasteur nom.	2-15 „
De nieuwste karnkneder nom.	4-93 „
De oudste karnkneder (grotere vulling)	7-32 „
De koelmachine idem,	6-04 „

De gemiddelde krachtontwikkeling was 24-48 I. P. K. waarbij de machine 351 kg. stoom per uur gebruikte. Per Indicateur paardekracht per uur 14-4 kg. stoom, wat voor dit type machine weinig is. Wanneer de machine zwaarder belast wordt dan 20 I.P.K. dan kan zij de snelheid niet meer houden. De prijs van 1000 k.g. stoom bedr oeg 132½ cent, wat in vergelijking met andere zuivelfabrieken weinig is. De schoorsteen-temperatuur was normaal tussen 250 en 300 gr. C. De stookwijze gaf geen aanleiding tot bijzondere opmerking.

Het blijkt ook hieruit dat onze inrichting goed wordt onderhouden, en dat we gerust een groot kwantum melk tegemoet kunnen gaan. Alleen het zuurlokaal dat nog dezelfde grootte heeft als bij de bouw in 1912, zal in de naaste toekomst vergroot moeten worden.

12. De rente der leden-aandelen ten bedrage van f 420,32 is reeds op 3 Maart uitbetaald.

De vergadering duurt voor. Het vervolg wordt opgenomen in ons nummer van vrijdag aanstaande – zie hierna.

De Graafschap Bode 1914-03-13

deel-2

Aan de orde is:

Punt 2: verkiezing van een bestuurslid in de laats van G. J. Ooijman, wegens vertrek naar Ruurlo. Leden van het stembureau zijn: N. J. Buunk, G. Duitshof en J. G. Lommers. In diens plaats wordt gekozen G. Hemink met 201 stemmen. Daar de gekozene op de vergadering niet aanwezig is zal het bestuur hem verzoeken de benoeming aan te nemen.

Punt 3. Ballotage van nieuwe leden. Alle nieuwe leden, 37, worden met algemene stemmen toegelaten.

Punt 4. Notulen der 30ste algemene vergadering. Deze worden door de secretaris, de heer T. Wassenaar, voorgelezen en onder dankzegging aan diens adres voor de goede redactie door de voorzitter, onveranderd vastgesteld.

Punt 5. Verkiezing van 4 commissarissen. Leden van het stembureau zijn: G. W. Legbers, A. J. Sessink en L. Wassink. Alle aftredende commissarissen worden herkozen. In de bestaande vacature zal in de a.s. herfstvergadering worden voorzien.

Punt 6. Jaarverslag 1913. Wordt na voorlezing door de secretaris goedgekeurd en aangenomen. Dit verslag zal de leden in druk worden toegezonden en bereids ook in dit blad worden gepubliceerd.

Do voorzitter: In de eerste plaats breng ik een woord van dank aan de commissieleden, de heren A. Meijnen, H. A. Jansen en A. G. Oosterink, voor d moeite, die ze zich getroostten om de rekening te onderzoeken en met de bescheiden te vergelijken, in vereniging met de heer H.

Zondervan, secr.-penningmeester van de GOZ. van CZ. Ik verzoek dan ook de heer Wassenaar beleefd genoemden heer bij gelegenheid mijn dank over te brengen. Eveneens een woord

⁹ Nog niet duidelijk wat hier staat

van dank aan het bestuur en de directeur voor de goede leiding.

Punt 7. Rekening en verantwoording over 1913.

Na voorlezing daarvan kan de heer Wassenaar tot zijn genoegen constateren, dat de zaak er gezond uitziet en de fabriek er gunstig voorstaat.

Na de vraag van de voorzitter of er nog leden zijn, die mogelijk daaromtrent nog nadere inlichtingen wensen of vragen hebben te doen, wat niet het geval blijkt, zegt de voorzitter de heer Wassenaar dank voor de bijzondere zorg daaraan besteed en noemt het een verblijdend verschijnsel, dat alles er zo goed voor staat. Luctor et Emervo!

Punt 8. Verkiezing van twee bestuursleden. Periodiek treden af: G. J. Nijhof en C. G. Dimmendaal. Het stembureau vormen de leden J. W. Mentink, W. Obelink en J. W. Ooijman. Beiden worden met grote meerderheid van stemmen herkozen.

Punt 9. Mededelingen. Onder dankzegging aan de secretarie voor de moeite van het voorlezen worden deze voor kennisgeving aangenomen.

Eindelijk is aan de beurt:

Punt 10. Bespreking veearts.

Hoe komt een veearts nu zo op eenmaal tussen de melk zal men vragen, aldus de voorzitter. De zaak zelf is een oude kwestie. Al 42 jaar lang, vervolgt spreker, heb ik de mensen horen mopperen, dat er geen veedokter was, en nog steeds zitten we zonder. De behoefte aan een veearts is allengs groter geworden. We hebben langzamerhand een geheel anderen toestand gekregen, dé veestapel is rijker geworden. Ons gemeentebestuur is in dat verband gelukkig in zover op zijn post, dat het jaarlijks een som op de begroting voor een veearts uittrekt. Maar dat alleen is niet voldoende. Daarbij is nodig drang van buiten en die drang kan gevoeglijk uitgaan van een vereniging als deze. In dit geval zou Plaatselijke Keuze veel goed kunnen doen, vooral wanneer de vrouwen mochten meestemmen. Maar zover zijn we nog niet. De heer Wassenaar zal u de zaak nader toelichten.

Het lid van Arragon stelt voor de kwestie in geheim comité te behandelen.

De heer Wassenaar acht zulks minder gewenst. Openbaarheid, vooral waar het deze zaak betreft acht hij zeer nuttig, ten minste voorzover de inleiding betreft, omdat dan de aandacht van de verschillende autoriteiten op de zaak gevestigd wordt.

Het lid Van Arragon kan zich daarmee verenigen, als de discussies over dit punt dan maar geheim blijven. Als zodanig besloten.

Aan de inleiding, die door de heer Wassenaar in haar geheel werd voorgelezen, ontleen we, dat in de loop van de laatste tien jaren de behoefte aan een veearts al sterker en sterker word gevoeld. Verschillende leden bespraken die aangelegenheid met weer andere leden en zo ontving het bestuur een adres van 109 leden met het verzoek dit punt op de agenda van de eerstvolgende algemene vergadering te plaatsen waaraan werd voldaan. Een bepaalde richting of vorm werd daarbij echter niet aangegeven. Daarom was de heer Wassenaar er voor, dit punt in tweeën te splitsen en dan deze twee vragen onder de ogen te zien:

- 1e.** Heeft men reeds vroeger de noodzakelijkheid van het hebben van een veearts ingezien, en wat er is gedaan om zo iemand hier gevestigd te krijgen?
- 2e.** Wordt de noodzakelijkheid om een veearts hier in de gemeente te hebben groter? Zo ja, op welke gronden is deze mening gevestigd, en wat kan er gedaan worden om in de aanstelling te voorzien?

Punt 1 zou spreker bevestigend moeten beantwoorden, eerstens omdat een jaar of 10 geleden

onze raad reeds een veearts heeft benoemd, die echter om financiële redenen voor die benoeming bedankte, en tweedens omdat thans nog ieder jaar voor dat doel door de raad een post op de begroting wordt uitgetrokken, zij het dan ook pro memorie.

De tweede vraag kan spreker direct met „ja” beantwoorden, omdat de veestapel een 4-tal jaren geleden een 4000 stuks lager was dan thans, nu we gerust mogen beweren, dat de veestapel zo ongeveer uit 9 á 10.000 stuks bestaat. Werd dus reeds voor enige jaren de noodzakelijkheid van het hebben van een eigen veearts ingezien, dan spreekt het vanzelf, dat die noodzakelijkheid nu nog veel groter moet zijn.

Met het oog op de gezondheidstoestand van het vee, vooral bij het heersen van epidemische ziekten, is een eigen veearts volstrekt nodig. Het dient dadelijk echter gezegd, dat, bij een mogelijk uitbreken van enige veeziekte, de eigen veearts verplicht wordt alléén zijn hulp te verlenen in het rayon, waarvoor hij is aangesteld. Gezond en naar het uiterlijk flink uitzierend vee komt de beurs van de boer zelven ten goede. Daarom draag zorg voor uw veestapel. En wanneer binnenkort een deputatie van Zuid-Afrikaane landbouwers hier in ons land komt om de Hollandse veestapel te bekijken, zorg dan, dat gij u in dat opzicht niet te schamen hebt. Bovendien eist het moderne landbouwbedrijf een volkomen kennis van het vee. De jongeren worden daarin tegenwoordig theoretisch ontwikkeld op landbouwcursussen, omdat het besef, ook op het gebied van landbouw en veehouderij, meer en meer doordringt, dat kennis macht is

Deze duidelijke uiteenzetting vond een aandachtig gehoor en daar er niemand was die over deze zaak nog iets in het midden had te brengen, stelde de voorzitter de volgende motie voor:

De leden der Coöp. Stoomzuivelfabriek „Erica” te Zelhem, bijeen in hun 31ste Algemene Vergadering, op Dinsdag 10 Maart 1914, gehoord de inleiding van haar directeur en de daaruit voortvloeiende besprekingen over punt 10 der Agenda „Bespreking Veearts”, dragen het bestuur op om zich namens de Algemene Vergadering te wenden tot de raad der gemeente Zelhem met het verzoek, zo spoedig mogelijk te willen overgaan tot het benoemen van een veearts. Terwijl tevens aan de bestaande verenigingen verzocht zal worden het adres te steunen. Aan het bestuur wordt tevens verzocht het adres van een advies te doen vergezellen,”

welke motie met algemene stemmen werd aangenomen.

Punt 11.: Rente „Ledenaandelen”. Dit punt kan niet in de vergadering behandeld worden.

Bij punt 12, Rondvraag, vestigt de secretaris, de heer Wassenaar, er de aandacht van de leden op het nut van voederproeven. Op een verzoek aan de leden in het uitbetalingsbericht om aan die voederproeven mee te doen kwamen slechts twee antwoorden in. Omdat de voederstoffen tegenwoordig nog maar al te veel vervalst worden, acht spreker het zeer nodig daarmee proeven te nemen en spoort de leden daartoe ten zeerste aan.

Volgt punt 18: Sluiting.

Met een woord van dank aan de leden, en directeur en het bestuur wordt de vergadering door den ere-voorzitter, de heer G. J. Venderbosch gesloten.

Aanwezig waren 376 leden.

De Graafschap Bode 1914-03-20

Monsternemers.

Worden gevraagd aan de fok-
vereniging „De Samenwerking”
te Zelhem en Omstreken, twee

Monsternemers,

één voor Halle en één voor Zel-
hem. Sollicitanten kunnen zich
aanmelden bij den Secretaris
T. WASSENAAR, op Woensdag 25
Maart, alwaar tevens nadere in-
lichtingen zijn te bekomen.

HET BESTUUR.

Gegevens uit Jaarverslag CZ. Erica te Zelhem 1913

ZELHEM. We ontvingen het jaarverslag over 1913 van de Coöperatieve stoomzuivelfabriek „Erica” af hier. Daaraan ontleen we het volgende:

Wederom had een belangrijke versterking der organisatie plaats, door het toetreden van nieuwe leden.

Het aantal leveranciers bestond op 31 December uit: 503 leden en 140 leveranciers niet-leden. Het aantal melkkoeien der leden bedraagt 1470 en dat der leveranciers niet-leden 396. In het geheel zijn er 648 leveranciers met 1866 opgegeven melkkoeien. - In het Huishoudelijk Reglement werden enkele kleine wijzigingen aangebracht.

In het bestuur kwam geen verandering, de aftredenden werden herkozen.

Het college van commissarissen bleef ook het zelfde, de aftredenden werden eveneens herkozen.

In het personeel kwam dit jaar jaar enige verandering. In het voorjaar werd de ondermelkmeter van Til vervangen door H. Dierssen, terwijl in het najaar door het vertrek van den Assistent Huisman, een meer ingrijpende verandering plaats had. Tot Assistent werd benoemd de controleur H. J. Arendsens, de ondermelk-meter Dierssen werd als centrifugist aangesteld en in zijn plaats H. J. Buunk benoemd. De leerling Reulink kwam in de plaats van de controleur. Ook de salarissen van het personeel werden herzien en verhoogd.

Het personeel is verzekerd tegen Invaliditeit en Ongelukken buiten beroep, door tussenkomst van *den Algemeenen Nederlandschen Zuivelbond* (FNZ.)

Het melkrijden is opgedragen aan 37 personen, die alleen 's morgens aan de fabriek komen.

Er werden twee ledenvergaderingen gehouden n.l. 11 Maart en 23 October.

Het bestuur vergaderde 15, bestuur en commissarissen 9 maal.

Het uitbetalingsbericht bleef zoals het was, bij iedere uitbetaling wordt het rondgezonden. Het wordt hoe langer hoe meer gewaardeerd, 't geen zeer bemoedigend is.

De vereniging bleef lid van: De Coöperatieve Boerenleenbank Zelhem, De Geldersch-Overijsselsche Bond van Coöperatieve Zuivelfabrieken Zutphen (GOZ.), het Botercontrôlestation „Gelderland-Overijssel” en de Onderlinge Omslag Risico vereniging en Wet Risico uit den FNZ. De gehouden vergaderingen van deze verenigingen worden zoveel mogelijk door een of meer afgevaardigden bijgewoond.

Het leveren der melk geschiedt eenmaal per dag. (Zondags wordt er geen melk geleverd). De uitbetaling van het melkgeld heeft tweemaal per maand plaats, en wel de eersten en derden Dinsdag. Het wintermelken is dit jaar in verhouding niet vooruitgegaan, wel leggen verschillende leveranciers er zich op toe om ook in de winter flink te melken, doch door velen kon hierin nog meer gedaan worden.

De duurzaamheid der melk werd weer op „Reductase” onderzocht hiervoor werden 14472 monsters gecontroleerd volgens de zelfde maatstaf als het vorige jaar, van deze monsters verkregen 3334 het cijfer 0, 795 het cijfer 1, 563 het cijfer 2, 481 het cijfer 3, 840 het cijfer 4 en 8449 het cijfer 5.

In vergelijking met het vorige jaar zijn we dit jaar in plaats van vooruit, achteruit gegaan. Het aantal monsters, dat 0, 1 of 2 haalde was 596 hoger dan het vorige jaar. We willen er hier nogmaals op wijzen, dat de behandeling van de melk, het zindelijk melken, goed *uitzeefden*, direct na het melken goed diep- afkoelen, en het schoonhouden van alle melkgereedschappen, zowel melkkannen en deksels als emmers en *zeeften*, van zeer groot belang is. Degenen, die geregeld een laag cijfer halen, verzoeken we dringend, indien zij zelf de fout niet kunnen vinden, met de Directeur in overleg te willen treden om verbetering te verkrijgen. Ook voor dit jaar ontving ieder leverancier, die niet meer dan 10 punten beneden het maximum aantal te behalen punten bleef een premie van f2.60. Velen deden hun uiterste best dit te behalen, doch lang niet allen is het gelukt, - maar een goed verschijnsel is, dat er meerdere waren dan andere jaren, die een of twee punten te kort schoten. Op de afrekening bij iedere uitbetaling wordt het cijfer, 't welk voor „reductatie” is gevonden, meegedeeld. 77 leveranciers behaalden een premie.

Het melkonderzoek op vetgehalte heeft steeds geregeld plaats. Zoveel mogelijk worden iedere dag monsters genomen van alle leveranciers. - Voor controle op het bedrijf worden dagelijks monsters Ondermelk, Karnemelk en Room onderzocht op vetgehalte, room en zuursel op zuurgraad en de boter op vochtgehalte.

Het gemiddelde vetgehalte van de geleverde melk was 3,12 pCt., dit was het vorige jaar 3,06 pCt. Deze verhoging zal voor een deel mee toe komen aan de gunstige voedervoorraad, doch ook zijn er verschillende leveranciers, die enkele koeien, - van wie men wist dat ze een zeer laag vetgehalte hadden - hebben verkocht en er betere voor in de plaats hebben gekregen. De kwaliteit der boter was goed, en ofschoon er aan de bereiding ook zeer veel zorg werd besteed, zijn we een klein poosje toch nog even van streek geweest. Bij de gehouden boterkeuringen vanwege de GOZ. te Zutphen, behaalden we weer goede punten, zodat wederom dit jaar werd behaald:

- a. een Diploma voor de fabriek.
- b. een Diploma voor de Directeur en
- c. f20.- te verdelen onder het personeel.

Op de Wereld-Tentoonstelling te Gent behaalden we voor ongezoeten boter een le prijs, en op de grote Landbouw-Tentoonstelling te 's-Gravenhage eveneens voor ongezoeten boter een le prijs, terwijl we op de Landbouw-Tentoonstelling te Kampen voor een Zilveren Medaille in aanmerking kwamen.

Er werden 5.758.031½ K.G melk verwerkt en wel als volgt :

In Januari	314202	K.G.
In Februari	312802½	„
In Maart	409073½	„
In April	409719	„
In Mei	811385½	„
In Juni	615399½	„
In Juli	636512½	„
In Augustus	690288½	„
In September	881241	„

In October	465980½	„
In November	390696	„
In December	382231	„

Dit is 1.057.391 meer dan het vorige jaar. De grootste hoeveelheid op één dag ontvangen was 36.284½ K.G. op 16 Juni en de kleinste 9118½ K.G. op 1 Jan. De leveranciers ontvangen alle ondermelk en karnemelk terug.

Voor de melk werd gemiddeld per 100 K.G. uitbetaald **f 4,28⁶**, dit is per 100 Liter **f 4,41⁵**, per één pCt, vet.

Uit de geleverde melk werd 205.726 K.G. boter gefabriceerd, voor één K.G. boter was gemiddeld 28 K.G. melk nodig.

In 1913 worden 206.482⁵ K.G. boter afgeleverd. Deze bracht op **f 283.261,12**, of **f 1,37⁷** per K.G. De opbrengst is berekend zonder vracht- en en provisie, terwijl 24.500 K.G. tevens fust-vrij is. Naar het buitenland werd 163.800 K.G. geëxporteerd en 't overige in het binnenland geplaatst.

Aan onderhoud van gebouwen, werktuigen en terrein wordt steeds goede zorg besteed. Een nieuw stuk vloer werd in de Botermakerij gelegd van graniet tegels, in de, paardenstal werd de vloer bijgewerkt. De woning werd van buiten geverfd. -

Er werden aangeschaft: een nieuwe roompasteur, regeneratief apparaat en twee melkpompen, ieder van 10.000 Liter cap. per uur. Hierdoor waren ook nodig verschillende nieuwe leidingen.

Een der Alfa centrifuges van 2000 Liter werd , vervangen door een Westfalia van 3000 Liter cap. per uur. Van het terrein werd nog een stuk bestraat, om meerdere ruimte voor de melkwa-gens te verkrijgen en tevens meer zindelijkheid.

Toelichting: De aanschaffingen zijn uit de exploitatie bestreden, waardoor de post Machine-rieën en Gereedschappen belangrijk hoger is, dan het vorig jaar, over het geheel zijn de onkosten per 100 K.G. melk lager dan 1912.

Aan de verplichting bij de statuten omschreven aangaande aflossing en afschrijving is ruimschoots voldaan. Van de lening bij de Coöp. Boerenleenbank werd **f 1200.-** afgelost. Van het fabrieksgebouw **f 500.-**, van de woning **f 250.-** en van Machinerieën en Gereedschappen **f 1000.-** afgeschreven.

De reserves werden volgestort en op het hoofd „Leden-Aandelen” werd **f 1372,-** bijgeschreven.

Met genoegen kan het Bestuur op het afgelopen jaar terugzien; er is nog nooit zoveel melk verwerkt, het gunstige weer heeft hier veel aan gedaan, doch ook de vermeerdering van leden. Wel waren de boterprijzen lager dan in 1912, maar de groots aanvoer heeft dit ruimschoots vergoed.

Door onze vereniging, die jaar op jaar krachtiger wordt, kan nog zeer veel worden gedaan in 't belang van de leden. Als ieder daartoe naar zijn vermogen wil meewerken, dan valt het niet zwaar een en ander tot stand te brengen. Voor de medewerking en het genoten vertrouwen. brengen we allen onzen hartelijke dank.

De exploitatie rekening en de balans over 1913 sluiten in ontvang en uitgaaf resp. met bedragen van **f 286.690.28½** en **f 52.920.80**

Verslag algemene ledenvergadering CZ. Erica

ZELHEM. Hedenmiddag werd de 32e Algemene Vergadering gehouden van de Coöp. Stoomzuivelfabriek „Erica” alhier in het oude schoolgebouw.

De heer **T. Wassenaar**, directeur van genoemde fabriek, leidde de vergadering en opende met de volgende toespraak:

Geachte Vergadering

Het spijt mij u te moeten mededelen, dat onze geachten Ere-Voorzitter, de heer Venderbosch om gezondheidsredenen het niet aandurfde deze vergadering te leiden. Wij allen zien de zo geachten heer Venderbosch zo gaarne in ons midden, we willen hopen dat hij de volgende maal weer in staat zal zijn onze algemene vergadering te presideren. – En waar het niet zeker was dat uwe Voorzitter deze vergadering zou kunnen bijwonen, heeft deze mij in de loop der vorige week opgedragen, de leiding voor dit maal op mij te willen nemen. Ik heb hieraan gaarne voldaan, doch niet zonder enigen schroom, want het is niet gemakkelijk een zo bij uitstek bekwaam leider als onze Eere-Voorzitter te vervangen. Ik verzoek u dan ook ten zeerste, mij de leiding gemakkelijk te willen maken, en mocht ik een vergissing begaan, dan houd ik mij voor opmerkingen aanbevolen.

Ik heet u allen hartelijk welkom, en betreur het, dat verschillende onzer leden niet tegenwoordig kunnen zijn, omdat zij hunne militaire plichten moeten vervullen.

Nu we op enkele stappen na het jaar 1914 zijn gepasseerd, wil ik u in 't kort een overzicht geven van de gebeurtenissen in het afgelopen jaar, feiten die onze vereniging raken, waaruit u zult zien dat het afgelopen jaar van betekenis is geweest.

Aan uwe opdracht in de vorige vergadering: gegeven, n.l. bij het Gemeente Bestuur aan te dringen op het aanstellen van een Veearts, hebben wij bereids voldaan, en, zoals u allen bekend is met succes. - Wij brengen hiervoor van deze plaats het Gemeente Bestuur een woord van hartelijke dank.

Den heer Hijink wensch ik toe, dat hij hier zal vinden een aangename werkkring, en dat wij van zijn kennis in vele opzichten zullen mogen profiteren.

Het ledental heeft zich sedert de vorige vergadering wederom aanmerkelijk uitgebreid.-

De melkaanvoer was van het begin van dit jaar af zeer groot, de gunstige weersgesteldheden hielpen daaraan mede, zodat we reeds meer dan 6 miljoen k.g. melk verwerkten. - De prijzen waren gerekend de grote aanvoeren overal zeer bevredigend.

Nog nimmer te voren hebben we de najaarsvergadering zo laat in het jaar gehouden als thans, doch de droeve omstandigheden, de omstandigheden van de grote wereldoorlog zijn hiervan de oorzaak. - Wat trad er met de eersten Augustus niet een tijd van spanning, van onrust, van vrees op bij ons allen, toen ook Nederland kwam in oorlogstoestand.

Hoe velen uwer hebben niet in die eerste dagen hun zonen met weemoed nagestaard, niet wetende wat verschrikkelijks er zou moeten gebeuren. - Door hoevelen van ons is er niet een stille bede uitgesproken, voor het behoud van de zonen en vaders, die zo onverwachts uit hun midden waren weg geroepen. Gelukkig is het hier nog niet gekomen tot die vreselijke mensenslaching, waarvan we dagelijks in de couranten lezen. Maar toch was onze toestand zeer moeilijk, het verkeer werd gestremd, er kwam stagnatie in de uitvoer, de geldhandel stond stil en het leek wel of alles zo in eens zou worden omgekeerd.

Doordat het grootste deel van ons personeel onder de wapenen moest komen, konden alle werkzaamheden aan de fabriek niet gedaan worden zoals wij die gewoon waren.

Op den 31 Juli 's avonds laat hielden we nog een bestuursvergadering, waarin de zaken zo goed mogelijk werden geregeld. Veel werd in de eerste dagen van het Bestuur en 't personeel gevraagd, en zij allen hebben dit met de grootst mogelijke toewijding gedaan.

Aan mij werd opgedragen met alles en alle gebeurtenissen zoveel mogelijk op de hoogte te blijven en de financiële en handelszaken te blijven regelen. Vele moeilijkheden moesten we overwinnen, doch gelukkig zijn we er in geslaagd, om alles met de nodige kalmte en vastberadenheid te blijven regelen, zodat de afzet onzer producten niet voor een klein prijsje behoefde te geschieden.

Wel konden we niet op tijd onze afrekeningen in schrift hebben, maar we konden dan toch steeds betalen, en op tijd. Het past me hier een woord van hulde te brengen aan u allen, want ook gij hebt medegewerkt tot dit welslagen.

Wel waren er enkelen onder u, die de vrees wat al te nauw om het hart was geslagen en meenden dat ze geen melk meer behoeften te leveren, omdat er toch wel niets van terecht zou komen, doch ook dezen zagen spoedig in, dat de zaken naar behoren verliepen.

Mijne heren, in dien tijd heeft u kunnen zien, dat een vereniging veel kan doen, en juist in dien tijd heeft „Erica” zich in haar vol ornaat kunnen ontplooien, ik kan u dan ook de stellige verzekering geven, dat, mochten er weer zeer moeilijke dagen komen, u met volle gerustheid de gang van zaken tegemoet kunt zien; zodra wij overtuigd zijn dat de gang van zaken nadelig voor de leden zou brengen, zullen wij u eerst raadplegen alvorens verder te gaan.

In deze benarde tijden heeft de Regering bijzondere maatregelen moeten treffen, die ook door u allen gevoeld worden, het kost u offers en geld, doch als we daarmee bevrijd kunnen blijven van de verschrikkelikheden van verwoesting, plundering en dood, dan zullen we ons allen gaarne getroosten er enige te brengen. Het is daarom onze dure plicht de regering zoveel mogelijk te steunen in haar zoo moeilijke taak.

Thans dreigt er een nieuw gevaar, en wel de ramp van mond- en klauwzeer, verleen ook daarin uw aller medewerking en weest niet roekeloos, doch past met alle ernst en nauwgezetheid toe, de maatregelen die dienen om te voorkomen dat de ziekte wordt binnengesleept.

Het is thans meer dan ooit de tijd, om met alle kracht samen te werken, en in de landbouw alles zoveel mogelijk zijn gewone gang te laten gaan, het is ons aller plicht hieraan mee te werken.

En hiermede verklaar ik de vergadering voor geopend.

Aan de orde is thans punt 3: Ballotage voor leden.

Voor het lidmaatschap hebben zich laten inschrijven en zijn daarvoor door het bestuur erkend, de volgende veehouders: [volgen 38 namen]

Thans wordt behandeld punt 5: Mededelingen.

1. Het lid G. Hemink nam zijne benoeming tot bestuurslid aan.
2. De functiën van het Bestuur werden in de Mei-vergadering gelijk verdeeld, terwijl de commissarissen als voorzitter van hun college G. J. Wolsink aanwezen.
3. De melkaanvoer zal dit jaar ongeveer 400.000 k.g. meer zijn dan het vorige jaar.
4. Onze fabriek werd door de directeur, vertegenwoordigd ten Paleize in Den Haag waar de

prijzen van de Haagsche Tentoonstelling werden uitgereikt door Z. K. H.

5. De volgende lidmaatschappen werden overgedragen: [volgen 15 namen van overleden leden waarvan het lidmaatschap over ging op de weduwe, 1 na huwelijk op de man en een op de zoon]

6. In de maand juli besloten Bestuur en Commissarissen aan de Algemene Vergadering voor te stellen het roomzuurlokaal uit te breiden en een roombak er bij te plaatsen.

Door de ingetreden oorlogstoestand, hebben zij gemeend eerst de omstandigheden te moeten afwachten, vandaar, dat hiervoor geen punt op de agenda voorkomt. Het Bestuur vraagt echter thans machtiging van de Algemene Vergadering, om, indien men meent dat de toestand dit toelaat, dit uit te voeren.

De vergadering duurt voort. Slot in ,ons nummer van aanstaanden Donderdag. .

De Graafschap Bode 1914-12-31

(Vervolg en Slot.)

Met algemene stemmen werd aan het Bestuur machtiging verleend het roomzuurlokaal uit te breiden en een roombak er bij te plaatsen.

Aan de orde is thans punt 2: herkiezing van een commissaris in de opengevallen plaats van J. Tennissen. In diens plaats wordt gekozen het lid H. Ankersmit, Heidenhoek.

Punt 3: Ballotage van Leden. Alle in ons vorig nummer genoemde leden worden met algemene stemmen toegelaten.

Punt 4: Notulen. Deze worden door de voorzitter voorgelezen en onveranderd vastgesteld. Bij

Bij Punt 5: Mededelingen, stelt de voorzitter nog eens duidelijk de moeilijkheden in het licht, waarmee het Bestuur gedurende de oorlogsmaanden te kampen had.

Na een algemeen overzicht van de toestand gegeven te hebben en de Regeringsmaatregelen te hebben besproken, die onder meer inhielden, dat, ter voorkoming dat er te veel boter zou worden uitgevoerd en er tengevolge daarvan te weinig voor eigen consumptie zou overschieten, de fabrieken de verplichting werd opgelegd niet meer dan 70 pCt. uit te voeren en de overige 30 pCt. voor binnenlands gebruik te reserveren.

Niet alleen, aldus ongeveer de voorzitter, dreven we handel in boter, maar ook in papier. Consenten tot uitvoer werden gekocht van fabrieken met weinig buitenlandse omzet, door andere, die wel een groot afzetgebied buiten onze grenzen hebben. En op die wijze kwam de handel langzamerhand in meer geregelde banen. Ook de geldzendingen kwamen vrij geregeld binnen, zodat we daarin geen verlies te boeken hebben.

Erger scheen het in de aanvang te zullen gaan met het buitenlandse geld. De koers van de Duitse Mark, anders gewoonlijk 59 cent, daalde al vrij spoedig zelfs tot 53 cent, waarop hij nu nog staat. Het berokkende de fabriek natuurlijk een vrij belangrijke schade. (600 gulden).

Daarover werd door het Bestuur met de buitenlandse afnemers gecorrespondeerd met het gelukkig gevolg, dat deze laatsten zich bereid verklaarden, het koersverschil tot het volle bedrag uit eigen zak bij te passen. Ook hier dus hebben we geen verlies te boeken. Van een en ander was het gevolg, dat, de uitbetalingen aan de leden geregeld konden doorgaan.

Het lid Ligters geeft de vergadering in overweging om aan de minister van Oorlog een telegram te zenden, met verzoek de directeur, met het oog op het heersen van mond- en klauwzeer, meer verlof te verlenen. Hij acht het in het allergrootste belang van de vereniging, dat de directeur zoveel mogelijk in de fabriek aanwezig is.

Alle aanwezigen en ook de voorzitter, betuigen met dat voorstel hun instemming.

Bij punt 6: Benoeming eener commissie voor het nazien der jaarrekening 1914 worden als zodanig aangewezen de leden H. Ankersmit, Heidenhoek, H. Groens, Heurne en L. Rosegaarde, Halle, welk drietal vorig jaar als plaatsvervangende commissie heeft gefungeerd.

punt 7: Rondvraag Daar geen der leden na de heldere en duidelijke uiteenzetting van de feiten door de voorzitter enige verdere inlichting wenste, en niemand iets te vragen had, gleed punt 7 al heel gauw onder de hamer door.

Bij punt 8: Sluiting, herinnert de voorzitter nog even aan het uitbreken van het gevreesde mond- en klauwzeer in deze streek en bindt de leden nadrukkelijk op het hart de voor iedere veehouder bestaande plicht om met alle hun ten dienste staande middelen de bekende tegenmaatregelen toe te passen, om te voorkomen, dat de plaag zich nog verder verbreidt. Dat is niet alleen in het belang van ieder lid afzonderlijk, maar ook voor de algemene veestapel.

Na de wens te hebben uitgesproken; dat de vrede spoedig hersteld moge zijn en een woord van dank te hebben gebracht aan de leden voor hun trouwe opkomst en onverdeelde belangstelling, aan de Pers voor haar aanwezig zijn en aan het lid Ligters voor diens voorstel gaat de vergadering uiteen.

Aanwezig waren 372 leden.

1915

De Graafschap Bode 1915-02-26

Verslag vergadering Fokvereniging *de Samenwerking*

ZELHEM.

Woensdagmiddag, 3 uur, had er een algemeene vergadering plaats van de fokvereniging „De Samenwerking” voor Zelhem en Omstreken, ten huize van den heer G. Bel alhier. Ruim een 30-tal leden waren aanwezig.

De voorzitter, de heer T. Wassenaar, opent met een woord van welkom, waarna de notulen worden gelezen en onveranderd vastgesteld. Volgt

Punt 3: Betaling contributie, waarna aan de beurt is

Punt 4: Mededelingen. Hierbij deelt de voorzitter mee, dat door omstandigheden met de contróle niet is kunnen doorgaan, zoodat er dus geen volle lactatieperiode is verkregen.

Bij punt 5: Uitvoering contróle, zegt de voorzitter, het met het oog op den handel gewenscht te achten, zoo spoedig mogelijk met de contróle en het bijhouden van de melklijsten te beginnen. Dat kost echter geld, naar globale schatting plm. f 550, waardoor de contributie op f 3.- à f 3,25 zou moeten worden gebracht.

Over deze zaak wordt lang en breedvoerig gediscussieerd, waarna besloten wordt voor de contróle en wat daarbij annex is, iemand aan te stellen en flink door te zetten. De meerdere kosten heeft de vergadering daar gaarne voor over.

Bij punt 6: Verkiezing twee bestuursleden, worden de beide aftredenden, de leden J. Abrahams en A. H. Hebbink, herkozen, die beiden hunne benoeming aannemen. Volgt

Punt 7: Benoeming commissie voor het nazien van de rekening. Daarvoor worden aangewezen de leden Joh. Hendriksen, G. J. Nijhof en W. Mebelder, die de rekening accoord bevinden. Wordt vastgesteld.

Bij de rondvraag wordt op voorstel van het lid G. Duitshof besloten in het najaar een kalverkeuring te houden. Daarna volgt sluiting.

De Graafschap Bode 1915-03-12

Verslag vergadering *CZ. Erica*

ZELHEM. - Donderdagmiddag j.l. werd in de oude openbare school alhier de 33e Algemene Vergadering gehouden van de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek „*Erica*” alhier. Aanwezig waren 402 leden.

De waarnemend voorzitter, de heer **T. Wassenaar** opent de vergadering, roept de leden een woord van welkom toe en zegt, dat tot zijn spijt de Eere-Voorzitter, de heer G. J. Venderbosch, wegens gezondheidsredenen verhinderd is de vergadering te leiden. Spreker had zo gaarne gewenst, dat de heer. Venderbosch in deze vergadering, die de laatste zal zijn gedurende zijn verblijf in deze gemeente, de leiding genomen had. Nu dit evenwel niet mag zijn, is spreker de vererende taak opgedragen deze bijeenkomst te presideren.

Het doet mij genoegen, aldus ongeveer spreker, zoveel leden hier aanwezig te zien. Dat hier

zijn betekenis voor vele leden een grote opoffering door de slechte wegen. Hierbij gaan mijn gedachten naar de Hoofdcommissie voor de wegen, die niets voor U, landbouwers, gedaan heeft, wie het blijkbaar niet schelen kan, dat de boeren door de modder moeten baggeren. Kiest daarom in de toekomst voor dergelijke dingen nooit heren in een Comité, die zelf niet door de modder hebben te lopen.

Sedert de laatste Alg. Vergadering is de toestand slechts weinig veranderd. Alleen de graanprijzen zijn een beetje dalende. Voor de landbouwende bevolking mogen we blij zijn, dat we iemand als **Minister Posthuma** aan het hoofd hebben, wies ik vanaf deze plaats mijn hulde breng. Onder zijn bewind kunnen we altijd, daarvan ben ik overtuigd, met de landbouw doorgaan. Het beleid is bij hemt in goede handen.

Volgt.

Punt 2. Verkiezing van een bestuurslid. (Periodiek treedt af G. W. Ooijman.) Op verzoek van de voorzitter vormen de leden J. van Arragon, dorp, G. H. Donshof, Hallo en B. H. Maandag, Heidenhoek, het stembureau.

Alvorens tot stemming over te gaan zegt de heer Wassenaar, dat deze morgen door hem een daad verricht is, waarvan hij persoonlijk de verantwoording op zich neemt, namelijk het laten afscheuren van aanplakbiljetten, waarop de heer Hebbink aan de schandpaal wordt genageld. Op dat biljet wordt de leden geraden het lid Hebbink tot Voorzitter te kiezen in plaats van het lid Ooijman. Spreker schroomt niet dit een lage daad te noemen. Ook komt in het laatste nummer van de „Graafschapbode” een advertentie van Regeringsmais voor, op naam van een onzer leden; doch niet door hem opgegeven. Spreken verzoekt de vergadering dit alles te willen beschouwen als kwajongensstreken en hoopt, dat hierdoor de harmonie van de leden onderling niet zal worden verbroken.

Er blijken te zijn uitgebracht 339 stemmen. Hiervan verkreeg het lid G. W. Ooijman 318 stemmen, G. H. Hebbink 2 en H. B. Wolsink 1 stem. Van onwaarde 2, blanco 16. Met reusachtige meerderheid en onder luid applaus werd de afgetreden voorzitter dus opnieuw herkozen, die op de vraag van de heer Wassenaar verklaart zijn herbenoeming aan te nemen, onder dankzegging voor het in hem gestelde vertrouwen. De waarnemend voorzitter brengt de leden een woord van hulde voor hun manier van zaken doen.

Bij punt 3: Verkiezing van vier Commissarissen, worden twee stembureaus benaamd. No. 1 bestaat uit de leden B. Geurkink, Halle, J. Jolink, Wassinkbrink, H. ten Brinke, Heidenhoek, J. G. Rozegaar, Nelle en A. J. Sissink. Velswijk. No. 2 uit de leden Hobbelman, Heidenhoek, Graffelman en Bussink, Velswijk.

Met grote meerderheid worden alle periodiek aftredende: G. J. Wolrink, H. L. Schennink, D. W. Navis en A. Arends opnieuw gekozen, die desgevraagd, allen hun herbenoeming aan nemen. De voorzitter wenst hun hiermee geluk en dankt de leden, die die stembureaus hebben uitgemaakt, voor de genomen moeite.

Onder den hamer komt

Punt 4: Ballotage nieuwe leden. Bij acclamatie worden onderstaande personen als leden aangenomen: [volgen 21 namen]

Punt 5: Notulen. De notulen van de vorige Algemene Vergadering worden voorgelezen en onveranderd vastgesteld.

Punt 6: Mededelingen.

1e. Verzoek vorige vergadering verlof Directeur toegestaan, en thans nog meerder verlof tot 1 Mei.

2e. Melkaanvoer en boterprijzen.

De aanvoer is telkens kleiner geweest dan het vorige jaar, in de laatste dagen begint het meer en meer normaal te worden. De boterprijzen zijn zeer schommelend, ook mede ten gevolge van de blokkade op zee. Het gedeeltelijke uitvoerverbod is thans opgeheven. Ook van af 1 januari gaan de betalingen der afnemers geheel volgens onze voorgeschreven wens. Voor voldoende voorraad geldmiddelen wordt nog steeds gezorgd.

3e. Mede ten gevolge van het onder de wapenen komen van de tijdelijke assistent en vertrek binnenkort van de ondermelkmeter (tijdelijk centrifugist) was aanvulling van tijdelijk en vast personeel nodig. Tijdelijk Personeel is bijna niet te krijgen, zodat we ons met een direct minder bekwaam Assistent tevreden moesten stellen.

4e. Verandering van zuurlokaal blijft nog wachtende, een nieuwe centrifuge is in werking.

5e. Tijdelijk wordt er een rit melk uit Hummelo hier verwerkt, dit zo lang tot de nieuwe fabriek daar klaar is.

6e. Het afvalwater van de fabriek veroorzaakt soms enige onaangename lucht. De gezondheidscommissie heeft hierop gewezen en door B. en W. is verzocht hierin zo mogelijk verandering te brengen. Aangezien deze kwestie zeer moeilijk is, een vloeiterrein is niet geschikt hier en een biologische reiniging zoals er thans één in ons land bestaat, heeft nog maar één jaar gewerkt en kost ongeveer f 10.000 voor inrichting, en een jaarlijks onderhoud van f 1700 à 1800 gulden. Aangezien een afdoend middel nog niet op betrouwbare gronden voor lange duur is gevonden heeft het bestuur besloten om eerst zoveel mogelijk met het reinigen van de sloten te zien het doel te bereiken:

7e. Door de mindere melkaanvoer was het rijloon in de eerste maanden per 100 K.G. melk zeer hoog, maar de wegen in aanmerking genomen.

8e. Het komt in den tegenwoordige tijd veelvuldig voor dat verschillende wetsontwerpen of Koninklijke Besluiten worden afgekondigd, die invloed hebben ook op het landbouwersbedrijf, vooral met 't oog op de handel in varkens en vee. Niet zelden wordt daaraan een verkeerde uitlegging gegeven. Wij zullen ons daarom zo goed mogelijk op de hoogte houden van een en ander en zullen alle leveranciers gaarne ten dienste staan. De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel *hulde!*

9e. Mond en klauwzeer. - De maatregelen hiervoor worden nog steeds genomen, het geval de vorige week te Ruurlo wijst er weer op dat men steeds streng de maatregelen moet handhaven.

Voor kennisgeving aangenomen.

Punt 7: Rekening en Verantwoording 1914. Wordt zonder op- of aanmerkingen vastgesteld.

Alvorens tot het volgende punt over te gaan, zegt de voorzitter het jammer te vinden, dat er niet meer leden komen om eenparig het werk aan de fabriek eens na te gaan. Er zijn leden, vooral de jongeren en de middelmatigen, die nooit op het kantoor of in de fabriek komen.

Kwamen ze eens een kijkje nemen bij melkonderzoek en driemaandelijks controle, dan zouden ze een beter inzicht krijgen van de moeilijkheden, die ter bereiding van een goed product moeten overwonnen worden en ook om beter inzicht in eigen zaken, in eigen boerderij.

Dan zou er meer stuwkracht komen. Coöperatie is prachtig, is als een tol die ronddraait. De ouderen kunnen niet alles doen, en daarom moeten de jongeren, en middelmatigen trachten zoveel praktische kennis te zamelen als mogelijk, om zo nodig de ouderen te kunnen vervangen. Dan komen we zo langzamerhand op het peil staan, waarop we moeten wezen. Zo alleen kunnen we de voordelen verkrijgen, die te behalen zijn.

Volgt Punt 8: Jaarverslag óver 1914.

Hieraan ontlenen we het volgende: Verwerkt werden **6.187.428 K.G.** melk, is 429.397 K.G. meer dan voorgaande jaar. Uit die geleverde melk werd 223,906⁵ K.G. boter gefabriceerd. Voor 1 K.G. boter was nodig 27,63 K.G. melk. De gefabriceerde boter bracht netto op f304.733,21.

Daarvan gingen naar het buitenland 190.300 K.G. Aan leveranciers werd bovendien alle ondermelk en karnemelk teruggegeven, terwijl we voor de melk f4.28 per 100 K.G. ontvingen of f4,41 per 100 L.

Op fabrieksgebouwen werd f500, op de woning f250, op machinerieën en gereedschappen f1000 afgeschreven. Er werd f1200 afgelost, in het reservefonds werd gestort f509, in het fonds transportverzekering f100, op het ledenkapitaal werd f1435 bijgeschreven.

De totale onkosten bedroegen f43.376, dit is 70,1 cent per 100 K.G. melk. Het melkvervoer alleen kostte 30,2 cent.

Het eindcijfer van de balans wijst een bedrag aan van f56.795,36.

Wordt goedgekeurd en zal te gelegener tijd de leden in druk worden toegezonden.

Bij punt 9: Rondvraag, stelt het lid Duitshof, Halte, voor om de bestuursleden, die gedurende de mobilisatie zich zoveel moeite getroostten, daarvoor een kleine vergoeding te geven. Stem uit de vergadering gewenst zou het zijn om de melkrijders eens te bedenken voor het geplaag van de paarden. (Gelach).

Het lid Berendsen is ook voor het geven van een kleine vergoeding aan de bestuursleden.

Op de vraag van de waarnemend voorzitter of iemand het voorstel Berendsen steunt, zegt het lid Bussink, Halle, er vóór te zijn om aan Bestuur en Commissarissen 50 cent presentiegeld toe te kennen en bij niet-aanwezig zijn hetzelfde bedrag aan boete te heffen. Aangenomen.

Het lid G. Bel, dorp, stelt voor om door de vergadering of vanwege de boterfabriek een adres tot de raad te richten inzake de slechte wegen. De vergadering verklaart zich met dit voorstel accoord en zal zulks gedaan worden.

De heer Perebolte. Halle, merkt op, dat hij van de Commissie vernomen heeft, dat de Minister bereid is een post voor verharding van de wegen op de begroting te brengen, zodat in het na-jaar waarschijnlijk daarmee kan worden begonnen.

Alvorens de vergadering te sluiten meent de heer Wassenaar in de geest van de leden te handelen door voor te stellen om de vertrekkende ere-voorzitter, die zo veel in het belang van de vereniging gedaan heeft, die met zoveel animo en plezier zo menige vergadering van „Erica” leidde en daarin steeds een prettige en frisse geest wist te handhaven, een stoffelijk bewijs van waardering en herinnering te schenken. Onder applaus vindt dit voorstel algehele goedkeuring.

Niets meer te behandelen zijnde volgt, na een woord van dank van de waarnemend voorzitter, sluiting.

DGB 1915-03-12 / 1915-94-02

'Meester G.J Venderbosch gaat met pensioen

Hij was medeoprichter, en daarna eere-voorzitter van de boterfabriek – zie ook Bijlage-1

De Graafschap Bode 1915-03-23

ZELHEM.

— Aan den heer G. J. Venderbosch, gewezen onderwijzer bij de Rijksnormaalscholen te Doetinchem, is een pensioen verleend van f 233 per jaar.

DGB 1915-04-02

Melkrijder Gerritsen breekt arm

De Graafschap Bode 1915-04-02

ZELHEM.

— De melkrijder B. Gerritsen alhier had dezer dagen aan de boterfabriek het ongeluk zijn arm te breken. Door het achteruit loopen van het voor den melkwagen gespannen paard raakte dat lichaamsdeel bekneld tusschen paard en deurpost, met bovengenoemd treurig gevolg. Dokter Van Ingen verleende geneeskundige hulp.

DGB 1915-04-09

De Graafschap Bode 1915-04-09

ZELHEM.

— De Fokvereniging „de Samenwerking” alhier vergaderde Donderdagavond j.l. ten koffiehuize van den heer G. Bel. Deze vergadering was meer een vervolg van die van een week te voren, en was uitgeschreven om definitief over het al of niet voortbestaan van de vereeniging te beslissen.

Eenparig werd het besluit goedgekeurd, om de vereeniging te ontbinden.

Een verslag van deze vergadering niet gevonden

De Graafschap Bode 1915-04-13

ZELHEM.

TE KOOP.

Op Donderdag 15 April, 's namiddags 5¹/₂ uur bij G. BEL te Zelhem, zullen bij inschrijving worden verkocht

de beide **STIEREN** der **Fokvereniging,**

staande bij J. W. EELDERINK, Wassinkbrink, en G. W. LEGTERS, Halle.

Beide stieren zijn ingeschreven in het Stamboek.

Gegevens uit Jr.-verslag CZ Erica Zelhem 1914

ZELHEM. Ons werd welwillend toegezonden het verslag over het boekjaar 1914 van de coöperatieve stoomzuivelfabriek „Erica” alhier. Daaraan ontleen we o.m. het volgende:

Ook dit jaar werd de organisatie belangrijk versterkt door het toetreden van nieuwe leden en het lid worden van leveranciers niet-leden. Het aantal niet-leden wordt ieder jaar aanmerkelijk kleiner.

Het aantal leveranciers bestaat uit: 557 leden en 118 leveranciers niet-leden. Het aantal opgegeven melkkoeien der leden bedraagt 1712 en dat der leveranciers niet-leden 310. In het geheel zijn er dus 675 leveranciers met 2022 melkkoeien.

In de Statuten en het Huishoudelijke Reglement kwam geen verandering.

Door het vertrek van het bestuurslid G. J. Ooijman naar Ruurlo werd in zijn plaats gekozen G. Hemmink. De periodiek aftredende leden G. J. Nijhof en C. G. Dimmendaal werden herkozen.

Door het bedanken als commissaris van J. Teunissen, werd in diens plaats gekoren H. Ankersmit. Het lid Tennissen bedankte wegens hoge leeftijd.

De aftredende commissarissen J. W. Eelderink, G. Heerink en H. Maalderink werden herkozen.

Door dienstplicht van de Assistent werd tijdelijk deze vervangen door R. Coops van Loenen. **Wegens de mobilisatie** moesten ook in dienst de Directeur, de Machinist, de Centrifugist en de Klerk.

Voor hulppersoneel werd zoveel mogelijk gezorgd, doch dit was niet altijd te krijgen.

Het personeel is verzekerd tegen Invaliditeit en Ongelukken buiten beroep, door tussenkomst van de FNZ.

Het melkrijden was opgedragen aan 37 personen, die alleen 's morgens aan de fabriek komen: Aan deze personen werd voor rijloon uitbetaald f 18.692,37½.

Er werden twee ledenvergaderingen gehouden, n.l. 10 Maart en 29 December. In de vergadering van 10 Maart waren 376 en in die van 29 December 372 leden aanwezig.

Het bestuur vergaderde 15 maal, bestuur en commissarissen 6 maal.

Het bestuur vergaderde nog eenmaal met de Directeur te Arnhem in het begin der mobilisatie om besprekingen te houden over het uitrekenen van de voorschotten en de verdere nodige maatregelen omtrent de financiën.

Bovendien kwamen de bestuursleden in de eerste tijden der mobilisatie om beurten 's morgens aan de fabriek. Kost het bestuurslidmaatschap in gewone omstandigheden al veel tijd en opofferingen, dit jaar werd van hen buitengewoon veel gevraagd.

Het Uitbetalingsbericht wordt bij iedere uitbetaling rondgezonden. Tijdens de mobilisatie konden enkele nummers niet verschijnen omdat de Directeur de handen met andere zaken meer dan vol had. Het blaadje ondervindt nog steeds zeer veel belangstelling.

De vereniging bleef lid van: De Coöp. Boerenleenbank Zelhem, De Geldersch-Overijsselsche Bond van. Coöp. Zuivelfabrieken Zutphen, Het Botercontrôle-Station Gelderland-Overijssel te Deventer en de Onderlinge Omslag Risico Vereniging en Wet Risico uit de FNZ.

De gehouden vergaderingen van deze Verenigingen werden steeds zoveel mogelijk bijge-

woond.

Van de lidmaatschappen werd goed geprofiteerd. Door de Secretaris van deGOZ. werden ook iedere drie maanden de boeken gecontroleerd.

De melk wordt éénmaal per dag geleverd. (Zondags wordt er niet gewerkt). De uitbetaling van het melkgeld heeft tweemaal per maand plaats en wel de eersten en derde Dinsdag.

Het onderzoek der duurzaamheid kon het gehele jaar niet geregeld geschieden door het invallen der mobilisatie. Over het algemeen kunnen wij niet klagen, want in die tijd werd goed op de melk gelet.

Het schoonhouden der melkgereedschappen blijft steeds een zaak van gewicht. De emmers en zeeften moeten evenals de kannen en deksels, altijd zuiver schoon worden gehouden.

Het onderzoek voor de contróle op het bedrijf leed ook onder de mobilisatie, alle krachten moesten aangewend worden om het nodigste te doen.

Het onderzoek der melk op vetgehalte ging ook met stoornis in het monsternemen gepaard, doch dit was met enkele dagen hersteld.

Het gemiddelde vetgehalte van de geleverde melk was 3,14 pCt., dit was het vorig jaar 3,12 pCt.

De kwaliteit der boter was goed, de uitslagen der boterkeuringen waren zeer bevredigend, doch door de mobilisatie konden we enige tijd niet aan de keuringen mee doen, zodat er geen vol jaar werd ingezonden. Diploma's werden er dit iaar, met 't oog op de buitengewone omstandigheden, niet uitgereikt.

Er werden dit jaar 6.187.428½ K.G• melk verwerkt, dit is 429.397 K.G, meer dan in het vorig jaar. De grootste hoeveelheid op één dag ontvangen was 41.263½ K.G. op 8 juni en de kleinste 10.972 K.G. op 1 Januari. De leveranciers ontvangen alle ondermelk en karnemelk terug.

Voor de melk werd gemiddeld per 100 K.G. uitbetaald *f*4,28, dit is per 100 Liter *f*4,40⁸.

Uit de geleverde melk werd 233.906½ K.G, boter gefabriceerd, voor één K.G, boter was gemiddeld 27⁶⁸ K.G, melk nodig.

De gefabriceerde boter bracht *f*304.733,21 op of gemiddeld *f*1,36¹ per K.G.

De opbrengst is berekend zonder vracht- en en provisie, terwijl 27.008½ K.G. Tevens fustvrij is. Naar het buitenland werd 190.300 K.G. geëxporteerd en 't overige in het binnenland geplaatst.

Door de beperkte uitvoer en vastgestelde maximumprijzen door de Regering konden we niet zoveel uitvoeren als in normale omstandigheden.

Aan het gewone onderhoud van gebouwen en werktuigen wordt goede zorg besteed. Het fabrieksgebouw werd van buiten geverfd. In de paardenstal werd één stal voor ziekenstal ingericht. Op de vernieuwing van een centrifuge, roomkoeler en zuurapparaat werd gerekend, doch het aanschaffen is niet geschied wegens de abnormale tijden.

Het onkostencijfer is hoger dan in het vorige jaar. Dit wordt veroorzaakt door het melkvervoer. Het melkvervoer kostte bijna 4½ cent per 100 K.G, meer, terwijl het totale onkostencijfer ruim 2½ cent hoger is.

Aan de verplichte aflossing en afschrijving zowel als bijschrijving op leden-aandeel is ruimschoots voldaan. Op het fabrieksgebouw werd *f*500, op de woning *f*250, op machinerieën en gereedschappen *f*1000 afgeschreven. Op het reservefonds werd *f*509 en op transportverzeke-

ring *f* 100 bijgeschreven, terwijl *f* 1435 op leden-kapitaal werd bijgeboekt,

Verliep de eerste helft van het jaar zeer gunstig, de tweede helft was in zeer vele opzichten erg ongunstig. Door den oorlogstoestand misten de meeste zaken hun geregelden gang. Met de eerste Augustus werden we in de moeilijkheden betrokken; veel van het personeel en de Directeur moesten onder de wapens komen. Het werk in de fabriek met moeilijkheden voor de overblijvende gepaard.

Met genoegen kunnen we vermelden, dat geen enkele post onbetaald is gebleven, zodat de financiële uitkomsten zeer goed zijn geweest.

Ook de leden hebben in die tijd van grote zorg, ten volle mee gewerkt, waarvoor we ook hen allen hartelijk dank zeggen. De goede geest der organisatie heeft dan ook niet weinig meegewerkt tot de gunstige resultaten.

Met vertrouwen dat dit ook in de toekomst zo zal blijven, en de wens uitsprekende, dat spoedig weer normale omstandigheden mogen terugkeren, besluiten we ons verslag.

Aan het jaarverslag is toegevoegd het rapport van de commissie, belast met de contrôle van de balans en exploitatierekening, welke commissie voorstelt de rekening en verantwoording over het afgelopen jaar goed te keuren, ander dankzegging aan het Bestuur en de Directeur voor het gevoerde nauwkeurige beheer.

De eindtellingen der balans geven aan een bedrag van *f* 56.795,36, terwijl de exploitatierekening een omzet aanwees van *f* 308.173,45.

De Graafschap Bode 1915-04-02

ZELHEM.

— De melkrijder B. Gerritsen alhier had dezer dagen aan de boterfabriek het ongeluk zijn arm te breken. Door het achteruit loopen van het voor den melkwagen gespannen paard raakte dat lichaamsdeel bekneld tusschen paard en deurpost, met bovengenoemd treurig gevolg. Dokter Van Ingen verleende geneeskundige hulp.

De Graafschap Bode 1915-07-02

ZELHEM.

— Aan de Coöp. Zuivelfabriek alhier zijn naar wij vernemen, met 1 Juli de salarissen van den directeur en het personeel wogens de tijdsomstandigheden belangrijk verhoogd. Naar verluidt, zijn nu de melkrijders aan de beurt.

De Graafschap Bode 1915-10-12

ZELHEM.

— Een gezellige drukte heerschte Zaterdagmiddag in het Café van G. Bel, ter gelegenheid van de aldaar gehouden aanbesteding der Melkritten voor 1916 der Coöp. Stoomzuivelfabriek. Aangezien het reglement voor de Melkrijders 8 dagen ter inzage had gelegen achtten de aannemers het niet noodig dit alsnog voor te lezen. Toen echter tot de aanbesteding zou worden overgegaan, wilde gèèn der melkrijders inschrijven voor en alcer de bepaling van het reglement, dat de aannemers om beurten de boter naar het station moesten vervoeren, hieruit geschrapt was. Na langdurige beraadslaging ging het Bestuur hertoe ten slotte over, waarna de aanbesteding gewoon doorging, onder applaus der aanwezigen. De uitslag was als volgt:

No. van Aank. omst.	Rit.	Aannemer.	Aannemingsom.	
			1916.	1915.
1	Oosterwijk I	J. Wentink	-1.08	-0.98
2	Winkelsh. I	J. Hols	-1.09	-1.05
3	Wassinkbr. II	H. Nieuwenhave	-1.45	-1.39
4	Oosterwijk III	Maalderink & Co.	-1.50	-1.34
5	Heidenhoek II	G. J. Molekamp	-1.49 ^s	-1.47
6	Meene	G. W. Assink	-1.40	-0.96
7	Velswijk I	H. Evers	-1.09 ^s	-0.94 ^s
8	Halle V	G. J. Westerhoff	-2.20	-1.79 ^s
9	Halle II	G. Wassink	-2.29	-1.49 ^s
10	Halle VII	G. J. Duitshof	-2.29	-3.00
11	Heidenhoek I	J. Gr. Wassink	-2.24	-1.79
12	Wassinkbr. I	H. Wesselink	-1.24	-1.14
13	Halle IV	G. Zeevalking	-2.99	-2.19
14	Ijzevoorde	H. W. Teunissen	-2.49	-1.64
15	Velswijk IV	G. Woeltjes	-1.54	-1.69
16	Halle III	J. Weenink	-2.99	-2.45
17	Nijman IV	G. Zeevalking	-3.00	-2.19
18	Halle VI	G. H. Molekamp	-2.69	-2.71 ^s
19	Nijman I	J. Groot Wassink	-2.61	-1.87 ^s
20	Velswijk VII	B. Wissink	-1.89	-1.39 ^s
21	Nijman V	W. Ligterink	-2.39	-2.38
22	Slangenb.	Aangehouden		-1.80
23	Kruisberg	"		-1.99
24	Halle I	J. Veenink	-2.98	-2.38 ^s
25	Heurne	W. Hilferink	-2.51	-2.06 ^s
26	Helde I	D. Wolsink	-2.57	-2.47 ^s
27	Winkelsh. II	J. Hols	-1.44	-1.29
28	Heidenhoek III	Gebr. Helmlak	-3.80	-2.75
29	Wassinkbr. III	J. G. Bulten	-2.09	-1.49
30	Nijman III	E. J. ter Maat	-2.65	-2.60
31	Helde II	B. Overveld	-2.65 ^s	-1.90
32	Velswijk VI	Roenhorst	-1.70	-1.49 ^s
33	Velswijk II	Gerritsen	-1.92	-1.75
34	Nijman II	Lankwarden	-2.69	-2.37
35	Velswijk V	Gr. Beulink	-1.58	-1.13 ^s
36	Oosterwijk II	Haverkamp	-1.25	-0.98
37	Velswijk III	B. Berendsen	-1.74 ^s	-1.13 ^s
38	Halle III	D. Wolsink	-3.20	-2.45

Het uitrusten der steenkolen per 10.000 K.G. gegund aan Gradus Beulink voor f 3.80 van het station naar de fabriek. In 1915 kostte dit f 2.94^{1/4}. Voor de overblijvende ondermelk was hoogste inschrijver J. W. van Zuilekom à f 1.16^{1/2} per 100 Liter.

Het spoelwater werd verkocht in 32 perceelen varierende tusschen f 1.50 tot 1.55 per 100

Verslag najaarsvergadering CZ Erica

ZELHEM. - Maandag j.l., des namiddags om 2½ uur, hield de coöp. stoomzuivelfabriek „Erica” alhier haar 34ste algemene vergadering in het oude schoolgebouw.

Aanwezig waren 474 leden

In opdracht van het bestuur en in het bijzonder van de voorzitter, neemt de directeur, de heer T. Wassenaar, de leiding.

Deze herinnert in zijn openingswoord aan het tijdperk, dat achter ons ligt, n.l. Het 12½-jarig bestaan der vereniging, welk pleit j.l zomer is gepasseerd. Hulde wordt gebracht aan de oprichters, die een zeer moeilijke taak hadden, eveneens aan de heren Venderbosch en Elzinga, voor hun medewerking, die zij zoo belangeloos hebben verleend.

Ook de later toetredenen komt een woord van dank toe voor hun steun. Bovenal brengt spreker hulde aan de vrouwen der leden, die in deze streek in zo nauwe betrekking staan tot de melkerij. Laten we hopen, dat ook het tweede 12½-jarig tijdperk even gunstig zal verlopen als het achter ons liggende. Wel doorleeft de landbouw tengevolge van de wereldoorlog een tijd van *boei*, doch ook wij allen hopen en verlangen zeer naar een spoedige vrede.

De oorlogstoestand heeft een heel anderen kijk gegeven op het boerenbedrijf, niet omdat het zich financieel gunstig ontwikkelt, maar omdat men ziet, dat ons land voor een zeer groot deel van de landbouw moet bestaan.

Tal van maatregelen moesten er door de Minister van L., N. en H. worden genomen en het is ons aller plicht zoveel mogelijk mee te werken, opdat de Minister weet, dat hij de steun achter zich heeft van de landbouwers.

De Minister kunnen we hulde brengen voor de wijze, waarop hij zijn moeilijke taak vervult. Dat ontheft ons echter niet van de plicht, om aandacht te schenken aan alle maatregelen, die worden genomen, en komt de landbouw daarbij in het gedrang, dan is het onze plicht daarop te wijzen en zo mogelijk met adviezen te komen, die daarin verbetering kunnen brengen.

En hiermee, mijne heren, heet ik u allen hartelijk welkom en verklaar de vergadering voor geopend.

2. De notulen, opgenomen in de uitbetalingsberichten van 6 en 20 April j.l., worden onveranderd vastgesteld.

3. Ballotage nieuwe leden.

101 veehouders worden bij acclamatie als lid aangenomen.

4. Mededelingen.

a) Door overlijden zijn [er zeven] lidmaatschappen overgeschreven: [volgt list met namen]

b) In het begin van 't jaar vroegen de melkrijders toeslag op hun rijloon; Bestuur en Commissarissen meenden geen vrijheid te bezitten dit te geven, aangezien het een aanbesteding was. Zij hebben de melkrijders bericht, dat zulks op den weg van de algemene vergadering lag. Omdat hierover niemand het woord verlangt, vraagt de voorzitter of hij daaruit moet opmaken, dat de vergadering met het besluit van Bestuur en Commissarissen instemt.

Aldus besloten.

c) Was de melkaanvoer het eerste half jaar geringer dan in 1914, het tweede half jaar is hoger, zodat tot heden 37.300 K.G. meer is ontvangen dan tot diezelfde tijd in 1914.

De uitbetalingen waren geregeld hoger, in de laatste tijd zelfs belangrijk. Het bedrag, dat meer aan melkgeld werd uitbetaald, bedraagt tot op heden f 49.000.

d) Alle maatregelen en besluiten, die door de Regeering werden genomen en betrekking hadden op den landbouw, werden door ons nauwkeurig nagegaan en direct bij het ver. schijnen der Staatscourant bekend gemaakt. Door vele leden werd advies gevraagd over zeer uiteenlopende zaken.

e) Verschillende moeilijkheden kwamen als gevolg van de oorlog nog voor, o.a. met steenkolen, hout voor botervaten, perkamentpapier, melkkannen, roomkoeler, enz. **Dank zij de grote activiteit van de Alg. Ned. Zuivelbond** is er veel gedaan in het belang van de fabrieken.

f) De beperkte uitvoer van boter bracht soms zeer vreemde toestanden, ook met de handel in de consenten.

Iedere week moet een bepaald percentage in ons land blijven. Dit gedeelte brengt iedere week vanaf het begin van het jaar tot op heden van f 500 tot f 3000 minder op.

g) Boterhandel en betalingen der afnemers.

h) Meer nog dan anders werden in alle bestuursvergaderingen de resultaten der opbrengst besproken. Voor enige reserve, met het oog op de abnormale toestand, werd gezorgd. Eveneens voor een flinke afschrijving.

i) In verband met een sollicitatie van de Directeur naar een andere betrekking besloten Bestuur en Commissarissen diens salaris te verhogen Met f 200, onder voorwaarde van verdere

sollicitatie af te zien. Daaraan werd door hem voldaan.

j) Twee melkrijders moesten, wegens het handelen in strijd met het reglementen de belangen van de vereniging, worden beboet, terwijl leden wegens melkvervalsing eveneens een boete moest worden opgelegd.

k) Door de militie- en landstormplicht bestaat er veel gesukkel onder het personeel. Als gevolg daarvan kunnen de werkzaamheden niet zóó gaan als wel gewenst was. Door de tegevoetkomende houding der leden zijn we gelukkig in staat voor allen hun betrekking open te houden.

l) Omtrent het vetgehalte van de melk wordt verwezen naar het Uitbetalingsbericht van 4 Mei j.l.

m) Het bestuur heeft uitvoering gegeven aan het besluit van de ledenvergadering van het vorige jaar om een nieuw zuurlokaal te bouwen en in te richten. In de roomzuurbassins zal de room geborgen kunnen worden van 70.000 K.G. melk per dag. De kelder biedt ruimte aan ruim 400 vaten boter.

n) Door de steeds toenemende omzet is de inbraakverzekering verhoogd en gebracht op f 20.000.

o) Het afvoerwater van de fabriek zal thans een verbetering ondergaan. Daarover wordt nader overleg gepleegd met B. en W.

p) De aanbesteding der melkritten heeft tot uitslag gehad, dat daarvoor in 1916 ongeveer f 5000 meer moet worden betaald. Als de leden nu zorgen, dat de melkaanvoer zo groot mogelijk wordt, dan zal dit bedrag weinig drukken, te meer niet als de opbrengst in verhouding der markten stijgt.

q) Mond- en klauwzeer. De aandacht der leden wordt er met nadruk op gevestigd, om al het mogelijke te doen deze ziekte buiten hun veestapel te houden. Mocht er toch een geval voorkomen, dan is het plicht er dadelijk aangifte van te doen. Verzwijging kan grote schade voor de betrokkene ten gevolge hebben.

Al deze worden voor kennisgeving aangenomen.

5. Voorstel van het bestuur om het inleggeld te verhogen.

De voorzitter zegt, dat het bestuur gemeend heeft te moeten voorstellen, dat nieuw toe te treden leden wat moeten bijbetalen. Het bestuur heeft daaromtrent echter nog geen voorstel, tot welke verhoging men moet gaan.

Het lid D. Eenink Halle, stelt voor, dat het bestuur met een voorstel komt en dat in de vergadering te brengen.

Het lid Jacob van Arragon vraagt of zij, die geen lid van de vereniging zijn, ook moeten bijbetalen.

De voorzitter: Neen. Alleen diegenen,, die wel in staat zijn tot melk leveren,, maar dat tot heden niet doen.

Het lid. Teerink uit Halle stelt voor het inleggeld te brengen van f 5 op f 10.

Dit voorstel wordt bij acclamatie aangenomen:

6. Verzoek van drie leden, n.l. Janseai, Jolink en Evers te Humanelo, om van hun lidmaatschap te worden ontheven.

Bij acclamatie wordt besloten hun ontheffing te verlenen tegen een' bedrag Van f 2.50 per koe.

7. Benoeming van een commissie tot nazien der jaarrekening.

Als zodanig worden aangewezen de leden Mentink, dorp, Hebbink, Halle en Scholten, Velswijk.

8. Bij de rondvraag beantwoordt de voorzitter nog enkele gedane vragen en spreekt vervolgens een woord van dank tot de vergadering, die blijk heeft gegeven te begrijpen, dat het belang van de vereniging meebrengt, de vergadering in de beste orde te doen verlopen. Als in alle grote lichamen, besluit spreker, zijn er ook hier individuen, die trachten het er op toe te leggen vergaderingen in de war te sturen, personen, die onder een schuilnaam, hun grieven aan de openbaarheid menen te moeten prijsgeven. Het is mij aangenaam te kunnen constateren, dat de vergadering van heden blijk heeft gegeven door haar houding, dat zulke pogingen de kop moet worden ingedrukt. En hiermee sluit ik, met een woord van dank voor de trouwe opkomst, de vergadering.

1916

De Graafschap Bode 1916-03-10

Verslag vergadering CZ. *Erica* Zelhem met gegevens

ZELHEM. De 35e Algemene vergadering van de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek „*Erica*” alhier werd Woensdag 8 Maart j.l., om 2½ uur in de oude openbare school gehouden.

1. Opening. De directeur, de heer T. Wassenaar, daartoe door het bestuur uitgenodigd, fungeerde als voorzitter en opende als volgt:

Mijne heren. De tijd om de vergadering te openen is aangebroken. Het doet me genoegen hier vele dienstplichtigen tegenwoordig te zien, die op de vorige vergadering niet aanwezig konden zijn. Het is een groot verschil, een sterk contrast, dat wij hier in allen vrede kunnen vergaderen om onze gemeenschappelijke belangen te bespreken en de strijd in Oost en West-Europa, waar zo ontzettend gevochten wordt en alles wordt te niet gedaan, wat in dagen van vrede is tot stand gebracht. Ik roep U allen het welkom toe en hoop, dat de beraadslagingen nut mogen afwerpen.

2. Notulen. De voorzitter deelt mee, dat de notulen van de vorige vergadering in het uitbetalingsbericht van 2 en 16 November 1915 zijn Ongenomen. Daar niemand voorlezing verlangt en geen op- of aanmerkingen worden gehoord, worden ze onveranderd gearresteerd.

3. Ballotage nieuwe leden. Bij acclamatie worden als zodanig aangenomen:
[volgt lijst met 9 namen]

4. Verkiezing van twee bestuursleden. (Periodiek traden af G. Molenkamp en G. Hemink.) De leden Vels, Scholten en Bussink vormen het stembureau. De uitslag van de stemming is dat G. Molenkamp met 286 en G. Hemink met 291 stemmen zijn herbenoemd. De eerste ter vergadering aanwezig verklaart desgevraagd zijn herbenoeming aan te nemen, onder dankzegging voor het in hem gestelde vertrouwen. Het lid G. Hemink zal van zijn herbenoeming worden kennisgegeven.

5. Verkiezing van vier commissarissen. (Periodiek treden af G. Kumeling, H. B. Wolsink, Joh. ter Maat en J. W. van Zuilekom) De leden B. S. Groot Wassink, R. Veenink en Termaat vormen het stembureau. Ook hiervan is de uitslag, dat allen met grote meerderheid worden herbenoemd, en wel resp. met 261, 249, 270 én 261 stemmen, welke allen, eveneens onder dankzegging voor het in gestelde vertrouwen, hunne herbenoeming aannemen.

6 Mededelingen.

a. Overgenomen zijn de volgende lidmaatschappen:
[volgt lijst met 13 namen]

b. Met het oog op de uitbreiding van gebouw en machines was het nodig de brandassurantie te verhogen. Deze is nu gebracht op f71.500.

c. Het nieuwe zuurlokaal is thans gereed; de oplevering is echter ver over de gestelden tijd geschied, doordat de uitvoerder Ovink zijn gewapend betonwerk niet tijdig afwerkte. Een geluk is het, dat de werkzaamheden in de winter hebben plaats gehad. Veel verdriet heeft het bestuur er echter wel van gehad, maar gezien het werk van de Coöperatieve melkinrichting te Arn-

hem,¹⁰ mogen we nog van geluk spreken. Als ook het verfwerk in orde is zullen de leden met hun vrouwen worden uitgenodigd eens een kijkje te komen nemen.

d. Bij de gehouden boterkeuringen over 1915 behaalde „*Erica.*” no. 2. Diploma's werden echter dat jaar wegens de abnormale omstandigheden niet uitgekeerd.

e. Met het personeel bleef het steeds sukkelen, eensdeels wegens vertrek, anderdeels wegens ontslag als gevolg van onbekwaamheid. In de vergadering van 27 October j.l. besloten bestuur en commissarissen wegens de dure tijden een toeslag op het loon te geven, en wel voor de gehuwden *f* 5.- en voor de ongehuwden *f* 2.50 per maand.

f. Er kwam weer een geval van melkvervalsing voor, terwijl er nog een 3-tal verdachten waren. Het bestuur besloot daarom, om degenen, die zich hieraan schuldig maken, in het vervolg in het uitbetalingsbericht met naam en toenaam te vermelden.

g. Aan de fabriek is men thans bezig om een proef te nemen met het onderzoek op vetgehalte van de melk-monsters, die reeds aan de fabriek zijn onderzocht. Dit geschiedt als volgt: Van de monsters, die reeds zijn onderzocht, worden er enkele uitgenomen en opgezonden aan de provincialen Zuivelconsulent. Deze onderzoekt ze ook en zendt ons de uitslag toe. Het enige bezwaar zou kunnen zijn; dat de monsters niet lang goed kunnen blijven, n.l. ietwat zuur worden. Blijkt dit echter niet het geval, dan zal de contróle zó worden toegepast, dat er telkens bij het melkonderzoek een paar commissarissen aanwezig zijn, die de monsters nemen en aan den zuivelconsulent opzenden. De uitkomsten worden dan later in het uitbetalingsbericht bekend gemaakt.

h. Met het oog op de bestrijding van het mond- en klauwzeer is er een nieuwe wet in het leven geroepen, n.l. de wet, waarbij de pasteurisatie van afval producten van zuivelfabrieken verplichtend wordt gesteld. Afgewacht zal moeten worden of de melk 's Maandagsmorgens in de zomer een temperatuur van boven de 80° zal kunnen verdragen. Men, zorge er daarom zoveel ongelijk voor, dat ook op gewone dagen, vooral de maandag, alle morgenmelk dezelfde dag aan de fabriek komt.

Dringend noodzakelijk is het de melk zindelijk 'te winnen en te behandelen en direct na het melken diep af te koelen. Plicht blijft het alle mogelijke voorzorgen tegen het mond- en klauwzeer stipt in acht te nemen.

i. De melkaanvoer was in de beide eerste maanden van dit jaar ruim 105.000 K.G, hoger dan in de overeenkomstige maanden van het vorige jaar.

j. Tal van aanvragen kwamen in van dienstplichtige leden of zoons van die leden tot het verlenen van onze medewerking ter verkrijging van landbouwverlof.

Die medewerking is, en dikwijls met succes, verleend.

k. De boter voor Duitsland bestemd wordt verkocht aan het *Central Einkauf-bureau*. Dat bureau heeft een afdeling in den Haag, waaraan de Hollandse boter bestemd voor Duitsland geleverd moet worden en die voor verdere expeditie zorgt.

Een groot percentage mocht deze winter echter niet worden uitgevoerd, zodat er bij een productie als van „*Erica.*”, wekelijks van *f* 800 tot *f* 1100 aan de binnenlandse boter werd toegegeven, in verhouding tot de buitenlandse prijzen.

Om meer zekerheid te krijgen, dat de boter, voor het binnenland bestemd, hier ook blijft, moeten de afnemers daarvan een verklaring tekenen.

De Minister van Landbouw, enz. heeft in de Eerste Kamer de verklaring afgelegd, er geen meerdere lasten op de boterproducent gelegd konden worden.

l. De melkprijzen zijn in de verlopen herfst en winter zo hoog mogelijk gehouden,

m. Het Bestuur heeft zich de vraag gesteld of het niet mogelijk was meer geld voor de boer te

10 Vier doden bij instorten verdieping, na wegnemen stutten, bouw CAMIZ Arnhem. (bericht in div. kranten 1916-01-18)

maken uit de ondermelk dan door deze te voeren aan kalveren en varkens. In de eerste plaats zou dan in aanmerking komen de ondermelk te verwerken tot kaas of tot melkpoeder. (Van dit laatste was een monster ter vergadering aanwezig).

Voor het maken van kaas is hier alle melk niet geschikt, voor het maken van melkpoeder wel, als ze maar geen hoger zuurgraad heeft dan 23 á 24° B. Voor de inrichting van beide is echter nog al uitbreiding nodig.

Na nauwkeurig onderzoek is het bestuur evenwel tot de conclusie gekomen, dat de ondermelk, met het oog op de hoge voederprijzen, voordeliger aan het vee kan gevoederd worden.

n. Aan het verzoek van het bestuur aan de leden om opgaven van voederrantsoenen te verstrekken om daaruit te berekenen de meerdere bedrijfskosten bij het gebruik van veevoer thans en vóór de oorlog, hebben helaas slechts weinig 'n gevolg gegeven.

Tot zover de mededelingen.

Nut is er gedaan en met succes is er gewerkt. Vraagt men echter: is er genoeg gedaan, dan antwoord ik: Neen. Maar om meer te kunnen doen is aller medewerking nodig, waartoe ik U allen verzoek ieder het zijne te willen bijdragen.

Niemand enige op- of aanmerkingen hebbende wordt het punt: Mededelingen voor kennisgeving aangenomen.

7. Jaarverslag. De voorzitter zegt, dat het jaarverslag binnenkort in druk zal verschijnen en de leden zal worden toegezonden. Hij stelt voor, de leden op de eerstvolgende vergadering in de gelegenheid te stellen, daarover hun op- of aanmerkingen uit te brengen. Alzo besloten.

8. Rekening en verantwoording over 1915.

Deze wordt door de voorzitter voorgelezen. Op de balans komt een nieuw hoofd voor: Oorlogsrisico. Na den oorlog zal dat weer verdwijnen en de onder dat hoofd geboekte gelden weer in de kas van de coöperatie worden terug gestort.

De balans sluit in ontv. ing en uitgaaf met een bedrag van f 71.102,86.

Bij acclamatie goedgekeurd.

9. Ingekomen stukken.

Van de G. O. M. van Landbouw te Zutphen een schrijven, houdende verzoek deel te nemen in de collecte voor de watersnood.

Omdat het Gemeentebestuur daartoe zelf de zorg op zich genomen heeft, achtte het bestuur van „Erica” het onnodig aan dat verzoek te voldoen.

Een schrijven van het Dag. bestuur der gemeente Zelhém dd. 3 Maart j.l. verzoekende, om ter verharding van een weg bij de boterfabriek voor een deel in de kosten daarvan bij te dragen.

De voorzitter zegt, dat het bestuur van de boterfabriek uit principe beslist is tegen het verlenen van een subsidie voor verharding van gemeentewegen. Dat is zaak van de gemeente zelve. Nu de te verhardende weg echter recht op de fabriek zal toelopen, staat de zaak enigszins anders en is er wel wat voor te zeggen, om een bedrag daartoe te verlenen.

De voorzitter vraagt of de vergadering daarmee accoord gaat.

Het lid G. Besselink acht het beter het eindje weg, eigendom van de H. IJ. S. M. te verharderen. Dat is korter en minder duur.

De voorzitter zegt, dat de Maatschappij daar niet aan wil.

Er is hier sprake van een ruiling van grond. Wil de familie Bennink een gedeelte grond afstaan, nodig tot het aanleggen van een weg naar de fabriek in ruil van de weg langs de Ruskam, dan stelt de voorzitter voor, dat „Erica,” voor de verhardingskosten een bijdrage geeft

wan f 300-f 400.

Stem uit de vergadering: Wat is eigenlijk de bedoeling van het bestuur? De mensen van de Slangenburg en omgeving hebben bij het verharden van die weg geen belang.

De voorzitter licht nogmaals de bedoeling van het bestuur toe en zegt te merken, dat de vergadering wel met het voorstel schijnt mee te gaan. Aan het verlenen van bovengenoemde bijdrage zou hij echter één voorwaarde willen verbinden en wel deze: dat het dag. bestuur dezer gemeente eveneens het gedeelte weg: de Nijmansrit doet verharden, waartoe bij genoemd college reeds het plan bestaat, en dat beide gedeelten weg tegelijk klaar komen. Mocht de familie Bennink onverhoopt niet willen uitruilen, dan zal het Dag. bestuur de bestaande weg verbeteren. In het laatste geval zou men aan de H. IJ. S. M. nog kunnen verzoeken om het gedeelte weg bij Oldenboom te laten verharden, waarover zoeven Besselink sprak.

Conform besloten.

Schrijven van de vereniging van oud-leerlingen van de landbouw-wintercursus in zake verplichte controle op het melkvee.

De voorzitter zegt, dat de onkosten daarvoor een f 5000 's jaars zouden bedragen. Dit is nu wel niet zo'n reusachtig bedrag, in aanmerking genomen het voordeel, dat er voor de veehouders uit zou voortvloeien, maar een dadelijke uitvoering gaat moeilijk, omdat er momenteel geen krachten voor te vinden zouden zijn.

Het lid F. Bulten stelt voor dit punt aan te houden tot na de mobilisatie.

De voorzitter zegt, dat een verplichte melkcontrole in strijd zou zijn met de statuten en dit punt daarom niet op de agenda is geplaatst. Wil men vrijwillige controle, dan kan men rekenen op de steun van het bestuur.

Het lid Bruggink vraagt of die controle van het bestuur van „Erica” eventueel zou uitgaan.

Neen, antwoordt de voorzitter, dat moet geschieden door een aparte vereniging,

De vraag van het lid Legters uit Halle of die controle aan de fabriek zou kunnen gebeuren, beantwoordt de voorzitter ontkennend, omdat daarvoor de tijd ontbreekt, Daarom zou de voorzitter het beter vinden zich te wenden tot het Centraal Bureau voor Melkonderzoek te Zutphen, dat zeer goedkoop werkt. Als er voor vrijwillige controle voldoende animo is, wil spreker zich gaarne met dat bureau in verbinding stellen. Hij stelt voor in het Uitbetalingsbericht belanghebbenden op te roepen. Die zullen dan tevens het aantal koeien moeten opgeven.

Daarna zal spreker het bureau te Zutphen raadplegen, om later, wanneer de kosten bekend zijn, nader te beslissen.

Als zodanig besloten.

10. Rondvraag en sluiting.

In verband met de slechte wegen, dure haver en slappe paarden stelt het lid Lechters uit Halle voor, dat de vergadering bestuur en commissarissen machtigt bij voorkomende aanbesteding van melkritten, geen rit te gunnen aan personen, die slechte paarden hebben of die dieren slecht voeren. (Voederen). Een schande acht spreker het voor de fabriek, dat ze zulke slechte voerlui naast of op en zulke armzalige beestjes vóór haar melkwagens duldt, (Handgeklap).

Na een woord van dank door de voorzitter volgt sluiting.

Aanwezig waren 503 leden.

**Aanbesteding
Melkriet.**

Het Bestuur der Coöp. Stoom-
Zuivelfabriek „ERICA” te Zelhem
wenscht **aan te besteden de**
Melkriet Nijman II.

Rit en reglement liggen ter in-
zage ten kantore der fabriek.
Inschrijvingsblijetten moeten wor-
den ingeleverd op **Zaterdag 18**
Maart, vóór 's middags 3 uur,
ten kantore der fabriek.

De Graafschap bode 1916-04-04

Gegevens uit jaarverslag CZ. Erica 1915

ZELHEM. - Door de welwillendheid van de directeur zijn we in staat gesteld een en ander mede te delen uit het „Jaarverslag van de Coöp. stoomzuivelfabriek „Erica” te Zelhem. Boek jaar 1915”.

Het aantal veehouders, die melk leveren, bestaat uit 666 leden en 25-leveranciers niet-leden. Het aantal opgegeven melkkoeien der leden bedraagt 2009 en dat der leveranciers niet-leden 72. In het geheel zijn er dus. 691 leveranciers met 2081 aangegeven melkkoeien
In het bestuur en het college van commissarissen kwam geen verandering, des te meer echter in het Personeel, dat voortdurend wisselde door dienstplicht, vertrek of verkregen ontslag.

Het melkrijden was aanbesteed aan 38 personen, die allen 's morgens aan de fabriek kwamen. Aan deze personen werd voor rijloon uitbetaald f20.882,46.

Er werden twee ledenvergaderingen, 19 Bestuursvergaderingen en 9 vergaderingen van bestuur en commissarissen gehouden.

Over het algemeen waren er geen klachten over de behandeling van de melk door de leden, doch enige dagen waren er zeer veel vuile melkkannen. Het is van het grootste belang, dat daarop altijd goed wordt toegezien.

Het gemiddelde vetgehalte van de melk was 3,07 pct, dit is 0,07 pct. lager dan het vorige jaar.

De kwaliteit van de boter was goed, vaak zelfs zeer goed. Bij de boterkeuringen behaalden we rangnummer 2.

Er werden dit jaar **6.322.336.⁵ K.G.** melk verwerkt. Dit is 194.908 K.G. meer dan het vorige jaar. De leveranciers ontvangen alle ondermelk en karnemelk terug. Voor de melk werd gemiddeld per 100 K.G. **f5.28** uitbetaald.

Uit de geleverde melk werd 225.309.⁵ K.G. boter gefabriceerd; voor één K.G. boter was ge-

middeld 28,32 K.G. melk nodig.

Een nieuw lokaal werd bijgebouwd, waarin 4 zuurbassins zijn geplaatst. Nog werden aangeschaft: een nieuwe centrifuge, een roomkoeler en een zuurapparaat.

Aan 't slot zegt de heer Wassenaar: „Er heerst in onze vereniging een gezonde geest en dat draagt veel bij tot het nauwkeurig uitoefenen van het bedrijf. Doch het is jammer, dat er niet meer zaken worden ter hand genomen, die zozeer nodig zijn, om het bedrijf nog sterker en de uitkomsten gunstiger te maken. Laten we allen thans onze krachten samenspannen, opdat we ook financieel sterk staan bij minder gunstige tijden”.

De Graafschap bode 1916-05-26

Beschrijving verbouwde zuivelfabriek

ZELHEM - Deze week is bepaald voor bezoeken aan de boterfabriek „*Erica*” door de leveranciers. Tal van boeren met hun vrouwen hebben hiervan een druk gebruik gemaakt en kunnen zien, dat de fabriek gerust een der beste van de oostelijke provinciën genoemd mag worden.

Meteen konden ze in ogenschouw nemen, hoezeer in alle afdelingen op 'reinheid wordt gelet; 't is te hopen, dat vooral de vrouwen, die toch meestal de melk behandelen, hieraan een goed voorbeeld zullen nemen en thuis trachten die reinheid zoveel mogelijk na te komen. Dat hierbij de groepstallen van veel belang zijn, is een zaak, die iedereen wel duidelijk zal wezen.

Ook wij hadden verlof gevraagd en verkregen, de fabriek eens te bezichtigen. We zullen de bewerking der melk van af de ontvangst tot aan de boterbereiding zo goed mogelijk trachten uiteen te zetten en daarmee meteen een blik werpen op de uitmuntende inrichting der fabriek. Allereerst valt het de bezoeker op, dat het gebouw zowel van buiten als van binnen goed in de verf zit, hetgeen direct een frisse indruk geeft. Ook de verschillende werktuigen en machine-riën blinken. ons tegen; dit alles wijst op de properheid, die in de fabriek heerst.

Beginnen we nu met de melkontvangst.

's Morgens half 6 is het personeel aanwezig, om alles in gereedheid te brengen voor de zuivel, die een half uur later de eerste boeren in de welbekende bussen van heinde en ver aanvoeren. Vlug wordt de melk in de bascule uitgestort en door de melkontvanger gewogen; tevens neemt hij van elke hoeveelheid een monster, dat aan het eind van elke veertien dagen op vetgehalte onderzocht wordt, waarnaar de boeren voor hun melk betaald worden.

Van nu af aan heeft er een geregelde stroming van melk plaats door verschillende toestellen en buizen, tot ze eindelijk op koewarmte in de centrifuges komt, waar de ontroming en de reiniging plaats heeft. Van deze werktuigen we er vier op een rij staan, die alle in gebruik zijn en met een verbazende snelheid het vet van de melk scheiden. Na ongeveer twee uur gesnord te hebben, worden ze om de beurt schoon gemaakt, zodat men dan eerst recht kan zien, welk een ongerechtigheden zich nog in de aangevoerde melk bevinden.

De room neemt eerst zijn weg door goten naar de pasteur, die hem verhit tot 80 à 85° C. Nu wordt hij verder opgevoerd naar de roomkoeler, welke hem zo diep mogelijk afkoelt, wat be-

vorderlijk is aan het uitkarnen. Nu komen we eerst in het nieuwe zuurlokaal, dat er in alle opzichten prachtig en zindelijk uitziet met zijn vier roomzuurbassins, die in graniet gebouwd zijn. Hier wordt de room naar behoefte door stoom- of waterleidingen verwarmd of afgekoeld, terwijl ook de dubbele ramen en dikke muren zorgen voor een gelijkmatige temperatuur, zelfs bij de grootste koude of hitte. Deze bassins kunnen elk 2000 L, bevatten.

Verder heeft hier de zuring plaats, welke door toevoeging van zuur uit het zuurapparaat tot stand komt en is de room de volgende morgen gereed, om gekarnd te worden. Het karnlokaal bevat twee reusachtige karnkneders met een inhoud van 3000 L, ieder. Na ongeveer 40 minuten is het karnproces afgelopen en heeft de botervorming plaats gehad, waarop deze dan verder gekneed moet worden. Ook dit wordt, evenals alles in de fabriek, elke dag gecontroleerd en wel, wat de boter betreft, op vochtgehalte.

Vervolgs wordt ze in vaten van verschillenden inhoud, hoewel voor het merendeel van 50 K.G. ter verzending gereed gemaakt. In het daarvoor bestemde lokaal zagen we verschillende verzegelde vaatjes, die, naar ons de directeur mededeelde, onder rabbinaal toezicht aldus verzonden werden naar Amsterdam.

De ondermelk, het tweede product uit de centrifuges, wordt eveneens gepasteuriseerd en daarna, na eerst dienst gedaan te hebben als voorverwarming voor de volle melk, door een pomp geleid naar de ondermelk-koeler en verder naar de ondermelkbak, waar ze door middel van het Reimersapparaat afgewogen wordt tot een hoeveelheid van 80 pCt. voor de geleverde melk.

Rest ons nog te vermelden de uitstekende inrichting van de machinekamer, waar we, behalve twee stoomketels met een verwarmingsoppervlak van 21 en 30 M²., een stoompomp zagen met een capaciteit van 30.000 L. per uur, terwijl nog een tweede van 35.000 L. in aanmaak is. Ook een koelmachine dient vermeld te worden.

Vandaar gingen we naar het laboratorium waar alle onderzoeken welke in een goed ingerichte zuivelfabriek moeten plaats hebben, gedaan worden. Hier wees men ons op een toestel, volgens de laatste methode, voor het aankweken van het moederzuur. Ook wordt hier de reductaseproef genomen, die ten doel heeft de melk op duurzaamheid te onderzoeken, alsmede de bepaling van de zuurgraad van het zuur of de gezuurde room, zodat een en ander met behulp van de technische boekhouding een mooi overzicht geeft over het gehele bedrijf.

Ten slotte kwamen we op het ruime kantoor, waarvan de wanden behangen waren met ongeveer 20 diploma's en getuigschriften van boterkeuringen en tentoonstellingen, met bijbehorende medailles. Hier wordt dagelijks heel wat administratie afgewerkt, gezien het personeel, dat hier meest na de middag de behulpzame hand biedt.

Alles tezamen genomen kunnen we zeggen, dat „Erica” onder de bekwame leiding van de ijverige directeur Arendsen „up to date” is en als een modelfabriek voor de zuivel kan beschouwd worden. De aandeelhouders kunnen gerust wezen, dat èn directeur èn personeel te volle voor hun taak berekend zijn.

ZELHEM.

— Door het Bestuur der Zuivelfabriek werd de vorige week wederom aanbesteed de melk-rit Halle I. Laagste inschrijver was L. Eenink voor f 3.85 per dag. De daarop volgende meende het niet minder dan voor f 5.— te kunnen doen, een bewijs dat de animo voor het melkrijden niet grooter wordt. In aanmerking genomen de ruim verdubbelde voederprijzen, werkloonen en reparatiekosten voor de tuigen en wagens, tevens niet 't minst door de steeds slechte wegen en zware ritten, waardoor de paarden enorm veel te verduren hebben, kan ons dezen opslag niet verwonderen. De vorige aannemer Vrieze, ontving f 1.15 per dag minder.

— Door 't breken van de „stut” onder de kar, had de knecht van den melkrijder Vossers Maandag het ongeluk met de geladen kar aan de fabriek op te wippen, met het gevolg dat een vrij groote hoeveelheid melk verloren ging en W. zelf eenige builen en schrammen opliep. Door toegeschoten hulp werd erger voorkomen.

Ontbrekende kranten in archief ca. sept 1916 t/m sept. 1918

Verslag alg. ledenvergadering CZ. Erica te Zelhem

ZELHEM. Verlag van de 41e algemene ledenvergadering der Coöp. zuivelfabriek op Woensdag 12 maart, in het gebouw der Coöp. Landbouwvereniging alhier.

Aanwezig waren 467 leden.

De voorzitter, **G. W. Ooijman**, opende de vergadering met een woord van welkom, in 't bijzonder tot de oud-directeur, de heer **Wassenaar**, aan wie vervolgens de leiding werd overgegeven.

De notulen der 40e algemene vergadering werden onveranderd vastgesteld.

De verkiezing van twee leden van het bestuur wegens periodieke aftreding van G. Hemink en G. Molekamp, had tot uitslag, dat eerstgenoemde met grote meerderheid werd herkozen. In plaats van G. Molekamp (niet herkiesbaar) moet herstemming plaats hebben tussen G. Hebbink en J. W. Eelderink.

De aftredende commissarissen J. W. v. Zuilekom, Joh. Termaat, H. B. Wolsink en G. Kume-link werden met grote meerderheid van stemmen herkozen, terwijl in de vacatures Winkelhoek en Oosterwijk herstemming moet plaats hebben tussen A. G. Oosterink en J. Hols; L. Oosterink en D. Zemmeling.

Een 7-tal leveranciers werden hierna als lid aangenomen.

Door de directeur, de heer **A. J. Arendsen**, werd vervolgens meegedeeld dat de verplichte levering zeer waarschijnlijk binnen zeer korten tijd afgelopen zal zijn; thans wordt per week plm. 14.000 L geleverd in 't belang der voedselvoorziening.

Door de Minister was de bepaling gemaakt dat de fabrieken, welke deelnamen aan de melkvoorziening der steden, op de gefabriceerde boter van 1 Mei – 8 Sept. 1918 een toeslag zal worden betaald van 20 cent per KG. Dit maakt voor onze fabriek een bedrag uit van minstens f11.000.¹¹

De melkritten en spoelwater leveren voor 1919 een verminderde uitgave en vermeerderde inkomst op van f5000.-, vergeleken bij 1918.

Op de keuringen der CZGO. werd onze boter op 88 keuringen 31 X in de Ie klasse geplaatst en 2 X in klasse II.

Deze en verdere huishoudelijke mededelingen werden voor kennisgeving aangenomen.

Punt 7, der agenda: Rekening en verantwoording en Jaarverslag 1918 werd, door de directeur voorgebracht en ontlenen we daaraan het volgende:

Ontvangen werd 3.777.306½ K.G. melk, waarvoor werd betaald f368.860.- of gemiddeld f9,68⁵ per 100 K.G., tegen f7,46 in 1917.

Ontvangen werd voor 130.083¾ K.G. boter f418.492.03⁵ of gemiddeld f3,21½ per K.G. Dit was in 1917 f2,55 per K.G. Voor 1 K.G. boter was nodig 23.7 K.G. melk. Het gem. vetgehalte was 2,99 pct., in 1917 3,09 pct.

Punt 8, verlenen van machtiging aan bestuur en commissarissen. Tot aanschaffing van nieuwe

¹¹ 20 ct./KG Klopt niet! Vermoedelijk is dit 2 ct/KG. geweest. Dat zou betekenen dat de fabriek 550.000 KG. in ca. 20 weken heeft moeten leveren (gemiddeld 27.000 in de week) prijzen waren ongeveer - begin 1918 – voor volle melk, 17 cent verkoop, productieprijs 14 cent.....**verder uitzoeken!**

stoommachine, ketel en schoorsteen, word na toelichting omtrent de noodzakelijkheid daarvan door de voorzitter m.a.s. aangenomen. De tegenwoordige machines nog daterend van de oprichting der fabriek waren daarmee versleten, dat elke dag werken daarmee, de fabriek onnodige schade veroorzaakt wegens abnormale slijtages en onnodig verbruik steenkool, enz. De toestand van de schoorsteen was dermate, dat deze gevaar voor de omgeving opleverde, zodat ingrijpen noodzakelijk bleek.

Bij de rondvraag niemand het woord verlangende werd door de heer Wassenaar onder dankzegging voor de trouwe opkomst de vergadering gesloten.

De Graafschap Bode 1919- 05-30

ZELHEM.

— Aanbesteding voor het verbouwen van het Ketelhuis der zuivelfabriek „Erica”, gehouden op Dinsdag 27 Mei.

Ingeschreven was door J. W. Bel, Zelhem voor f 6815; J .W. Lubbers te Hengelo voor f 6821; B. Onstenk, Hengelo voor f 6892.80; G. J. Bretveld, Hengelo voor f 6974; Th. Vriezen, Westendorp voor f 7150; D. J. Colenbrander, Doetinchem voor f 7298; H. J. Lammers, Varsseveld voor f 7687.

Aan den laagsten inschrijver gegund.

De Graafschap Bode 1919-06-03

Gegevens uit Jr.-Verslag CZ. „Erica” te Zelhem.

Verslag over 1918.

De vereniging ontving de melk van 702 leden en 22 niet-leden. De 724 veehouders leverden de melk van 2154 koeien.

Het personeel bestaat uit 10 personen. Boven het gewone salaris wordt wekelijks een premie van 5 pct van het loon gegeven, wanneer bij de keuring van de zuivelverkoopvereniging de boter in klasse I komt en het nettogewicht tussen 50 en 50.2 K.G, bedraagt.¹² De fabriek zorgt voor de werkpakken en de reiniging daarvan.

Er werden 2 ledenvergaderingen gehouden, of bestuursvergaderingen en 13 van bestuur en commissarissen.

Geregeld werd met iedere uitbetaling een uitbetalingsbericht rond gezonden. De verschillende mededelingen werden er steeds in opgenomen, alsmede de uitslagen van de boterkeuringen van de GOZ. CZGO.¹³ Verder werd er in opgenomen de uitslag van de controle over het melkonderzoek van de Zuivelconsulent en de fabriek, de uitslag van de reductaseproef, het vetgehalte en de uitbetaling.

Verder werden nog verschillende stukken geplaatst.

De administratie wordt gecontroleerd vanwege de GOZ. en een commissie van 3 leden.

De kwaliteit van de melk zou in 1918 achteruit gegaan zijn door de levering gedurende de

¹² Onduidelijk ? (ZHN.)

¹³ Coöp. Zuivelverkoopvereniging Gelderland-Overijssel.

winter van 4 keer per week en tevens door het „oorlogsvoer” voor het vee. Ook ziet men in de omgeving de ouderwetse potstal volgens het verslag nog al te vaak, waarbij het onmogelijk is om zindelijke melk te winnen, om reden de koeien steeds in vuil en stof staan.

Bij het onderzoek der monsters melk op vetgehalte ten behoeve van de uitbetaling worden telkens 6 leden uitgenodigd. Ieder lid word 2 keer uitgenodigd. Per jaar krijgen op deze wijze 60 leden een beurt. Aan de leden word uitgelegd op welke wijze het onderzoek plaats heeft, wanneer 4 een 8-tal monsters uitnemen, welke ter contróle opgezonden worden naar de zuivelconsulent, die de uitslag van het ondermelk zendt aan een der leden. Dit lid krijgt ook de uitslag van het onderzoek van de fabriek mee. Door middel van het uitbetalingsbericht wordt de uitslag aan de leden bekend gemaakt.¹⁴

De fabriek ontving 3.77.306⁵ K.G. melk of 1.354.504⁵ K.G. minder dan in 1917. De grootste hoeveelheid, werd geleverd op 3 Juni, n.l. 28.571 K.G., de kleinste op 8 Jan. nl. 6922 K.G. Er werd melk geleverd voor de verplichte melkvoorziening.

Van 1 K.G. boter was gemiddeld 28,7 K.G. melk nodig. De boter bracht netto op 3.21⁵ cts. per K.G.¹⁵

Voor de melk werd gemiddeld f9.683 per 100 KG., betaald.

De onkosten bedroegen per 100 K.G. melk aan salaris en weklonen 21,16 ct., aan steenkolen ags (?) en machinebehoefden 21,49 ct, aan melkvervoer 97,88 ct. aan afschrijving, reserve en ledenkapitaal 11,38 ct., totaal 196.14 cts.¹⁶

De gebouwen, terrein, machinerieën en gereedschappen staan op de balans gedebiteerd voor f22.201. Het reservefonds bedraagt f5798,25 het leden-kapitaal f19.425,92.

14 Onderstreping door ZHN, betreft een niet eerder tegengekomen werkwijze!

15 Moet natuurlijk zijn Voor 1 K.G..... en netto opbrengst 3,21⁵ gulden per K.G. zijn (ZHN.)

16 Meer dan 2 ct./KG! Lijkt me te hoog/ Opgeteld komt ZHN tot 151,91 ct./100 KG. melk ?????

Verslag algemene vergadering

ZELHEM. - Dinsdagmiddag hield onze Coöp. Zuivelfabriek haar 42e Alg. Vergadering in de Oude School, welke voor het eerst, na jaren voor de distributie gediend te hebben, weer voor meer vredelievende zaken beschikbaar was.

Klokslag 3 uur opende de voorzitter, de heer **O. W. Ooijman**, de vergadering met een kort welkomstwoord, waarna de notulen der vorige algemene vergadering, welke reeds opgenomen waren in het „Uitbetalingsbericht” van 15 April, onveranderd werden vastgesteld.

Hierna is aan de orde punt 3 en 4 van de agenda, zijnde verkiezing van 2 commissarissen en een bestuurslid.

Als stemopnemers benoemde de voorz. de leden U. Bussink, Velswijk, G. Ankersmit en H. J. Buunk. Voor bestuursverkiezing de leden G. J. Oosterink, G. Hobbelman en B. Duitshof, Halle. De uitslag welke natuurlijk pas lang na afloop der vergadering bekend werd, was dat als bestuurslid werd gekozen J. Eelderink met 117 stemmen, tegen 43 op G. Hebbink. Als commissaris J. Hols voor Winkelhoek met 108 stemmen tegen 58 op G. Oldenhove. Voor Oosterwijk D. Zommelink met 94 stemmen tegen 60 op L. Oosterink.

Volgde punt 5, ballotage nieuwe leden. Door de directeur, de heer H. J. Arendsen, werden de namen van 22 in dit jaar en 15 in 1920 toetredende leden voorgelezen en m.a.s. als zodanig aangenomen.

Punt 6 „Mededelingen”, vormde voor de aanwezigen het meest belangrijke punt, waarom dan ook met de grootste aandacht naar de meditaties van de directeur werd geluisterd. Hieronder de voornaamste:

a. Van 9 personen werden de lidmaatschappen overgeschreven, terwijl 3 leden wegens vertrek ophiielden met de leverantie. Het totaal der leden en leveranciers is thans 766.

b. Aan de firma Stork en Co. te Hengelo (O.) werd de levering van een nieuwe stoommachine, met ketel opgedragen, tot welke aanschaffing de vorige vergadering toestemming verleende. Het bouwen van een nieuwe schoorsteen werd opgedragen aan de fa. C. Herfkens te Venlo, terwijl de verbouwing van het ketelhuis het laagst werd ingeschreven door J. W. Bel alhier, aan wie het werk ook werd gegund. Met een paar weken zal de nieuwe ketel en machine in gebruik worden genomen en zullen de leden worden uitgenodigd een en ander te komen bezien.

c. In het personeel kwam dit jaar weinig verandering. De controleur F. Reichman, werd in Mei benoemd tot assistent te Steenderen. De centrifugist H. Dierssen werd controleur en na oproeping werd door het bestuur als centrifugist benoemd B. Eelderink.

d. In de eerste vergadering in Mei constitueerde het bestuur zich wederom als voorheen, terwijl het lid Molencamp op verzoek zijn functie tot nog toe bleef waarnemen.

e. Bij de boterkeuringen naar kwaliteit van de Zuivelverkoopvereniging kwamen we 1 keer in klasse 2 en overigens geregeld in de eerste klasse.

Bij de keuringen van den GOZ. waren we op het einde van het eerste kwartaal No. 6 van alle (ruim 100) aangesloten fabriekcn, met gem. 63.8 punten. Een overtuigend bewijs, dat sinds het vertrek van de vorigen directeur ook thans nog een 1^e kwaliteit product wordt geproduceerd. Zelfs was er een niet onbelangrijke verbetering te constateren, wat juist met het nog op de slechtere gesteldheid der melk in verband met 't epidemisch heersende mond- en klauw-

zeer, temeer opvalt. Op de Landbouwtentoonstelling te Gorinchem behaalden we de 2en prijs.

f. Melkaanvoer. Tot nu toe werd 281.329 K.G. meer ontvangen dan over hetzelfde tijdvak van 1919.

Januari	13226	Liter minder dan in 1918.
Februari	28485½	Liter minder dan in 1918
Maart	26683	Liter minder dan in 1918.
April	5302½	Liter minder dan in 1918.
Mei	24568	Liter meer dan in 1918.
Juni	88016½	Liter meer dan in 1918.
Juli	96663	Liter meer dan in 1918.
Augustus	76130	Liter meer dan in 1918.
September	40943	Liter meer dan in 1918.
October	36720	Liter meer dan in 1918.

Indien de melkaanvoer enigszins gunstig blijft komen we dit jaar over de 4.000.000 kg.

g. Met den aanvang van October werd door de Minister van Landbouw enz. de boterprijs gesteld op een maximum van *f*3,70 per K.G. waardoor de volgende uitbetaling op *f*3,10 per % vet kan worden gebracht.

h. In verband met het grote belang dat er bij het fabriceren van goede kwaliteit boter bestaat in de ontvangst van de morgenmelk ook in de wintermaanden, meende het bestuur dat deze winter niet meer 4 dagen per week moet worden gewerkt, doch elken werkdag, vooral als de melkaanvoer gunstig blijft. Ook van de GOZ. was een daarop aandringerende circulaire ontvangen. Het reglement op de melk is echter zodanig gewijzigd dat het bestuur het recht heeft gedurende 2 waanden 4 dagen her week te doen werken.

Punt 7 De voorzitter dankte de directeur voor de gedane mededelingen en gaat daarna over tot punt 7 der agenda:

Benoeming commissie voor het nazien der boeken. Als zodanig worden daarna door hem aangewezen de leden G. J. Muller en H. Abrahams, Abrahams dankten echter voor de eer, als reden te hoge ouderdom opgevend en tevens van oordeel zijnde dat veel meer jonge krachten voor dergelijke functies moeten worden aangewezen. De Voorz. Aan deze wenk gevolg gevende, benoemde in plaats van Abrahams de heer M. Wolsink, termijl aan Bussink werd toegestaan zich door zijn zoon te laten assisteren.

Bij de rondvraag als naar gewoonte niemand het woord verlangende, meende de voorzitter er de aandacht op te moeten vestigen, dat bij elke ledenvergadering de grote meerderheid zo langzamerhand reeds voor dat de vergadering is begonnen na inlevering der *aarten* weer onmiddellijk huiswaarts keert. Spr. vraagt de nog aanwezige leden welke maatregelen daartegen genomen moeten worden. Verschillende personen stellen een middel voor doch ten slotte werd aan het bestuur overgelaten dwangmaatregelen in het leven te roepen.

Nadat hierna de voorzitter het aftredende bestuurslid G. Molekamp op zeer waarderende wijze namens bestuur en leden hulde had betuigd voor de eminente wijze waarop genoemd bestuurslid steeds vanaf de oprichting met zoveel energie en doorzicht de goede gang van zaken

en de verbetering en uitbreiding der vereniging geheel belangeloos uit alle macht heeft bevorderd, waarvan de Coöp. Zuivelfabriek met al zijne leden hem als zodanig grote dank is verschuldigd, terwijl zegt spreker, de overige leden van het bestuur zijn steeds zo gewaardeerde adviezen zeer node zullen missen, werd de verlopen vergadering precies 20 minuten na de aanvang gesloten.

DGB 1919-11-04

De Graafschap Bode 1919-11-04

ZELHEM.

— Op initiatief van enkele vooruitstrevende veefokkers uit deze gemeente zullen alhier pogingen in het werk worden gesteld om tot oprichting van een contrôle-vereeniging te geraken. Belangstellenden voor dit doel worden opgeroepen voor een vergadering, te houden op Dinsdag 11 November, des avonds half 6 bij D. Berendsen. Als spreker hoopt aldaar dan op te treden de heer W. de Jong, de nieuwe Rijksveeteeltconsulent voor Gelderland. Zie verder advertentie in 't volgend nummer.

Voor enkele jaren bestond hier ook reeds een fok- en contrôlevereeniging opgericht door den heer Wassenaar, toenmalig directeur der zuivelfabriek. Deze vereeniging is echter reeds spoedig wegens gebrek aan medewerking van de zijde der landbouwers, weer ter ziele gegaan. Thans, nu het initiatief van den kant der veehouders zelf komt en de tijd daarvoor dus rijp schijnt, zal zeker door voldoende medewerking het bestaan bij voortduring verzekerd zijn, temeer, waar iedere doelbewuste veefokker het groote belang ervan moet inzien. Het spreekt van zelf, dat een en ander belangrijke kosten meebrengt en juist dit schijnt voor velen altijd een onoverkomelijk bezwaar.

De Graafschap Bode 1919-11-14

ZELHEM.

— De heer De Jong, Rijksveeteeltconsulent te Arnhem, hield Woensdagavond bij D. Berendsen een lezing over het nut van een contrôle-vereeniging, welke beoogt slechts die runderen aan te houden, wier melk een hoog vetgehalte heeft en die dus het best wordt betaald. Voor een niet talrijk gehoor toonde spreker door voorbeelden aan, dat men de enkele guldens, hiervoor per koe besteed, dubbel en dwars terugkrijgt. De voornaamste onkosten van zoo'n vereeniging bestaan in het salaris van den controleur, dat voor een beginnende vereeniging evenwel te ondervangen zou zijn door het onderzoek aan de boterfabriek te laten doen en de monsters door een flinken boerenjongen op te laten halen,

Aan dit onderwerp, stichten van een controlever. is op andere plaats al aandacht aan besteed.....

De Graafschap Bode 1919-11-04

ZELHEM.

— De uitslag der Zaterdagavond voor de coöp. stoomzuivelfabriek „Erica” alhier gehouden aanbesteding der melkritten voor 1920 was als volgt:

Nijnan I, H. Bruil f 3.96; id. II, R. B. Duitshof f 4.37; id. III, E. J. Buunk f 3.32; id. IV, E. J. ter Maat f 4.35; id. V, G. Wool-schot en Joh. Hendriksen f 2.94.

Heidenhoek I, G. J. Weenink f 4.16; id. II, B. D. J. Massen f 2.50; id. III, H. Zeevalkink f 4.48; id. IV, J. J. Jansen f 3.68.

Slangenburg, G. H. Molekamp f 4.58½.

IJzevoorde, D. J. Nijenhuis f 3.15.

Wassinkbrink I, G. H. Hols f 2.29; id. II, G. J. Toonk f 2.08; id. III, G. Wesselink f 2.49½.

Kruisberg, H. Abbink f 2.67¼.

Winkelshoek, G. W. Radstake f 2.58.

Meene, nog niet bekend.

Oosterwijs I, B. Arendsen f 1.78; id. II, A. F. Woerts f 1.17; id. III, H. J. Havetkamp f 1.50.

Heurne, A. J. Teerink f 4.97.

Halle I, L. Veenink f 3.94; id. II, H. W. Lovink f 2.74½; id. III, G. Wentink f 3.64; id. IV, G. W. Wisselink f 3.37; id. V, J. W. Hofs f 2.22.

Heide I, H. T. Wossink f 3.39; id. II, G. Vricze f 2.98.

Velswijk I, G. H. Eggink f 1.57; id. II, Chr. Gerritsen f 4.39½; id. III, B. Berend sen f 2.98; id. IV, J. W. Beulink f 1.68; id. V, J. Zweckhorst f 2.99½; id. VI, J. R. Weenink f 2.69; id. VII, A. J. Wissink f 2.49.

Resultaat: ruim f 4000 per jaar goedkoopeer dan over 1919.

Steenkolen en botervervoer nog niet bekend en zal in het volgend nummer medegedeeld worden.

1920

De Graafschap Bode 1920-04-02

Verslag algemene Ledenvergadering CZ. Erica

ZELHEM. - Op Maandag 29 Maart werd de algemene vergadering van de Zuivelfabriek „Erica” gehouden. Aanwezig waren pl.m. 400 leden. De voorzitter, de heer **G. W. Ooijman**, opend de vergadering met een woord van welkom aan de leden, waarbij hij de wens uitsprak, dat de besprekingen, welke gehouden en de besluiten, welke genomen zullen worden, mogen bijdragen tot krachtige samenwerking in 't belang der vereniging.

De notulen, welke waren opgenomen in het uitbelingsbericht van 4 November, worden onveranderd vastgesteld.

Bij de verkiezing voor twee bestuursleden worden de beide aftredenden met grote meerderheid herkozen. Eveneens worden de drie aftredende commissarissen herkozen, terwijl in de vacature, ontstaan door het lid J. W. Eelderink, welke het vorig jaar benoemd werd tot bestuurslid, geen enkele de meerderheid verkreeg.

Twee nieuwe leveranciers werden bij acclamatie tot lid der vereniging aangenomen.

De verschillende mededelingen, welke door de Directeur werden gedaan omtrent overschrijving, lidmaatschappen, melkaanvoer, boter- en melkprijzen, enz. werden alle voor kennisgeving aangenomen.

Verder wordt behandeld een schrijven van Burgemeester en Wethouders over het afvalwater der fabriek. In dit schrijven word gewezen op de stank, welke het water verspreidt en met het oog op de gezondheidstoestand in 't algemeen kan volgens hen de afvoer niet blijven, zoals die tot heden is.

Door hen wordt als afdoende verbetering aangegeven het bouwen van een septietank, waarin het water gereinigd wordt of het maken van een vloeiterrein. Op de vraag van een der leden, hoe hoog de kosten voor een en ander zullen worden, antwoordt de voorzitter, dat de goedkoopste en doelmatigste wijze, indien er verandering moet komen, is een vloeiterrein, waarvan echter de kosten niet precies berekend kunnen worden, omdat de fabriek geen terrein meer heeft en er dus een stuk grond voor gekocht dient te worden. Door één der leden wordt verder nog op omliggende plaatsen gewezen, waar ook het water langs 't dorp stroomt, waarop de voorzitter antwoordt, dat een paar bestuursleden met B. en W. een bespreking hebben gehouden, of het niet mogelijk was, dat er op andere wijze verandering in gebracht werd. b.v. door 't leggen van buizen door de afvoersloot; er werd ook gewezen op de omliggende plaatsen, doch dit mocht niet baten; er moest een vloeiterrein of reinigingstoestel komen.

Nadat nog enige leden hieromtrent wat gevraagd hadden, wordt op voorstel van de voorzitter aan Bestuur en Commissarissen machtiging verleend, om, indien het nodig is, naar eigen goeddunken op de beste en voordeligste wijze te kunnen handelen.

Hierna wordt door de Directeur uitvoerig verslag uitgebracht, omtrent de rekening en verantwoording over het afgelopen boekjaar en tevens het jaarverslag voorgelezen, waaraan we het volgende ontleen:

Ontvangen werd **4.140.522½** Kg. melk of 363.216 Kg. meer dan in 1918. Voor de melk werd behaald *f* 406943,67 plus *f* 15990,91⁵ als extra uitkering of gemiddeld **f 10,21⁴** per 100 Kg. Gefabriceerd werd 143.758½ Kg. boter, welke opbracht *f* 465.306,18 plus *f* 15.999,91⁵ voor toeslagen, enz. of gemiddeld *f* 3,35 per Kg. Voor 1 Kg. boter was 28½ Kg. melk nodig. Het gemiddelde vetgehalte der melk was 3,09 pct.

De onkosten bedroegen *f*80.214,19⁵ of **193,73** cent per 100 Kg. melk. Alleen voor melktransport werd betaald *f*34.254,01- of 82,73 cent per 100 Kg. melk. Voor verkochte volle melk, spoeling, karnemelk en ondermelk werd ontvangen *f*21851,68⁵.

Door geen der leden werden op- of aanmerkingen gemaakt en werd de rekening en verantwoording goedgekeurd onder dankzegging aan de directeur voor zijn correcte administratie. Bij de rondvraag werden door enkele leden nog enige vragen gedaan, waarna de vergadering door de Voorzitter met een woord van dank aan de leden voor de trouwe opkomst werd gesloten.

De Graafschap Bode 1920-04-27

Gegevens uit Jr.-Verslag CZ. „Erica” te Zelhem.

ZELHEM. Aan het jaarverslag van de Coöp. Stoomzuivelfabriek ontlenden wij, dat het aantal leden vermeerderde met 45 met 69 aangegeven koeien, terwijl 6 leden ophielden met leveren wegens vertrek en één wegens opheffing van bedrijf, samen met 17 koeien. Het aantal leveranciers niet-leden bleef 22 met 66 aangegeven koeien, zodat op 't eind van 't jaar het aantal leden en leveranciers-niet-leden 762 bedroeg met totaal 2206 aangegeven koeien.

De Graafschap Bode 1920-03-19

ZELHEM.

— De onlangs hier opgerichte controle-vereeniging, omvattende ongeveer een honderd koeien, is deze week hare werkzaamheden begonnen. Tot controleur is benoemd R. Oosterink op Pakhuis. Door W. Dierssen, assistent aan de Zuivelfabriek worden de monsters onderzocht.

De controle over het melkonderzoek had plaats door elke maand 5 leden uit te nodigen bij het melkonderzoek tegenwoordig te willen zijn. Op 't eind van 't jaar hadden 140 leden een beurt gehad.

Het personeel is verzekerd tegen invaliditeit en ongelukken in en buiten beroep door tussenkomst van den F.N.Z.

Het melkrijden was aanbesteed aan 15 personen waaraan voor rijloon werd uitbetaald *f*34.254,01.

Op duurzaamheid werden dit jaar onderzocht 15.673 monsters. Hiervan kregen 8214 het cijfer 5, 2606 het cijfer 4, 1905 het cijfer 3, 916 het cijfer 2, 970 het cijfer 1 en 1062 het cijfer 0. Aan 75 leden kon dit jaar een premie van *f*2.50 worden toegekend welke niet meer dan 10 punten beneden het totaal te behalen maximum punten kwamen. Het vorig jaar ontvingen slechts 28 leden een premie zodat we hiermee goed vooruit zijn gegaan. Vooral het afkoelen van de melk en het reinigen van bussen en melkgereedschap dragen veel bij tot het behalen van hoge punten.

Het watergehalte der boter was dit jaar 14.4 pct. Volgens de voorschriften mag de boter geen hoger watergehalte hebben dan 15.5 pct.

Door de Zuivelconsulent werden dit jaar 119 monsters op vetgehalte gecontroleerd met een gemiddeld vetgehalte van 3.095 pct. terwijl dezelfde monsters aan de fabriek onderzocht een gemiddeld vetgehalte hadden van 3.110 pct:

Het gemiddeld vetgehalte van al de geleverde melk bedroeg dit jaar 3.09 pct. Dit was over

1918 2.99 pct.

Er werd dit jaar ontvangen 4.140.522½ K.G. melk,

Dit is 363.216 K.G. meer dan in 1918. De grootste hoeveelheid op één dag ontvangen was 33.005 K.G. op 16 Juni en de kleinste hoeveelheid 6994 K.G. op 4 Maart. Aan de leden werd 80 pct. ondermelk en 10 pct. karnemelk terug gezonden. Tot 15 Maart moesten we ongeveer 2000 L. ondermelk per dag leveren voor de melkvoorziening, zodat we toen zoveel minder ondermelk terug moesten geven.

Voor de melk werd in totaal betaald *f* 406.943,67, of gemiddeld *f* 9,82⁸ per 100 K.G. Bovendien werd er *f* 15990,91⁵ betaald als extra uitkering.

Indien dit geld in de vorm van melkgeld betaald was, zou per 100 K.G. gemiddeld *f* 10,21⁴ betaald zijn.

Gefabriceerd werd 143.758½ K.G. boter; per K.G. was gemiddeld 28½ K.G. melk nodig.

De gefabriceerde boter bracht netto op *f* 465.306,18 of gemiddeld *f* 3,23⁶ per K.G.

In de algemene vergadering van 12 Maart werd met algemene stemmen aangenomen het voorstel van Bestuur en Commissarissen om aan te schaffen een nieuwe schoorsteen van 35 Meter hoogte, een machine van 70 p.k., en een ketel van 80 M², verwarmend oppervlak. De bouw der schoorsteen werd gegund aan de firma Cannoy-Herkens te Venlo, terwijl aan de firma Gebr. Stork & Co. te Hengelo de levering van de machine met ketel werd opgedragen. Door het aanschaffen van een grote ketel moest het ketelhuis vergroot worden.

In 't slotwoord wordt gezegd, dat indien we voor 't afgelopen boekjaar de ongunstige omstandigheden in aanmerking nemen, de leden over de gang van zaken der fabriek niet anders dan tevreden kunnen zijn.

We betaalden dit jaar bijna 53 cent per 100 K.G. meer dan over 1918. We zullen evenwel deze prijzen in de eerste jaren wellicht niet weer krijgen.

Algemeen is de verwachting dat de verschillende landbouwproducten in prijs zullen dalen hetwelk we thans reeds met verschillende artikelen, waaronder ook de boter, kunnen bemerken. Dit zou evenwel niet erg zijn als ook de andere artikelen welke de boer weer moet kopen zoals b.v. kunstmest en krachtvoer zoveel goedkoper werden. Dit is echter nog niet het geval en zal er, als we ons niet al te veel vergissen in de komende tijden een ongunstige tijd, ook voor de leden van onze vereniging aanbreken.

De graafschap Bode 1920-11-02

Verslag alg. ledenvergadering CZ Erica te Zelhem

ZELHEM. De 44e alg. vergadering der Coöp. Zuivelfabriek was Vrijdagmiddag door 455 leden bezocht. Na een kort openingswoord door de voorzitter G. W. Ooijman werden de notulen der 43e alg. verg., welke waren opgenomen in het „Uitbetalingsbericht” van 6 April j.l. onveranderd vastgesteld.

Volgde verkiezing van een commissaris, waarbij in de vorige vergadering geen voldoende meerderheid was verkregen. Herstemming had nu plaats tussen J. Wormgoor en G. Hebbink, daar G. Molekamp, die vorige verg. de meeste stemmen op zich had verenigd, geen eventuele

benoeming wenste te aanvaarden. Uitslag was dat J. Wormgoor met 13 stemmen meerderheid werd verkozen; 45 personen stemden blanco.

Het stembureau dat gevormd werd door de leden H. Hobbelman, G. Jansen en H. ten Brinke wordt door de voorz. dank gebracht, waarna wordt overgegaan tot

Punt 4. Ballotage nieuwe leden.

Voor het lidmaatschap tijdens het lopende jaar hadden zich opgegeven: [volgen 7 namen].

Om met 1 Januari a.s. te beginnen: [volgen 17 namen]

Totaal 24 nieuwe leden; werd besloten hen als lid toe te laten. Overgeschreven werden de lidmaatschappen van: [volgen 9 overschrijvers]

De leden [4 namen] traden wegens opheffing van het bedrijf uit het lidmaatschap en G. Oortgezen wegens vertrek.

De leverancier H. J. Westerveld moest ophouden met leveren omdat hij niet genegen was het ledenregister te tekenen.

Het aantal leden bedraagt nu met niet-leden leveranciers totaal 777.

Mededelingen.

1e. Door het Bestuur werden de functies in de eerste verg. in Mei wederom gelijk voorheen verdeeld.

2e. In het personeel kwam sinds vorige verg. geen wijziging.

3e. Bij de boterkeuringen van de Zuivelverkoopvereniging kwamen we van de 41 keuringen 40 keer in klasse I en 1 maal in klasse II.

Onderwicht werd geen enkele maal geconstateerd. Aangezien voor boter uit klasse I steeds de hoogste prijzen wordt betaald terwijl voor boter uit klasse II 1 pct. en uit klasse III 3 pct. en uit klasse IV 5 pct. minder wordt gegeven, mochten we dus behoudens één enkele keer, steeds de hoogste prijs ontvangen. Op de keuringen van den GOZ., stonden we aan 't eind van het 3e kwartaal No. 18. Op de landbouwtentoonstelling te Olst werd de 2e prijs behaald.

4e. Gebouwen en werktuigen zijn in goeden staat. Een nieuwe kolenbergplaats werd gebouwd door G. H. Klein-Wentink voor f 1038,50, als laagste inschrijver. Dit bedrag is uit het reservefonds betaald. Een nieuwe roompasteur werd aangeschaft van de firma Pijttersen te Sneek, ter vervanging van de oude. Verder werd de fabriek en de paardenstal door J. H. Demmink op-nieuw van buiten geleverd.

5e. Door de commissie belast met de controle over de boeken, de leden Muller, G. M. Wolsink en G. Bussink, worden op 13 Juni en 9 Augs. de administratie gecontroleerd met behulp van de accountant, over het 1e en 2e kwartaal. Over het 3e kwartaal moet nog plaats hebben.

6e. De melkaanvoer was dit jaar belangrijk hoger dan het vorige jaar. Tot en met September werd 718.955½ K.G. meer ontvangen dan over dezelfde maanden van 't vorig jaar. Het verschil in iedere maand afzonderlijk was als volgt:

In Jan. '20	85241	K.G. meer dan Jan. '19.
In Febr. '20	89286½	K.G. meer dan Febr. '19.
In Mrt '20	122032½	K.G. meer dan Mrt. '19.
In April '20	126975	K.G. meer dan April '19.
In Mei '20	98414	K.G. meer dan Mei '19.
In Juni '20	66282½	K.G. meer dan Juni '19.
In Juli '20	10586	K.G. meer dan Juli '19.
In Aug. '20	30787	K.G. meer dan Aug. '19.
In Sept. '20	89351	K.G. meer dan Sept. '19.

In de wegens het mond- en klauwzeer beruchte maanden Juli en Augustus is het verschil niet zo groot, waaruit duidelijk het verlies en de schade blijkt die de veehouders daardoor leden.

De boter- en melkprijzen waren in verhouding tot het voorgaande jaar vrij goed te noemen, vooral de laatste maanden betaalden we belangrijk meer voor de melk. De laatste weken is de boterprijs evenwel weer door de lage valuta verminderd, zodat de buitenlandse prijs lager is dan de binnenlandse. Daarbij komt nog dat tot voor een paar weken per K.G. boter 50 cent uitvoerheffing, moest betaald worden, wat nu op 15 cent is teruggebracht.

Op de voor de Regering in de koelhuizen opgeslagen boter moest door de dalende geldkoers en de daaropvolgende haven en transportarbeiderstaking een belangrijk verlies geleden worden, ook omdat door de laatste oorzaak de kwaliteit er niet beter op werd. Door de fabriek moest aldus een bedrag, van f 7285,68 betaald worden.

Aan toeslag op afgeleverde boter in 1919 ontvingen we f 4772,77½, hetwelk is aangewend om dit verlies te dekken. Het dan nog overschietende tekort komt ten laste van de boteropbrengst van dit jaar.

7e. De mogelijkheid bestaat dat ook dezen winter weer melk aan de grote stelen moet geleverd worden. De daarvoor door de Regering te betalen prijs is 17½ cent per L., welke prijs in verhouding tot de geldende boterprijzen goed te noemen is en vrij wat beter dan vorigen winter.

8e. Omtrent de kwestie van het afvoerwater der fabriek is door het betuur met de familie Benink besproken om een stuk grond bij de fabriek te kopen en hier een vloeieterrein van to maken. Tot heden is echter nog geen beslissing genomen.

8e. Voor verschillende wegen welke verhard zouden worden kwamen subsidieaanvragen in. Bestuur en commissie zijn evenwel van mening dat belanghebbenden zelf dienen te betalen en niet de gehele vereniging, temeer nog waar vroegere voorstellen dienaangaande bij de leden weinig instemming vonden.

9e. De melkritten zijn weer vastgesteld en door de vermeerderde melkaanvoer was het noodzakelijk dat een 3-tal ritten werden bijgevoegd.

10e. Het spoelwater werd de vorige week bij inschrijving verkocht en brengt in 1921 f 2,69 per 100 L. op, tegen f 2,66½ in dit jaar. De overblijvende ondermelk bracht 4 ct. per 100 L. meer op dan voor dit jaar.

Bij de benoeming van een commissie voor de driemaandelijke controle over de boeken in 1921 werden als zodanig aangewezen de leden L. Kamperman, G. Susebeek en W. Obelink.

Bij de rondvraag vroeg het lid Beernink of het niet mogelijk was dat de's zomers de melkrijders na de middag reden, waarop de voorzitter antwoordde, dat de 25 Oct. in werking getreden Arbeidswet 1919, arbeid in fabriek na Zaterdagmiddag 1 uur niet toeliet en eventueel verandering in die regeling als ze mogelijk zou zijn, niet dan met grote moeite en na langdurig geharrewar zou zijn te bereiken.

Hierna volgde sluiting.

De graafschap Bode 1920-11-02

ZELHEM.

— Zaterdagavond had de aanbesteding der melkritten voor het jaar 1921 der Coöp. Sloopzuivelfabriek plaats. De uitslag was als volgt

Heide I J. W. Vossers	f 4.25
Heide II J. Hilferink	» 3.85
Heurne A. J. Teerink	» 4.21
Halle I J. W. Aalderink	» 3.25
Halle II J. B. Teerink	» 2.69½
Halle III W. Keunen	» 3.01
Halle IV G. W. Schuurman	» 2.89
(zonder no. 119 en no. 161)	» 1.1
Halle V G. H. Molekamp	» 1.93
Halle VI G. Vrieze	» 2.37
Nijman I Joh. Hendriksen	» 3.17
Nijman II R. B. Duitshof	» 4.52
(met no. 119 en no. 161)	» 1.1
Nijman III J. G. Doorspiek	» 2.93½
Nijman IV H. J. Salemink	» 4.25
Nijman V H. H. Hartemink	» 2.61
Slangenburg W. Helmink	» 3.95
Bzevoorde D. J. Neijenhuis	» 2.85
Heidenhoek I G. Jansen	» 3.47
Heidenhoek II J. Groot Wassink	» 2.63
Heidenhoek III B. D. J. Massen	» 2.98
Heidenhoek IV J. J. Jansen	» 3.47
Heidenhoek V B. D. J. Massen	» 2.43
Wassinkbrink I H. Bloemendaal	» 2.18½
Wassinkbrink II G. J. Toonk	» 2.97
Wassinkbrink III G. Wesselink	» 2.87½
Kruisberg J. H. Loskamp	» 2.97½
Winkelshoek G. H. Hols	» 2.93
Meene B. Wielhezen	» 2.04½
Oosterwijk I J. Wentink	» 1.75
Oosterwijk II A. J. Woerts	» 1.20
Oosterwijk III D. Hobbelman	» 1.95
Velswijk I J. W. Beulink	» 1.68
Velswijk II C. Gartsen	» 3.25
Velswijk III H. W. Radstake	» 1.49½
Velswijk IV B. Berendsen	» 2.47
Velswijk V J. H. Gerritsen	» 2.79
Velswijk VI A. J. Wissink	» 2.65
Velswijk VII E. J. Bloemendaal	» 2.19
Velswijk VIII G. W. Kerkkamp	» 1.76
Totaal	f 106.19½
Botervervoer: G. H. Hols en G. W. Radstake	f 0.99 per 1000 K.G.
Steenkolenvervoer: H. Reindsen	f 6.93 per 10.000 K.G.
Turfvervoer: G. H. Hols en G. W. Radstake	f 0.39 per kub. M.
In 1920 kost het melkvervoer f 106.27 van 35 ritten dus in 1921 33 ritten per dag 7½ cent goedkooper.	
In 1920 kost het steenkolenvervoer f 7.50, het botervervoer f 1.13, turfvervoer werd voor 1920 niet aanbesteed.	
Er waren circa 150 inschrijvers op de ritten.	

— Uitslag verkoop spoelwater en overblijvende ondermelk der Coöp. Zuivelfabriek „Eri ca" alhier voor 1921.

No.:		p. 100 L.
67	J. W. Eelderink	f 3.02
55	H. W. Tjken	» 3.00
14	Erven Heerink	» 2.86
364	R. Ankersmit	» 2.84½
645	E. J. Jansen	» 2.82½
314	B. Ankersmit	» 2.81
402	H. J. Radstake	» 2.80
234	G. J. Wentink	» 2.76
391	J. F. Minkhorst	» 2.75
413	A. J. Praastink	» 2.75
440	Th. Jansen	» 2.70
208	G. Weenk	» 2.65
770	H. ter Maat	» 2.65
398	B. Schut	» 2.65
97	G. W. Legfers	» 2.65
769	G. Dunnewold	» 2.65
466	F. H. Bennink	» 2.63½
282	J. H. Loskamp	» 2.63
776	A. G. Geurkink	» 2.62½
132	Th. J. Stapelbroek	» 2.62½
714	B. Greven	» 2.60
188	G. Bussink	» 2.60
621	J. Hols	» 2.57
401	G. W. Hillen	» 2.56
744	J. M. Loskamp	» 2.55½
291	J. W. Hoegen	» 2.53
575	L. Rijkers	» 2.52
178	J. H. Gr. Boerle	» 2.52
Ondermelk:		
No. 647. C. Gartsen	f 3.05 per 100 L.	

1921

De Graafschap Bode 1921-03-15

ZELHEM.

— Naar wij vernemen is er een lijst opge-
maakt om deel te nemen in een op te richten
Fokvereniging voor het M. R. Lj.-veeslag. Bin-
nenkort zal door eenige veehouders met deze
lijst bij andere veehouders worden rondgegaan
om te zien of er animo voor bestaat, waarna er
een vergadering wordt gehouden.

De graafschap Bode 1921-04-01

Verslag alg. vergadering CZ. Erica

ZELHEM. - 30 Maart. Hedenmiddag werd in het oude schoolgebouw de 45ste Algemene Vergadering van de Coöp. Zuivelfabriek. „Erica” gehouden, welke door ongeveer 500 personen bezocht word.

De voorzitter, de heer **G. W. Ooijman** heette mede namens de andere bestuursleden allen hartelijk welkom, waarna hij de vergadering opende. De notulen, welke waren opgenomen in het Uitbetalingsbericht van 7 Dec. 1920 werden zonder op- of aanmerkingen vastgesteld.

Punt 3 der, agenda vermeldde: Verkiezing van één bestuurslid wegens periodiek aftreden van heb lid G. W. Ooijman (herkiesbaar). Bij deze stemming, welke volgde worden uitgebracht 294 stemmen, waarvan 197 op het lid G. W. Ooijman, 87 blanco en nog een 10-tal stemmen op verschillende leden, zodat is herkozen het lid G. W. Ooijman, welke zijn herbenoeming aannam onder dankbetuiging aan de leden voor het weer opnieuw in hem gestelde vertrouwen.

Hierop volgde verkiezing van 4 Commissarissen, wegens periodiek aftreden van de leden G. H. Vossers, J. H. L. Schennink, D. Zemmeling en Joh. Vossers. De laatste wenste voor een herbenoeming niet meer in aanmerking te komen. Deze stemming had tot uitslag dat de eerste 3 leden met grote meerderheid werden herkozen, terwijl in de plaats van het lid Joh. Vossers geen enkele de meerderheid verkreeg.

Als nieuwe leden werden bij acclamatie aangenomen J. Wooschot, H. Th. Ovink, A. Dimmendaal, H. J. Buunk en L. Looman.

Hierna werden door de Directeur de verschillende mededelingen gedaan waaraan we het volgende ontlene.

Overschrijving van het lidmaatschap had plaats van: [volgt lijst met 9 dubbelnamen]

Wegens vertrek hielden op met leveren: [volgt lijst met 7 namen]

Wegens overdracht van bedrijf het lid G. Jansen.

De melkaanvoer was deze winter belangrijk hoger dan het jaar tevoren. Over de maanden Nov., Dec, Jan., Febr. en Maart werd bijna een half miljoen kg. melk meer ontvangen.

Regeringsmelk behoefde dezen winter niet geleverd te worden.

De boterprijzen zijn de laatste weken dalende, voor kleinhandelsprijs tot f 2.75. De oorzaak van deze daling is toe te schrijven aan meerdere productie en doordat weinig of niets wordt

uitgevoerd wegens de lage valuta's, waardoor alles in het binnenland geplaatst moet worden. Ook de Deense boter, welke werd ingevoerd, was oorzaak van de daling. Op de boterkeuringen van de Zuivelverkoopvereniging kwam de boter in de wintermaanden steeds in de eerste klasse.

De melkritten voor 1921 werden op 30 Nov. gegund. Niettegenstaande er voor 1921 drie ritten meer zijn dan in 1920 is het totaalbedrag, hetwelk per dag betaald wordt nog 61½ cent minder dan in 1920. Van belang voor de fabriek wordt genoemd de aanmerkelijke verlaging der steenkoolprijzen.

Door de Raad van Beroep te Zutphen werd de fabriek vrijgesteld van betalen in de Dividend- en Tantiëmebelasting op de rente, welke op de ledenaandelen betaald wordt.

De brandverzekering van gebouwen met machines werd verhoogd tot f 120.000. de mededingen werden alle voor kennisgeving aangenomen.

Door den Directeur werd hierna en verantwoording gedaan over het boekjaar 1920. Uit de exploitatie nemen we het volgen de over.

Ontvangen werd **5.137.424 kg.** melk of 999.901½ meer dan in 1919. Aan regeringsmelk en hier ter plaatse werd verkocht 57.586 L. volle melk. Voor de melk werd in totaal betaald f 459.322,58 of gemiddeld f 8,91 per 100 kg. Onder ledenaandelen werd tegoed geschreven f 1253.

Gefabriceerd werd 182.369½ kg. boter, welke opbracht netto f 533.162½ of gemiddeld f **2.923** per kg. Voor één kg. boter was nodig 27,8 kg. melk. Dit was in 1919 28,5. Het gemiddeld vetgehalte van alle melk was 3,16 pct. tegen 3,09 pct. in 1919. De onkosten bedroegen per 100 kg. melk 173,65 cent. Deze bedroegen in 1919 193,73 cent.

Het melkvervoer alleen koste 65 cent per 100 kg. melk.

Aan nevenproducten werd ontvangen voor volle melk f 9302.61, voor karnemelk f 1506,07½, voor spoelwater f 4145,12 en voor ondermelk f 418,95.

Ingevolge het advies van de commissie belast met het nazien der boeken, welke alles in orde bevonden hadden en e. a. voor akkoord getekend werd besloten de rekening goed te keuren en Bestuur en Directeur decharge te verlenen voor het gevoerde beheer.

De voorzitter bracht hierbij dank aan de Directeur voor het net en accuraat beheer.

Het jaarverslag, hetwelk werd voorgelezen, vermeldt o.m. dat het ledental steeg met 17 en het aantal koeien met 46. Het aantal leden en niet-leden bedraagt thans 779. Door 7 leden werd het gehele jaar door geen melk geleverd.

In het bestuur kwam geen verandering. Als nieuwe Commissaris werd gekozen het lid. J. Wormgoor. In het personeel, hetwelk uit 10 personen bestaat kwam geen verandering. Er werden gehouden 2 ledenvergadering en, 18 bestuursvergaderingen en 9 vergaderingen van Bestuur en Commissarissen. Het uitbetalingsbericht werd met iedere uitbetaling rondgezonden aan de leden.

Aan 35 leden kon een premie op de reductaseproef worden toegekend.

Met de boterkeuringen van de Geld. Ov. Zuivelbond stond de fabriek op 't eind van 't jaar No. 15 en bij de Zuivelverkoopvereniging No. 1. Van de 52 keuringen werd 51 keer in de 1e klasse en één keer in de 2e klasse gekeurd.

Het jaarverslag zal de leden in druk worden toegezonden.

Bij de rondvraag wordt door geen der aanwezigen gebruik gemaakt om het een of ander te

vragen. De voorzitter zegt hierna dank aan de leden stemopnemers en dank aan de vergadering voor opkomst en belangstelling, waarna de vergadering wordt gesloten.

In zelfde krant - met ingang van 1 April is de boterprijs aan de Zuivelfabriek weer verhoogd met 15 cent per kg. en bedraagt thans f2.90 per kg.

1922

De Graafschap Bode 1922-04-28

Gegevens uit jr.-verslag CZ. Erica – 1921

ZELHEM. - Wij ontvingen het jaarverslag der Coöp. Stoom Zuivelfabriek „Erica” over 1921, waaraan wij het volgende ontlene.

Het aantal leden en leveranciers bedroeg op 31 December 781 met totaal 2255 aangegeven melkkoeien. In het bestuur kwam geen verandering. In plaats van de commissaris Joh. Vossers werd gekozen B. Buunk Bzn.

De boekencontrole had geregeld plaats door de daarvoor aangewezen commissie met behulp van een der controleurs van den GOZ. De controle over het melkonderzoek, waarvoor geregeld om beurten een 5-tal leden gelijktijdig worden gevraagd, had geregeld plaats. Op 't eind van het jaar hadden 270 leden 2X een beurt gehad.

De assistent B. Demming die werd benoemd tot assistent bij de Rijksveeteeltconsulent in Overijssel, werd vervangen door A. A. F. Reichman te Steenderen. De klerk B. Jacob werd vervangen door A. J. Klein Obbink.

De lonen van het personeel bleven met inbegrip duurtetoelag van f 18 - f 23 per week. Bovendien wordt 5 % als premie gegeven als de boter aan bepaalde eisen voldoet. De fabriek verstrekt vrije werkkleding en zorgt voor het schoonhouden daarvan. Ook is het personeel verzekerd tegen invaliditeit en ongelukken, zowel in als buiten het bedrijf.

Het melkvervoer geschiedde door 38 personen, waarvoor aan rijloon f 34132,53 werd betaald.

Er werden 2 ledenvergaderingen gehouden, resp. bezocht door 471 en 466 leden. Het vergaderingbezoek is verplichtend.

Het bestuur vergaderde 18 en met commissarissen 6 maal. In Halle en Velswijk werden kringvergaderingen gehouden voor regeling der melkritten.

Met iedere uitbetaling wordt een blaadje meegegeven, waarop mededelingen de fabriek betreffende en andere stukken, die in het belang de leden geacht worden opgenomen. De advertenties dekken ongeveer de kosten.

Het onderzoek op duurzaamheid vond geregeld plaats. In totaal werden 16482 monsters onderzocht. In totaal waren er 27 leden welke niet meer dan 10 punten beneden het te behalen maximum kwamen en daardoor voor een premie van f 2.50 in aanmerking kwamen.

Het gemiddeld vetgehalte was 3,19 %; in 1920 was dit 3,16%. Door de Zuivelconsulent werden gecontroleerd 125 monsters met een gemiddeld vetgehalte van 3.13%, terwijl dezelfde monsters aan de fabriek onderzocht 3,12 % bevatten. Een verschil van 0,10% wordt normaal geacht.

Met de keuringen van de G. O. Zuivelbond kreeg de fabriek van de ruim 100 aangeslotenen rangnummer 6 met gemiddeld 70.04 punten. Op de landbouwtentoonstellingen te Lochem en Wijhe werd de boter resp. met 2 eerste en een 2e prijs bekroond, waardoor de verzameling medailles weer met een gouden en een paar zilveren aangevuld werd. Bij de uitslag der keuringen C. Z. V. V. stond Erica No. 3.

Een nieuw regeneratief toestel werd aangeschaft en een nieuwe volle melkbak. plus een tweede karnemelkpomp. De directeurswoning werd opnieuw geschilderd.

Ontvangen werd **5.138.746½** K.G. melk of 1322½ Kg. meer dan in 1920. Aan volle melk werd verkocht 35146 K.G. De grootste hoeveelheid op een dag was 30 Mei 35.742 K.G. en de kleinste 11.096 K.G. op 1 Januari. Er werd 80 % onder- en 10 % karnemelk aan de leden terugggegeven. Voor de melk werd betaald *f* 418.299,73 of ***f* 8,14** per 100 K.G.

Bij ledenaandelen werd *f* 1259 bijgeschreven.

Er werd 185071 K.G. boter gefabriceerd. Voor 1 K.G. boter was 27.6 K.G. melk nodig. Voor de boter werd *f* 487.938,10 ontvangen of gem. ***f* 2,63** per K.G. Per 100 K.G. melk bedroegen de onkosten **161,36** cent; dit was in 1920 173,65. Het rijloon vroeg in 1921 hiervan ongeveer 66 ct., arbeidslonen 23 ct., brandstoffen 15 ct. en boterverpakking 12 ct.

Aan provisie voor het verkopen der boter moest aan de C. Z. G. O. (Directeur de oud-directeur van „Erica”, T. Wassenaar) *f* 2678,26 betaald worden.

Het verslag eindigt niet enkele opmerkingen over de droogte van dat jaar en de prijsdrukking door de invoer van boter uit het buitenland.

De Graafschap Bode 1922-10-27

ZELHEM.

— Te Eefde, waar hij zijn laatste levensjaren in welverdiende rust doorbracht, is Woensdagnacht overleden de heer G. J. **Venderbosch**, van 1872 tot 1915 hoofd der school te Velswijk. De overledene heeft zeer veel voor onze gemeente gedaan. Zoo was hij oprichter der Boterfabriek en oprichter van de Boerenleenbank. Een reeks van jaren was hij tevens leeraar aan de Rijksnormaallessen te Doetinchem.

Zijn nagedachtenis zal zeker bij allen die hem gekend hebben, in dankbare herinnering blijven.

De graafschap Bode 1922-11-07

Verslag alg. vergadering CZ. Erica

ZELHEM - Op Vrijdag 27 October werd 's namiddags om half drie in de oude school de 48e Algemene Vergadering gehouden. van de Coöp. Zuivelfabriek „Erica”.

Aanwezig waren 425 leden.

De voorzitter **G. W. Ooijman** opende de vergadering, heette allen welkom en zegt uit de grote opkomst te mogen afleiden dat de belangstelling in de vereniging groot is en vertrouwt dan ook dat de besprekingen, die gehouden en de besluiten, die genomen zullen worden, mogen bedragen tot krachtige samenwerking.

De notulen welke waren opgenomen in het uitbetalingsbericht van 19 April worden, daar geen der leden op- of aanmerkingen hebben of voorlezing ervan verlangen, onveranderd vastgesteld.

Bij de verkiezing voor één bestuurslid (vacature O. Hemink), werden uitgebracht 188 geldige stemmen, waarvan op G. W. Hemink Ozn., 82, op J. B. Roosegaa, 39 en op G. W. Hillen 19, terwijl op verschillende leden samen nog 48 stemmen werden uitgebracht, zodat geen enkele de meerderheid verkreeg en de volgende vergadering een herstemming zal moeten gehouden worden.

Bij de verkiezing van één commissaris (vacature G. Kummeling) en herstemming tussen Th. Scholten, G. Bussink en H. Harmsen, werden uitgebracht op Th. Schotten 103, op G. Bussink 59 en op H. Harmsen 24 stemmen, zodat gekozen is het lid Harmsen.

Als nieuwe leden werden bij acclamatie aangenomen de volgende veehouders, [volgen 16 namen]

Door de directeur werden de verschillende mededelingen gedaan, waaraan we het volgende ontlene. Van de lidmaatschappen werden de volgende overgeschreven [volgt lijst van 12 tweetallen] Wegens vertrek, overdracht of opheffing van bedrijf, hielden op met leveren [3 namen].

Door het bestuur werd tot penningmeester gekozen het lid Eelderink.

De administratie werd door de daarvoor aangewezen commissie met de heer Rood, Controleur van de Zuivelhond over het 2e en 3e kwartaal nagezien.

Met de boterkeuringen stond de fabriek bij de keuringen vanwege de GOZ. N0. 13 van alle aangesloten fabrieken. Op de tentoonstelling te Tilburg werden 2 eerste prijzen behaald.

De melkaanvoer was over de maanden Maart April, Mei, juni, Juli en Augustus kleiner dan het jaar ervoor. Als oorzaak werd genoemd het vele kalvermesten en de aanhoudende droogte in de voorzomer. October zal daarentegen ongeveer 80.000 K.G. weer meer worden aangevoerd dan de maand October van 1921.

Omtrent het lidmaatschap van de Zuivelverkoopvereniging N. C. Z. een zaak waar deze zomer nog al druk over werd gesproken, werden uitvoerige mededelingen gedaan. De fabriek moest als haar aandeel in de afschrijving op de bezittingen en het nadelig saldo van de N. C. Z. betalen 1,42 %, van het in 1920 en '21 van de vereniging ontvangen geld voor de geleverde boter.

Besloten werd om tot de 'nieuw opgerichte vereniging de Geld. Ov. Coöp. Zuivelverkoopvereniging als deelgenote toe te treden Bij de ze vereniging zijn een 14-tal fabrieken aangesloten. terwijl de vereniging geen vaste goederen wil, waar risico aan verbonden is. Tevens kunnen de fabrieken elke drie maanden weer van deze vereniging af indien het niet mocht bevallen.

Daar geen der leden iets te vragen had omtrent de verschillende mededelingen, worden deze voor kennisgeving aangenomen. Aan het bestuur wordt machtiging verleend, nadat dit punt toegelicht is, om het crediet bij de boerenleenbank te verhogen.

Voor de commissie voor de driemaandelijke boekencontrole worden aangewezen de leden G. Hebbink, Wassinkbrink, H. Neijenhuis, Halle en R. H. Boeijink, Heidenhoek.

Bij de rondvraag wordt door één der leden gevraagd om Zaterdagmiddags in de zomer te werken of anders 's morgens een uur later. Wat betreft 't Zaterdagmiddags melk ontvangen, wordt niet gewenst geacht doch zal in overweging genomen worden om in de zomer 's morgens op Zaterdag een uur later te beginnen.

Het lid Eelderink vraagt naar de lonen van het personeel, of dit altijd op dezelfde hoogte moet blijven. De voorz. antwoordt hem hierop, dat van een 10-tal omliggende fabrieken de lonen zijn opgevraagd, waarbij bleek, dat hier vooral niet meer dan het gemiddelde werd gegeven en daarom bestuur en commissarissen nog geen aanleiding vinden om de lonen te verlagen.

Het lid Duitshof vraagt of de inschrijvingsbiljetten op de melkritten wel gezegeld moeten zijn, waarop hem wordt geantwoord, dat deze biljetten wel gezegeld moeten zijn, wil men niet de kans van beboet te worden lopen.

Het lid Enzerink en enkele anderen brengen de reductaseproef wederom ter sprake en willen deze proef geheel van de baan hebben.

De voorzitter zegt, dat deze kwestie de vorige keer ook al ter sprake is geweest en meent dat we thans alles niet weer op behoeven te halen. Daar deze leden er echter op staan dat uitgemaakt wordt of men de Reductaseproef nog wenst, wordt besloten dat de volgende vergadering uitgemaakt zal worden of men de proef wenst af te schaffen of niet, terwijl de premies niet voor de volgende vergadering zullen worden uitbetaald.

Daar verder niemand meer iets te vragen heeft, wordt de vergadering door de voorzitter na de commissie van stemopnemers voor de moeite en de leden voor de trouwe opkomst bedankt te hebben gesloten.

1923

De graafschap Bode 1923-03-27

Verslag jaarverslag Zuivelfabriek Zelhem.

ZELHEM. Op Donderdag 26 Maart 1.1, werd in de zaal van de heer Bel de gewone Algemeene Vergadering van de Coöp. Zuivelfabriek „Erica” gehouden. Tegenwoordig waren 445 leden. De Voorzitter, de heer **G. W. Ooijman**, opende de vergadering, heette allen welkom en zegt dat het hem verheugt thans in een zo flink gebouw te mogen vergaderen. Hij brengt hierbij een woord van lof aan de man, die de moed had in deze tijd een dergelijk gebouw hier te stichten.

De notulen van de vorige vergadering, welke waren opgenomen in het Uitbetalingsbericht van 7 Nov. 1922, werden onveranderd vastgesteld. Bij de verkiezing voor 3 bestuursleden werden de leden C. G. Dimmendaal en G. J. Nijl of herkozen, terwijl bij herstemmen in de vacature Hemink werd gekozen het lid G. W. Hemink Gzn.

Bij de verkiezing voor 5 commissarissen werden de aftredende leden J. Holst H. Ankersmit, H. Maalderink en J. Wormgoor herkozen, terwijl in de vacature van Zuilekom een herstemming in de volgende vergadering zal moeten plaats hebben tussen de leden H. Klumper, J. NV. Veltharst G. Bussink.

Als nieuwe leden werden bij acclamatie aangenomen de leden A. J. Korenblik en E. J. Brunsveld.

Door de directeur werden enige mededelingen gedaan, waaraan we het volgende ontlenu: Overgeschreven werden de lidmaatschappen van [volgen namen van 3 tweetallen].

Door het bestuurslid Hemink werd tot nog toe de functie waargenomen. De commissaris Van Zuilekom zag zich om gezondheidsreden genoodzaakt te bedanken.

In het personeel kwam geen verandering. De boekencontrôle had plaats op 18 October en 5 Febr. en door een commissie uit de commissarissen op 15 Jan, en 27 Febr.

De melkritten werden voor 1923 ongeveer f4000 goedkoper dan over 1922.

Met de boterkeuringen vanwege de GOZ. verkreeg de fabriek rangnummer 13 met gemiddeld, 69.9 punten. In Tilburg werden op de Nationale en Internat. tentoonstelling 2 eerste prijzen met gouden medailles verworven.

Bij de Zuivelverkoopvereniging kwam de boter steeds in de eerste klasse.

De melkaanvoer was in Nov. belangrijk hoger dan een jaar tevoren. Dec., Jan. en Febr. daarentegen, iets lager, hetwelk vermoedelijk is toe te schrijven aan gebrek aan voer, terwijl door het hogere vetgehalte op heden zou zijn af te leiden dat de koeien over het algemeen dit jaar wat later afkalveren.

De mededelingen werden alle voor kennisgeving aangenomen. Hierop werd door de directeur rekening en verantwoording uitgebracht over het afgelopen boekjaar, waaraan we het volgende ontlenu.

Ontvangen werd **4.979.349 K.G.** melk of 159.397½ K.G. minder dan in 1921. Verkocht werd 38.864 L. volle melk, zodat 4.940.485 K.G, voor de boterbereiding werd gebruikt. Voor de melk werd betaald f318.903,32 of gemiddeld ruim **f6.40** per 100 K.G. De onkosten bedroegen per 100 K.G, melk f142,49. Dit was in 1921 f161,36,¹⁷ de bruto melkprijs bedroeg dus ruim f7.82 per 100 K.G., terwijl op ledenaandelen per gulden melkgeld 0,49 cent werd bijge-

17 Moet et. / 100 Kg zijn, staat goed – en dus dubbel – in ook stukje verder! (ZHN.)

schreven.

Gefabriceerd werd 177.040 K.G. boter, waarvoor werd ontvangen *f* 377.787,37. Voor één K.G boter was gemiddeld 27.9 K.G, melk nodig. Het gemiddeld vetgehalte was 3,17 Pct., tegen 3,19 pct. in 1921.

Voor nevenproducten werd ontvangen voor 38.864 L. volle melk *f* 5284,52½.

Voor 24.274 L. karnemelk *f* 1496,77 ½, voor 186.120 L. spoeling *f* 4780,68, voor 13.630 L. ondermelk *f* 370,01 en voor 107 L. room *f* 139,20.

De onkosten bedroegen per 100 K.G, melk 142.49 cent, waarvan alleen het melkvervoer 57½ cent per 100 K.G. kostte,

Afgeschreven werd op machines *f* 3655,50. Op de terugbetaling aan de N.C.Z. *f* 3558,55.

Bij ledenaandelen werd *f* 1690,44 bijgeschreven. Het reservefonds verminderde met *f* 98,65.

De transportverzekering werd afgeschreven en in de exploitatie gebruikt. Op de lening bij de leenbank werd *f* 3000 afgelost. Ingevolge het advies van de commissie belast met het nazien der boeken in 1922 werd de rekening en verantwoording onveranderd vastgesteld.

Hierop werden de belangrijkste stukken uit jaarverslag voorgelezen, hetwelk eveneens werd goedgekeurd en zal de leden in druk worden toegezonden.

Bij het stemmen omtrent het al of niet blijven voortgaan met de reductaseproef bleek het, dat 249 voor het behoud waren, 120 tegen, terwijl 5 leden blanco stemden, zodat de proef blijft bestaan. De Voorz. faciliteert hierop de vergadering voor dit besluit, waarna de namen van 66 leden worden voorgelezen, welke over 1922 voor een premie in aanmerking komen.

Bij de rondvraag vraagt het lid Bulten nog, of de fabriek geen melkcursus kan organiseren, waarop de directeur zegt, dat vrij zeker over enige tijd een cursus zal kunnen aanvangen indien er voldoende deelname is. De Voorzitter zegt, indien het de bedoeling is dat het op kosten van de fabriek zal gaan, er thans moeilijk toe zal kunnen worden besloten, aangezien het niet op de agenda voorkomt. Het lid Bulten kan zich hiermede verenigen. Daar verder door niemand meer het woord werd verlangd, werd door de Voorz. deze druk bezochte vergadering gesloten.

DGB 1923-06-08

ZELHEM.

— We vermeldden reeds den uitslag der aanbesteding voor het leggen der leiding voor licht en kracht in 't gebouw der Coöp. Landb.vereen. waar electriciteit als beweegkracht zal gebruikt worden, 't eerste in deze gemeente.

Nu doet zich het eigenaardige geval voor dat ook verscheidene ingezetenen reeds bezig zijn huisleidingen voor licht, enz. aan te leggen, verwachtende ook stroom te zullen krijgen. Dit kon in deze gemeente echter wel eens lang duren. De onderhandelingen door het bestuur der Landb.ver. gevoerd over het gezamenlijk met de Gemeente zetten van een transformatorhuisje, een gebouwtje waar de hooge stroom in een van lage bruikbare spanning wordt omgezet, zijn afgesprongen. Het gemeentebestuur wilde wel den grond afstaan, maar niet het gebouwtje plaatsen, zij het met steun der vereeniging. Deze laatste heeft zelf n.l. grond genoeg en behoeft niet te bouwen, daar in 't gebouw zelf ruimschoots de transformator onder dak kan worden gebracht. Dit laatste geschiedt nu, met gevolg dat voorloopig alleen de Landb.vereen. stroom krijgt en de andere ingezetenen maar geduldig moeten wachten, of het gemeentebestuur er toe zal overgaan een gebouwtje te zetten.

AD / DGe 1923-07-03

Amersfoortsch Dagblad / De Eemlander, 03/07/1923; p. 3/4

Inbraak in een zuivelfabriek.

In de stoomzuivelfabriek „Erica” te Zelhem is een inbraak gepleegd, die hetzij gister nacht, hetzij in den nacht van Zaterdag op Zondag moet hebben plaats gehad.

Vermist wordt bijna f 15000.

De politie stelt een nauwkeurig onderzoek in. Vooralsnog ontbreken nadere bijzonderheden. (Tel.)

De Gelderlander 1923-07-05

Een bedrag van f 12.000 gestolen.

Te Zelhem is Maandagnacht ingebroken in het kantoor der Coöperatieve Zuivelfabriek. Er is een bedrag van f 12.000 gestolen.

De Gelderlander 1923-08-08

Inbrekerscomplot ontdekt.

De politie te Ruurlo heeft zekeren B. uit Zelhem aangehouden, die bekend heeft voor eenige weken te hebben deelgenomen aan de inbraak in de zuivelfabriek te Zelhem, waar f 18.000 is ontvreemd. B. is ter beschikking der justitie gesteld. Hij heeft de namen van zijn medeplichtigen genoemd, wier arrestatie thans spoedig te wachten is. B. bekende bovendien, dat een inbraak in de zuivelfabriek te Ruurlo in voorbereiding was.

Verslag najaarsverg. Coöp. Zuivelfabriek „Erica”.

ZELHEM. – Op Maandag 29 October j.l. werd in 't feestgebouw de gewone Algemene Najaarsvergadering van de Coöp. Zuivelfabriek „Erica” gehouden. Tegenwoordig waren 425 leden. De vergadering werd geopend door den voorzitter den heer G. W. Ooijman. De notulen van de vorige vergadering welke waren opgenomen in het *Uitbetalingsbericht* van 3 April 1923 worden, daar geen van de aanwezigen op- of aanmerking heeft of voorlezing ervan verlangde, onveranderd vastgesteld. Bij de verkiezing van één Commissaris in de vacature van Zuilekom wordt bij herstemming tusschen de leden H. W. Klumper, J. W. Velthorst en G. Bussink gekozen het lid G. Bussink.

Als nieuwe leden werden bij acclamatie aangenomen de volgende veehouders; [volgen 18 namen]

Door den directeur de heer H. J. Arendsen werden hierop eenige mededelingen gedaan waaraan we het volgende ontlenuen;

Overschrijvingen van lidmaatschappen hadden plaats van [volgen ca. 10 namen]

Wegens vertrek eindigde het lidmaatschap van H. W. Loving en H. Nieuwenhave en wegens overdracht van D. W. Navis.

In de functiën van het bestuur kwam geen verandering.

Verandering van personeel vond niet plaats.

De boekencontrôle werd door de daarvoor aangewezen commissie uitgevoerd op 20 Juni en 20 Sept, met medewerking van den accountant van den Zuivelbond.

De kwaliteit van de boter was dit jaar vrij goed en bestaat de mogelijkheid dit jaar weer voor een diploma in aanmerking te komen. De melkaanvoer was dit jaar belangrijk hooger dan 't vorig jaar. Op 37.000 Kg. na is tot en met Oct. zooveel ontvangen als 't vorig jaar in totaal werd ontvangen. Ontvangen werd vanaf Jan. 4.940.000 K.g. of ruim 732.000 K.G. meer dan over hetzelfde tijdvak van 't vorig jaar. Alhoewel de prijzen voor de melk door de lagere boterprijzen lager waren dan 't vorig jaar werd toch reeds ongeveer *f*30.000,- meer uitbetaald dan 't vorig jaar tot en met October. Hieruit blijkt dat een lagere prijs met een grootere aanvoer nog voordeliger kan wezen dan een hoogen prijs met een minder aanvoer.

De waarde van de ondermelk welke door de grootere aanvoer er ook meer kwam is hier nog buiten beschouwing gelaten. Van gunstigen invloed was de grootere aanvoer op het onkosten-cijfer, zoodat dit jaar de onkosten niet veel hooger zullen worden dan *f*1.25 per 100 K.G. melk.

Een flink saldo is reeds gevormd voor afschrijving en bijschrijving op ledenaandelen, terwijl het reservefonds in den loop van het jaar met ongeveer *f*500.- werd aangevuld.

Het vetgehalte van de aangevoerde melk was vooral de laatste maanden aanmerkelijk hooger dan 't vorig jaar. Gemiddeld is het de laatste maand ongeveer 0,15 pct, hooger.

Een circulaire werd aan de leden gezonden om te vragen wie aan de levering van volle melk naar Duitschland wenscht deel te nemen. Per 100 L. geleverde volle melk zal aan de leden welke al de ondermelk en karnemelk aan de fabriek laten *f*4,50 bijbetaald worden terwijl de leden welke de helft wenschen terug te ontvangen per 100 L. volle melk *f*2,25 wordt bijbetaald. De deelname bleek echter nog niet groot te wezen.

De boterprijzen welke dezen herfst vrij goed waren zijn de laatste weken weer iets gedaald. De kleinhandelprijs werd met 10 cent per K.G. verlaagd en op *f* 2.40 per Kg. gebracht.

Aangeschaft werden een nieuwe centrifuge met een capaciteit van 5000 L. per uur. Een nieuw zuurapparaat werd aangeschaft, terwijl door de dezen zomer plaats gehad hebbende inbraak een nieuwe brandkast moest worden aangeschaft. Een kast, van zware constructie werd aangekocht van de fa. Martens te Doetinchem. Het bedrag hetwelk bij de inbraak gestolen werd, werd door de verzekeringmaatschappij volledig terugbetaald.

Melkcursussen werden dit jaar gehouden te Halte en Velswijk. Het plan is om bij voldoende deelname het volgend jaar weer één of meer cursussen te houden.

Spoelwater en overblijvende ondermelk werd wederom verkocht waarvan de uitslag reeds in het uitbetalingsbericht heeft gestaan.

Hierop wordt de uitslag van de aanbesteding der melkritten voorgelezen waaruit bleek dat de ritten voor 1924 per dag *f* 4,77 goedkoper zijn geworden. Het botervervoer werd 4 cent per 1000 K.G. minder en het steenkolenvervoer *f* 0,35 per wagen.

Tot leden voor de Commissie voor de boekencontrole over 1924t werden aangewezen de leden H. Huisinkveld, Halle. W. Ellenkamp, en J. W. Dierssen, Wassinkbrink.

Bij de rondvraag vraagt het lid Heesen om het plein voor de fabriek te vergroten omreden het nu met het slechte weer zo'n modder voor de fabriek is. De voorzitter zegt dat dit ook al in de vergadering van het bestuur is besproken doch was steeds nog terwille van de kosten uitgesteld. Op voorstel van de Voorzitter wordt besloten het bestuur in dezen te laten handelen. Het lid Bruil vraagt hoe het gaat met het spoelwater wanneer alle melk bijna zoo verkocht wordt. De directeur antwoordt hierop dat het met de melklevering wel niet zo'n vaart zal nemen dat dit van invloed is op het spoelwater, aangezien nog maar 15 leden zich voor melklevering hebben opgegeven.

De leden Oldenhove en Bolsenbroek zijn het niet geheel eens omtrent de teruggave van karnemelk. De voorzitter antwoordt dezen dat wanneer men 't een of ander niet naar den zin heeft men dan een briefje mede naar de fabriek kan geven dan kan het direct onderzocht worden. Daar verder niemand meer iets te vragen heeft werd de vergadering door de voorzitter gesloten.

1924

De graafschap Bode 1924-04-01

Verslag vergadering Zuivelfabriek *Erica*.

ZELHEM. Op Donderdag 27 Maart j.l. werd 's namiddags om half drie de gewone algemene ledenvergadering van de Zuivelfabriek „Erica” in de grote zaal van de heer Bel te Zelhem gehouden. Vertegenwoordigd waren 435 leden. De voorzitter de heer **G. W. Ooijman** opende met een kort woord van welkom de vergadering.

De notulen van de vorige Algem. Vergadering, welke waren opgenomen in het uitbetalingsbericht van 21 November 1923, werden onveranderd vastgesteld. Bij de verkiezing voor één bestuurslid werd het aftredende lid G. W. Ooijman herkozen. Bij de verkiezing van 4 Commissarissen werden de aftredende leden G. H. Vossers, B. Buunk en D. Zemmeling herkozen, terwijl in de plaats van het lid J. H. L. Schennink, welke niet herkiesbaar was, de leden H. W. Klumper en H. Schennink de meeste stemmen verkregen en moet hiervoor in een volgende vergadering nog een herstemming plaats hebben.

Als nieuwe leden werden aangenomen [volgen 11 namen].

Door de directeur werden enige mededelingen gedaan waaraan we het volgende ontlenu:

Oversgeschreven werden de lidmaatschappen van [volgen 9 dubbele namen]

Wegens opheffing van bedrijf, vertrek of overlijden eindigde het lidmaatschap van [volgen 6 namen]

Het lid D. Bussink heeft de benoeming tot Commissaris aangenomen, waartoe dit lid de vorige vergadering werd gekozen.

Met de boterkeuringen vanwege de GOZ. behaalde de fabriek over 1923 een diploma met rangnummer 11 en met gemiddeld 69,1 punten. Bij de zuivelverkoopvereniging kwam de boter steeds in klasse 1.

De melkaanvoer was de laatste maanden gunstig. Vanaf Jan. tot midden Maart werd reeds over de 200.000 Kg. meer ontvangen dan dezelfde tijd van het vorig jaar. Op 17 januari werd met de melklevering naar Duitsland aangevangen waarmee vermoedelijk eind dezer maand zal worden opgehouden. Per dag werd ongeveer 1500 L. geleverd. Aan de leden welke de ondermelk voor deze levering afstonden werd per Kg. geleverde volle melk 4½ cent extra betaald.

De boterprijzen gaan de laatste weken in dalende richting, hetwelk zal zijn toe te schrijven aan de steeds meerder wordende productie.

Door het bestuur werd besloten een elektrische lichtinstallatie in de fabriek en directeurswoning te laten aanleggen. Een der vollemelkbascules werd vernieuwd en een nieuw waterreservoir aangeschaft.

De mededelingen werden alle voor kennisgeving aangenomen. Hierop werd door de directeur de rekening en verantwoording uitgebracht over het boekjaar 1923, waaraan we het volgende ontlenu. Ontvangen werd **5.791.378** Kg. melk of 812.028 Kg. meer dan in 1922. Voor de aangevoerde melk werd in totaal betaald f 360.119,05 plus f 1525,69 bij ledenaandelen bijgeschreven of gemiddeld per 100 Kg. **f 6,24**⁴. Verkocht werd 41.029 L. volle melk, zodat voor

de boterbereiding werd gebruikt 5.750.349 Kg., waaruit werd gefabriceerd 211.611 Kg. boter. Voor één Kg. boter was 27,1 Kg. melk nodig, hetwelk in 1922 27,9 bedroeg.

Voor de gefabriceerde boter werd in totaal ontvangen na aftrek van alle kosten *f*425.945,50½ of gemiddeld *f*2,01³ per Kg.

Het gemiddelde vetgehalte bedroeg 3,23 pct. of 0,06 pct. meer dan in 1922.

Voor de verkochte volle melk werd ontvangen *f*5313,25, voor karnemelk *f*2150,37½, voor spoelwater *f*4508,71, voor overblijvende ondermelk *f*479,37 en voor room *f*194,20.

De onkosten bedroegen per 100 Kg. melk ruim *f*1.35 of 7 cent minder dan in 1922.

Alleen het melkvervoer kostte per 100 Kg. melk bijna 43 cent.

Afgeschreven werd op gebouwen *f*500, op machines *f*3400. op melkbussen *f*53,89½, op 't aandeel in de liquidatie der N.C.Z. *f*4000.

Bij het Reservefonds werd *f*498,65 bijgeschreven en van de lening bij de Boerenleenbank *f*5000 afgelost.

Het rapport van de Commissie belast met het nazien der administratie, door wie alles in orde was bevonden, werd voorgelezen en ingevolge dit advies de rekening en verantwoording goedgekeurd en bestuur en directeur decharge verleend.

Uit het jaarverslag werden eveneens de voornaamste punten voorgelezen en besloten het verslag in druk aan de leden rond te zenden.

Het voorstel van Bestuur en Commissarissen om een gouden medaille voor de hier te houden landbouwtentoonstelling beschikbaar te stellen werd met algemene stemmen goedgekeurd. Eveneens werd op voorstel van het lid de Fremery met algemene stemmen besloten voor *f*150 in het waarborgfonds te tekenen.

Bij de rondvraag zou één der leden 's morgens de ritten liever wat vroeger aan de fabriek hebben. De voorzitter antwoordde daarop dat dit reeds met invoering van de zomertijd 't geval is.

Een 2-tal leden wensten boete gesteld te zien op het leveren van zure melk omreden dit in de regel op Maandag en in de zomer voorkomt en de melkrijders het dan toch al zwaar genoeg hebben. Algemeen werd een boete hierop evenwel niet gewenst, zodat een besluit dienaangaande niet werd genomen.

Een ander lid vraagt omtrent de bestrating voor de fabriek, waarop de voorzitter hem antwoordde dat het bestuur er direct liever nog niet toe wenste over te gaan om de weg voor de fabriek, hetwelk gemeentegrond is, te verharderen. Er zal evenwel getracht worden naar verbetering van de weg.

Een ander lid brengt nog veer ter sprake om Zaterdags een uur later te beginnen. Waar volgens het bestuur bij een dergelijke maatregel de voordelen tegen de nadelen opwegen werd in deze nog geen verandering gebracht.

Daar verder niemand meer het woord verlangde werd de vergadering door de voorzitter onder dankzegging voor de trouwe opkomst gesloten.

De Gelderlander 1924-05-14 D1-1

RECHTZAKEN.

INBRAKEN OP HET PLATTELAND.

Geldersche Inbrekers in samenwerking met Amsterdammers en Duitschers.

Geroutineerden in het boevenvak.

De Inbraak te Zelhem: 12000 gulden gestolen.

Voortdurend wordt het platteland en ook de kleine stad opgeschrikt door min of meer zware inbraken.

Nu hier dan daar duiken die inbrekersbenden op — welke hun slag slaan, waar het hun uitkomt.

Nijmegen, werd een goed jaar geleden opgeschrikt met voortdurende inbraken in magazijnen — hier bloken dan Duitschers in het spel met Hollandsche handlangers.

Dan was Arnhem weer de uitverkoren plaats waar inheemsche inbrekers hun nachtelijk bedrijf uitoefenden.

Nu pas eenige dagen geleden is 's Bosch met eenige Meierijsche plaatsen en Maaskantsche dorpen het operatieterrein geweest van het dieven-pak en geboefte, dat grijpt en grist, naar wat bereikbaar is.

Hoe die benden nu eigenlijk in elkaar zitten, daarop kreeg men slechts zelden scherpen kijk.

Tot nu eindelijk de zoo geruchtmakende inbraak met diefstal, in den nacht van een op twee Juli 1923 in de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek te Zelhem gepleegd en waarbij 12000 gulden werd gestolen, eenig inzicht gaf in deze inbrekers-organisaties.

De zaak komt in hoofdzaak hierop neer en werd gisteren behandeld voor de Arnhemsche Rechtbank.

De 35-jarige monteur Barend Vr. uit Arnhem werd beschuldigd in den nacht van 1 op 2 Juli ingebroken te hebben in de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek Erica te Zelhem, waarbij 12000 gulden werd gestolen.

Hij deed dat niet alleen — maar hij had zeker medeplichtigen — minstens twee en vermoedelijk Amsterdammers, die als geroutineerde inbrekers wel het hoofdaandeel namen in deze inbraak.

Bekl. Vr. ontkende alles.

— En de verklaringen dan van getuige H., een logementhouder te Arnhem, aan wien je alles vertelde en die nu aan de justitie mededeelde, dat jij hem gezegd had: dat er een inbraak te doen viel, waar wat aanzat.... vroeg de pres.....

Die getuige H.?.... heeren, maar die vent liegt.... omdat hij tegen me den haat in heeft.... Hij en anderen hebben me liefst zoo diep mogelijk in de put.... zoo verweerde zich bekl.

En die andere getuigen waren dan naast H., die een rijwiel ten nadeele van bekl. Vr. zou verduisterd hebben, een tweede kroeghouder, de bekende M. te Arnhem en de Apeldoornsche inbreker Koffen, die allen bezwarande getuigenissen tegen Vr. aflegden, welke verklaringen dan hierop zouden neerkomen, dat Vr. van de inbraak afwist, daar aan deelnam, daarvan plukte en vertelde aan derden.

Dat zouden dan z.g.n. buitenrechterlijke bekenenissen van bekl. Vr. zijn.

De zaak kwam verder tot deze ontkenning.

Een man uit Zelhem, zekere Bel, die inmiddels overleden is, tengevolge van een schot, dat hem trof toen hij een revolver schoonmaakte — kwam eerst bij H. in het Arnhemsche logement en spiegelde een goed loonende inbraak voor in de Zelhemsche **Zuivelfabriek**.

H. moest daar niets van hebben — Bel ging toen naar Mariet en sprak daar ook van de goede inbraakkans te Zelhem — ook deze Arnhemsche logementhouder, die veel obscure individuen uit de inbrekerswereld in zijn zaak kreeg, reageerde daar niet op.

Bij Mariet hoorde ook Vr. van deze Zelhemsche inbraakkans en deze had er wel van terug!

— Houd je mond, da's wat voor mij.... Daar zullen wel anderen ook verlekkerd op zijn.... Maar die moeten wij voor zijn.

En de Arnheemsche Vr., die zijn handlangers in Amsterdam had, waarschuwde zijn mannen en in dat verband werd genoemd zekere Max Meijer, een beruchte Duitse inbreker.

Het plannetje werd uitgewerkt en in den nacht van een op twee Juli sloeg de Arnheemsche-Amsterdamsche combinatie haar slag.

Intusschen bleek ook één tweede ploeg zijn te hebben gehad in die Zelheemsche inbraak, dat wat een combinatie Zelhem—Apeldoorn-Amsterdam.

In dat consortium werden genoemd Kotten uit Apeldoorn, Scheffer uit Amsterdam, Bulterman uit Zelhem — die luitjes hadden blijkbaar ook een inbraakafspraakje en zouden ook tegen een of twee Juli te Zutphen bijeenkomen.

Maar lees: Kotten het hoofd der tweede bende, kreeg kort voor de inbraak uit Doesburg het misleidend telegram, „leidingen worden heden- en morgennacht gerepareerd — kan dus onmogelijk — v. d. Wall”

Dat telegram woos er op dat het die bewuste nachten in de fabriek Zelhem niet veilig was.

En wie dat telegram gezonden had?

Wel, Vr. uit Arnhem, die op last van vrienden zoo gescind had van uit Doesburg en dat ook bekende — immers de konkurereende inbrekers-ploeg moest de combinatie Arnhem—Amsterdam-Zelhem niet in de wielen rijden.

En deze misleiding viel de Apeldoornschen inbreker, die ook in preventieve hechtenis zat, zoo tegen, dat hij besloot, Vr. een leeflijken loer te draaien.

En die bestond in verraad en zoo kwam dan ook door naijver en gepraat van Kotten en van de Arnheemsche kroeghouders H. en M. na een jaar ongeveer aan het licht, wie de inbraak te Zelhem nu eigenlijk gepleegd had: een konsortium: Arnhem-Amsterdam-Zelhem, waarvan Bel inmiddels overleed, Vr. gepakt werd en de Amsterdammers zich buiten schot wisten te houden.

En wat er gestolen werd?

Dat kon de directeur der Zelheemsche Zuivelfabriek, de heer H. J. A., zelf het beste vertellen in zijn getuigenisverklaringen, waarin deze o.m. vertelde:

Dat op den eersten en derden Dinsdag van elke maand aan de boeren-leveranciers het hun voor de geleverde melk, toekomende geld in zakjes werd uitbetaald. Een paar dagen vóór dien Dinsdag kreeg get. het geld toegezonden van een bank in Utrecht. Op den bewusten dag van de inbraak was er o.a. een bedrag van f1500 aan zilver bij, dat over de verschillende zakjes verdeeld was.

Zondagsmorgens had get. zich nog overtuigd, dat het geld nog in de beide brandkasten aanwezig was.

Op het fabriekskantoor stonden n.l. twee brandkasten een groote en een kleine, van oud-model.

Maandagsmorgen vond hij het kantoor overhoop gehaald; op den grond lag werkkleeding, die aan een spijker gehangen had. Op den grond lagen papieren, die tevoren in een boekenkast gelegen hadden. Toen get. de kleine brandkast had opengemaakt, bemerkte hij, dat al het geld (ruim f42.000) verdwenen was; aan de achterzijde was de brandkast opgeknepen. De brandkast was bij oprichting van de fabriek in 1903 geleverd. Aan de groote brandkast, die geen geldswaarden bevatte, was niets gebeurd. Het geld in de kleine brandkast was in 725 zakjes opgeborgen geweest.

Get. J. Verbeek, veldwachter te Zelhem, was bij het ontdekken der inbraak geroepen.

Er was f42.000 gestolen — de inbrekers hadden dat geld meegenomen naar Amsterdam, waar Vr. later zijn aandeel zou halen.

Vr. ontkende ieder aandeel in de inbraak hoe getuigen à charge zijn schuld ook beoogden — zij het ook indirekt.

De officier van justitie Mr. Lasonder bleek evenwel van bekl.'s schuld overtuigd en wees er bovendien op, hoe deze inbraak de aandacht trok door de wijze, waarop zij werd uitgevoerd wat er gestolen werd en door het geraffineerd optreden der boeven die geen vingeradrukje achterlieten en zelfs geen bewijsstukje achter lieten dat eenig spoor had kunnen geven.

Inbrekers van de ergste ervaring hadden hier hun slag geslagen.

Merkwaardig was het, dat de Amsterdamsche--Arnhemse inbrekersbende door een inwoner van Zelhem, zekere Bel, en Arnheemsche inbrekers op deze gelegenheid tot inbreken opmerkelijk was gemaakt.

Bel die naar mannetjes had uitgezien, om met hem dat inbraakzaakje, waarvan wat te plukken viel, op te knappen, kreeg zelfs, na tevergeefs aangeklopt te hebben bij de Arnheemsche logementhouders H. en M. aanraking met twee inbrekersbende n.l. met Kotten c.s. uit Apeldoorn en met Vrancken c.s. uit Arnhem-Amsterdam.

Juist hierdoor echter kon men de zaak tot klaarheid brengen. De tragische loop van omstandigheden wilde, dat Bel uit vrees voor arrestatie zelfmoord pleegde, toen hij voor den rechtercommissaris geroepen was.

Als bekl. werd nu Vr. op aanwijzingen gepakt.

Bekl. is niet alleen de dader, hij heeft medeplichtingen, die zijn leermeesters waren. Men kan hem als leerling, vergevorderd leerling, beschouwen. Zijn medeplichtigen heeft men niet kunnen betrappen. Opmerkelijk is het, dat nadat Kotten, bekl. e.a. achter slot en grondel gezet zijn (Kotten c.s. op grond van andere inbraken) het aantal inbraken in Oost-Gelderland zeer afgenomen is.

De Gelderlander 1924-05-14 D1-3

Men heeft hier dus wel een ware inbrekersbende gesnapt.

Het O. M. zag voor bekl.'s schuld belangrijke aanwijzingen in de buitenrechterlijke bekentenissen van bekl. aan H. (voor en na de inbraak) en Mariet, het telegram, waardoor hij zijn concurrent Koffen en diens bende buiten de inbraak hield, de uitlatingen over de 1500 gulden aan zilvergeld, het feit, dat bekl. niet kan opgeven, waar hij de nacht van Zondag op Maandag heeft doorgebracht enz.

Het is nu de vraag of bekl. het alleen gedaan heeft dan wel mededaders heeft gehad. Dit laatste valt op te maken uit zijn mededeelingen over drie man en uit het feit, dat hij steeds over „wij” sprak. Dit laatste bewijst ook, dat bekl. mededader is geweest en niet een bijlooptje.

Een eenvoudige medeplichtige zou op de plaats zelf zijn loon ontvangen hebben, nu namen zijn beide mededaders het geld mee naar Amsterdam (aldus verklaarde bekl. aan Hendriks) om het met hem later na telling van de buit te verdeelen. Het O.

M. achtte het wettig en overtuigend bewijs geleverd en eischte de maximumstraf, die kan worden opgelegd wegens diefstal van drie vereenigde personen, namelijk vier jaar gevangenisstraf.

De verdediger van bekl. was Mr. Pauwels uit Amsterdam, die hulde bracht aan den president der Rechtbank, Mr. v. d. Dusse, voor diens korrekte leiding.

Pleiter weersprak allereerst de meening dat bekl. Vr. een „beruchte” zou zijn, bekl. Vr. is van een zeer goede familie en is nog nimmer eerder veroordeeld. Pl. vermoedt, dat bekl. meer weet dan hij gezegd heeft. Dat de Zelhommer Bel zelfmoord gepleegd heeft, staat niet vast; Bel is gestorven door een ongeluk bij het schoonmaken van een revolver. Pl. acht het onaannemelijk, dat er niemand bij de inbraak te Zelhem op den uitkijk gestaan zou hebben. Waarom zou dat bekl. die immers leerling was, niet geweest zijn? Als bekl. mededader was, zou hij dadelijk in den buit meegevoerd hebben; de beide anderen zouden dan niet al het geld met hun tweeën verdeeld hebben.

Het wettelijk bewijs in deze zaak acht pl. zeer moeilijk te leveren. Op de twee brandkasten van Zelhem zijn groepen misdadigers als aasgieren neergestreken. Moet men nu dit simpele spervertje als de dader van den inbraak beschouwen? Met getuigen als Hendriks en Mariet moet men uiterst voorzichtig zijn; het zijn kroeghouders, die misdadigers in hun kroegen ontvangen en graag een deel van den buit willen opstrijken. Het is een merkwaardige toevalligheid, dat Hendriks kort na den inbraak een huis gekocht heeft.

Bekl. was bekend in het inbrekersgilde; hij wist van de inbraak af, maar was dat uit eigen ondervinding of van hooren zeggen van zijn vrienden? Bekl. heeft aan pl. bezworen, dat hij niet in de fabriek is geweest. Buitenrechterlijke verklaring sloe gde verdediger niet zoo hoog aan. Het zijn slechts collegaboeven, die tegen bekl. getuigen. Het is de vraag, wie de inbraak gepleegd heeft: Koffen wellicht of de beruchte Duitscher Max Meijer.

Van buitenrechterlijke verklaringen gesproken herinnerde pleiter aan de Spaarndammer-moordzaak. De verdachte Roza, had toen ook van alles over dien moord aan bekenden verteld, toch werd hij vrijgesproken wegens gebrek aan overtuigend bewijs.

Pl. concludeerde, dat de getuigenverklaringen onvoldoende en onbetrouwbaar zijn, zopdat de rechtbank bij gebrek aan wettig en overtuigend bewijs zal moeten vrijspreken.

Bekl., nogmaals voorgesproken, verklaarde, dat hij in den nacht van de inbraak geslapen heeft in Hotel de Wildeman in de Warmoesstraat te Amsterdam, wat dus een alibi vormt.

De officier van justitie bleek door deze aanwijzing niet bevreemd.

De rechtbank bepaalde de uitspraak op heden over 14 dagen.

DGe 1924-05-27 Rechtzaak tegen één verdachte, uitspraak: veroordeling tot vier jaar, was zelfde als eis.

DGe 1924-07-10 / DGe 1924-07-17 Hoger beroep, zaak word overgedragen aan rechter-commissaris!

Dge 1924-07-23 Over reconstructie bij zuivelfabriek, na bekentenis, tijdens Hoger beroep

Verslag vergadering CZ. Erica

ZELHEM. – Op Donderdag 23 October werd 's namiddags om half drie in de zaal van de heer Bel de 52st Algemene Vergadering van de Zuivelfabriek alhier gehouden. Aanwezig 422 leden.

De vergadering werd met een woord van welkom namens het bestuur door de Voorzitter de heer **G. W. Ooijman** geopend: De notulen van de vorige vergadering welke waren opgenomen in het uitbetalingsbericht van 2 April 1924, werden, daar geen van de leden er voorlezing van verlangde of op- of aanmerkingen omtrent het genotuleerde hebben, onveranderd vastgesteld.

Bij de verkiezing van een Commissaris in de vacature J. H. L. Schennink, werd bij herstemming tussen de leden H. Schennink en H. W. Klumper het lid H. Schennink gekozen. Uitgebracht werden op H. Schennink 119 en op H. W. Klumper 111 stemmen en de rest blanco, zodat het lid H. Schennink was gekozen.

Als nieuwe leden werden bij acclamatie de volgende veehouders aangenomen: [volgen 23 namen]

Door de directeur werden hierop de verschillende mededelingen gedaan waaraan we het volgende ontlene:

Van de lidmaatschappen werden overgeschreven: F. Saalmink op G. Saalmink, G. Diepenbroek op de Weduwe. Wegens opheffing van bedrijf of vertrek hielden op met leveren D. J. Masselink, J. J. van Arragon en W. Masselink, waarvan de laatste zich weer voor het volgende jaar heeft aangemeld. In totaal bedraagt thans het aantal leden en leveranciers 832.

Bestuursfunctiën bleven onveranderd. Het lid J. H. L. Schennink bleef de functie nog waarnemen van Commissaris. Het personeel werd dezen zomer met een tijdelijke hulp op de melkontvangst vermeerderd. De administratie werd om de drie maanden gecontroleerd door de heer Zondervan Controleur van de Geld. Ov. Zuivelbond. De inbraakverzekering werd met 10.000 gulden verhoogd.

De melkaanvoer was dit jaar hoger dan ooit tevoren. Enkele maanden werd per maand 200.000 Kg. meer aangevoerd dan dezelfde maanden van 't vorig jaar. Tot en met 15 Oct. werd 1.227.090 Kg. melk meer aangevoerd dan over dezelfde periode van 1923. Door de hogere boterprijzen en de meerdere melkaanvoer moest aanmerkelijk meer aan melkgeld worden betaald. Over de eerste 9 maanden werd *f* 129.338,56 meer aan melkgeld betaald dan dezelfde maanden van 1923. Omgerekend per melkkoe wordt dit gemiddeld ruim *f* 50 per koe.

Van invloed op de groter aanvoer werd genoemd het onkostencijfer, hetwelk per 100 Kg. melk belangrijk lager wordt dan 't vorig jaar. Een flink saldo voor afschrijving werd reeds gevormd terwijl op de N.C.Z. in liquidatie de rest zijnde *f* 4000 reeds werd afgeschreven. Ook het reservefonds werd reeds met een bedrag aangevuld.

De boter werd voor zover deze niet in eigen omgeving nodig was aan de Coöp. Zuivelverkoopvereniging geleverd.

Vermoedelijk bestaat er aanstaande winter weer gelegenheid om melk naar Duitsland te leveren waarvoor reeds aan de leden een circulaire werd gezonden. De prijs welke voor de ondermelk en karnmelk zal worden betaald bedraagt 5 cent per Liter.

De boter werd steeds met keuring vanwege de Zuivelverkoopvereniging in Klasse 1a of 1b

gekeurd. Op de tentoonstelling te Zevenbergen werden twee zilveren medailles behaald voor inzending gezouten en ongezouten boter, op de tentoonstelling te Zelhem werd alleen ter op-luistering ingezonden.

Aangeschaft werden deze zomer twee nieuwe ondermelkpasteurs met een capaciteit van pl.m. 16.000 L. per uur samen. Een koudwaterhak met een inhoud van 6000 L, werd eveneens aan-geschaft. Door de grote capaciteit van de ondermelkpasteurs kon al de ondermelk flink hoog verhit worden zodat de leden geen besmetting van mond- en klauwzeer behoeften te vrezen door de ondermelk.

Het spoelwater en de overblijvende ondermelk werd voor enige dagen voor het volgend jaar verkocht. Gemiddeld is zoveel spoelwater als ondermelk iets duurder dan dit jaar De melkrit-ten voor 1925 werden dezer dagen vastgesteld en moeten de inschrijvingsbiljetten op Maan-dag 27 Oct. ingeleverd worden. Nadat de ritten in het uitbetalingsbericht waren opgenomen is in de Heide nog al enige wijziging aangebracht en worden de gewijzigde ritten nog even weer opgelezen.

Doordat het aantal leden welke verzochten om hun melk vanaf de weide mee te laten brengen te groot werd, werd door Bestuur en Commissarissen besloten om dit er voor 't volgend jaar niet meer bij aan te besteden. Voor een melkcursus bleek deze zomer niet voldoende deelname te bestaan terwijl een tweetal personen in de gelegenheid werden gesteld een cursus te Henge-lo te volgen.

De mededelingen werden alle voor kennisgeving aangenomen.

Tot leden voor de commissie voor de driemaandelijke boekencontrole werden voor 1925 aangewezen de leden G. W. Schuurman, G. J. Oosterink en W. Wooschot.

Het voorstel van Bestuur en Commissarissen om artikel 20 van het Huishoudelijk Reglement te wijzigen voor wat betreft de bussenhuur werd met algemene stemmen aangenomen.

Bij de rondvraag werden door enkele leden nog enige vragen gesteld waarna de vergadering door de voorzitter onder dankzegging voor de trouwe opkomst werd gesloten.

1925

De Gelderlander 1925--01-17

* — Boterprijs. De prijs der roomboter van de Coöperatieve **Zuivelfabriek „Bergh”** is thans per K.G. gesteld op f 2.75.

De Graafschap Bode 1925-01-23

Gegevens CZ. Erica Zelhem over 1924.

Over 1924 werd in totaal 7.267.535 K.g. melk aangevoerd of 1.416.207 K.g. meer dan over 1923. Dit is het hoogste in de jaren van het bestaan der fabriek. Betaald werd f 544.878,40 of f 181,759.35 meer dan in 1923. (berekend 7,47⁷ ct. /kg.) Dit is gemiddeld f 60 per koe ruim meer dan in 1923. De gemiddelde boterprijs bedroeg f 2,01 per Kg. Gefabriceerd werd 262.226 K.g., waarvoor f 600.523,- werd ontvangen of gem. f 2,29 per K.g. netto. Aan nevenproducten werd f 28.915 ontvangen. Per 100 K.g. melk bedroegen de onkosten met inbegrip van af- en bijschrijving f 1,16 tegen f 1,35 over 1923.

Aan 63 leden werd een premie toegekend, omdat de melk voldeed aan de eisen der Reductaseproef. (Niet meer dan 10 punten beneden het maximum).

-Van 16-31 December werd aan de Zuivelfabriek 256.141 K.g. melk aangevoerd, zijnde 45.582 K.g. meer dan in hetzelfde tijdvak van 1923. Totaal in December 10.362 K.g. meer. Per 1 pct. vet werd 2,75 cent betaald, terwijl het gemiddeld vetgehalte 2,75 pct. bedroeg.¹⁸

De Graafschap Bode 1925-02-21

ZELHEM.

— Van 16—31 Januari werd aan de Zuivelfabriek aangevoerd 261091½ Kg. melk, zijnde 34611½ Kg. meer dan in hetzelfde tijdvak van 1924. Totaal in Januari meer 80923 Kg. Het gemiddeld **vetgehalte** bedroeg 3.33 %, terwijl per 1 % vet 2.60 werd betaald. (In '24 2.44 ct.)

In het Uitbetalingsbericht deelt de Directeur mede, dat dezer dagen een 2-tal leden wegens melkvervalsching met water beboet moesten worden door het Bestuur.

18 2,75 is laag! Zie ook volgende knipsel, waar de melk in januari 3,33% vet blijkt te hebben? (ZHN.)

Vergadering M.R.IJ. Stierenvereniging Ontbinding en oprichting nw. vereniging

ZELHEM.- De M.R.IJ. Stierenvereniging vergaderde Vrijdagavond in de zaal Bel. Een 150-tal leden waren aanwezig. De voorz. G. J. Massink zette de bestaande gang van zaken uiteen en betreurde, dat verschillende leden de vereniging niet steunden. Vandaar dat spr. het nuttig achtte, dat gelegenheid werd geopend om deze leden te spuien. Ook de heer Grashuis, erevoorzitter, meende, dat dan een gezonde toestand zou ontstaan, al is een groot aantal leden die medewerken dan ook beter dan een klein getal. Thans, zegt spr., breekt men de zaak naar af.

Niettemin constateert spr., dat in zijn praktijk van dierenarts het aantal moeilijke verlossingen bij runderen reeds met ca. 80% is gedaald, waaruit blijkt, dat het gehalte der dieren beter is, wat ook de heer Wassenaar, vroeger dir. der Zuivelfabriek, hier constateerde. Nadat ook de voorz. er nog op gewezen heeft, dat de ene koe beter, de andere slechter overervingseigenschappen bezit en het jaren duurt eer men de kwaliteit van de dieren alleen door de eigenschappen der stieren heeft verbeterd, werd besloten de vereniging te ontbinden en een nieuwe op te richten, waardoor een goede verhouding verkregen wordt. Door 90 % der leden werd daarop een nieuwe vereniging opgericht. Van de ca. 450 aandelen werden 40 opgezegd.

De secr. J. W. Jansen werd herkozen, evenals de aftredende commissieleden voor aankoop en beheer. Nadat de voorz. nog een en ander over de stieren had medegedeeld (o.a, dat Hendriks Moeder in 189 dagen ruim 5000 l-, melk gaf) volgde sluiting.

Door KvK. Arnhem Film gemaakt van CZ. Erica

ZELHEM. - De Kamer van Koophandel te Arnhem tracht o.m. de belangstelling in de voortbrengselen der Nederlandse Industrie te bevorderen door het organiseren en de gelegenheid open te stellen voor het geven van filmvoorstellingen of wel bioscoop-avonden. Zij nam daartoe eveneens het initiatief tot het aanmaken van enige films, op de verschillende industrieën in haar ressort betrekking hebbende.

Nog pas werd hiervoor een textiel fabriek te Winterswijk gefilmd en was nu de beurt aan de Zuivel. Natuurlijk moest hiervoor een der best ingerichte fabrieken uit Gelderland als voorbeeld uitgekozen worden. Het is nu een niet geringe eer voor de Coöp. Zuivelfabriek „Erica”, speciaal voor het bestuur en de energieke directeur, dat daarvoor, in overleg met de G. O. Coöp. Zuivelverkoopvereniging te Zutphen, het bedrijf dezer fabriek gekozen werd.

Zo was dan in het laatst der vorige week de heer D. van Neijenhoff, Dir. der I. W. A. filmmaatschappij te Amsterdam alhier gearriveerd om de Zuivelfilm op te nemen. Om niet alleen te laten zien hoe de boter gemaakt wordt, doch ook waar de melk vandaan komt, werd 's morgens om 5 uur op de boerderij van J. B. Rozenaar te Halle het melken gefilmd. Om te melken

waren hier aanwezig de gezusters Herrink, W. Jansen en J. Rozegaar.

Hierna werd opgenomen het opladen der bussen aan de weg, aankomst van de melk aan de fabriek, het wegen der melk, het monsternemen, voorwarmen, centrifugeren, pasteuriseren en afkoelen der melk. Voorts het aankweken van reïncultuur, het zuren van de room, het karnen wassen, zouten en kneden der boter door de karn-kneedmachine, het in de vaten brengen der boter en het bevestigen van het bij alle natuurboter aanwezige Rijkscontrolemerk.

Verder hoe van de fabriek per auto, vrachtwagen of andere vervoermiddelen de boter wordt afgehaald en naar de verzendplaatsen vervoerd. Ook het laboratorium, waar de verschillende onderzoeken van melk en boter plaats hebben, werd opgenomen, alsmede de kantoorlokalen der administratie en de machinekamer, waar een tweetal stoomketels voor de nodige „kracht” zorgen. Tenslotte nog een buitenopname van het gehele gebouwencomplex, personeel en directeurswoning, waarmee dit deel der film klaar was. In Zutphen werden hieraan nog enige opnamen der grote koelpakhuizen toegevoegd, enz.

Voor de opnamen in de fabriek werd gebruik gemaakt van Jupiter booglampen, met een lichtsterkte van 210.000 kaars. Voor de fabriek waren hieraan geen onkosten verbonden. De filmoperateur ging vervolgens naar Borculo, om in opdracht van filmfabrieken uit Amerika ook daar opnamen te doen.

De verbouwing en uitbreiding der Coöp. Zuivelfabriek Zelhem.

ZELHEM: Noodgedwongen door den jaarlijks, neen dagelijks ten opzichte van vorige jaren vermeerderende melkaanvoer - bewijs van meerdere intensiviteit en uitbreiding van landbouw en veeteelt, ontginning enz. - was het bestuur der Coöp. Zuivelfabriek alhier genoodzaakt geworden aan de ledenvergadering voorstellen te doen tot uitbreiding der melkontvangst, centrifugelokaal enz. Was bij vroegere verbouwingen reeds ietwat gerekend op eventuele hogere capaciteit der verwerkende machines, krachtwerktuigen, als 2 stoommachines en elektromotoren, thans was reeds lang behoefte om meer ruimte aan de voorzijde, waar de melkrijders hun vrachten afladen en *vertransporteren*.

Aan de hand der in dit nummer geplaatste foto's is duidelijk te zien, hoe langzaam maar zeker de zuivelfabriek zich ontwikkelde. Vroeger onder leiding van den hr. Wassenaar en thans weer uitgebreider onder het voortvarende beheer van onzen plaatsgenoot Directeur H. J. Arendsen.

Bezien wij de hierbij geprojecteerde tekening der a.s. Verbouwing, dan kan men zich ongeveer voorstellen, hoe de a.s. indeling wordt:

Was thans door de grote koelers de passage naar het ook te klein geworden centrifugelokaal - waar de room van de ondermelk gescheiden wordt - schier onmogelijk, thans wordt het meteen groter en komt gelijk te staan met het reeds vroeger uitgebouwde roomzuurlokaal. Daardoor kan het reinigen in dit lokaal ook meer onderdak geschieden en is meer plaats voor gereedschap en machines. Ook het overzicht wordt daardoor beter controle gemakkelijker en is ook voor het personeel de inrichting doelmatig geworden. Het volgend voorjaar kan dan de stijgende aanvoer met gerustheid, ja met verlangen, worden tegemoet gezien!

Zoo gaat onze fabriek met z'n tijd mee!

Is de uitwendige organisatie dus in orde, de inwendige was dit reeds lang. Wie hiervan het bewijs wil zien, kijkt in het kantoor eens rond, daar zullen de schier ontelbare diploma's en medailles die de wanden sieren, den bezoeker stilzwijgend vertellen, wat directeur en verder geschoold personeel, naast het zijn tijd verstaand bestuur van de de door de ca. 800 leveranciers ter verwerking aangeboden voortbrengselen der veehouderij zoo rendabel mogelijk hebben weten te bereiken.

Meer en meer worden dus op de boerderijen naast meerdere productie en vetgehalte, meerdere zindelijkheid en hoger eisen aan de bewaring en afkoeling gesteld. De fabriek is in staat om van goede grondstoffen eerste kwaliteit producten te maken, die dan weer de hoogste waarde op de wereldmarkt kan terugbrengen.....'Een voor allen en allen voor één'!

1926

De Graafschap Bode 1926-03-26

Verslag Coöp. Zuivelfabriek *Erica* – gegevens 1925.

ZELHEM. - Op Donderdag 25 Maart j.l. om half drie 's namiddags werd de 53e Algemene Vergadering van de Coöp. Zuivelfabriek „*Erica*” de zaal van den heer Bel te Zelhem gehouden. Tegenwoordig waren ongeveer 400 leden. De voorzitter, de heer **G. W. Ooijman** spreekt in zijn openingswoord de wens uit dat de besluiten, welke genomen zullen worden, mogen bijdragen tot nut van „*Erica*”. Dat we met deze vergadering een overzicht hebben over 1925 en valt daaruit op te maken, dat 1925 voor de melkveehouders een geen ongunstig jaar is geweest, alhoewel meerdere leden door storm en water nog al enige schade geleden zullen hebben, waarna de vergadering door hem werd geopend.

De notulen, welke waren opgenomen in het Uitbetalingsbericht van 18 November 1925, werden onveranderd vastgesteld.

Bij de verkiezing van 2 bestuursleden werden de aftredende leden met grote meerderheid herkozen. Eveneens werden de vier aftredende Commissarissen met grote meerderheid herkozen. Bij acclamatie werden een achttal veehouders tot leden der vereniging aangenomen.

Door de directeur werden hierop de verschillende mededelingen gedaan, waaraan we het volgende ontlene. Van een drietal veehouders werd het lidmaatschap overgeschreven. Wegens opheffing van bedrijf of vertrek eindigde het lidmaatschap van 4 leden. Het aantal leden en leveranciers niet-leden bedraagt thans 847.

De kwaliteit van de boter was aan de hand van de wekelijkse keuringsrapporten alleszins bevredigend. Bij de Geld. Ov. Zuivelbond verkreeg de fabriek rangnummer 18 van de ruim 100 fabrieken en bij de Zuivelverkoopvereniging rangnummer 5.

De melkaanvoer was deze winter bijzonder gunstig. Over Nov., Dec., Jan. en Febr. werd resp. ruim 40000 K.G., 28000 K.G., 53000 K.G. en 75000 K.G. meer ontvangen dan over de overeenkomstige maanden een jaar geleden, terwijl het verschil over de maand Maart vermoedelijk meer dan 100000 K.G. zal worden.

Op 7 November werd opgehouden met de levering van ondermelk naar Duitsland. In totaal werd van de leden 57.352 Liter ondermelk teruggekocht en daarvoor betaald f2498,06. Het besluit om de fabriek te vergroten, werd door het bestuur ten uitvoer gebracht en is de nieuwe melk-ontvangstplaats j.l. Maandag in gebruik genomen. Het blijkt thans, dat in een reeds lang bestaand tekort aan ruimte is voorzien, waardoor het werk ook vlugger gedaan kan worden.

Een nieuwe centrifuge werd aangeschaft, zodat thans, wanneer dit nodig is, 15000 Liter melk per uur verwerkt kan worden. Een verzoek van de melkrijders om een toeslag op het rijloon in verband met de slechte wegen werd door het bestuur afgewezen. De mededelingen werden alle voor kennisgeving aangenomen.

Hierna werd door de directeur rekening en verantwoording uitgebracht over het afgelopen jaar. Aan dit verslag ontlene we het volgende.

Ontvangen werd **7.802.845½** K.G. melk of 535.260½ K.G. meer dan over 1924.

Verkocht werd 42.166½ K.G. volle melk, zodat voor de boterbereiding overbleef 7.760.679

K.G. Voor de melk werd in totaal betaald *f* 587.866,67 of gemiddeld *f* 7,53⁵ per 100 K.G. Bij ledenaandelen werd *f* 1379,49 bijgeschreven, hetwelk per 100 K.G. melk bijna 2 cent draagt.

Gefabriceerd werd 283.790² K.G. boter, waarvoor werd ontvangen in totaal *f* 658.770,76 of gemiddeld ruim *f* 2,32 per K.G. netto.

Voor één K.G. boter was gemiddeld 27,3 K.G. melk nodig. Voor nevenproducten, volle melk, karnemelk, spoelwater, room en overblijvende ondermelk werd in totaal ontvangen *f* 13.860.64⁵ en voor ondermelk naar Duitsland *f* 3011,59.¹⁹

Het totaal betaalde bedrag aan onkosten bedroeg *f* 85.278,26⁵ of per 100 K.G. melk 109,29 cent. Dit was over 1924 116,35 cent.

Alleen het melkvervoer vorderde een bedrag van *f* 25.301,55.

Afgeschreven werd op gebouwen *f* 1000, op machines *f* 3000, op melkbussen *f* 129,25. terwijl bij 't reservefonds werd bijgeschreven *f* 240.03. De balans sluit met een bedrag in actief en passief van *f* 79.857,18.

Ingevolge het advies van de commissie belast met het nazien van de administratie werd met algemene stemmen de rekening en verantwoording, zoals deze werd aangeboden, goedgekeurd.

Hierna werd het jaarverslag voorgelezen, hetwelk zonder aanmerkingen werd goedgekeurd en de leden in druk zal worden toegezonden.

Op een verzoek van de marktcommissie te Zelhem om een bijdrage voor een fokveedag, kon een voorstel van het lid Radstake, om *f* 100 te geven, geen meerderheid vinden. Ook bleek dit het geval met een voorstel van het bestuur, wanneer dit bedrag op *f* 50 werd gebracht, zodat het voorstel tenslotte door het bestuur werd ingetrokken.

Bij de rondvraag vraagt het lid G. W. Legters de reden van het bestuur, dat het verzoek van de melkrijders om toeslag werd afgewezen, hetwelk door de voorzitter wordt medegedeeld. Het lid Legters meent, dat we toch wel iets mochten geven, waarop tenslotte op voorstel van het lid Duitshof werd besloten, om dit punt op de agenda voor de herfstvergadering te brengen. De leden Heusinkveld en Heersink vragen of het niet mogelijk is, dat een contrôle van het melkvee aan de fabriek wordt verbonden, waarop de voorzitter zegt, dat dit punt ook reeds in een vergadering van bestuur en Commissarissen is besproken, doch nog geen besluit of voorstellen dienaangaande zijn gedaan.

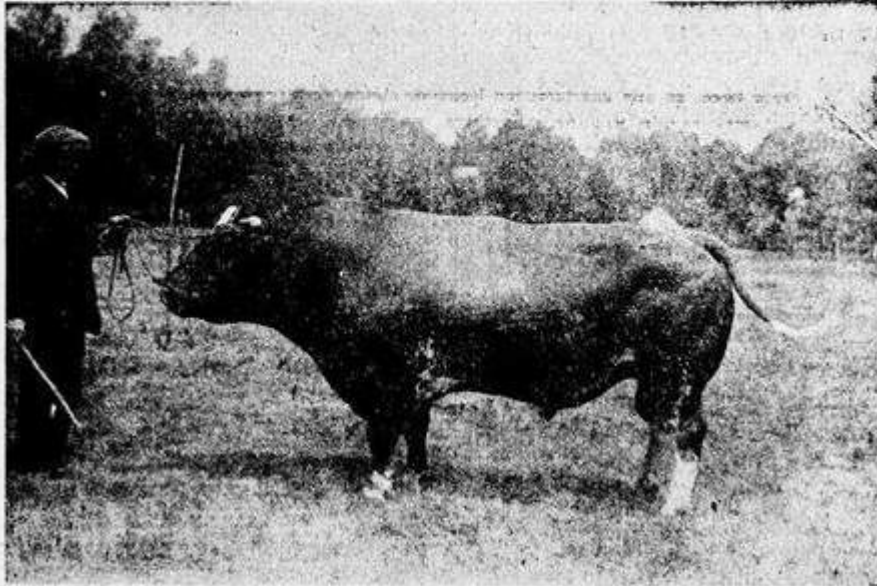
Daar verder geen der aanwezigen meer het woord verlangde, werd de vergadering door de voorzitter met een woord van dank voor de trouwe opkomst gesloten.

¹⁹ Werd *f* 2498,06 voor betaald aan de boeren! (ZHN.)

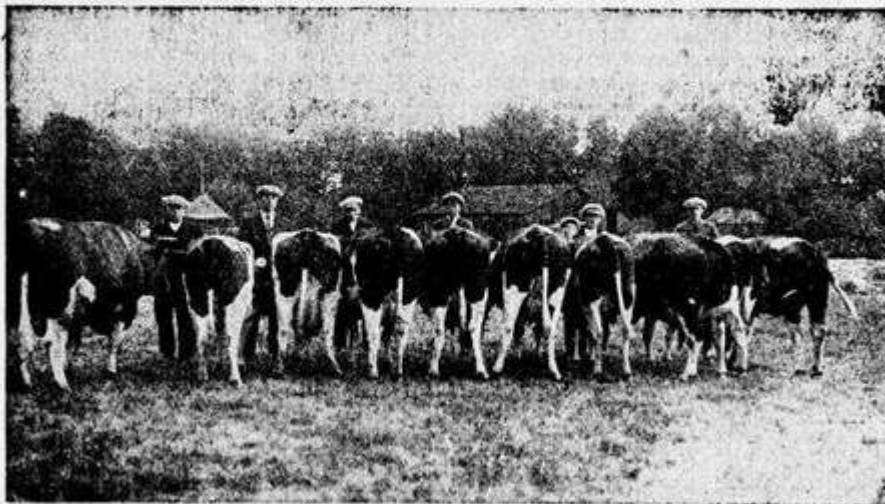
De Graafschap Bode 1926-06-29

De Fokvee-dag te **Zelhem**

op Woensdag 23 Juni.

M. R. IJ. stier „Derk“, kampioenstier 1925 van Overijssel; eigendom Fokveren. **Zelhem**.

Fr.-H. stier „Ceres“ en prijswinsters van de **Fokvereniging** te Halle.

DGB 1926-11-19

Over mindere opbrengst, 2e helft oktober.'geen gunstige tijden voor veehouders'

De Graafschap Bode 1926-11-19

ZELHEM.

— Van 16—31 October werd aan de Coöp. Zuivelfabriek alhier aangevoerd 320662 K.g. melk, zijnde 4329 K.g. minder dan in hetzelfde tijdvak van 1925. Per 1 pct. vet werd uitbetaald 2.10 cent; dit was in 1925 2.55 cent, in 1924 2.80 cent per % vet. Het gemiddeld **vetgehalte** was 3.35 pct.

Uit bovenstaande blijkt wel dat het voor de veehouders die zich op veel rundvee als de gemakkelijkste wijze van het landbouwbedrijf, hebben toegelegd, geen gunstige tijden zijn. Door het opstallen van het vee, alsmede door het aanhoudend abnormale natte weer is de melkgift en waarschijnlijk ook het **vetgehalte** veel minder geworden. Gunstiger is het voor de bouwboeren die nu hunden zomer en herfst geteelde gewassen van het land haalden en van uitstekende kwaliteit zijn. Meestal worden die gewassen echter weer aan het vee gevoederd en niet als b.v. in de Veenkoloniën aan den handel verkocht. Vandaar dat hier de vee- en varkensprijzen voor den boer van zeer groot belang zijn.

1927

De Graafschap Bode 1927-03-25

Verslag vergadering *CZ Erica* – gegevens -1926

ZELHEM - De vorige week Donderdag werd 's-middags om half drie in de zaal van Bel alhier de gewone algemene ledenvergadering van de Coöp. Zuivelfabriek „*Erica*” gehouden, waarbij 277 leden tegenwoordig waren.

Voorzitter **G. W. Ooijman** opende met een woord van welkom de vergadering.

De notulen weden onveranderd vastgesteld. Het aftredende bestuurslid G. W. Ooijman alsmede de aftredende commissarissen G. H. Vossers, B. Buunk, en H. Schennink werden alle met grote meerderheid van stemmen herkozen. In de vacature ontstaan door het overlijden van het lid Zemmeling verkreeg geen enkele de volstreekte meerderheid, doch zal een herstemming plaats hebben tussen de leden H. J. Looman en L. Looman op Uenk. Deze herstemming zal in de herfstvergadering worden gehouden.

Als nieuwe leden werden bij acclamatie aangenomen [volgen 18 namen]

Door den directeur werd medegedeeld dat van 7 leden het lidmaatschap was overgeschreven en van 4 leden geëindigd wegens vertrek of anderszins. Het aantal leden en leveranciers niet leden bedraagt thans 870. In 't bestuur kwam geen verandering terwijl bij de commissarissen één vacature bestaat.

De volontair Meijerman te Gaanderen, welke het laatste halfjaar als tweede botermaker werkzaam was werd benoemd aan de fabriek te Wormerveer.

Het melkvervoer voor 1927 werd aanbesteed aan 45 personen voor *f*109,87 p. dag of *f*20,18 meer dan over 1926. Het steenkolenvervoer werd gegund voor *f*6,30 per wagen.

De controle over de administratie werd door de daarvoor aangewezen commissie uitgeoefend met behulp van de heer Zondervan te Zutphen.

De melkaanvoer was deze winter wederom bijzonder goed zodat de laatste 5 maanden in totaal meer den 100.000 K.G. melk meer werd ontvangen dan dezelfde maanden 1926. De boterprijzen waren de laatste maanden behoorlijk goed. Door bestuur en commissarissen werd besloten om op Woensdag en Zaterdag de leden de boter 10 cent per Kg. goedkoper af te leveren.

Met de wekelijkse boterkeuringen verkreeg de fabriek over 't afgelopen jaar bij de Geld. Ov. Zuivelbond rangnummer 22 met gemiddeld 67,3 punten en met de keuringen bij de Zuivelverkoopvereniging rangnummer 6 met de kwaliteit en no. 1 met de controle op het gewicht van de vaten.

Aan machines werd een nieuwe volle melkbascule aangeschaft en werd besloten om een grotere koelinstallatie aan te schaffen welke de volgende maand in gebruik genomen zal kunnen worden. Het afvoerwater was een onderwerp wat dikwijls door het bestuur is besproken. Aan de Heide-Maatschappij werd opdracht gegeven een kostenbegroting te maken van een vloeiveld. Het bleek dat de aanlegkosten van een vloeiveld vrij hoog komen, zodat nog getracht zal worden in overleg met het Waterschap tot een beteren waterafvoer te komen en met minder kosten.

De mededelingen werden alle voor kennisgeving aangenomen.

Hierop werd door de directeur rekening en verantwoording uitgebracht over het boekjaar 1926 waaraan we ontleen, dat is ontvangen **8.784.019½** K.G. melk of 981.174 K.G, meer dan over 1925.

Voor de melk werd betaald met de bijschrijving op ledenkapitaal *f*559.101,97 of gemiddeld *f*6.36⁵ per 100 K.G.

Gefabriceerd werd 317.965⁶ K.G. boter. Voor één K.G boter was 27½ K.G. melk nodig. De gefabriceerde boter bracht netto op *f*630.921,70⁵ of gemiddeld ***f*1,99** per K.G.

De boter wordt alle ongefrankeerd afgeleverd.

De nevenproducten zijnde volle melk, karnemelk, ondermelk, room, spoelwater, brachten ten in totaal op *f*14.442,01⁵.

Aan onkosten werd betaald in totaal *f*86.262,55 of per 100 K.G. melk **98,2** cent tegen 109,29 cent over 1925.

De verbouwing van de melkontvangstplaats alsmede de aanschaffing van machinerieën werd ten laste der exploitatie gebracht. Op machines werd nog 1000 gulden afgeschreven terwijl bij het reservefonds *f*569,90 werd bijgeschreven. De balans gaf in totaal aan actief en passief een bedrag aan van *f*82191,24½. Ingevolge het advies van de commissie belast met het nazien van de administratie werd de rekening en verantwoording zoals deze werd aangeboden goedgekeurd en bestuur en directeur decharge verleend.

Hierop werden de voornaamste stukken uit het jaarverslag voorgelezen en aldus goedgekeurd. Dit zal de leden in druk worden toegezonden.

Bij het volgende punt de bespreking over het 25-jarig jubileum zegt de voorzitter dat volgens de actie van oprichting op 19 juni 1927 de vereniging 25 jaar bestaan zal hebben. Persoonlijk is hij van mening dat het beste zal wezen dat deze dag met zo min mogelijk feesten voorbij gaat doch wil ook wel is gaarne het oordeel van de leden vernemen. Het lid Klein Molekamp is er voor dat aan bestuur en personeel een zeker bedrag wordt gegeven voor het werk hetgeen zij voor de fabriek hebben gedaan. Enkele andere leden zijn er voor dat alle leden iets krijgen en dan daarmee naar eigen dunken handelen. Door het applaus blijkt het dat meerdere leden hiermee instemmen. stemmen. Op de vraag van de Directeur of men dat dan wil berekenen b.v. naar je geleverde melk in 1926 percentsgewijze of allen evenveel geven, verschillende leden te kennen meer te gevoelen om allen evenveel te geven. Tenslotte wordt door het bestuur voorgesteld om dan aan alle leden *f*3,00 te geven met één K.G. boter hetwelk met algemene stemmen wordt aangenomen.

Op de vraag van de voorzitter of het personeel ook niet wat moet hebben wordt door het lid de Fremery voorgesteld om allen een week loon extra te geven. Enige leden zijn hier echter tegen en willen het personeel gelijk tellen met de leden. Daar het voorstel van de Fremery niet voldoende wordt gesteund, wordt besloten om het personeel hetzelfde te geven als de leden.

Bij de rondvraag heeft geen van de leden iets te vragen waarop de vergadering door de voorzitter onder dankzegging voor de trouwe opkomst wordt gesloten en de....

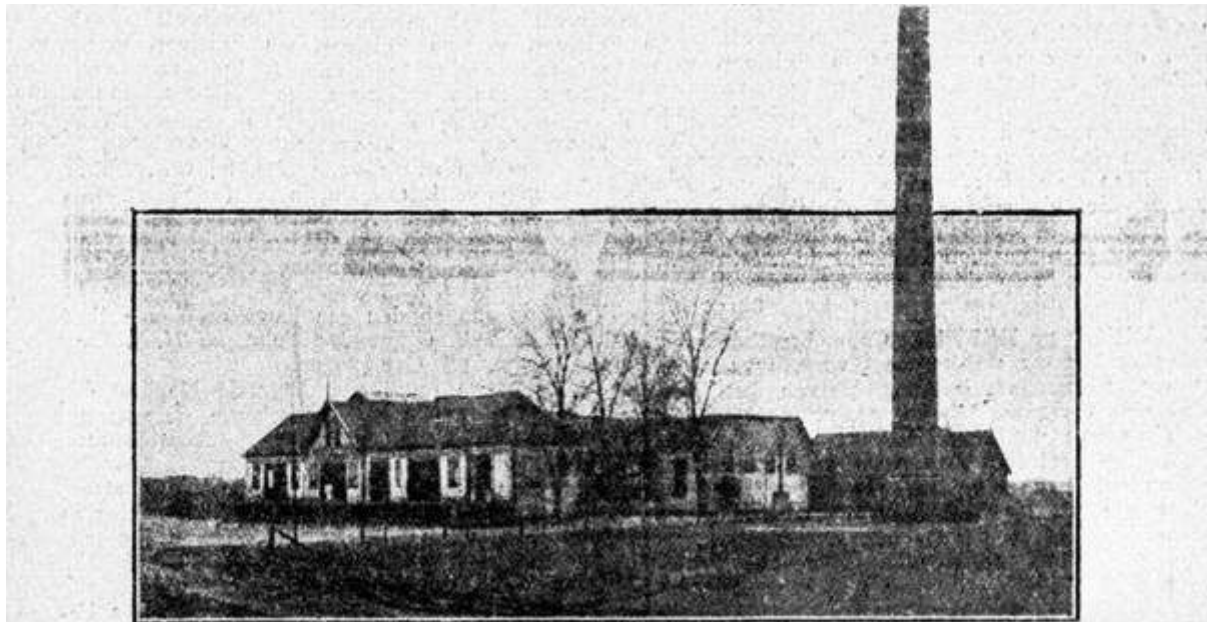
buitengewone algemene vergadering geopend voor het wijzigen van de statuten en het Huishoudelijk reglement.

Waar volgens de statuten ²/₃ deel der leden aanwezig moet wezen wat niet het geval is, kunnen deze punten niet in behandeling komen. De voorzitter deelt nog mee dat nu binnenkort opnieuw een algemene vergadering zal worden gehouden waar dan besluiten tot wijziging kunnen worden genomen ongeacht het aantal dan aanwezig zijnde leden. Hierop wordt door de Voorzitter deze buitengewone algemene vergadering eveneens gesloten.

1928

De Graafschap Bode 1928-01-20

Coöperatieve Stoomzuivelfabriek „Erica” Zelhem. 1903-1928.

Donderdag was het 25 jaar geleden, dat de Coöp. Zuivelfabriek „Erica” te Zelhem werd opgericht.

Den 19-en januari j.l. was het 25 jaren geleden dat die Coöp. Zuivelfabriek „Erica” in werking werd gesteld en hoewel dit feit niet feestelijk wordt herdacht, toch noopt dit ons als vanzelf een terugblik te werpen op de periode die achter ons ligt om enkele min of meer belangrijke gebeurtenissen uit het verleden op te diepen. Bij dezen mijlpaal eens om te kijken is volkomen gerechtvaardigd, vooral wanneer redenen hiervoor aanwezig zijn en de Staat van dienst dit uitwijst.

25 jaren is voor een organisatie nog niet zo'n lange tijd, evenwel, merkwaardig is de groei die in dien tijd de zuivelcoöperatie heeft vertoond. Groot was de omwenteling die de invoering van de fabrieksmatige zuivelbereiding veroorzaakte en in belangrijke mate heeft zij er toe bijgedragen om de bestaansvoorwaarden van den boer te verbeteren.

Vóór de oprichting van „Erica” lag er in de omgeving van Zelhem, een groot arbeidsveld voor de Zuivelcoöperatie braak. De behoefte aan een fabriek was al jaren gevoeld, doch de ontginning van dit terrein wachtte op mannen van initiatief en doorzettingsvermogen. In begin 1902 werden in Halle pogingen in het werk gesteld om tot oprichting van een zuivelfabriek te geraken. Een vergadering werd bijeengeroepen in café Oosterink, waarbij een voorlopige commissie werd benoemd, die voeling kreeg met veehouders, ook te Zelhem.

Het oorspronkelijk plan om tussen Halle en Zelhem een fabriek te stichten, moest men laten varen, doch niettemin wist de commissie met de zeer geringe middelen waarover men destijds beschikte, dank zij hunne volharding, de moeilijkheden te boven te komen.

Op 9 Juli 1902 werd in café B. Berendsen een vergadering belegd, welke was bezocht door 67

veehouders, onder presidium van den heer H. A. Bruggink. Nadat een en ander omtrent de vorderingen van het plan waren uitéengezet, werd nog in dezelfde vergadering definitief tot oprichting besloten. Het bestuur bestond uit de heren H. A. Bruggink, G. Elzinga, G. W. Ooijman, G. J. Nijhof en D. W. J. Coops.

Bestuur en Commissarissen, alsmede enkele genoodigden, bij de 25 j. bestaansviering der Coöp. Zuivelfabriek „Erica“ te Zelhem.

Het zwaartepunt was vooralsnog de verkrijging van een geschikt terrein.

Mevr. Schepers-Sesinklee liet weten, dat zij als belangstellende in de stichting van een fabriek de vereniging een bouwterrein, genaamd „De Zilverberg“, wenste te schenken, welk aanbod in dank werd aanvaard. Als dankbare herinnering aan de schenkster werd haar naam in den eersten steen gebeiteld. Voor eventuele uitbreiding werd nog een aangrenzend perceel van den heer Knaake aangekocht.

Het Bestuur stelde alles in het werk om tot een zoo spoedig mogelijke oprichting te komen en werd gemachtigd te trachten aandelen en obligaties geplaatst te krijgen en een lening te sluiten bij den Boerenleenbank. Voor den bouw der fabriek stelde men zich in verbinding met den heer **Hylkema**, zuivelconsulent te Zutphen en den heer H. L. Ovink, architect te Doetinchem. Bestek en tekening, een verkleind model van de fabriek te Heerde, werden goedgekeurd; de uitvoering geraamd op *f*7 - *f*8000.

Op 30 Aug. kon reeds de aanbesteding plaats hebben, waarbij het werk werd opgedragen aan de fa. Keuper en Baars te Doesburg voor *f*7372; de installatie aan de fa. v. d. Ploeg te Grouw voor *f*10.453. Den 13 Nov. 1902 werd uit 39 sollicitanten tot directeur benoemd de heer T. Wassenaar te Birdaard (Fr.).

De belangstelling - en niet minder de critiek, waaraan het niet heeft ontbroken - waren sprekende bewijzen dat we hier te doen hadden met één der belangrijkste landbouwinstellingen, welke op den algemenen gang van het boerenbedrijf blijvende invloed zou uitoefenen.

Na vele vergaderingen en beraadslagingen kon eindelijk de fabriek op 19 Jan. 1903 in werking worden gesteld. Naast den directeur bestond het personeel uit 4 leden, t.w. een machinist, assistent-botermaker, melkweger en ondermelkweger, waarvan slechts de ass.-botermaker met het werk in een boterfabriek op de hoogte was. Geen dezer is thans nog werkzaam. Het melkvervoer kon in 9 ritten voor *f*9,61½ per dag worden aanbesteed, den eersten dag werd 2850

K.G. melk (van 2 dagen) ontvangen.

Den 10-en Maart 1903 werd de eerste ledenvergadering gehouden, na de oprichting. De naam „Roomboterfabriek” werd door „Stoom-Zuivelfabriek” vervangen terwijl de vereniging lid werd van den Geld.-Ov. Bond van Coöp. Zuivelfabrieken (GOZ.) en zich aansloot bij het *Bo-tercontrôlestation* te Deventer. De zaak had dus in korten tijd haar beslag gekregen.

Dit was mogelijk omdat een klein deel der landbouwers er rijp voor was en geen bevrediging kon vinden in den bestaanden toestand; er was een kern, die meende, dat het anders moest en kon.

Dank zij veelvuldig huisbezoek en krachtige propaganda nam de vereniging voortdurend in ledental toe. Echter, ook meningsverschillen in het Bestuur bleven niet achterwege en waren aanvankelijk meermalen oorzaak dat zich donkere wolken samenpakten, wat vooral op de ledenvergaderingen in de eerste jaren van het bestaan tot uiting kwam; men wist echter een dreigend gevaar te keren. Het mocht daarom des te meer tot voldoening stemmen dat de fabriek na enkele jaren tot zo'n groten bloei kwam en men steeds in velerlei opzicht met tevredenheid op elk boekjaar kon terugzien.

Uit bovenstaande cijfers blijkt duidelijk welk een levenskrachtig bedrijf de Zuivelfabriek „Erica” is geworden in de korte periode van haar bestaan.

Reeds in 1906 werd overgegaan tot het aanschaffen van z.g. leden-aandelenboekjes; geleidelijk verscheen (in 1907 officieel) het „Uitbetalingsbericht”, tevens dienende als propagandamiddel.

Door de grote vermeerdering der melkriten was men 4 jaren na de oprichting, reeds genoodzaakt een nieuwen paardenstal te bouwen.

Vele bekroningen op tentoonstellingen e.d. vielen de fabriek ten deel; met ingang van 1 Jan. 1911 werd ven premiestelsel op de Reductaseproef ingevoerd. In 1911 werd besloten na 1 Jan. 1912 geen niet-leden meer aan te nemen, terwijl in dit jaar het oude karn- en ontvanglokaal werd vergroot en een laboratorium, kantoor, boterbewaarplaats en kuiplokaal werden bijgebouwd. Verschillende grote werktuigen en machines moesten worden aangeschaft; in 1912 vermeerderden de gebouwen door aankoop van een directeurswoning

Evenals alle andere zuivelfabrieken onder- vond ook „Erica” de nadelige gevolgen van den oorlog, waarmee samenhang, dat de melkproductie daalde en crisis-maatregelen en hoge onkostencijfers op het bedrijf drukten.

Na den oorlog kon het zich evenwel weer verder uitbreiden.

Boekjaar	Aantal leden	Aantal losse lev.	Aantal koeien	Verwerkte Kg. melk	Betaald melkgeld
Aanvang 1903	126	13	313		
1903	157	134	900	1.254.542	f 39.296.66
1904	183	156	± 1000	1.929.938	- 65.081.95
1905	222	124	993	2.081.957	- 71.231.08
1906	289	115	1147	2.586.814	- 96.293.81
1907	324	151	1341	3.423.438	- 127.576.78
1908	363	154	1427	4.065.703	- 153.160.78
1909	380	181	1533	4.040.141	- 156.173.49
1910	408	202	1745	4.467.021	- 180.775.53
1911	396	207	1773	4.464.611	- 189.532.66
1912	452	170	1813	4.700.640	- 203.249.07
1913	503	140	1866	5.758.031	- 246.794.42
1914	557	118	2022	6.187.428	- 264.797.45
1915	666	25	2081	6.382.336	- 336.972.78
1916	691	24	2137	6.573.249	- 417.309.91
1917	697	23	2146	5.161.811	- 385.402.81
1918	702	22	2154	3.777.306	- 365.860.01
1919	740	22	2206	4.140.522	- 422.934.58
1920	757	22	2252	5.137.424	- 459.322.58
1921	759	21	2255	5.138.746	- 418.299.73
1922	776	20	2275	4.979.349	- 318.923.32
1923	790	20	2302	5.791.378	- 360.119.05
1924	812	20	2360	7.267.585	- 537.615.10
1925	822	20	2395	7.802.845	- 587.866.67
1926	851	19	2450	8.784.019	- 557.452.18
1927	875	5	3050	8.727.572	- 562.729.83

Het ledental steeg geregeld van jaar tot jaar evenals het aantal koeien, terwijl de hoeveelheid verwerkte melk jaarlijks met ½ -1 miljoen K.G. toenam en vele werktuigen moesten worden aangekocht.

In 1915 moest een zuurlokaal worden gebouwd met 4 grote zuurbassins; in 1919 werd een nieuwe ketel en een stoommachine van 70 P.K. aangekocht, en een schoorsteen moest worden gezet van 35 M. Ook in 1925 onderging de fabriek een grote verbouwing. En in 1927: Het melkvervoer werd aanbesteed in 46 ritten van f 105,41½. Het personeel was in den loop aangevuld met 7 leden.

Ons rest tenslotte nog de persoonlijkheden, de mannen, aan wier krachtig initiatief en belangeloze opofferingen stichting en bloei onzer fabriek zijn te danken. Zij zullen de eersten zijn om te zeggen dat zij daarvoor geen dankbaarheid erlangen, alle werk heeft recht op waardering en in den stroom van het dagelijks leven raakt deze waardering nog wel eens in het gedrang.

De heer T. Wassenaar, vanaf de oprichting, tot 1918 directeur der fabriek, heeft zich met een grote mate van volharding en volle kracht, gepaard met ruimen blik en kennis van zaken aan den opbouw der organisatie gegeven.

Hij heeft ondervonden dat het zwaar roeien was tegen den stroom op; verreweg de meeste veehouders voelden zich in den beginne niet aangetrokken tot deze instelling. Doch de heer Wassenaar heeft juist gezien; de weg, dien hij insloeg bleek de weg te zijn van den vooruitgang en dankzij zijn krachtige leiding is een geheel tot stand gebracht, dat respect afdwong. Zijn optreden kenmerkte zich door een zich een gevoelen met de boeren en den boerenstand. Men hield cursussen voor melkonderzoek en wekelijksche personeels-samenkomsten, waarbij de zuivelbereiding werd besproken.

Als een bewijs van zijne voortvarendheid kan dienen, dat op een ledenvergadering in 1907 door hem een inleiding werd gehouden over: „*Waarom is het wenselijk dat een controle- en stierenvereniging tot stand komt?*”.

Een motie werd aangenomen waarin de wenselijkheid werd betoogd tot een spoedige totstandkoming van een fokvereniging en in 1908 bestond er een dusdanige vereniging met 350 leden.

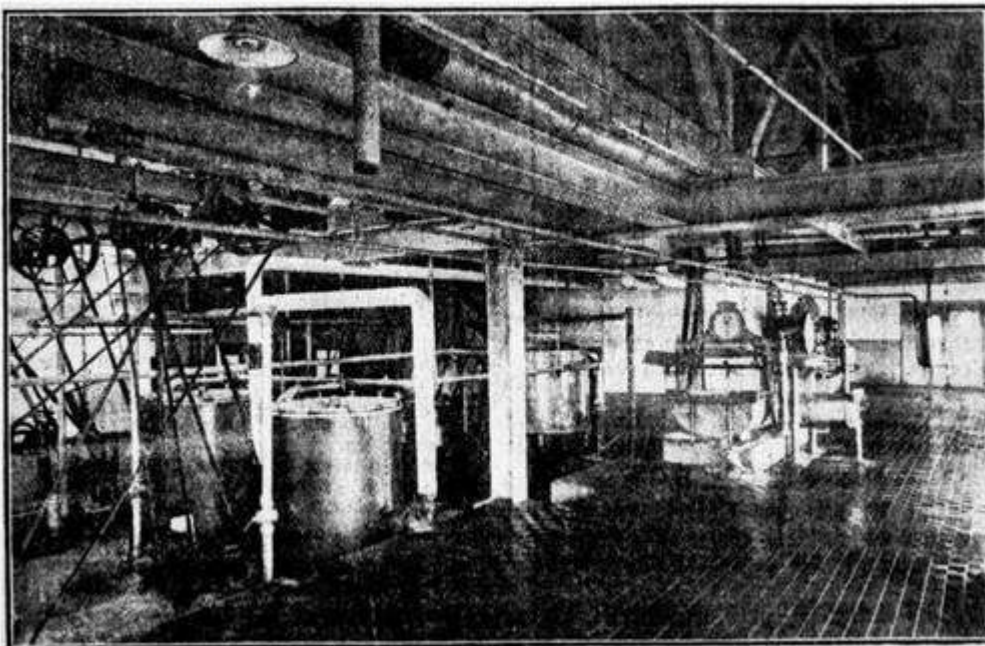
Onder leiding van den heer A.J. Arendsen directeur vanaf 1918 (In 1907 leerling, in 1911 controleur en in 1912 assistent), is het bedrijf gestadig gegroeid. En nu moge het zoo zijn, dat een vereniging, waarin de zaken goed zijn geregeld, niet staat of valt met den persoon of personen die er de leiding van hebben, een feit is toch, dat deze leiders - vooral in een vereniging als deze - er sterk den stempel hunner persoonlijke eigenschappen op drukken.

De vereniging moge sterk geworden zijn door den groten innerlijke kracht die ze reeds bezat, de tegenwoordige beheerder met zijn bekwaam personeel hebben er voor gezorgd dat „Erica” groeide en kon concurreren met de beste fabrieken in de omtrek.

De heer G. J. Venderbosch, een der medeoprichters en secr. der voorl. comm. is tot zijn dood op 26 Oct. 1922 Ere-voorzitter gebleven en heeft jarenlang (tot 1915) op de hem eigen bezadigde wijze als leider der ledenvergaderingen gefungeerd. Trouw stond hij steeds het bestuur ter zijde; zijn nagedachtenis zal nog lang bij de vereniging in eere blijven. En ook de heren G. W. Ooijman en G. J. Nijhof, bestuursleden sinds de oprichting en vanaf 1904 resp. voorz. en vice-voorz., hebben ten allen tijde hun beste krachten aan de vereniging gegeven.

De Graafschap Bode 1928-01-20

1. Melkontvangplaats, waar de volle melk gewogen en de onder- en karnemelk teruggegeven wordt.

We weten wel, dat op zo'n herdenkingsdag niet bepaald het slechtste over een jubilerende vereniging wordt gezegd, maar dit neemt niet weg dat uit alles wat tot stand kwam de eensgezinde samenwerking sprak.

Men is hiermede op de goede weg en waar dit het geval blijft, kan er nog heel wat bereikt worden.

Bij de vele gelukwensen aan de vereniging voegen we gaarne ook de onze.

N.B. Ter herdenking van dit jubileum werd Donderdagmiddag een intieme samenkomst gehouden van bestuur en commissarissen ten kantore der fabriek. Verschillende spreker voerden het woord.

Verslag verg. Coöp. Zuivelfabriek *Erica*.

ZELHEM. – 26 Mrt. Hedenmiddag werd in de zaal van de heer Bel de gewone voorjaarsvergadering gehouden van de Coöp. Zuivelfabriek „*Erica*”. Tegenwoordig waren 135 leden. De voorzitter, de heer **G. W. Ooijman**, opende met een kort welkomstwoord, waarna de notulen van de vorige algemene vergadering onveranderd werden vastgesteld.

Bij de bestuursverkiezing werden de leden J. W. Eelderink en G. W. Hemink en de commissarissen H. B. Wolsink, Joh. ter Maat, Th. Scholten en G. Bussink allen met bijna algemene stemmen herkozen. Voorzover op de vergadering aanwezig verklaarden zij hun benoeming aan te nemen. Wegens vertrek naar elders of opheffing van bedrijf zal aan een 9-tal leden het lidmaatschap worden opgezegd.

De directeur, de heer **H. J. Arendsen**, deed vervolgens enkele mededelingen betreffende de exploitatie waaraan we het navolgende ontleen:

Het ledental vermeerderde met 3; overgeschreven werden 13 lidmaatschappen. In de bestuursfuncties kwam geen verandering, terwijl de commissaris Looman zijn benoeming als zodanig heeft aangenomen. Hulde werd gebracht aan de nagedachtenis van de op 8 Mrt. j.l. overleden ondermelkmeter Gr. Berendsen, die gedurende ca. 10 jaren op voorbeeldige wijze zijn arbeid aan de fabriek had verricht.

De controle op de administratie werd gehouden op 13 Jan. door de daartoe benoemde commissie onder bijstand van een accountant. De melkritten voor 1928 zijn in totaal f4,17½ per dag goedkoper dan in 1927 De melkaanvoer was de laatste maanden pl.m. 20.000 K.G. per mnd. hoger dan het vorige jaar.

De kwaliteit van de boter was behoorlijk goed; van de ruim 100 bij de Bond aangesloten fabrieken werd rangno. 18 behaald, slechts enkele punten te weinig om voor een diploma in aanmerking te komen (gem. 67.7).

Een nieuwe melkpasteur en melkkoeler werden aangeschaft. Door bestuur en commissarissen werd besloten de karnemelk voor zieken niet meer gratis verstrekken behoudens bijzondere omstandigheden, waar controle hierop niet voldoende mogelijk is. Een verzoek van de heer Grashuis om een bijdrage of aandeel ten behoeve van een eventueel te stichten varkensproefmesterij werd na rijpe overweging afgewezen. Het bestuur was in deze van oordeel, dat de fabriek als zodanig weinig van dit proefstation meer op de weg ligt van gewone landhouwverenigingen.

Met het oog op de uitbreiding van mond- en klauwzeer werd aangedrongen op spoedige aangifte zodra zich een geval voordoet.

De mededelingen werden zonder opmerkingen voor kennisgeving aangenomen.

Uit de Rek en Verantw. en het jaarverslag 1927 stippen we aan: De melkaanvoer bedroeg 8.727.572½ K.G. of 56447 minder dan in 1926. Verkocht werd 52.142½ K.G volle melk zodat voor de boterbereiding 8.675.430 K.G. bestemd bleef. De grootste hoeveelheid melk op één dag ontvangen was 59.943 K.G. op 30 Mei; de kleinste hoeveelheid was 17.774 K.G. op 21 Dec.

Voor de melk werd in totaal betaald met inbegrip van de bijschrijving op het ledenkapitaal

*f*562.729,83 of *f*3628,66 meer dan in 1926. Gemiddeld werd per koe (?) 100 K. G. melk *f*6,44⁷ betaald tegen *f*6.36⁵ in 1926.

Gefabriceerd werd 314.876 K.G. boter of 3089 K.G. minder dan in 1926. Voor de boter werd ontvangen *f*639.312,55 of *f*8390,84⁵ meer dan in 1926. Gem. bracht de boter per K.G. *f*2,33 op tegen *f*1,99 in 1926. De boterprijzen waren het 1e halfjaar lager, het 2e halfjaar daarentegen hoger dan in '26. Alle boter wordt ongefrankeerd afgezonden of bij franco levering de vracht door de Zuivelverkoopvereniging terugbetaald. Voor één K.G. boter was 27½ K.G. melk nodig, gelijk aan 1926 en overeenkomende met een vetgehalte van 3,22 %.

De leden ontvingen de boter vanaf Maart op bepaalde dagen 10 cent per K.G. minder, een gelijke minder opbrengst gevende van ca. *f*2000.-. Ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan der fabriek ontving elk lid gratis een K.G. boter en *f*3.- wat, de boter gerekend op *f*2.- per K.G. een bedrag van pl.m. *f*4330.- uitmaakte.

Het onkostencijfer was over 1927 per K.G. melk ***f*1,04** tegen *f*0,98 over 1926 wat in hoofdzaak veroorzaakt werd door het duurere melkvervoer. Over 1926 moest ongeveer *f*6000.- meer aan rijloon betaald worden, per 100 K.G. melk ca. 7 cent hoger dan in 1926.

Van de nevenproducten werd in totaal *f*14.900,35⁵ ontvangen t.w. voor verkochte volle melk *f*6651,54⁵, karnemelk *f*1859,31, spoelwater *f*5350,89, ondermelk *f*658,61, room *f*278,50, ijs *f*95,50.

Ingevolge het advies van de commissie belast met het nazien van boeken en bescheiden werd de Rek. en Verantw. aldus vastgesteld.

Voor de reductase-proef werden in 1927 in totaal 18.363 monsters onderzocht (18.985). Hiervan verkregen 9758 (8834) het cijfer 5, 1654 (1829) het cijfer 4, 1672 (2038) het cijfer 3, 1340 (1828) het cijfer 2, 1674 (1829) het cijfer 1, en 2465 (2627) het cijfer 0. De tussen haakjes geplaatste cijfers zijn van 1926. Voor het verkrijgen van een premie van *f*2,50 hebben 83 leden aan de voorwaarden voldaan d.i. 29 meer dan in 1926. Een merkbare vooruitgang dus.

Bij het controle-melkonderzoek bleek het vetgehalte der monsters steeds goed met dat van den Zuivelconsulent overeen te stemmen.

Het jaarverslag zal binnenkort de leden in druk worden toegezonden.

Een voorstel van bestuur en comm. om de zalf voor runderhorzel-bestrijding kosteloos aan de leden te verstrekken werd met algem. stemmen aangenomen.

Na een gebruikelijke rondvraag die niets opleverde werd de vergadering met dank voor de opkomst gesloten.

De Graafschap Bode 1929-02-05

ZELHEM.

— Aan het exploitatie-staatje over het boekjaar 1928 van de Coöp. Zuivelfabriek „Erica”, alhier, ontleenen we het navolgende:
 Ontvangen 9.034.954 K.G. melk, d.i. 307.381 K.G. meer dan in 1927. Het gemiddelde vetgehalte was 3.18 %, tegen 3.22 % over 1927. Voor de melk werd in totaal betaald f 602.827, per 100 K.G. f 67 (het vorig jaar resp. f 562.729 en f 6.44. Er is bereid 322.674 K.G. boter, welke f 2.11 per K.G. opbracht. Aan bijproducten, volle melk, karnemelk, spoelwater, ondermelk en room werd in totaal f 16005 ontvangen. De onkosten bedroegen 103 cent per 100 K.G. melk.

De Graafschap Bode 1929-04-05

Verslag alg. jr.-verg. Coöp. Zuivelfabriek Erica

ZELHEM. – Op de algemene jaarvergadering van de Veren. Coöp. Zuivelfabriek, alhier, waren volgens presentielijst 170 leden aanwezig.

In zijn openingswoord uitte de voorzitter, de heer **G. W. Ooijman**, de wens, dat de vergadering evenals vorige jaren een ordelijk en aangenaam verloop moge hebben.

Bij de bestuursverkiezing werden de leden G. J. Nijhof en C. G. Dimmendaal en de commissarissen J. Wormgoor, J. Hols en H. Ankersmit herkozen. In plaats van de heer H. Maalderink, die zich wegens hoge leeftijd niet herkiesbaar wenste te stellen, werd tot commissaris benoemd de heer G. H. Bulten, IJzervoorde.

Met algemene stemmen werd besloten aan een tiental leden het lidmaatschap op te zeggen, wegens vertrek of opheffing van hun bedrijf.

De directeur, de heer **H. J. Arendsen**, deed vervolgens enkele mededelingen betreffende de exploitatie e.d. Hieraan zij het volgende ontleend: Het ledental vermeerderde met 27; overgeschreven werden 22 lidmaatschappen. In personeel en bestuur kwam geen verandering. Door de commissarissen werden in de commissie voor boekencontrole benoemd de heren J. W. Mennink, J. M. Loskamp en G. H. Bulten. Aangezien laatstgenoemd lid tot commissaris werd gekozen, zal vermoedelijk in diens plaats een ander lid moeten worden aangewezen. De gunning der melkritten vond in Oct. '28 plaats voor totaal f 101,33 per dag of f 4,36½ per dag minder dan over 1928. Melkaanvoer en vetgehalte was de laatste maanden aanmerkelijk hoger dan 't vorig jaar.

De kwaliteit der boter was steeds behoorlijk goed. Over 1928 werd op de inzendingen bij de boterkeuringen vanwege de Geld. Ov. Zuivelbond een diploma verkregen, terwijl door de fabriek rangno. 9 werd behaald van de meer dan 100 aangesloten fabrieken. Door de steeds groter wordende melkaanvoer zal waarschijnlijk binnenkort de botermakerij met een grotere karn uitgebreid moeten worden en is het tevens noodzakelijk het zuurlokaal te vergroten.

Bestuur en commissarissen hebben besloten ook dit jaar de runderhorzelzalf voor de bestrijding wederom kosteloos beschikbaar te stellen.

Bij voldoende deelname zal in 1929 weer een melkcursus worden georganiseerd.

Inzake de tuberculose-bestrijding onder het rundvee was door het bestuur het besluit genomen op deze vergadering geen voorstellen dienaangaande te doen. Men erkende gaarne het grote belang, doch stond huiverig tegenover de te verwachten hoge kosten. Wel wenste het bestuur financieel te steunen, indien het betrof b.v. de stichting van een instituut voor onderzoek en bestrijding van het mond- en klauwzeer. Deze mededelingen werden voor kennisgeving aangenomen.

Uit de Rek. & Verantw. en het Jaarverslag stippen we aan: De melkaanvoer bedroeg **9.034.954** kg. of 307381 Kg. meer dan in 1927. Verkocht werd 55434 L. volle melk, zodat voor de boterbereiding 8.989.520 Kg. werd verbruikt, waaruit werd gefabriceerd 322.674 Kg. boter of 7798 Kg. meer dan in 1927.

Voor de melk werd in totaal betaald (met f 1910, welke voor ledenaandelen werd bijgeschreven,) f 602.827, of f 40.098 meer in dan '27. Gemiddeld werd per 100 Kg. melk f 6,67 betaald tegen f x.45 in 1927.

Voor de boter werd ontvangen f 680.049 (d.i. f 40736 meer dan in '27). Gemiddeld bracht de boter 8 cent per Kg. meer op dan in '27.

Voor een Kg. boter was 27.8 Kg. melk nodig tegen 27.5 in 1927. Het gemiddeld vetgehalte was 3,18 %, (3.22 % in 1927).

Van de geproduceerde boter werd 286849 Kg. geplaatst door bemiddeling van de G.O.C.Z. te Zutphen en 35126 Kg. in eigen omgeving, waarvan de leden 25785 Kg. betrokken. Aan de leden werd een reductie op den boterprijs toegekend van f 0.10 de KG.

De nevenproducten brachten op: volle melk f 7515, karnemelk f 2244, spoelwater f 5125, overblijvende ondermelk f 695, room f 425.

Afgeschreven werd op gebouwen f 1000, machines f 3000, aan het reservefonds toegevoegd f 1000. Wegens mond- en klauwzeer werd f 74 vergoeding betaald.

Het onkostencijfer was per 100 Kg. melk 103,18 cent (in 1927 was dit 104,82 cent).

De verschillende posten van balans, en exploitatierekening werden, waar nodig, nog nader toegelicht. Ingevolge het advies van de commissie belast met het nazien van boeken en bescheiden, welke commissie werd bijgestaan door den controleur van de Geld. Ov. Zuivelbond, (GOZ.) werd de Rek. & Verantw. aldus vastgesteld.

In het jaarverslag werd nog gewezen op de wenselijkheid van zindelijke melkwinning- en -behandeling, goede stalinrichting en directe afkoeling der melk, hoewel volgens de reductaseproef de hoedanigheid van de melk de laatste jaren reeds aanmerkelijk was verbeterd. Het gebruik van watten-zeeften werd aanbevolen. Bij 't controle-melkonderzoek bleek het vetgehalte der monsters steeds goed met dat van de Zuivelconsulent overeen te stemmen. Het jaarverslag werd goedgekeurd en zal den leden in druk worden toegezonden.

Op bestuursvoorstel werd zonder hoofdelijke stemming besloten aan art. 19 van het Huish. Reglement, luidende: „De oproeping voor de algemeene vergadering heeft plaats door convocatiebiljetten” toe te voegen „of door middel van het uitbetalingsbericht”, dit ter besparing van arbeid en kosten.

Ingekomen was een verzoek om een aandeel te nemen in de te stichten Geld. Ov. Exportslachterij. De voorz. deelde mee, dat de zuivelfabriek op grond van haar statuten niet gerechtigd is aandelen in bedoelde Coöp. Slachterij te nemen, indien slechts een klein deel der leden zich tegen deze verklaren. Ook het bestuur van den Geld. Ov. Zuivelbond heeft geadviseerd onder dergelijke omstandigheden niet deel te nemen in het aandelenkapitaal, aangezien het zuivelbedrijf een geheel afzonderlijk en scherp begrensd werkterrein heeft en dus krachtens doel en streven uitsluitend dient op te komen voor die maatregelen, welke direct verband houden met behandeling en verwerking der melk en afzet der melkproducten. Gaarne erkennende het grote belang van een verbeterde afzet der varkens, was genoemd bestuur van oordeel, dat het niet op de weg van de zuivelindustrie lag, om daadwerkelijk mee te werken.

Enkele letten verklaarden zich tegen een bijdrage; anderen echter verdedigden het nemen van een aandeel en waren van mening, dat het aantal tegenstanders te gering was, om zonder meer geen medewerking te verlenen. Na onderlinge besprekingen deed de voorzitter de mededeling, dat het bestuur de verantwoordelijkheid niet op zich durfde nemen en derhalve geen stemming zou houden. Het punt werd tot de volgende vergadering verdaagd.

Punt 10 was een voorstel van Bestuur en commissarissen om de leden in de gelegenheid te stellen hun melkvee te laten controleren tegen een vergoeding van f 1,50 per koe en per jaar. Voorzitter en directeur gaven enige toelichting, waaruit bleek, dat in verband met de vele aanvragen om monsteronderzoek thans een dergelijk voorstel ter tafel kwam ten dienste van hen, die vanwege de hoge kosten zich niet bij een bestaande controlevereniging aansluiten. De gelegenheid werd dus geboden om persoonlijk iedere 14 dagen monsters te scheppen, deze ter onderzoek naar de fabriek te zenden, alwaar aan de hand van melkgift en vetgehalte de melklijst over een gehele periode kan worden opgemaakt. Deze wijze van melkcontrole brengt aldus voor de fabriek generlei kosten mee en toetreding is geheel vrijwillig. Waar het monster nemen in dit geval door de boer zelf moet geschieden, kan de melklijst niet door de zuivelconsulent worden goedgekeurd. Dergelijke melklijsten hebben voor de handel geen waarde doch kunnen echter terdege van groot nut zijn voor verbetering van eigen veestapel. Door de zuivelconsulent goedgekeurde lijsten kan men evenwel bekomen, wanneer een groep veehouders een onpartijdig persoon aanstellen voor het scheppen der monsters.

Een paar leden opperden bezwaren tegen het voorstel. Fabriekscontrole zou niet gezond kunnen zijn en de invoering zou een afbreuk wezen voor controleverenigingen.

Van bestuurszijde werden deze bezwaren niet gedeeld, aangezien de veehouders, welke gefiatteerde lijsten wensen, ongetwijfeld lid zouden worden of blijven van de controlevereniging en de meerdere kosten er wel voor over allen hebben.

Ook de heer Nijenhuis uit Halle bestreed het voorstel als zijnde een middel om de verenigingen af te breken, die zich de controle op de melkproductie speciaal tot doel stellen en te dezer gemeente met grote moeite zijn opgericht. Aan 't bestuur der zuivelfabriek is, aldus spr., vergunning gevraagd om de heer Grashuis namens de controlevereniging te laten optreden, welk verzoek echter door de voorz. is afgewezen.

Nu dit ondanks herhaald verzoek was geweigerd, wenste de heer Nijenhuis een brief van de heer Grashuis voor te lezen, houdende een bestrijding van het bestuursvoorstel. „Met verbazing had de heer Gr. kennis genomen van de mededeling, dat de voorz. van het bestuur er niet op gesteld was om hem als woordvoerder van de controleverenigingen te laten optreden. De motieven waren schr. onbekend, doch men zou toch niet verwachten, dat hij iets goeds zou trachten af te breken. Zijn bezwaren vatte schr. samen in ongeveer het volgende: Het nemen der monsters kan men niet overlaten aan de boeren, omdat deze hierin niet deskundig zijn. De

uitkomsten zijn dus veelal foutief. Iemand, die over het vetgehalte aan de fabriek niet tevreden is, zou kunnen trachten het vetgehalte van zijn monsters te verhogen door vooral de room te scheppen, zodat het gemiddeld vetgehalte van de verkregen lijsten en de fabriek ook hierdoor enorme verschillen zullen aanwijzen, hetgeen aanleiding geeft tot ontevredenheid en klachten aan het adres van het bestuur. De geregelde monsterneming om de 14 dagen zal na afloop van tijd en vooral in de drukke maanden meermalen achterwege blijven; het „versluchtert.” Men krijgt valse melklijsten, die voor de boer, noch voor de handel enige waarde hebben; hiermede kan bedrog gepleegd worden, hetgeen uit moreel oogpunt te veroordelen is. Met de plaatselijke contróleverenigingen wordt een oneerlijke concurrentie gevoerd, welke de vooruitgang van de veehouderij in Zelhem niet ten goede zal komen. Om financiële redenen zal menig veehouder in de verleiding komen, over te gaan tot de fabriekscontróle. Schr. kon het voorstel niet anders kenschetsen dan een „echte ouderwetse Zelhemsche klungelmethode.”

Een methode, die echter waarde heeft en betrouwbare uitkomsten zal geven, kan b.v. aldus worden ingericht: de fabriek stelt zelf monsternemers aan, de kosten worden voor de helft gedragen door de fabriek en voor de helft door het lid dat bij de contróle is aangesloten. Leden van de fabriek, die tevens lid zijn van een contróleveren., krijgen van de fabriek hetzelfde bedrag vergoed, dat door de fabriek voor eigen contróle gegeven wordt. Indien de kosten te hoog mochten worden, zou men deze gedeeltelijk terug kunnen krijgen, door de reductaseproef te laten vervallen, waarvan toch de uitslag, naar schr.'s mening, met recht grote ontevredenheid verwekt. Ook voor kleine veehouders zal een dergelijke werkwijze rendabel blijken.

Inzake de komst van den heer Grashuis ter vergadering deelde de voorz. mee, dat hij geen gelegenheid had gehad om met de overige bestuursleden in overleg te treden, terwijl hij persoonlijk het recht miste hiervoor toestemming te verlenen.

Het bestuur was de mening toegedaan, dat de voorgestelde regeling vooral voor de kleine leveranciers doeltreffend zou zijn, aangezien men voor weinig kosten de melkproductie zijner koeien kan leren kennen.

De heer Hobbelman ondersteunde het bestuursvoorstel, o.m. ook omdat spr. zich in kon denken, dat een contrólevereniging dankbaar mocht zijn, zo ze geen verafwonenden en kleine veehouders onder hare leden behoefde te tellen. Zo mogelijk wil men deze trachten uit te sluiten.

Blijkens het applaus vond het betoog van den heer Hobbelman bij een groot deel der aanwezigen algehele instemming.

Het bestuurslid, de heer Nijhof, kante zich tegen de heer Hobbelman en noemde diens opmerking een leugen.

Op warme wijze werd gediscussieerd. De vergadering droeg aan het slot een zodanig rumoerig karakter, dat de voorz. de discussie benevens bijeenkomst sloot, nadat hij nog met nadruk in het licht had gesteld, dat de voorgestelde regeling in het bijzonder van dienst kon zijn voor de kleinen veehouder, die de hoge contributie van een vereniging bezwaarlijk zou kunnen betalen.

Verslag najaarsvergadering Coöp. Zuivelfabriek *Erica*.

ZELHEM. - De Vereniging Coöp. Zuivelfabriek alhier hield Maandagmiddag in de zaal van den heer Bel een algemene vergadering, bezocht door 150 leden.

De heer **G. W. Ooijman**, voorzitter, heette in zijn openingswoord speciaal welkom de Rijkszuivelconsulent dezer provincie, de heer ir. A. Hylkema te Zutphen, die bij deze gelegenheid een inleiding zou houden over: „*Wijze van controle op de melkproductie der koeien.*”

Met algemene stemmen werd op voorstel van het bestuur besloten een 8-tal leden het lidmaatschap op te zeggen, wegens vertrek naar elders of opheffing van hun veehoudersbedrijf.

De **directeur, de heer Arendsen**, deed vervolgens enkele mededelingen betreffende de exploitatie e.d.

Hieraan zij het volgende ontleend: Het ledental vermeerderde sinds de vorige vergadering met 19. Eén lidmaatschap eindigde door overlijden, terwijl van een 5-tal het lidmaatschap werd overgeschreven. In personeel en bestuur kwam geen verandering. De heer G. H. Bulten, die op de jaarvergadering gekozen was tot commissaris, had deze benoeming aangenomen.

De melkaanvoer was over de eerste maanden van dit jaar bijzonder gunstig, zodat over de 1° helft 1929 bijna 500.000 Kg. meer werd aangevoerd, dan over hetzelfde tijdvak in 1928. In Augustus en September was de aanvoer echter belangrijk minder: gevolgen van de voor het rundvee ongunstige zomer- en najaarsperiode.

Tot en met September werd voor de boter ontvangen *f* 526.662.- of ruim *f* 25000 meer dan in 1928. Voor de melk werd *f* 476.950 betaald d.i. ruim *f* 30.000 meer dan over dezelfde maanden van het vorig jaar. De onkosten zullen vermoedelijk dit jaar ongeveer 15 cent per 100 Kg. melk lager zijn dan in 1928. Op het eind van het derde kwartaal was reeds voldoende saldo voor af- en bijschrijving en reservering aanwezig. Aan uittredende leden werd *f* 197,13 uitbetaald op ledenaandelen. Voor overliters werd aan de melkrijders betaald de som van *f* 437.05 over het eerste half jaar.

Door het bestuur werd besloten om twee nieuwe karnkneders aan te schaffen, elk met een inhoud van 7500 Liter.

Door het voortdurend stijgen van de melkaanvoer was het noodzakelijk het aantal melkritten met één te vermeerderen, zodat voor het volgend jaar 47 ritten zullen worden aanbesteed. Het spoelwater werd gemiddeld 3 cent per 100 L. lager verkocht dan over dit jaar. De prijs voor de overblijvende ondermelk bleef vrijwel gelijk.

De kwaliteit van de boter was blijkens de wekelijkse keuringen van den Geld. Zuivelbond alleszins bevredigend, waardoor ook dit jaar de kans bestaat een diploma te behalen.

Een melkcursus kon dit jaar, door gemis aan geschikte leiding niet gehouden worden.

Van de leerlingen over 1928 deden in dit voorjaar op 2 na allen met gunstig gevolg examen voor het Geld. melkdiploma. Binnenkort zullen waarschijnlijk weer één of meer demonstraties in het opbinden van staarten der melkkoeien gegeven worden. Van de runderhorzelzalf, die voor de leden gratis disponibel is gesteld was een ruim gebruik gemaakt.

Deze mededelingen werden voor kennisgeving aangenomen.

Vervolgens werd het woord gegeven aan den Rijkszuivelconsulent Ir. A. Hylkema voor een

voordracht ter inleiding van het punt: „*Bespreking melkcontrole*”.

De heer Hylkema zijn betoog aanvangende, wees er op, dat betreffende de kwestie melkcontrole op de vorige vergadering een ernstig verschil van mening had bestaan. feitelijk is het overbodig te wijzen op het nut van de controle op de melkproductie, aangezien dit wel langzamerhand door iedere veehouder zal worden erkend. Reeds zijn enorme veranderingen opgetreden in het melkgevend vermogen onzer melkkoeien.

Spr. noemde verschillende oorzaken. Zo zijn stalrichting, voeding en verzorging, wijze van melken e. a. allen factoren, waaraan men aandacht heeft te schenken, omdat ze hun invloed doen gelden op de melkproductie. Eén der belangrijkste is wel het aanhouden en fokken van koeien, die de grootste hoeveelheid melk van het hoogste gehalte produceren. De verbetering van het vee door middel van de melkcontrole is daarom een zeer belangrijke zaak. Spr. meende het feit, dat veehouders slechts langzaam tot deze overtuiging komen, te moeten toeschrijven aan de omstandigheid, dat de hedendaagse methode nog betrekkelijk nieuw is. En wat nieuw is, moet aanbevolen worden, alvorens men het nut inziet en het in toepassing zal brengen. Na enkele jaren is belangrijke vooruitgang te bemerken en een veehouder, die eenmaal aanvangt met melkcontrole, zal er praktisch gesproken niet meer mee eindigen.

Wat betreft de hangende kwestie om de bedoelde controle aan de fabriek te verbinden, adviseerde spr., om buurtsgewijze afzonderlijke groepen te vormen, die een monsternemer aanstellen, wiens werk door die onderlinge verenigingen vergoed wordt. Voor onderzoek dezer monsters kan het laboratorium der fabriek beschikbaar worden gesteld. Ook de aan dit onderzoek verbonden kosten moeten door de aangeslotenen zelf worden gedragen. Waar aldus de werkzaamheden van begin tot eind door onpartijdige personen worden verricht, zijn de verkregen cijfers betrouwbaar en kunnen de melklijsten door het zuivelconsulentschap goedgekeurd worden. Men verkrijgt dan degelijk werk en de oprichting van diverse kleine controleverenigingen geeft gelegenheid tot omzetting in fokverenigingen.

Spr. legde er de nadruk op, dat het ene van het andere gescheiden moet blijven, zodat de fabriek als zodanig niet in gevaar wordt gebracht. Tenzij hiertoe zonder de minste tegenstand wordt besloten, mag de fabriek, naar spr.'s mening, niet in de kosten van melkcontrole tegemoet komen; hierin schuilt een onbillijkheid tegenover de niet-controlerende leden. Evenzo inzake steunverlening aan de stichting van een Exportslachterij wees spr. er op, dat de leden ener zuivelfabriek uitsluitend samen werken om de melk gemeenschappelijk te laten verwerken en niet om te steunen dat wat buiten dit werkgebied ligt. Men moet aan de fabriek, die een eigen doel en streven heeft, niet iets vast te knopen, wat aanleiding kan geven tot tweedracht en onenigheid.

Na deze inleiding werd een drukke discussie gevoerd over de wijze waarop de controle op de melkproductie der koeien zal worden uitgeoefend.

Tenslotte besloot men met algemene stemmen, om de mogelijkheid open te stellen, dat de monsters van de veehouders, die controle uitoefenen op het producerend vermogen van hun melkvee, aan de fabriek onderzocht kunnen worden tegen betaling van ten hoogste f 1,20 per koe en per jaar. Voor het monsternemen zullen onpartijdige personen werkzaam blijven, terwijl deze melkcontrole uitsluitend door de controlerende veehouders bekostigd zal worden. Vermoedelijk kan dit reeds in januari a.s. Aanvangen.

Sluiting der vergadering volgde met dank aan de spreker voor zijn belangrijke inleiding en aan de aanwezigen voor de geanimeerde besprekingen.

1930

De Graafschap Bode 1930-01-17

ZELHEM.

Jaarcijfers der zuivelfabriek over 1929.

— Aan het exploitatie-staatje over het boekjaar '29 van de Coöp. Zuivelfabriek alhier, ontleenen we het navolgende:

Ontvangen 9.465.024 Kg. melk, d.i. 430.070 Kg. meer dan in 1928. Het gemiddelde vetgehalte was 3,19 %, tegen 3,18 % in 1928. Voor de melk werd in totaal betaald f 620.480, per 100 Kg. f 6,55 (vorig jaar resp. f 602.827 en f 6,67). Er is bereid 339.391 Kg. boter, welke f 2,03 per Kg. opbracht. Aan bijproducten: volle melk, karnemelk, spoelwater, ondermelk en room werd in totaal f 16.797 ontvangen. De onkosten bedroegen 91 cent per 100 Kg. melk.

De Graafschap Bode 1930-03- 28

Verslag vergadering CZ Erica te Zelhem

ZELHEM. Op Maandag 24 Maart i.l. werd 's middags om half drie, in de zaal van de heer Bel alhier, de algemene vergadering van leden der Coöp. Zuivelfabriek „Erica” gehouden. Aanwezig waren ongeveer 70 leden.

De voorzitter, de heer **G. W. Ooijman**, opende de vergadering met een woord van welkom. De notulen van de vorige vergadering werden onveranderd vastgesteld. Het aftredende bestuurslid G. W. Ooijman werd met algemene stemmen herkozen. Eveneens werden met algemene stemmen de aftredende commissarissen G. H. Vossers, B. Buunk, H. Schennink en L. Looman herkozen. Wegens vertrek of opheffing van bedrijf werd aan een 7-tal leden volgens art. 19 van de statuten het lidmaatschap opgezegd.

Door de directeur, de heer Arendsen, werden enige mededelingen gedaan, waaraan we het volgende ontleenen. Dat sedert de vorige algemene vergadering nog 7 veehouders als lid der vereniging werden aangenomen. Een 20-tal lidmaatschappen werden overgeschreven. Aan 26 uittredende leden werd in totaal aan ledenaandelen uitbetaald f 844,79 terwijl één aandeel nog uitbetaald moest worden.

In bestuur, commissarissen en personeel kwam geen verandering. Dat het melkvervoer voor 1930 werd gegund voor f 100,80 per dag in 47 ritten of 53 cent per dag minder dan over 1929 met 46 ritten. Dat besloten werd om zo mogelijk deze zomer wederom een melkcursus te houden. Dat de zalf voor de bestrijding van de runderhorzels wederom kosteloos aan de leden beschikbaar zal worden gesteld. Dat voor de melkcontrole, waarover in de vorige algemene vergadering een lezing werd gehouden, zich maar 14 leden hadden opgegeven, welke zodanig verspreid woonden, dat het niet mogelijk bleek om hier een controlevereniging, van bijeen te brengen.

Dat dezen winter 2 nieuwe karnkneders werden aangeschaft, elk met een inhoud van 7500 liter. De kwaliteit van de boter was zodanig, dat een diploma van de GOZ. werd ontvangen op

grond van de behaalde punten op de wekelijkse boterkeuringen.

Dat de melkaanvoer op heden iets kleiner is dan 't vorig jaar, terwijl de boterprijzen de laatste maanden aanmerkelijk lager zijn dan 't vorig jaar. Het vetgehalte was eveneens lager dan 't vorig jaar. De mededelingen werden alle voor kennisgeving aangenomen.

Door de directeur werd hierop rekening en verantwoording over het boekjaar 1929 uitgebracht, waaraan we ontleen dat werd ontvangen **9.465.024½ Kg.** melk of 430.070½ Kg. meer dan in 1928. Verkocht werd 59.660½ Kg. melk, zodat voor de boterbereiding werd gebruikt 9.034.954 K.G., waaruit werd gefabriceerd 339.390 Kg. boter of 16.716 Kg. meer dan over 1928.

Voor de melk werd in totaal betaald *f* 620.480,20 of *f* 17.652,37 meer dan in 1928. De gemiddeld uitbetaalde melkprijs was 12 cent per 100 Kg. lager dan over 1928.

Voor de boter werd ontvangen *f* 689.651,92 of *f* 9602,48 meer dan in 1928. Gemiddeld werd voor de boter per Kg. bijna 8 cent minder ontvangen dan over 1928.²⁰

De onkosten bedroegen per 100 Kg. melk 90,83 cent tegen 103,18 cent in 1928.

Het gemiddeld vetgehalte van de aangevoerde melk was volgens boteropbrengst 3,19 % tegen 3,18 % in 1928. Van de gefabriceerde boter werd 305.613 Kg. geleverd aan de Coöp. Zuivelverkoopvereniging te Zutphen en 34.371 Kg. hier in de omgeving geplaatst. Aan de leden werd op de boter een reductie van 10 cent per Kg. gegeven.

De nevenproducten brachten op: volle melk *f* 8064,22; karnemelk *f* 2164,79½; spoelwater *f* 5160,19; ondermelk *f* 966,93 en room *f* 441,30. Aafgeschreven werd op gebouwen *f* 1000, op machines *f* 3000, bij reserve bijgeschreven *f* 643,83 en bij ledenaandelen *f* 2197,13.

De verschillende posten van balans en exploitatierekening werden, waar nodig, nader toegelicht. Ingevolge het advies van de commissie voor het nazien van de administratie, werd met algemene stemmen besloten de rekening en verantwoording goed te keuren en bestuur en directeur decharge te verlenen voor het gevoerde beheer.

De voornaamste stukken uit het jaarverslag werden voorgelezen en besloten het verslag den leden in druk toe te zenden.

Bij de rondvraag werd door een van de leden nog een vraag gedaan aangaande melkcontrole, welke door de directeur werd beantwoord, waarop door de voorzitter met een woord van dank voor de aangename wijze waarop deze vergadering werd gehouden, de vergadering werd gesloten.

De Graafschap Bode 1930-08-26

ZELHEM.

Bedrijfscijfers „Erica”.

— Aan het exploitatie-staatje over het eerste halfjaar 1930 der Coöp. **Zuivelfabriek** alhier, ontleenen we het navolgende:

Ontvangen 5.007.489 Kg. melk (5.027.272 Kg.); gemiddeld vet, halte 3.16 % (3.19 %). In totaal uitbetaald *f* 261.885 (*f* 321.809). Per 100 Kg. melk uitbetaald *f* 5.23 (*f* 6.40). Gefabriceerd 177.670 Kg. boter (180.581 Kg.). Ontvangen voor de boter *f* 296.929 (*f* 356.781). Gemiddeld per Kg. boter *f* 1.67 (*f* 1.98). Opbrengst nevenproducten volle melk, karnemelk, spoelwater, ondermelk, room *f* 8.206, (*f* 8.086).

Totale ontvangsten *f* 305.135 (*f* 364.867); Uitbetaald voor melk *f* 261.885 (*f* 321.809). Totaal aan onkosten *f* 43.250 (*f* 43.058). Onkosten per 100 Kg. melk *f* 0.86 (*f* 0.85).

Tusschen haakjes hebben we de cijfers van 1929 vermeld, uit welke vergelijking valt op te merken, dat de resultaten van het veehoudersbedrijf dit jaar veel ongunstiger waren.

²⁰ Berekening: uitbetaald bedrag / ontvangen melk = 6,555 ct. / kg. (ZHN.)

Verslag alg vergadering Coöp. Zuivelfabriek *Erica*.

ZELHEM. - Op Maandag 9 Maart j.l. werd 's middags om half drie in de zaal van de heer Bel alhier, de gewone jaarlijkse algemene vergadering aan leden der Coöp. Zuivelfabriek „*Erica*” gehouden. Aanwezig waren ongeveer 50 leden.

De voorzitter, de heer **G. W. Ooijman**, opende met een woord van welkom de vergadering, waarbij hij zei te moeten constateren dat zo weinig leden aan de oproep tot bijwoning van de vergadering gevolg hadden gegeven

De aftredende bestuursleden, de heren J. W. Eelderink en G. W. Bemink werden herkozen, terwijl in de plaats van het overleden lid, de heer Nijhof, tot bestuurslid werd gekozen de heer Joh. ter Maat op „Wiltink” te Halle. De voorzitter bracht bij deze nog een woord van dankbare hulde voor al hetgeen de heer Nijhof gedurende al de jaren van zijn bestuurslidmaatschap voor de vereniging had gedaan.

De aftredende Commissarissen H. B. Wolsink en C. Bussink werden herkozen, terwijl in de vacature ontstaan door het bedanken van de heer Scholten, diens zoon, J. B. Scholten werd gekozen. Doordat het lid ter Maat tot bestuurslid werd gekozen, werd in diens plaats tot Commissaris gekozen de heer L. Wassink op „Assink” te Halle. Met algemene stemmen werd besloten om 11 lidmaatschappen wegens vertrek of opheffing van bedrijf op te zeggen.

Aan de mededelingen, door de directeur de heer Arendsen, hierop gedaan, ontlene we het volgende: Sedert de vorige vergadering werden 19 nieuwe leden aangenomen en 13 lidmaatschappen overgeschreven. Aan ledenaandelen werd uitbetaald een bedrag van f 331.05, waarvan de bedragen, aan elk lid afzonderlijk uitbetaald, werden medegedeeld.

Als leden voor de driemaandelijke boekencontrole voor 1932 werden aangewezen de leden J. Abrahams, H. Enzerink en G. H. Termaat.

De melkritten voor 1931 kosten per dag f 4,17 meer dan in 1930. Over dit jaar zullen er 2 ritten meer zijn dan over 1930

Het ligt in de bedoeling om dezer zomer wederom een melkcursus te houden en weer evenals voorgaande jaren de zelf voor de runderhorzelbestrijding kosteloos aan de leden te verstrekken.

Het afgelopen jaar werd een grotere reservestoomketel aangeschaft.

De fabriek behaalde over 1930 met de boterkeuringen van de GOZ. rangnummer 9 en bij de Zuivelverkoopvereniging nummer 1. Over 1930 werd ruim 160.000 K.g. melk meer aangevoerd dan in 1929. De boterprijzen waren het gehele jaar door lager dan een jaar tevoren, zodat de opbrengst van de boter ruim f 100.000 lager was dan in 1929.

De verschillende mededelingen gaven geen aanleiding tot vrager stellen of opmerkingen, zodat deze voor kennisgeving werden aangenomen.

Aan de rekening en verantwoording en jaarverslag, door de directeur uitgebracht, ontlene we: ontvangen **9.629.812½ K.g.** melk of 164.788 K.g. meer dan in 1929. Voor de melk werd in totaal betaald met inbegrip van de bijschrijving bij ledenaandelen een bedrag van f 502.781,37 of f 117.698,23 minder dan in 1929. Gemiddeld werd per 100 K.g. melk **f 5,22** betaald tegen f 6,55½ in 1929.

Het gemiddeld vetgehalte bedroeg volgens boteropbrengst 3,217 % tegen 3,19 %, in 1929.

Gefabriceerd werd 346.154 K.g. boter, waarvoor werd ontvangen f 573.240,14 of 116.411,78 gulden minder dan in 1929. Gemiddeld werd per K.g. voor de boter f 1,65½ ontvangen tegen f 2.03 in 1929. Van de afgeleverde boter werd 304.633,8 K.g. geleverd aan de GOCZ. te Zutphen en 42.195 K.g. in eigen omgeving voor de leden en winkeliers hier ter plaatse werd 7824 K.g. boter meer afgenomen dan in 1929.

De nevenproducten brachten op: volle melk f 7997,50. karnemelk f 2055,61½. Spoelwater f 4789,14, Ondermelk f 940,54 en room f 364,17½.

De onkosten bedragen per 100 K.g melk 89.93 cent tegen 90,9x cent in 1929.

Afgeschreven werd op gebouwen f 500 en op Machines f 3000.

Ingevolge het advies van de commissie belast met de boekencontrole over 1930, werd de rekening en verantwoording, zoals deze werd aangeboden, goedgekeurd De voornaamste stukken uit het jaarverslag werden voorgelezen en besloten het verslag aan de leden in druk toe te zenden.

Bij de rondvraag werd de wenselijkheid, om een presentiegeld te geven op de algemene vergadering, besproken en door het bestuur toegezegd, dit nader onder de ogen te zullen zien en zo nodig een volgende vergadering dit als punt op de agenda te brengen.

De Graafschap bode 1932-03-10

Verslag vergadering CZ. Erica te Zelhem

ZELHEM. Op Maandag 7 Maart j.l. werd des middags in de zaal van de heer Bel de gewone algemene vergadering van de Zuivelfabriek „Erica” gehouden. De vergadering werd bijgewoond door 148 leden: Mede was aanwezig de WelEd. heer **Jonkman**, secretaris van de GOZ. te Zuiphen.

De voorzitter, de heer G. W. Ooijman, heette in zijn openingswoord allen welkom, in 't bijzonder den heer Jonkman, en wees daarbij op de ongunstige tijden voor de landbouw.

De notulen van de vorige vergadering werden onveranderd vastgesteld.

Bij de bestuursverkiezing werden de beide aftredende bestuursleden, C. G. Dimmendaal en H. J. ter Maat, herkozen. Van de aftredende commissarissen werden de leden G. H. Buiten en J. Wormgoor herbenoemd, terwijl in de vacature, ontstaan door het overlijden van het lid Ankersmit, werd gekozen diens zoon, de heer M. W. Ankersmit en in de plaats van de heer J. Hols, welke zich wegens ongesteldheid niet weer herkiesbaar stelde, de heer J. Hebbink.

Op voorstel van het bestuur werden 14 lidmaatschappen opgezegd wegens opheffing van bedrijf of vertrek buiten het werkgebied van de vereniging.

Door de directeur, de heer Arendsens, werden enkele mededelingen gedaan, waaraan we ontleen: Sedert de vorige algemene vergadering werden 29 nieuwe leden aangenomen en 34 lidmaatschappen overgeschreven. Door het bestuur en commissarissen werd besloten om geen voorstel te moeten doen tot het verlenen van presentiegeld voor het bijwonen van de algemene vergadering, daar, behoudens bijzondere omstandigheden, jaarlijks maar één ledenvergadering gehouden behoeft te worden en elk lid wel één keer per jaar een middag de vergadering kan bijwonen.

Tot ondervoorzitter was gekozen de heer H. J. ter Maat, de andere functies bleven onveranderd. Tot voorzitter van de commissarissen werd de heer H. Schennink gekozen. Tot leden

voor de commissie voor het nazien van de administratie over 1932 zijn aangewezen de leden M. Hebbink, Halte. D. G. J. Slöetjes, Heide en B. Lebbink, Velswijk.

De 2e botermaker werd in 't afgelopen jaar wegens militairen dienst tijdelijk vervangen door de ondermelkmeter Bovenmarsch en als tijdelijk ondermelkmeter had A. Berendsen dienst gedaan. De kuiper L. Brandenberg werd wegens ziekte vervangen door J. val, Laarhoven. De melkritten waren over 1932 per dag *f*20,27 goedkoper geworden, het spoelwater en de overblijvende ondermelk zal voor 1932 gemiddeld ongeveer 40 cent per 100 Liter minder opbrengen dan over 1931.

Het afgelopen jaar kon geen melkcursus worden gehouden wegens onvoldoende deelname, terwijl van de cursus van 1930 er 16 leerlingen een diploma behaalden.

Een nieuw regeneratietoestel werd aangeschaft, geleverd door de Machinefabriek van der Ploeg te Apeldoorn.

Aan uittredende leden moest aan ledenaandelen een bedrag van totaal *f*425.02 uitbetaald worden. Wegens de steeds teruglopende prijzen vond geen bijschrijving op ledenaandelen plaats.

De kwaliteit van de boter was 't afgelopen jaar zodanig, dat met de keuringen rangnummer 4 met gemiddeld 70.3 punten werd behaald van de ruim 100 fabrieken in Gelderland en Overijsel. Een diploma met een premie van *f*20 werd daarvoor toegekend.

Na langdurige besprekingen is een oplossing gevonden omtrent de afvoer van het afvalwater van de fabriek, door n.l. een gesloten riolering te maken vanaf de fabriek tot voorbij Pelikaanbosch en verder de bestaande afvoerleiding grondig te verbeteren. In verband hiermee werden besprekingen gevoerd met de Gezondheidscommissie, B. en W. van Zelhem en het bestuur van de Baaksche Beek.

De thans geldende lonen van directeur en personeel werden meegedeeld, waarna een en ander voor kennisgeving werd aangenomen.

Aan de vervolgens door de directeur uitgebrachte rekening-en-verantwoording ontlene we het volgende: Ontvangen 9.574.847½ Kg. melk of 54.965 Kg, minder dan over 1930. Verkocht werd 72.344½ Kg, melk, zodat voor de boterbereiding werd gebruikt 9.502.503 Kg. Hieruit werd gefabriceerd 349.735,2 Kg. boter of 2980,4 Kg, meer dan in 1930.

Het gemiddelde vetgehalte van de aangevoerde melk was 3,25% tegen 3,20% in 1930.

Voor de boter werd ontvangen *f*470.887,76½ of *f*102.352,37½ minder dan in 1930. Gemiddeld bracht de boter 30 cent per Kg., minder op dan in 1930.

Voor de melk werd betaald *f*404.083,51 of *f*98.698,46 minder dan in 1930. Voor verkochte volle melk werd ontvangen *f*7476,05, karnemelk *f*2040,16, spoelwater *f*4132,86, ondermelk. *f*869,19,- room *f*387,25, voor onkosten werd betaald *f*81.709,76½ of per 100 Kg. melk 85,33 cent tegen 89,93 cent in 1930.

Van de afgeleverde boter werd 298.568,2 Kg. geleverd aan de Geld.-Ov. Zuivelverkoopvereniging en 50.866½ Kg. in eigen omgeving verkocht, waarvan 34.734 Kg, aan de leden en 16.132½ Kg. aan winkeliers en diverse afnemers. Ten opzichte van 1930 vermeerderde het botergebruik hier ter plaatse met ruim 8000 Kg. en ten opzichte van 1929 met ruim 16000 Kg. Aan de leden werd Woensdags en Zaterdags een reductie van 10 ct. per Kg, op de boter verstrekt.

Ingevolge het rapport van de commissie belast met de boekencontrôle over 1931, werd het jaarverslag vastgesteld en bestuur en directeur decharge verleend. Het verslag wordt den leden in druk toegezonden.

Vervolgens werd het woord gevoerd door de heer Jonkman, die in een helder betoog een uiteenzetting gaf van de crisismaatregelen die reeds genomen zijn of genomen zullen worden, om de veehouders te helpen in deze moeilijke tijden. Spr. besprak de import in andere landen en export van Nederland, mede in verband met de hoge tolmuren. Op de wereldmarkt bestaat een grote concurrentie.

Waar door de besturen van zuivelbonden allerlei pogingen in het buitenland worden aangevend en ieder voorstel tot mogelijke verbetering grondig onder ogen wordt gezien, wordt van de resultaten thans nog niet veel gepubliceerd, zodat we op verzoek van de spreker geen verslag van diens rede zullen geven.

Voor zijn rede werd de heer Jonkman dank gebracht.

Bij de rondvraag informeerde de heer Hebbing, of het bestuur de tijd nog niet gekomen acht om de lonen van directeur en personeel te verlagen.

De voorzitter antwoordde, dat dit bij het bestuur in onderhandeling is.

Verder vroeg de heer Heesen of het niet mogelijk was, evenals in andere plaatsen, in den zomer des Zaterdag 2 keer melk te ontvangen.

De voorz. deelde mee, dat deze kwestie reeds vroeger was besproken, doch het mettertijd nog wel weer ter sprake te zullen brengen.

Sluiting volgde met dank voor de trouwe opkomst:

De Graafschap Bode 1932- 08-22

ZELHEM.

Bedrijfscijfers Zuivelfabriek.

— Aan het exploitatie-staatje over het 1e halfjaar 1932 der coöp. **zuivelfabriek „Erica”** alhier, ontleenen we het volgende:

Ontvangen 4.990.454 kg. melk (4.897.429 kg.) gemiddeld vetgehalte 3.25 % (3.22 %).

In totaal uitbetaald f 164.127 (f 219.075). Per 100 kg. melk uitbetaald f 3.30 (f 4.47).

Gefabriceerd 182.339 kg. boter (177.044 kg.). Ontvangen voor de boter f 198.242 (f 252.914). Gemiddeld per kg. boter f 1.09 (f 1.43).

Opbrengst nevenproducten: volle melk, karnemelk, spoelwater, ondermelk, room f 5869 (f 7454).

Totale ontvangsten f 204.138 (f 260.368).

Blijft voor onkosten f 40.012 (f 41.293).

Onkosten per 100 kg. melk 80 ct (85 ct.).

Tusschen haakjes hebben we de cijfers van 1931 vermeld, uit welke vergelijking duidelijk valt op te merken, dat de resultaten van het veehoudersbedrijf dit jaar zeer veel ongunstiger zijn dan het voorgaande.

De Graafschap Bode 1932-12-31

Cursus in melken en melkbehandeling te Zelhem.

De leerlingen van den te Zelhem georganiseerden cursus in „melken en melkbehandeling” brachten dezer dagen een bezoek aan de zuivelfabriek „Erica”.

Bij deze gelegenheid gaf de heer Arendsen, directeur, een bevattelijke toelichting betreffende de verwerking van melk tot boter,

alsmede van de diverse verrichtingen, die aan de fabriek plaats vinden ten behoeve van een serieus melkonderzoek, boterverpakking reiniging e.d.

Aan het eind dezer alleszins geslaagde excursie werd het gezelschap nog even gekiekt.

1933

DGB. 1933-01-27

De Graafschap Bode 1933-01-27

ZELHEM.

Jaarcijfers Zuivelfabriek „Erica“.

— In het gepasseerde boekjaar werd ontvangen 9.654.884 K.g. melk (d.i. 80036 K.g. meer dan in 1931), waaruit 355.598 K.g. boter werd gefabriceerd. Het gemiddeld vetgehalte was volgens boteropbrengst 3.28 %; voor 1 K.g. boter was 27 K.g. melk nodig.

Voor de boter werd ontvangen f 415151; per K.g. werd gemiddeld ontvangen f 1.16 (in 1931 was dit f 1.34). Voor de melk werd gem. f 3.63 per 100 K.g. betaald, tegen f 4.22 over het jaar tevoren; totaal maakt dit een mindere uitbetaling van f 53274.

De opbrengst aan nevenproducten was: volle melk f 6041, karnemelk f 1545, spoelwater f 3198, ondermelk f 683, room f 324.

De onkosten bedroegen f 76110, d.i. 78 cent per 100 K.g. melk, waarvan 28 cent werd uitbetaald ten behoeve van het rijloon.

Van de afgeleverde boter werd 301473 K.g. verzonden aan de Geld. Ov. Coöp. Zuivelverkoopvereniging te Zutphen en 54336 K.g. in eigen omgeving geplaatst, waarvan 37677 K.g. aan de leden en 16609 K.g. aan diverse afnemers. In vergelijking tot het vorige jaar is het boterverbruik ter plaatse met 3469 K.g. toegenomen.

De Graafschap Bode 1933-02-17

Zindelijke melkwinning.

Resultaten Reductase-onderzoek

Aan de Coöp. Zuivelfabriek „Erica“ alhier werd evenals voorgaande jaren ook in 1932 de aangevoerde melk van de leveranciers geregeld op duurzaamheid onderzocht. Het is ongetwijfeld van groot belang, dat het reductase-onderzoek althans de minst-slechte wijze van proef is om de hoedanigheid der melk te bepalen en dus ook, welke leden aan de melkwinning en melkbehandeling te weinig zorg besteden, aangezien een geringe hoeveelheid melk van slechte kwaliteit de geheele massa kan bederven. Voor het bereiden van een prima product mag het als beslist noodzakelijk heeten, dat de melk zindelijk gewonnen en goed bewaard wordt. Bij herhaling is hierop door de directie der fabriek terecht de aandacht van belanghebbenden gevestigd.

Ook werden indertijd met medewerking van de zuivelfabriek door den assistent van den rijkszuivelconsulent op enkele boerderijen demonstraties gegeven in het opscheren en schoonmaken van staarten en uiers, alsmede het opbinden der staarten van het melkvee, terwijl leerrijke wenken werden gegeven over de huidverzorging etc. Bovendien zullen de leerlingen van den melkcursus dit jaar deelnemen aan het examen ter verkrijging van het Geld. melkdiploma. Het

behoeft geen betoog, dat dergelijke maatregelen voor de stalhygiëne in het algemeen en een zoo zindelijk mogelijke melkwinning in het bijzonder van groote waarde zijn.

De totaal-uitslag van de proef voor de kwaliteits-beoordeling over het verslagjaar 1932 was aanmerkelijk beter dan in 1931, zodat aan niet minder dan 198 leden, die aan de gestelde voorwaarden inzake puntental hadden voldaan, een premie van f 2,50 kon worden uitgekeerd. Van de 20.527 gecontroleerde monsters verkreeg 62 % het cijfer 5 (uitmuntend), 8 % het cijfer 4 (best), 8½ het cijfer 3 (goed), 7½ het cijfer 2 (onvoldoende), 6½ het cijfer 1 (slecht) en 8 % het cijfer 0 (zeer slecht). Van de aangevoerde melk voldeed dus 1/5 deel niet aan de te stellen eisen. Vermeldenswaardig is wel het feit, dat de winnaars van dezen wedstrijd voor een groot deel behoren tot hen, die ook vorige jaren dikwijls een premie verwierven; dit pleit wel voor de bewijskracht van de reductase-proef.

De Graafschap Bode 1933-03-10

Verslag jaarvergadering CZ. Erica te Zelhem

ZELHEM. Op Dinsdag 7 Maart werd 's middags 2 uur, in de zaal van de heer Bel alhier de gewone te jaarvergadering van leden der Coöp Zuivelfabriek „Erica” gehouden, waarbij 81 leden tegenwoordig waren. Met een woord van welkom werd de vergadering door de voorzitter **G. W. Ooijman** geopend. Tot bestuurslid is de plaats van het aftredende lid, de heer G. W. Ooijman, welke zich niet weer herkiesbaar stelde, werd gekozen de heer H. Schennink en in de plaats van het overleden lid, de heer C. G. Dimmendaal, diens zoon de heer H. Dimmendaal. Door de voorzitter werden enige waarderende woorden gesproken voor alles wat wijlen Dimmendaal voor de vereniging heeft gedaan. De aftredende commissarissen G. H. Vossers. B. Buunk en L. Loman, werden alle herbenoemd, terwijl in de plaats van het aftredende lid, de heer H. Schennink, welke tot bestuurslid was gekozen, tot commissaris werd benoemd, de heer H. W. Klumper. Wegens vertrek of opheffing van bedrijf waren een 8-tal lidmaatschappen opgezegd.

Aan de mededelingen door de directeur, de heer **Arendsen**, uitgebracht, ontlene we het volgende:

23 veehouders hebben zich voor het lidmaatschap aangemeld; één lidmaatschap kwam wegens overlijden te vervallen; 23 lidmaatschappen werden overgeschreven; de bestuursfunctiën bleven onveranderd, in het personeel kwam geen verandering en tot leden voor de boekencontrole voor 1933 zijn aangewezen de heren L. G. Kuenen, A. G. Hebbink en U. J. Rosegaar. De melkritten voor 1933 zijn f 14,81 per dag goedkoper dan over 1932. De spoeling voor 1933 brengt gemiddeld 45 ct. Per 100 L. op en de overblijvende ondermelk 88 ct., terwijl hier 20 ct. per 100 L. vervoerkosten bijkomen.

De runderhorzelzalf wordt weer kosteloos beschikbaar gesteld. In het afgelopen jaar werd een melkcursus gegeven, waaraan 17 leerlingen deelnamen; voor deze cursus ontving de fabriek een rijkssubsidie van f 60.-. Aangeschaft werden nieuwe zuurmelkpasteur en het bordes voor de fabriek werd gedeeltelijk vernieuwd.

Over 1932 vond geen beschrijving op ledenaandelen plaats; aan rente op de ledenaandelen werd f 1354,84 betaald. De fabriek behaalde over 1932 met de keuringen vanwege de GOZ.

rangnummer 6 . De melkaanvoer is op het ogenblik ruim 2000 kg. per dag hoger dan het vorig jaar. Verder werd nog mededeling gedaan inzake boterprijzen, uitbetalingen, crisismaatregelen enz.

De mededelingen werden alle voor kennisgeving aangenomen.

Aan de rekening en verantwoording door de directeur uitgebracht, ontlenen we het volgende: Ontvangen werd **9.654.884 kg.** melk of 80.036½ kg meer dan in 1931. Gefabriceerd werd 355.598 kg. boter of 5.862 kg. meer dan in 1931. Het gemiddeld vetgehalte bedroeg volgens de boteropbrengst 3,28 % tegen 3,25 % in 1931. Voor de boter werd ontvangen f 415.182½ of f 55.735,94 minder dan in 1931. Gemiddeld was de boter 18 ct. p. kg lager. Voor de melk werd betaald f 350.808,80 of f 53.274,77¹ minder dan in 1931. Voor verkochte volle melk werd ontvangen f 6014,73½, voor karnemelk f 1.545,56, voor spoelwater f 3.198,53, voor ondermelk f 683,98 en voor room f 324,30, tot. voor de nevenproducten f 11.767,10½, of f 3.138,40½ minder dan in 1931.

Voor onkosten werd betaald f 76.110,12½ of 78,83 ct. per 100 kg melk tegen 83,33 ct. in 1931.

Ingevolge het advies van de commissie voor de boekencontrole werd ter goedkeuring van balans en exploitatierekening besloten. De voornaamste stukken uit het jaarverslag werden voorgelezen, hetwelk de leden in druk zat worden toegezonden.

Bij de rondvraag werd door de directeur namens de leden aan de aftredende voorzitter, de heer Ooijman, een woord van hartelijke dank gebracht voor alles wat hij vanaf de oprichting der vereniging in 1902 als bestuurslid en gedurende 29 jaar als voorzitter voor de vereniging heeft gedaan. De voorzitter zegt hierop vriendelijk dank ook aan de leden voor de medewerking hem in al die jaren betoond. Op voorstel van het lid J. Jolink werd met algemene stemmen besloten om de voorzitter bij diens aftreden een blijvend aandenken te schenken als bewijs van erkentelijkheid.

Door de leden Smeitink en Peppelman werden de lonen ter sprake gebracht en door het lid Rozegaarde het 's zomers op Zaterdag 2 keer melk ontvangen.

De Graafschap Bode 1933-05-10

ZELHEM.

— De Coöp. **Zuivelfabriek** heeft deze week, ingevolge het besluit van de bestuursvergadering van j.l. Maandag, een aanvang genomen met de fabricage van gorte-pap, zulks vooral op veelvuldig verzoek van afnemers van consumptiemelk. De beste grondstoffen worden ter bereiding van dit nieuwe product gebezigd, terwijl de aflevering plaats heeft in 1 L.-flesschen.

Het laat zich aanzien, dat de **zuivelfabriek** met het initiatief van den directeur wel succes zal hebben, in de eerste plaats uit een oogpunt van gemak voor onze huismoeders, en voorts, omdat de eerste proefneming zoo uitnemend „in den smaak is gevallen”.

Jaarcijfers Coöp. Zuivelfabriek *Erica* Zelhem.

ZELHEM. In het gepasseerde boekjaar werd aan de zuivelfabriek alhier ontvangen: **9.546.914 kg** melk (d.i. 107.969 kg minder dan in 1932), waaruit 349.170 kg boter werd gefabriceerd. Het gemiddeld vetgehalte was volgens de boteropbrengst 3,26 %; voor 1 kg boter was 27,1 kg melk nodig.

Voor de boter werd ontvangen f 392.590; per kg werd gemiddeld ontvangen f 1,12 (in 1932 was dit f 1,16). Voor de melk werd gemiddeld **f 3,47** per 100 kg betaald, tegen f 3,63 over het jaar tevoren; totaal maakt dit een mindere uitbetaling van f 19.743.

De opbrengst aan nevenproducten was: volle melk f 4865, karnemelk f 1028, spoelwater f 1954, ondermelk f 472, room f 318, gortepap f 367.

De onkosten bedroegen f 70.531, d.i. 73 ct. per 100 kg melk.

Op grond van het melkonderzoek op duurzaamheid volgens de reductaseproef kon aan 242 leden een premie van f 2.50 worden uitgekeerd.

De Gelderlander 1934-02-17

Uit Zelhem.

G. K., kapper, woonachtig te Zelhem, heeft zich op 20 December 1933 schuldig gemaakt aan diefstal van drie zakjes, inhoudende geld, ten nadeele van de Coöp. **Zuivelfabriek**.

Teneinde de zaak nog nader te onderzoeken, wordt ze 4 weken verdaagd.

Verslag jaarverg. Coöp. Zuivelfabriek *Erica*.

ZELHEM.- In de zaal van het feestgebouw werd deze week de jaarlijkse algemene vergadering gehouden van de *Vereniging Coöp. Zuivelfabriek 'Erica'* alhier, onder voorzitterschap van den heer **H. J. ter Maat**. Aanwezig waren slechts 47 leden.

Na vaststelling der notulen werden de verkiezingen gehouden waarbij de aftredende bestuursleden J. W. Eelderink en G. W. Hemink en de aftredende commissarissen L. Wassink, H. B. Wolsink, J. B. Scholten en G. Bussink allen werden herkozen. Wegens vertrek of opheffing van bedrijf werden 12 lidmaatschappen opgezegd. Aan de mededelingen door den Directeur, den heer **Arendsen** uitgebracht ontlenen we, dat sedert de vorige vergadering zich 30 veehouders als lid hebben aangemeld. Eén lidmaatschap kwam door overlijden en tevens opheffing van bedrijf te vervallen en 12 lidmaatschappen werden overgeschreven.

Als voorzitter van de commissarissen is gekozen de heer G. Bussink. Als commissie voor de boekencontrole voor 1934 zijn aangewezen de leden H. Eelderink, J. A. Veldhorst en J. Buunk.

Een nieuwe ondermelkkoeler, een ondermelkmeetapparaat en twee nieuwe vollemelkbascules werden aangeschaft. In het afgelopen jaar werd met de verkoop van gortepap aangevangen, een vereniging voor T.B.C.-bestrijding onder het rundvee werd opgericht.

De fabriek behaalde met de wekelijkse boterkeuring bij de Zuivelbond GOZ., rangnummer 6 met gemiddeld 70,4 punten. Er vond geen bijschrijving op ledenaandelen plaats, aan uittrekkende leden werd f 862,79 uitbetaald en aan rente op de ledenaandelen f 1323,72.

Aan de Rekening en Verantwoording door de Directeur uitgebracht ontleen we het volgende: Ontvangen werd **9.546.914½ K.G.** melk of 107.969½ K.G. minder dan in 1932. Gefabriceerd werd 349.170 K.G. boter of 6.428 K.G. minder dan in 1932. Het gemiddeld vetgehalte bedroeg 3,26% tegen 3,28% in 1932. Voor de boter werd na aftrek van de betalingen, aan de *Crisis-Zuivel-Centrale* ontvangen f 392.590,49 of f 22.561,33 minder dan in 1932.

Voor melk werd betaald f 331.064,96 of f 19.743,85 minder dan in 1932.

Aan nevenproducten werd ontvangen f 9.006,38½, of f 2.760,72 minder dan in 1932.

De onkosten bedroegen f 70.531,91½ of 73,88 cent per 100 K.G. melk, tegen 78,83 cent in 1932.

Het reservefonds vermeerderde met f 550.-.

Op machines werd f 3.000.- en op gebouwen f 500.- afgeschreven.

Ingevolge het advies van de controlecommissie werd tot goedkeuring van de balans- en exploitatierekening besloten. De voornaamste stukken uit het jaarverslag werden voorgelezen en besloten het verslag in druk aan de leden toe te zenden.

Na gebruikelijke rondvraag volgt sluiting niet dank voor de aangename wijze van vergaderen.

De Graafschap Bode 1934- 07-27

Bedrijfscijfers Zuivelfabriek.

— Aan het exploitatie-staatje over het 1e halfjaar 1934 der Coöp. **Zuivelfabriek „Erica”** alhier, ontleenen we het volgende: (tusschen haakjes hebben we de cijfers van 1933 vermeld).

Ontvangen 5.236.450 Kg. melk (5.132.767 Kg.), gemiddeld vetgehalte 3.22 pct. (3.22 pct.).

In totaal uitbetaald f 184.472 (f 157.845).

Per 100 Kg. melk uitbetaald f 3.52 (f 3.07).

Gefabriceerd werd 191.566 Kg. boter (185.783 Kg.).

Ontvangen voor de boter f 218.058 (f 194.888). Gemiddeld per Kg. boter f 1.13 (f 1.05).

Opbrengst nevenproducten: volle melk, karnemelk, spoelwater, ondermelk, room en pap f 4051 (f 4396).

Onkosten f 30.662 (f 34.655). Onkosten per 100 Kg. melk 60 cent (67 cent).

De Graafschap Bode 1934-10-26

ZELHEM.

— Uitslag aanbesteding melkritten en steenkolenvervoer over 1935 voor de Coöp. **Zuivelfabriek** „Erica”, alhier.

Ritten	Aannemers	1935	1934
1	Heidenhoek I, A. Schieven	f 0.94	f 1.00
2	Heidenhoek II, G. J. Boenink	- 0.91	- 1.05
3	Velswijk I, B. G. F. Til	- 0.94	- 1.00
4	Nijman V, G. Wolsink	- 1.15	- 1.30
5	Winkelshoek, H. Wesselink	- 1.00	- 1.17
6	Oosterwijk III, D. J. Bulten	- 1.13	- 1.00
7	Nijman III, C. Oldenboom	- 0.89	- 1.09
8	Oosterwijk II, G. Domhof	- 0.95	- 0.96
9	Oosterwijk I, H. Bensink	- 0.95	- 0.90
11	Wassinkbrink III, G. Aalderink	- 1.24	- 1.37
11	Velswijk III, H. W. Tyken	- 0.95	- 1.04
12	Meene, Wed. E. J. Smeitink	- 0.89	- 1.00
13	Nijman VIII, B. Wielheesen	- 0.90	-
14	Wassinkbrink IV, E. J. Looman	- 1.30	- 1.27
15	Velswijk V, G. H. Eggink	- 1.21	- 1.29
16	Halle III, Joh. Geurkink	- 1.40	- 1.35
17	Nijman II, Joh. Boomkamp	- 1.38	- 1.48
18	Halle VIII, B. Focking	- 1.25	- 1.20
19	Heide I, H. W. Frieze	- 1.16	- 1.29
20	Heurne III, H. W. Hilferink	- 1.29	1.30
21	Heidenhoek III, H. W. Voltman	- 1.00	- 1.15
22	Halle VI, B. ten Bokkel	- 1.05	- 1.20
23	Nijman VI, J. H. Luimes	- 1.89	- 2.14
24	Nijman IV, H. Heinen	- 1.68	- 1.64
25	Nijman I, C. E. Jansen	- 1.40	- 1.37
26	Halle IV, H. Wijkamp	- 1.44	- 1.47
27	Slangenburg, J. H. Breukelaar	- 1.16	- 1.22
28	Ijzevoorde, H. W. Voltman	- 1.05	- 1.14
29	Velswijk II, Th. Hilderink	- 1.27	- 1.38
30	Heurne I, J. te Veldhuis	- 1.35	- 1.20
31	Halle VII, G. J. Wisselink	- 1.09	- 1.20
32	Wassinkbrink I, G. J. Wassink	- 1.10	- 1.17
33	Heidenhoek IV, D. Borgmeijer	- 1.24	- 1.29
34	Heidenhoek V, G. Kamperman	- 1.12	- 1.12
35	Velswijk VIII, A. Branderhorst	- 1.02	- 1.07
36	Heide II, J. B. Goldewijk	- 1.17	- 1.11
37	Velswijk IV, G. H. Eggink	- 1.02	- 1.09
38	Halle II, J. W. Ketz	- 1.20	- 1.32
39	Halle I, G. Zeevalkink	- 1.15	- 1.24
40	Kruisberg, W. H. Loskamp	- 0.90	- 1.39
41	Wassinkbrink II, G. J. Toonk	- 1.00	- 1.00
42	Oosterwijk IV, E. J. Maalderink	- 1.03	- 1.10
43	Heide III, H. Lievestro	- 1.25	- 1.15
44	Nijman VII, B. Hendriksen	- 1.33	- 1.79
45	Halle V, B. Tuenter	- 0.96	- 1.10
46	Heurne II, E. J. Vrieze	- 1.40	- 1.30
47	Velswijk VI, A. Zemmeling	- 1.04	- 1.22
48	Velswijk VII, W. Zents	- 1.05	- 1.24
49	Heide IV, H. Lievestro	- 1.00	- 1.00
50	Wolfersveen, G. J. te Veldhuis	- 1.20	- 1.25
Totaal per dag		f 57.39	f 60.12

(De laatst vermelde bedragen zijn van 1934.)
Over 1935 zal dus het melkvervoer per dag f 2,73 minder kosten dan over 1934.
Het steenkolenvervoer werd gegund aan A. W. Ketz voor f 3,40 per 10.000 kg tegen f 3,80 over 1934.

1935

DGB 1935-02-11

De Graafschap Bode 1935- 02-11

ZELHEM,

Jaarcijfers Zuivelfabriek.

In het gepasseerde boekjaar werd aan de zuivelfabriek alhier ontvangen: 9.690.394 kg melk (d.i. 143.479 kg meer dan in 1933). waaruit 358.491 kg boter werd gefabriceerd. Het gemiddeld vetgehalte was volgens boteropbrengst 3.26 %; voor 1 kg boter was 26.8 kg melk noodig.

Voor de boter werd ontvangen f 405.307; per kg werd gemiddeld ontvangen f 1.13 (in 1933 was dit f 1.12). Voor de melk werd gemiddeld f 3.57 uitbetaald per 100 kg. Totaal maakt dit in vergelijking met 1933 een meerdere uitbetaling van f 12.716.

De opbrengst aan nevenproducten was : volle melk f 4334, karnemelk f 971, spoelwater f 1548, ondermelk f 287, room f 304, gortepap f 431.

De onkosten bedroegen f 67.372, d.i. 69 cent per 100 kg melk.

Op grond van het melkonderzoek op duurzaamheid volgens de reductaseproef kon aan 154 leden een premie van f 2.50 worden uitgekeerd.

De Graafschap Bode 1935-03-13

Verslag jaarvergadering Coöp. Zuivelfabriek *Erica*.

ZEDDAM. - Maandag werd 's middags om 2 uur in de zaal van de heer Bel alhier de gewone jaarvergadering gehouden van leden der Coöp. Zuivelfabriek „Erica”, waarbij ruim 50 leden tegenwoordig waren. Met een woord van welkom werd door de voorzitter **H. J. ter Maat** de vergadering geopend. Na vaststelling der notulen werd het aftredende bestuurslid H. J. ter Maat en de aftredende commissarissen J. Wormgoor, G. H. Bulten, J. Hebbink en M. W. Ankersmit allen herkozen. Wegens vertrek of opheffing van bedrijf werden een 9-tal lidmaatschappen opgezegd.

Aan de mededelingen, door de directeur de heer **Arendsen**, uitgebracht, ontlene we het volgende: 16 veehouders werden als lid aangenomen, 21 lidmaatschappen werden overgeschreven, in bestuur, commissarissen of personeel kwam geen verandering. Als leden voor de controle-commissie voor 1935 zijn aangewezen de leden L. Toonk, Winkelshoek, B. Eenink, Halte en J. G. Berendsen, Heide.

De melkritten over 1935 kosten f 57,39, tegen f 60,12 per dag in 1934.

Het spoelwater werd in 62 percelen van 20 L. per dag verkocht en de overblijvende ondermelk in 6 percelen van 20 L. per dag, variërende in prijzen van 25 tot 72 cent per 100 L.

Een nieuwe warmwaterketel werd aangeschaft en besloten om het plein voor de fabriek onge-

veer 30 cm hoger te leggen, opdat de bodems der melkwagens ongeveer gelijk komen met het bordes voor de fabriek.

Een melkcursus met 15 leerlingen werd in 1934 op de boerderij van M. Hebbink te Halle gehouden.

Bij ledenaandelen werd niet meer bijgeschreven en aan uittredende leden werd in totaal f 602,34 uitbetaald. Aan rente op ledenaandeelen werd f 1300.- betaald.

Voor de boterkeuringen bij de Zuivelbond over 1934 werd rangnummer 8 met gemiddeld 70.5 punten behaald met daaraan verbonden diploma.

Bij de vereniging voor t.b.c.-bestrijding zijn 261 leden aangesloten bij wie in totaal 1539 stuks runderen op t.b.c. werden onderzocht, waarbij bleek dat 65 runderen t.b.c. waren, welke alle op een enkele uitzondering na aan de Centrale zijn afgeleverd.

In verband met de voorgestelde melkproductiebeperking is van alle leden uitgezocht hoeveel melk en kg vet door elk lid over 1933 en 1934 is geleverd en waarvan aan elk lid de totaalcijfers zijn medegedeeld.

De melkaanvoer is de laatste tijd lager dan het vorig jaar, doch het vetgehalte hoger, zodat de boterproductie vrijwel gelijk is. Verder werden nog mededelingen gedaan inzake boter- en melkprijzen, afzet der producten, enz.

De mededelingen werden alle voor kennisgeving aangenomen.

Aan de Rekening en Verantwoording door de directeur uitgebracht, ontlenen we het volgende: Ontvangen werd **9.690.394 kg.** melk of 143.479½ kg meer dan in 1933. Gefabriceerd werd 358.491⁴ kg boter of 9.321⁴ kg meer dan in 1933.

Voor de boter werd ontvangen na aftrek van accijns, omzetbelasting enz. f 405.307.38½ off 12.716,89½ meer dan in 1933.

Voor de melk werd betaald f 345.812.48 of f 14.747,52 meer dan in 1933. Per 100 kg melk werd **f 3,57** betaald, tegen f 3,47 in 1933.

Aan nevenproducten werd verkocht voor volle melk, karnemelk, spoelwater, ondermelk, room en pap voor f 7.877,60½ of f 1128,78 minder dan in 1933. Voor onkosten werd betaald f 67.372,51 of 69,52 ct. per 100 kg melk, tegen 73,88 ct. in 1933. Afgeschreven werd op gebouwen f 1500.-, op machines f 3000.- en bij de Reserve bijgeschreven f 1836,36.

Ingevolge het advies van de controlecommissie werd de rekening en verantwoording goedgekeurd. De voornaamste stukken uit het jaarverslag werden voorgelezen, hetwelk in druk aan de leden zal worden toegezonden. De rondvraag leverde geen bijzonderheden op.

De Gelderlander 1935-10-18

Coöp. Zuivelfabriek „ERICA” TE ZELHEM

AANBESTEDING MELKRITEN EN STEENKOLEN-
VERVOER VOOR HET JAAR 1936

Bestuur en Commissarissen zijn voornemens om op Dinsdag 29 October 1935, des middags om 2 uur in de zaal van den heer J. E. BEL te Zelhem voor het jaar 1936

AAN TE BESTEDEN:

HET VERVOER DER MELK IN 53 RITTEN
HET UITRIJDEN DER STEENKOLEN

Rittenlijsten met voorwaarden van aanbesteding liggen vanaf Dinsdag 22 October a.s. ter inzage ten kantore der fabriek, bij J. A. PRAAS-TINK te Zelhem, Wed. G. J. NIJHOF te Halle, J. W. DIERSSEN Halfweg en J. H. KUMELING, Velswijk. 2864

Nieuwe methode voor het opbinden der koestaarten.

ZELHEM. - Op de boerderijen van Hebbink „Maats” te Halle en Hebbink „Heijink” in de Winkelshoek werd Maandag j.l. door de ass-zuivelconsulent de heer Post uit Zutphen een demonstratie gegeven in de nieuwe methode voor het opbinden der koestaarten. Deze wijziging is onlangs uitgedacht, waardoor het opbinden op zeer eenvoudige manier met rubbermateriaal kan geschieden, en raffia, leertjes en touw niet meer nodig zijn.

De lessen, die vanwege de zuivelfabriek werden gehouden, trokken bij beide gelegenheden de belangstelling van ongeveer 40 veehouders, welke met bijzondere aandacht van dit nieuwe systeem hebben kennis genomen.

De heer Post wees allereerst op de noodzakelijkheid van een goede huidverpleging der koeien tijdens de staltijd; allerlei ongerechtigheden op de huid veroorzaken jeuk en maken derhalve het dier onrustig. Reiniging met roskam, borstel en zeepwater, het afknippen der lange haren om uier en achterstel en het glad knippen der staart tot aan de pluim is geboden.

Nadat op het nut hiervan was gewezen, werden met vereende krachten de gegeven wenken praktisch toegepast, d.w.z. de dieren ondergingen de schoonmaak. Vervolgens het eigenlijk opbinden der staarten, hetgeen op het volgende neer komt: In de plaats van de raffiaknoop komt een passende gummiring, en om dit in het bovenste deel van de staartpluim te bevestigen, maakt men van de bovenste haren en een dun touwtje een vlechtje van ca. 4 cm lengte. Door het touwtje wat langer te nemen is het vlechtje gemakkelijk met het gummiringetje te bevestigen. In de plaats van het leren riempje met touw dient een tamelijk smalle gummiband, waarvan het ene eind voorzien is van een wijde lus voor doorlating van de staart. Door aanschuiven van een gummiring wordt verkregen, dat de lus om de staart gaat sluiten en niet over het gummiringetje, hetwelk met de vlecht bevestigd is, kan afglijden. Het andere eind van de band komt door een wervel of muskaton en vervolgens door een gummischuifje, dat om de band is gelegd, waardoor een eenvoudige bevestiging wordt verkregen. Aan de zoldering is ten behoeve hiervan een 5 mm staaldraad gespannen boven de grup, waarlangs de muskaton kan glijden.

Volgens de deelnemers aan deze praktische lessen maakte het geheel wel een soliede indruk, doch gevreesd werd, dat het iets duurder zou uitkomen, dan het materiaal volgens het oude systeem.

De Graafschap Bode 1936-01-29

ZELHEM.

Exploitatiecijfers Zuivelfabriek.

— Aan het jaaroverzicht van de exploitatie der Coöp. Zuivelfabriek alhier ontleenen we de volgende cijfers:

Ontvangen werd 10.041.200 kg melk, d. i. 350.806 kg meer dan in 1934. Daaruit werd gefabriceerd 377.778 kg boter, d. i. 19287 kg meer dan het vorig jaar. Het gemiddeld vetgehalte bedroeg 3.30 %.

Voor één kg boter was 26.4 kg melk noodig. Gemiddeld werd per kg boter f 1.20 ontvangen (f 1.13). Voor de melk werd betaald f 397.786, d. i. f 51.973 meer dan in 1934. Per kg melk werd gem. f 3.96 betaald (f 3.57).

Voor verkochte volle melk werd ontvangen f 4289.—, karnemelk f 907.—, spoelwater f 1239.—, ondermelk f 230.—, room f 494.—, pap f 397.—, totaal voor f 318 minder dan het jaar tevoren.

De onkosten bedroegen f 66.157, met ingrip van af- en bijschrijving.

Verslag Ledenvergadering Zuivelfabriek *Erica*.

ZELHEM, - Maandag j.l. des middags om 2 uur werd in de zaal van de Heer Bel alhier de gewone jaarlijkse algemene vergadering gehouden van Leden der Coöp. Zuivelfabriek „Erica”, waarbij , slechts 38 leden tegenwoordig waren. Na opening door de Voorzitter, de Heer **H. J. ter Maat**, werden de notulen vastgesteld.

Bij de daarop volgende verkiezingen werden de aftredende bestuursleden H. Schennink en H. Dimmendaal alsmede de aftredende Commissarissen G. H. Vossers, B. Buunk, L. Loman en H. W. Klumper allen herkozen.

Wegens vertrek of opheffing van bedrijf werden 4 lidmaatschappen opgezegd. Aan de Mededelingen door de directeur, de Heer **Arendsen**, uitgebracht ontlene we het volgende: 22 nieuwe leden werden aangenomen, 2 lidmaatschappen vervielen wegens overlijden, 2 losse leveranciers kwamen wegens overdracht te vervallen en 35 lidmaatschappen werden overgeschreven.

In 't college van Bestuur of Commissarissen alsmede de functieën kwam geen verandering; de Commissie voor de boekencontrole zal in 't vervolg 3 jaar zitting hebben en voor 1936 werden in deze Commissie gekozen de leden B. Eenink, Halle; J. G. Berendsen, Heide en A. Helmink, IJzevoorde.

De melkritten kosten voor 1936 met 3 ritten meer per dag *f*58,75, tegen *f*57,39 in 1935.

De spoeling voor 1936 werd verkocht zonder extra berekening van vervoerkosten tegen gemiddeld 37½ ct. per L.

2 nieuwe centrifuges werden aangeschaft, een nieuw ondermelkmeetapparaat en een botervormmachine. In 1935 werd het plein voor de fabriek met de aansluitende wegen opnieuw bestraat en ongeveer 40 cm hoger gelegd.

Van de onderzochte runderen op t.b.c. bleken 16 stuks t.b.c. te zijn en 4 twijfelachtige gevallen. Onderzocht werden 1737 stuks runderen, zodat slechts 1 % t.b.c. (besmet) bleek te zijn.

Verder werden nog mededelingen gedaan betreffende melkaanvoer, melk- en boterprijzen enz, welke alle voor kennisgeving werden aangenomen.

Aan de rekening en verantwoording door de directeur uitgebracht ontlene we dat is ontvangen **10.041.200 kg** melk of 350.806 kg meer dan in 1934.

Gefabriceerd werd 377.778 kg boter of 19.287 kg meer dan in 1934. Voor de boter werd, na aftrek van accijns, omzetbelasting enz. ontvangen *f*456.384,59½ of *f*51.077,21 meer dan in 1934.

Aan nevenproducten werd in totaal ontvangen *f*7559,14 of *f*318,46½ minder dan in 1934.

Voor de melk werd betaald *f*397.786,36 of *f*51.973,88 meer dan in 1934. Per 100 kg ***f*3,96** tegen *f*3,57 in 1934.

Het gemiddeld vetgehalte was 3,30 % tegen 3,26 %, in 1934.

Afgeschreven werd op Gebouwen *f*1000, op Machines *f*3000 en bij Reserve uit de exploitatie bijgeschreven *f*288.99.

Aan Ledenaandelen werd aan uittredende leden *f*1974,57 uitbetaald.

Voor onkosten werd in totaal betaald *f*66.157,37½ of per 100 kg melk 65,89 ct. tegen 69,52 ct. in 1934.

Ingevolge het advies van de Commissie werd tot goedkeuring van de rekening en verantwoording besloten.

Het Jaarverslag werd eveneens goedgekeurd, hetwelk de leden zal worden toegezonden.

Bij de rondvraag komt de wenselijkheid naar voren dat het bestuur naar middelen uitziet om het bezoek aan de vergadering te bevorderen, hetzij door een presentiegeld of een kleine verloting eraan te verbinden. De voorzitter zegde toe op de volgende vergadering zo mogelijk met een voorstel te zullen komen. Eveneens kwam ter sprake het in de zomer Zaterdagavondsmelk ontvangen, waarbij van de aanwezige leden slechts 8 er voor bleken te zijn, om in de zomer op Zaterdag 2 keer melk te leveren.

DGB 1936-09-16

De Graafschap Bode 1936- 09-16

ZELHEM.

De heer G. W. Ooyman overleden.

In den ouderdom van 69 jaar is heden, Woensdag, alhier overleden de heer G. W. Ooyman, landbouwer in de buurtschap Was-sinkbrink, een algemeen geacht voorman op het gebied van landbouworganisatie.

De overledene was vanaf de oprichting in 1902 bestuurslid en vanaf 1904 tot 1933 voorzitter van de Coöp. **Zuivelfabriek**. Verder heeft hij 33 jaar eveneens vanaf de oprichting deel uitgemaakt van het bestuur der Boerenleenbank, in welk college hij ook een lange reeks van jaren tot zijn dood het ambt van voorzitter bekleedde.

In deze leidende functies heeft de heer Ooyman veel bijgedragen tot een gestadigen bloei dezer organisaties. Zijn helder inzicht, waar het algemeene belangen betrof, werd in die kringen steeds gewaardeerd en in alles toonde hij zich een bezadigde persoonlijkheid, wiens woord gezag had.

Hij zal in het midden dezer bestuurscolleges stellig zeer gemist worden.

De begrafenis zal a.s. Zaterdag alhier plaats vinden.

De Graafschap Bode 1936-09-16

Bestuur, Raad van Toezicht en Kassier van de Coöp. Boerenleenbank te Zelhem geven met leedwezen kennis van 't overlijden van den Heer

G. W. OOLJMAN

in leven Voorzitter van het bestuur van deze bank, wiens nagedachtenis wij in dankbare herinnering zullen houden. 52021

Zelhem, September 1936.

Begravenis van de heer G. W. Ooijman.

ZELHEM. - Op de algemene begraafplaats had Zaterdagmiddag in alle eenvoud de teraardebestelling plaats van het stoffelijk overschot van de heer G. W. Ooijman, oud-voorz. van de Coöp. Zuivelfabriek en voorzitter van het bestuur der Boerenleenbank.

Onder de belangstellenden bevonden zich vertegenwoordigers van deze organisaties, terwijl een krans van de Boerenleenbank de baar dekte.

Aan de groeve werd gesproken door de heer Dr. Van der Poest Clement, als voorz. van de Raad van Commissarissen van de Boerenleenbank, die er allereerst aan herinnerde, dat na de oprichting van de Bank in het late najaar van 1902 als eerste voorzitter van het bestuur op 21 Januari 1903 de heer G. W. Ooijman werd gekozen. Hij werd sindsdien bij de periodieke verkiezingen steeds als zodanig herkozen, zoodat hij meer dan 33 jaren zich in dienst heeft gesteld van de Bank, die hij had helpen oprichten.

De heer Ooijman was een man van weinig woorden, maar wat hij sprak was wèl overwogen en zijn adviezen op de vergaderingen werden zeer gewaardeerd. Hij had zijn eigen overtuiging, niet altijd eensluidend met die van de rest van het bestuur, en als hij meende gelijk te hebben, was hij niet gemakkelijk van zijn stuk te brengen. Toch gaf dit nooit aanleiding tot ernstige geschillen, omdat hij zich als bezadigde persoonlijkheid ten slotte loyaal neerlegde bij de besluiten van de meerderheid. Voorop stond echter bij ons allen, dat hij het wèl meende met het algemeen Zijn eerlijk karakter maakte, dat men vast op hem kon rekenen.

En nu is aan dit werkzame leven, ook op zijn bedrijf waar hij eveneens gearbeid heeft, zolang hij meende dat het nog even ging een einde gekomen. Met hem is in huiselijken kring iemand heengegaan, die in alle opzichten een groote steun was, een wijs raadsman, een geliefd echtgenoot en vader. In de huurt was hij een trouwe hulp, waar men op rekenen kon. In het maatschappelijk leven een man, die zich nergens op den voorgrond plaatste, maar die toch een vooraanstaande plaats innam. En wij, bij de Boerenleenbank verliezen in hem een voorzitter van het bestuur die tot het laatst zijn plicht heeft gedaan en die met hart en ziel de belangen van de Bank naar zijn beste weten heeft gediend.

Zijn plaats bij de Bank zal wel weer door een ander worden bezet, maar de eervolle plaats, die hij heeft ingenomen in de harten van hen, die hem beter kenden, zal steeds bewaard blijven. We mogen niet van hier gaan, aldus spr., zonder een woord van groote dankbaarheid voor al hetgeen de overledenen belangeloos voor de Bank heeft gedaan. Moeilijkheden zijn hem niet gespaard gebleven, maar fier, met opgeheven hoofd kon hij zijn weg gaan, omdat hij uitsluitend de belangen behartigd heeft van de Bank en zijn leden. De herinnering, die de heer Ooijman bij ons achterlaat, zal voor ons een spoorslag zijn, om even plichtsgetrouw, even nauwgezet, even liefdevol, onze taak bij de Bank te vervullen, als hij in al die jaren heeft gedaan. Een schoonzoon, de heer Obelink, dankte voor de eer, den overledene bewezen.

Verslag alg. verg. leden Vereniging tot bestrijding der tbc. vd. Coöp. Zuivelfabriek *Erica*. (Tegenwoordig waren 18 leden.)

ZELHEM.- Op Woensdag 22 December j.l. werd 's avonds om 7 uur in de zaal van de heer Bel alhier de jaarlijkse algemene vergadering gehouden van leden der vereniging tot bestrijding der t.b.c, onder het rundvee van leden der Coöp. Zuivelfabriek „Erica”. Onder voorzitterschap van de heer G. Bussink. Tegenwoordig waren 18 leden.

Door de directeur, de heer Arendsen werd meegedeeld, dat 2 leden hadden bedankt en 2 leden waren vertrokken, terwijl 1 lid van de vereniging te Varsseveld en 1 van de vereniging te Doetinchem zich bij de vereniging hadden aangesloten. Verder waren bij de B.-vereniging 13 leden aangesloten, die thans ook naar de A-vereniging, met Rijkssubsidie zijn overgegaan. Bovendien hadden zich nog 31 nieuwe leden aangemeld, die door de verhoogde Rijkssubsidie ook direct bij de A.-vereniging geplaatst konden worden.

Over het seizoen 1936-'37 werden onderzocht 1798 stuks runderen, waarvan 21 t.b.c. bleken te zijn. Deze 21 kwamen voor 15 bij oudere runderen, 4 bij runderen geboren in 1935 en 2 bij geboren in 1936.

Het aantal t.b.c. vrije stallen bedroeg 232 met 1742 stuks runderen. Door de Provinciale Vereniging, werd besloten om bij het opruimen van een rund, dat openlijder is, voor de B.-leden *f* 30 en voor de A.-leden *f* 10 subsidie te verlenen, terwijl de A.-leden *f* 20 van het Rijk ontvangen, zodat dit voor A.- en B.-leden gelijk is.

Door de verhoogde rijkssubsidie over het gehele land was het mogelijk dat de B.-leden en de nieuw toetredende leden allen bij de A.-vereniging geplaatst konden worden. Door de verhoogde prijs voor wat betreft die leden met meer dan 1 H.A. bouwgrond, werd dit jaar minder gebruik gemaakt van de gelegenheid om een erkenning aan te vragen om boventallige kalveren te kunnen laten schetsen.

Het aftredende bestuurslid, de heer H. Beunk, werd met algemene stemmen herkozen. De rekening en verantwoording, welke werden nagezien door de leden Wissink en Bieleman, werden in orde bevonden en door de leden goedgekeurd. De ontvangsten bedroegen *f* 1590,48 en de uitgaven *f* 1593,75.

Met algemene stemmen werd besloten om alle runderen van een oormerk met nummer te voorzien, welke door de dierenarts zullen worden aangebracht, terwijl deze zich bereid verklaarde de kosten er van voor zijn rekening te nemen.

De contributie voor het seizoen 1937-'38 werd vastgesteld gelijk aan 't vorig jaar, n.l. 90 ct. per rund, waarvan de veeartsen 85 ct. ontvangen en de provinciale vereniging 5 ct. per rund. Het Rijk betaalt voor elk onderzocht rund 40 ct. subsidie, zodat de leden 50 ct. per rund hebben te betalen.

Bij de rondvraag werd de wenselijkheid uitgesproken om wegens het heersende mond- en klauwzeer nog enigen tijd te wachten, alvorens met het onderzoek aan te vangen. De heer Roder, dierenarts, zegde toe, met de wensen van de leden rekening te zullen houden, hoewel hij het betwijfelde, of over een maand de ziekte weer geweken zal wezen. Nadat door de voorzit-

ter de leden dank was gebracht voor de aangename wijze, waarop de besprekingen werden gevoerd en voor hun opkomst, volgde sluiting der vergadering.

DGB 1938-03-09

H. Dierssen 25 jr. in dienst bij Erika

De Graafschap Bode 1938-03-09

ZELHEM. Zilveren jubileum.

De heer H. Dierssen.

— Nu de Coöp. **Zuivelfabriek** „Erica” alhier eenige jaren her reeds een bestaansjubileum heeft gevierd, is het vanzelfsprekend, dat geleidelijk de jubilea elkaar opvolgen van hen, die een meer of min langdurige periode dit bedrijf als werker getrouw zijn gebleven. Tot deze garde van getrouwen behoort de heer H. Dierssen, die morgen, Donderdag 10 Maart, het feit herdenkt, dat hij 25 jaar geleden bij „Erica” in dienst trad.

Aanvankelijk eenigen tijd als ondermelkmeester, doch al spoedig daarop als centrifugist, wist de heer Dierssen zich vlug in den gang van zaken van het toen nog veel kleinere zuivelbedrijf in te werken, waarbij hij een dusdanige accuratesse aan den dag legde, dat hem in 1923 de functie van controleur werd toevertrouwd. Naarmate de **zuivelfabriek** zich ontplooidde, groeide ook de betrekking van controleur uit tot een gedurig meer verantwoordelijk ambt, hetwelk de heer Dierssen tot op den dag van heden is blijven vervullen op een wijze, die tot ieders genoegen is, en alle waardeering heeft van de ingewijden in het zuivelbereidingsvak. Dat de heer Dierssen zich daarbij heeft doen kennen als een ambitieus werker voor de belangen van de Zelhemsche **Zuivelfabriek** zal ongetwijfeld op den jubileumdag tot uitdrukking worden gebracht.

De Graafschap Bode 1938-03-11

Verslag Ledenvergadering Zuivelfabriek *Erica*.

ZELHEM. - Woensdag j.1. 's middags om half vijf, werd in de zaal van de heer Bel alhier, de gewone jaarlijkse algemene vergadering gehouden van leden der Coöp. Zuivelfabriek „Erica”, waarbij 454 tegenwoordig waren.

Door de voorzitter, de heer *H. J. ter Maat*, werd met een kort welkomswoord de vergadering geopend.

De notulen werden vastgesteld, waarna verkiezing van één bestuurslid plaats vond en waarbij het aftredende lid H. J. ter Maat, met nagenoeg algemene stemmen werd herkozen. Ook bij de hierop volgende verkiezing van 4 commissarissen werden de aftredende leden A. J. Wormgoor, G. H. Bulten, J. Hebbink en W. M. Ankersmit allen herkozen.

Wegens vertrek of opheffing van bedrijf werden 12 lidmaatschappen opgezegd.

Aan de mededelingen door de directeur, de heer **Arends**, uitgebracht, ontleen we het volgende: 22 nieuwe leden werden aangenomen en 15 lidmaatschappen overgeschreven. De laatste 3 losse leveranciers werden ook lid, zodat thans allen lid zijn, welk aantal 996 bedraagt. In de plaats van het aftredende lid J. G. Berendsen voor de controlecommissie, werd aangewezen het lid H. J. Looman op „Jolink” te Oosterwijk.

De melkritten kosten over 1938 *f*4,90 per dag meer dan over 1937, terwijl voor 1938 er één rit meer is. Aangeschaft werden 2 spoelingtanks, een nieuwe ondermelkbak en 2 geëmailleerde roomtanks, met een inhoud van resp. 2 maal 6000 liter, 9000 liter en 2 maal 7000 liter. De kwaliteit van de boter was over 1937 van dien aard, dat wederom een diploma werd ontvangen.

Dat de fabriek is toegetreden als lid van het *Zuivelkwaliteitscontrolebureau*.

Het verbruik van boter door de leden steeg weer aanmerkelijk ten opzichte van 1936.

Bij de vereniging voor t.b.c.-bestrijding kwamen nog ruim 30 nieuwe leden bij, welke alle bij de A-vereniging met rijkssteun ondergebracht werden.

Een melkcursus werd gehouden met 18 leerlingen, terwijl 13 het diploma verwierven van de cursus over 1936.

In totaal hebben ongeveer 300 leden mond- en klauwzeer onder hun vee gehad, waarvan op heden 13 gevallen nog niet weer genezen zijn.

Besloten werd om geen subsidie te verlenen voor de controleverenigingen.

Aan ledenaandelen werd in 1937 *f*1103,16 aan uittredende leden uitbetaald en in Januari 1938 nog *f*622,93. Aan rente op de ledenaandelen werd *f*1140,56 betaald.

Verder werden nog mededelingen gedaan in zake melkaanvoer, melk- en boterprijzen, enz., welke alle voor kennisgeving werden aangenomen.

De voorzitter brengt hierbij dank aan directeur en personeel voor de resultaten over 1937, ook wat betreft de kwaliteit van de boter.

Aan de rekening en verantwoording door de directeur uitgebracht, ontlenen we het volgende: dat is ontvangen **11.558.587½** kg melk of 389.240½ kg meer dan in 1936.

Gefabriceerd werd 435.652 kg boter of 15.355 kg meer dan in 1936. Voor de boter werd na aftrek van accijns, omzetbelasting, enz, ontvangen *f*588.618,06 of *f*79477,46½ meer dan in 1936.

Aan nevenproducten werd ontvangen *f*10420,78 of *f*1613,23 meer dan in 1936.

Voor de melk werd betaald *f*523.434,87 of *f*76.413,02 meer dan in 1936. (**4,53 ct.**)

De onkosten bedroegen in totaal *f*75.603,97 of per 100 kg melk 65,4 ct. tegen 63,5 ct. in 1936. Door de duurdere melkritten, het zomers Zaterdag 2 keer melk ontvangen, de duurdere boterverpakking en de steenkolen werden de onkosten iets hoger.

Afgeschreven werd op gebouwen *f*1000, op machines *f*4000 en bij de reserve bijgeschreven uit de exploitatie *f*1458,07, terwijl voor de verbouwing van het zuurlokaal ten laste van 1937 een bedrag van *f*1200 werd gebracht.

Ingevolge het advies van de controlecommissie werd tot goedkeuring van de rekening en verantwoording besloten.

Het voorstel van bestuur en commissarissen om alle ledenaandelen tot een totaal bedrag van *f*279.116,52²¹⁾ aan de leden uit te betalen, werd met algemene stemmen aangenomen. Medegedeeld werd, dat het tegoed bij de Leenbank vaak meer bedraagt dan de ledenaandelen en de rentevergoeding bij de Leenbank lager is. Gezien de financiële toestand, waarin de vereniging verkeert, kan de uitbetaling zonder enig bezwaar gedaan worden. Aan de leden zal nader bericht gezonden worden op welke dag en uur het aandeel in ontvangst genomen kan worden

21 Uit jr.-verslag 1938 – zie knipsel 1939-03-10 – blijkt dat het hier genoemde bedrag een factor 10 te hoog was, hier staat; 'De ledenaandelen werden met een totaalbedrag van *f*28.559,45, alle uitbetaald'. (ZHN.)

Bij de rondvraag brengt het lid Smeitink dank aan het bestuur voor het het vorig jaar genomen besluit om de leden de boter ongeveer voor groothandelsprijs te verkopen. Daar verder niemand wat voor de rondvraag in het midden had te brengen, werd met een woord van dank van de voorzitter aan de leden voor de aangename wijze, waarop deze zo druk bezochte vergadering kon worden gehouden, de vergadering gesloten.

DGB 1938-11-02

De Graafschap Bode 1938-11-02

ZELHEM.			
Coöp. Zuivelabriek „Erica“.			
Uitslag aanbesteding melkritten en steenkoolen.			
vervoer voor 1939.			
No. van aank.	Aannemers en ritten	1939	1938
1	Heidenhoek: A. Wielheesen 1	f 0.98	f 0.96
2	Heidenhoek: A. Wielheesen 2	1.05	0.92
3	Winkelshoek: A. J. Wormgoor 2	0.90	1.00
4	Oosterwijk: G. J. Domhof 1	0.95	0.99
5	Meene: G. J. Koskamp	0.99	1.04
6	Oosterwijk: J. B. Wenting 4	0.97	0.99
7	Nijman: A. Schieven 3	1.10	1.11
8	Nijman: B. Jansen 5	1.24	1.15
9	Halle: G. J. Kl. Lebbink 5	1.26	1.16
10	Heide: A. Wassink 5	1.45	1.18
11	Oosterwijk: H. Bensink 6	0.96	0.95
12	Oosterwijk: E. J. Maalderink 3	1.00	1.05
13	Velswijk: G. H. Eggink 4	1.05	1.05
14	Velswijk: B. ten Oever 3	0.96	0.99
15	Nijman: D. J. Nijenhuis 8	1.10	0.96
16	Nijman: H. W. Bruijfel 7	1.38	1.25
17	Wassinkbrink: G. J. Toonk 2	0.95	0.97
18	Wassinkbrink: H. Wosselink 1	1.00	1.00
19	Oosterwijk: E. J. Kremer 5	1.10	1.00
20	Ijzerveorde: G. J. Wentink	1.02	1.05
21	Wolfersveen: J. te Veldhuis 1	1.20	1.54
22	Halle: E. J. Berentschot 2	1.39	1.56
23	Slangenborg: G. Leeuwrik	1.30	1.34
24	Nijman: L. W. Kuenen 6	1.60	1.57
25	Nijman: H. Lovink 4	1.47	1.39
26	Nijman: B. Weikamp 2	1.60	1.50
27	Nijman: J. Th. Boomkamp 1	1.60	1.44
28	Halle: J. Teerink 11	1.36	—
29	Halle: E. J. Bulten 10	1.30	1.28
30	Velswijk: H. Zweekhorst	1.26	1.25
31	Halle: L. Eenink 9	1.76	1.50
32	Halle: G. Wentink 7	1.48	1.38
33	Halle: H. Lievestro 6	1.35	1.24
34	Halle: E. J. Peppelman 8	1.30	1.34
35	Kruisberg: H. Abbink	0.98	0.98
36	Winkelshoek: E. J. Looman 3	0.98	0.99
37	Velswijk: Th. Houtman 7	1.06	1.00
38	Velswijk: J. Arendsen 9	0.95	1.03
39	Heidenhoek: H. A. Hendriksen 4	1.20	1.22
40	Heurne: H. W. Hilferink 2	1.34	1.20
41	Halle: J. Brusse 4	1.54	1.39
42	Heidenhoek: A. Wessclink 5	1.22	1.20
43	Heurne: B. Oortgiese 1	1.39	1.40
44	Halle: J. B. Lankhof 3	1.53	1.34
45	Velswijk: A. Branderhorst 1	0.99	0.95
46	Heide: W. te Kieft 1	1.30	1.23
47	Halle: G. H. Woerts 1	1.58	1.70
48	Heurne: J. Ankersmit 3	1.14	1.12
49	Velswijk: G. H. Eggink 5	1.14	1.15
50	Heide: J. B. Goldewijk 2	1.34	1.40
51	Wolfersveen: E. J. Smeitink 2	1.42	1.43
52	Heide: C. Wielheesen 3	1.28	1.35
53	Velswijk: L. Maalderink 8	1.00	1.00
54	Heide: A. Wassink 4	1.38	1.21
55	Wassinkbrink: G. W. Aalderink 3	1.00	1.04
56	Winkelshoek: G. W. Aalderink 1	1.16	1.00
57	Heidenhoek: H. Vossers 3	1.12	1.10
58	Wassinkbrink: Wed. H. Reindsen 4	0.93	0.87
59	Velswijk: B. G. H. Bulten	1.15	1.15
60	Oosterwijk: A. J. Hartjes 2	1.20	0.99
Totaal per dag		f 72.70	f 69.54
Steenkolenvervoer per 10.000 kg H. Reindsen		f 3.50 over '38	f 3.50.
Het melkvervoer kost dus over 1939 per dag f 3.16 meer dan over 1938 of ongeveer f 1000.— per jaar. Over 1939 60 ritten tegen 59 in 1938.			

Verslag Ledenvergadering Zuivelfabriek *Erica*.

ZELHEM.- Dinsdagavond, werd in de zaal van de heer Bel alhier, de gewone jaarlijkse algemene vergadering gehouden van Leden der Coöp. Zuivelfabriek „Erica” waarbij 445 (1011) leden tegenwoordig waren.

Door de Voorzitter, de heer **H. J. ter Maat** werd met een kort welkomstwoord de vergadering geopend.

De notulen werden vastgesteld waarna verkiezing van 2 bestuursleden plaats vond en waarbij de aftredende leden H. Schennink en H. Dimmendaal werden herkozen. Ook bij de hierop volgende verkiezing van 4 Commissarissen werden de aftredende leden G. H. Vossers, B. Buunk, L. Loman en H. W. Klumper allen herkozen.

Wegens vertrek of opheffing van bedrijf werden 9 lidmaatschappen opgezegd. Aan de mededelingen door de directeur, de heer **Arendsen**, uitgebracht, ontlenen we het volgende: 23 nieuwe leden werden aangenomen en 19 lidmaatschappen overgeschreven. Voor 2 lidmaatschappen kwam geen opvolger in de plaats. Het aantal leden bedraagt thans 1011.

In personeel, bestuur, Commissarissen of hun *functiën* kwam geen wijziging. In de plaats van het aftredende lid van de Contrólecommissie A. Helmink, werd aangewezen het lid J. W. Vreeman, Nijman. De melkritten kosten over 1939 per keer rijden *f*72,70 of *f*3,16 per keer meer dan in 1938. Over '39 zijn er 60 ritten tegen 59 in '38.

De Ledenaandelen werden met een totaalbedrag van *f*28.559,45 alle uitbetaald. Aan vergoeding wegens niet leveren met Mond- en Klauwzeer werd *f*723.- vergoeding betaald.

De verbouwing van de botermakerij kwam in 't voorjaar van '38 gereed en werden de nieuwe roomtanks in gebruik genomen. De directeurswoning werd van een nieuwe kap voorzien en verder inwendig e.a. verbouwd.

Een melkcursus werd gehouden waaraan 23 personen deelnamen terwijl 10 personen het Geld. Melkersdiploma behaalden.

Het verbruik van boter

door de leden was 39.888 K.G. of 3168 K.G, meer dan in '38 en de afname van winkeliers ter plaatse 17.751½ K. G. of 1719 K.G. meer dan in '38. De kwaliteit van de boter was over '38 van dien aard dat wederom een diploma werd behaald en tevens het 2e Groot-diploma hetwelk wordt uitgereikt zodra 10 gewone diploma's zijn behaald.

Ook met de keuring vanwege de *Zuivelverkoop vereniging* en het *Zuivelkwaliteitscontrole-Bureau* waren de uitslagen alleszins bevredigend. Vergunning werd verleend om ook op de kleine verpakking het kwaliteitsmerk te mogen voeren.

Bij de Vereniging voor t.b.c, bestrijding werden nog 12 nieuwe leden aangenomen welke alle bij de A-vereening met Rijkssteun ondergebracht konden worden. Over het seizoen 1937/'38 werd bij 278 leden het rundvee op t.b.c. onderzocht terwijl hij 273 leden de laatste 2 jaar geen t.b.c. meer onder het vee is voorgekomen en daarmee het predicaat t.b.c. vrije stal verkregen. Vele van deze leden maakten van de gelegenheid gebruik omt extra kalveren te laten schetsen. In totaal werden 2084 runderen onderzocht waarbij slechts 5 runderen t.b.c. bleken te zijn.

Verder werden nog mededelingen gedaan inzake melkaanvoer, melk en boterprijzen, over bestrijding van Abortus bij het rundvee, ontsmetting van schurft bij 't rundvee, en gewezen op het oordeelkundig voeren van knollen en kuilvoer ten aanzien van de botergebreken, welke kunnen ontstaan wanneer met het voeren de voorschriften niet goed opgevolgd worden. De mededelingen werden alle voor kennisgeving aangenomen,

De Voorzitter brengt hierop dank aan de directeur en personeel voor de mooie resultaten welke 't afgelopen jaar op de boterkeuringen zijn behaald en ook voor het behalen van het 2e groot-diploma welke eer nog maar aan enkele fabrieken in Gelderland en Overijssel is te beurt gevallen, hetwelk door de leden met applaus wordt onderstreept.

Aan de rekening en verantwoording door de directeur uitgebracht ontlene we het volgende: Ontvangen werd in 1938 **11.458.984¹ K.G.** melk of 99.603 K.G. minder dan in '37. Verkocht werd 92.588 K.G. volle melk. Gefabriceerd werd 435.539 K.G. boter of 113 K.G, minder dan in '37. Het vetgehalte was volgens boteropbrengst gem. 3,34 %. tegen 3,32 % in '37. Voor de boter werd na aftrek van Omzetbelasting enz. ontvangen *f* 606.474,03 of *f* 17.855,97 meer dan in '37.

Aan nevenproducten werd verkocht voor volle melk, karnemelk, spoelwater ondermelk en room voor *f* 11.494,52½ of *f* 1073.74½ meer dan in '37.

Voor de melk werd betaald *f* 534.033,47 (**4,66**) of *f* 10.598,60 meer dan in '37.

Voor onkosten werd betaald *f* 83.935,08½ of per 100 K.G. melk 73.25 ct. tegen 65.4 ct. in '37. Ten laste van de exploitatie werd afgeschreven op gebouwen *f* 1000,-, op machine *f* 5000.- en bijgeschreven bij de reserve *f* 950.64½. Gebouwen, machines, terrein enz. staan op de balans voor *f* 20.000 terwijl het Reservefonds *f* 11500.- bedraagt.

Ingevolge het advies van den Controleur en de controlecommissie werd tot goedkeuring van de rekening en verantwoording besloten.

Het jaarverslag werd eveneens goedgekeurd hetwelk aan de leden in druk zal worden toegezonden.

Bij de rondvraag werd nog naar voren gebracht het al of niet in gezuurde toestand afleveren van de ondermelk, waarbij men van oordeel was dat elk lid welke dit wenst met weinig moeite zelf de ondermelk aan kan zuren. Een verzoek om de melkrijders met luchtbandenwagens iets extra te betalen zou door Bestuur en Commissarissen mettertijd besproken worden.

De Voorzitter dankte voor de trouwe opkomst, en de aangename wijze waarop deze vergadering werd gehouden, waarna sluiting.

De Graafschap Bode 1939-10-30

ZELHEM.

Aanbesteding melkritten.

— De uitslag van de aanbesteding der melkritten en steenkolenvervoer over 1940 van de Coöp. Zuivelfabriek „Erica” alhier, is als volgt:

No. van aank. en ritten	Aannemers	1940	1939
1 Oosterwijk	3 G. H. Oosterink	f 1.28	f 1.00
2 Oosterwijk	1 J. B. Wenting	- 1.00	- 0.95
3 Oosterwijk	4 H. Bensink	- 1.18	- 0.97
4 Oosterwijk	5 E. J. Kremer	- 1.30	- 1.10
5 Oosterwijk	6 E. Maalderink	- 1.25	- 0.96
6 Meene	G. J. Koskamp	- 1.19	- 0.99
7 Heide	5 G. E. Brus	- 1.47	- 1.45
8 Nijman	3 A. Schieven	- 1.49	- 1.10
9 Nijman	8 D. J. Nijenhuis	- 1.30	- 1.10
10 Winkesh.	2 A. J. Wormgoor	- 1.05	- 0.90
11 Wassinkbr.	1 H. Wesselink	- 1.20	- 1.00
12 Wassinkbr.	2 H. Reindsen	- 1.24	- 0.95
13 Velswijk	3 B. ten Oever	- 1.00	- 0.96
14 Velswijk	1 C. W. Schut	- 1.14	- 0.99
15 Velswijk	5 E. v. d. Toorn	- 1.45	- 1.14
16 Heide	2 J. Ankersmit	- 1.40	- 1.34
17 Wolfersveen	2 A. Wassink	- 1.68	- 1.42
18 Heide	3 J. B. Goldewijk	- 1.49	- 1.28
19 Velswijk	8 L. Maalderink	- 1.08	- 1.00
20 Heide	4 D. J. v. d. Berg	- 1.50	- 1.38
21 Wassinkbr.	3 A. Hendriksen	- 1.24	- 1.00
22 Winkesh.	1 B. J. Vossers	- 1.30	- 1.16
23 Heidenhoek	3 D. J. Evers	- 1.30	- 1.12
24 Wassinkbr.	4 H. Reindsen	- 1.18	- 0.93
25 Velswijk	6 A. W. Peters	- 1.64	- 1.15
26 Oosterwijk	2 J. B. Ibink	- 1.25	- 1.20
27 Velswijk	7 J. Branderhorst	- 1.10	- 1.06
28 Heurne	3 E. J. Smeitink	- 1.44	- 1.14
29 Halle	1 B. Colenbrander	- 1.70	- 1.58

30 Heide	1 H. W. Hilferink	- 1.75	- 1.30
31 Halle	3 G. Geerdes	- 1.85	- 1.53
32 Heurne	1 J. te Veldhuis	- 1.87	- 1.39
33 Heidenhoek	5 A. Wesselink	- 1.30	- 1.22
34 Halle	4 G. J. Teerink	- 1.90	- 1.54
35 Heurne	2 H. Sprokkereef	- 2.00	- 1.34
36 Halle	6 C. Wielheesen	- 1.46	- 1.35
37 Halle	7 G. Zeevalkink	- 1.75	- 1.48
38 Nijman	1 W. Kreeftenberg	- 2.01	- 1.60
39 Nijman	2 H. Wolsink	- 1.85	- 1.60
40 Nijman	6 B. Jansen	- 1.80	- 1.60
41 Slangenburg	D. Dales	- 1.50	- 1.30
42 Heidenhoek	1 F. Staaj	- 1.13	- 0.98
43 Heidenhoek	4 G. J. Weerink	- 1.40	- 1.20
44 Winkesh.	3 H. Wiltink	- 1.14	- 0.98
45 Velswijk	2 G. H. Eggink	- 1.50	- 1.26
46 Halle	11 J. Brusse	- 1.51	- 1.36
47 Nijman	4 H. Lovink	- 1.80	- 1.47
48 Wolfersv.	1 B. Oorigiese	- 1.55	- 1.20
49 Halle	2 E. J. Eenink	- 2.00	- 1.39
50 Kruisberg	H. Abbink	- 1.30	- 0.98
51 Velswijk	9 H. Zweekhorst	- 1.20	- 0.95
52 Halle	8 H. Heinen	- 1.62	- 1.30
53 Halle	9 L. Eenink	- 2.00	- 1.76
54 Halle	10 G. J. Mennink	- 1.50	- 1.30
55 Nijman	5 H. W. Ligterink	- 1.50	- 1.24
56 Nijman	7 J. Boomkamp	- 1.78	- 1.38
57 IJzevoorde	J. J. Jansen	- 1.50	- 1.02
58 Heidenhoek	2 H. J. Capel	- 1.25	- 1.05
59 Velswijk	4 H. J. Radstake	- 1.69	- 1.05
60 Halle	5 A. Wielheesen	- 1.32	- 1.26

Totaal per dag f 87.57 f 72.70

Steenkolenvervoer per 10.000 K.G.

H. Reindsen f 3.95 f 3.50

Het melkvervoer zal over 1940 per dag f 14.87 meer kosten dan over 1939 of in totaal ongeveer f 5900.— per jaar.

1940

De Graafschap Bode 1940-03-13

Ledenvergadering. Coöp. Zuivelfabriek „Erica” te Zelhem.

ZELHEM.- Maandag j.l. werd in de zaal van de heer Bel alhier de gewone algemene vergadering van leden der Coöp. Zuivelfabriek „Erica” gehouden, waarbij 417 beden tegenwoordig waren.

De vergadering werd door de voorz., de heer H. J. ter Maat, geopend met het uitspreken van de wens dat ons land buiten de oorlog mag blijven en dat de besluiten, welke genomen zullen worden in het belang van de vereniging zullen wezen, werden de notulen aan de orde gesteld, welke ongewijzigd werden vastgesteld.

Bij de verkiezing van 2 bestuursleden deelde de voorz. mee, dat het lid Eelderink wegens hoge leeftijd besloten had zich niet weer herkiesbaar te stellen. Het lid H. Smeitink zei dat het Wolfersveen nog niet door een bestuurslid of commissaris is vertegenwoordigd en hij daarom het lid H. Beunk, Wolfersveen, aanbeveelt. Nadat door het lid Beunk te kennen is gegeven liever niet in aanmerking te komen wegens drukke werkzaamheden, werd tot stemming overgegaan. De uitslag van de stemming was, dat het lid G. W. Hemink met nagenoeg algemene stemmen herkozen werd en het lid H. Beunk voor de vacature de volstreekte meerderheid verkreeg.

Bij de hieropvolgende verkiezing van 4 commissarissen werden de aftredende leden L. Wasink, J. B. Scholten en G. Bussink herkozen, terwijl in de plaats van het lid H. B. Wolsink, welke eveneens wegens hoge leeftijd zich niet weer herkiesbaar had gesteld, als kandidaten opgegeven werden de leden U. Hartemink en U. J. Nijenhuis, waarvan het lid D. Hartemink gekozen werd, welke, niet ter vergadering aanwezig zijnde, van zijn benoeming in kennis gesteld zal worden.

Wegens vertrek of opheffing van bedrijf werden 12 lidmaatschappen opgezegd. Aan de mededelingen, door de directeur, den heer Arendsens, uitgebracht, ontlenen we het volgende: 17 nieuwe leden werden aangenomen, 7 lidmaatschappen overgeschreven: hett aantal leden bedraagt thans 1018.

Tot lid van de controlecommissie werd aangewezen het lid G. J. Selker in de plaats van het aftredende lid H. Hobelman.

De 2e botermaker en de kuiper zijn gemobiliseerd; als leerling werd aangesteld G. Hissink en als losse hulp G. Peppelman. Eind October werden de melkritten voor 1940 aanbesteed voor f87.57 per dag of f14.87 meer dan in 1939. Met de boterkeuringen vanwege de Zuivelhond werd rangnummer 14 behaald en tevens een diploma. Bij de Zuivelverkoopvereniging, werd rangnummer 1 behaald, terwijl bij het Z.K.B. de boter steeds in klasse 1 werd geplaatst.

Een melkcursus met 23 leerlingen werd in 1939 gehouden en werd aan 22 personen van de cursus 1938 het melkdiploma toegekend.

Bij ongeveer 900 leden is het afgelopen jaar het mond- en klauwzeer onder het rundvee voorgekomen.

Een Rijkscontrôle op het wegen der melk en het vetgehalte-onderzoek werd in werking gesteld, bij welke contrôle de fabriek zich heeft aangesloten. Bij 290 leden werd het rund-vee op t.b.c. onderzocht met een totaal van 2213 stuks runderen. Slechts 3 runderen bleken bij het on-

derzoek t.b.c te reageren. 287 leden kregen het predicaat t.b.c-vrije stal. Deze leden behoren alle tot de A-vereeniging, welkt Rijkssubsidie ontvangt. Voor een B.-vereniging (zonder subsidie) hebben zich 10 nieuwe leden aangemeld.

Verbouwingen vonden niet plaats, een paar karnemelkbakken werden aangeschaft, terwijl voor en naast de fabriek een oppervlakte van 700 m² opnieuw bestraat werd.

De melkaanvoer was over 1939 nog hoger dan over 1938, doch is dit door het mond- en klauwzeer de laatste maanden het tegenovergestelde.

Verder werden nog enige mededelingen gedaan inzake boter- en melkprijzen. De mededelingen werden alle voor kennisgeving aangenomen.

De voorzitter zegt dat een woord van dank aan directeur en personeel voor de resultaten, met de kwaliteit van de boter, het afgelopen jaar behaald, hier wel op zijn plaats is.

Aan de rekening en verantwoording over 1939, door de directeur uitgebracht, ontleneu we het volgende: Ontvangen werd 11.653.503½ kg melk of 194.519 kg meer dan in 1938. Verkocht werd 100.423½ kg volle melk. Gefabriceerd werd 446.375 kg boter of 10.835 kg. meer dan in 1938.

Het vetgehalte was volgens boteropbrengst gem. 3,37 % tegen 3,34 % in 1938. Voor de boter werd, na aftrek van omzetbelasting enz., ontvangen *f* 626.148,35½ of *f* 19.674.32½ meer dan in 1938. Aan nevenproducten, volle melk, karnemelk, spoelwater, ondermelk, room, slagroom en chocolademelk werd ontvangen *f* 12.374,26½. Voor de melk werd betaald *f* 558.006,92 of *f* 23.973,45 meer dan in 1938. Gemiddeld per 100 kg *f* 4,80 tegen *f* 4,66 in 1938.

De onkosten incl. afschrijving en reservering bedroegen *f* 80.315,70 of per 100 kg melk 69,09 cent tegen 73,25 cent in 1938.

Afgeschreven werd op gebouwen *f* 1000.-, op machines *f* 4000.- en bij de reserve *f* 1094,54 bijgeschreven. Gebouwen en machines staan thans op de balans voor *f* 15.000.-, terwijl het Reservefonds *f* 13.000 bedraagt.

Ingevolge het advies van de controleur en de contrólecommissie werd tot goedkeuring van de rekening en verantwoording besloten. Het jaarverslag zal aan de leden in druk worden toegezonden.

Alvorens met de rondvraag werd aangevangen, bracht de voorz, een woord van dank aan het afgetreden bestuurslid Eelderink, waarbij hij naar voren bracht dat Eelderink bijna vanaf de oprichting, gedurende 35 jaar de functie van commissaris en bestuurslid heeft vervuld en zijn adviezen en raadgevingen steeds op hogen prijs werden gesteld. Hij meende dat, hoewel het Eelderink moeilijk viel de functie neer te moeten leggen, het ook voor Eelderink 'n grote voldoening moet wezen zo vele jaren in het belang van de vereniging zijn krachten te hebben kunnen geven.

Ook het lid Wolsink, welke niet ter vergadering aanwezig was, werd door de voorz. dank gebracht. Steeds wist Wolsink als kalm en bezadigd man, met melkritten of andere kwesties het zodanig te regelen, dat een ieder er zich bij neer kon leggen. Ook Wolsink heeft in de 29 jaar als commissaris zoveel als in zijn vermogen lag de belangen van de vereniging behartigd, waarvoor hem namens alle leden dank betuigd wordt.

De voorz. zei hierna de leden dank voor de trouwe opkomst, de aangename wijze waarop de vergadering kon gehouden worden, de leden van de stembureau's voor hun werkzaamheden, waarna sluiting der vergadering volgde en elk lid 50 ct. presentiegeld in ontvangst kon nemen.

De Graafschap Bode 1940-07-05

ZELHEM.

— Door ruim 30 leden van de Afdeeling „Boerinnen en andere Plattelandsvrouwen” werd Donderdagvoormiddag een bezoek gebracht aan de **Zuivelfabriek**, waar de directeur, de heer Arendsen, en het personeel zoo welwillend waren de werkwijze en inrichting der fabriek toe te lichten. Het gezelschap interesseerde zich voor diverse onderdeelen, o.a. ook het onderzoek op vet en duurzaamheid van de aangevoerde melk.

Na een tractatie op chocolademelk en gebak keerden de dames van deze veelszins in den smaak vallende excursie huiswaarts.

De Graafschap Bode 1941-01-22

Gegevens uit Jaaroverzicht van de Coöp. Zuivelfabriek.

ZELHEM. -Aan het jaaroverzicht van de Coöp. Zuivelfabriek ontleneu we de volgende exploitatiecijfers.

Gedurende 1940 werd 10.428.266 kg melk ontvangen, d.i. 1.225.237 kg minder dan in '39. Gefabriceerd werd 399.517 kg boter; het gemiddeld vetgehalte was volgens boteropbrengst 3.38 %.

Voor de boter werd na aftrek van omzetbelasting, enz ontvangen f 680.234, d.i. f 54.085 meer dan in 1939. Voor de melk werd betaald f 602.919, of f 44.912 meer dan in 1939.

Per 100 kg melk werd gemiddeld f 5,78 betaald; het jaar tevoren was dit f 4,30.

Ontvangen werd voor volle melk f 10.278, karnemelk f 1550, spoelwater f 2431, ondermelk f 742, room f 337, slagroom f 193, chocolademelk f 80. Totaal voor nevenproducten f 15.614.

De onkosten waren met inbegrip van afschrijving en reservering f 0,89 per 100 kg melk, tegen f 0,69 in 1939.

Gebouwen, machines, terrein en directeurswoning staan op de balans voor totaal f 10.000. Het reservefonds bedraagt f 14.000.

De Graafschap Bode 1941-03-28

Verslag verg Coöp. Zuivelfabriek *Erica*.

ZELHEM.- De algemene jaarvergadering van de Vereniging Coöp. Zuivelfabriek „*Erica*”, gehouden in de zaal van Café Bel, was bezocht door 180 leden.

De bijeenkomst werd geopend door de voorzitter de heer **H. J. ter Maat**, die in zijn openingswoord de jonge mannen herdacht, welke hun leven in de oorlog voor ons land hebben gegeven; hij sprak den wens uit, dat spoedig de oorlog tot het verleden mag behoren en een betere toekomst mag aanbreken.

Bij de periodieke verkiezing van een bestuurslid werd de heer H. J. ter Maat herkozen. De aftredende commissarissen de heren A. J. Wormgoor, G. H. Bulten, J. Hebbink en W. Ankersmit werden alle herkozen, terwijl in de vacature, ontstaan door het overlijden van de heer L. Wassink, gekozen werd de heer G. Klein Wassink.

Wegens vertrek of opheffing van bedrijf werd besloten om 17 lidmaatschappen op te zeggen.

Aan de mededelingen, door de directeur, den heer **H. J. Arendsen** uitgebracht, ontlene we het volgende: 19 nieuwe leden werden aangenomen, waardoor het aantal leden thans 1020 bedraagt; 31 lidmaatschappen werden overgeschreven. Tot lid van de controle-commissie werd, in de plaats van de heer H. J. Looman, aangewezen de heer W. Groot Wassink.

Op de boterkeuringen van den Zuivelbond (GOZ.) over 1940 werd wederom een diploma behaald, terwijl de fabriek bij de zuivelverkoopveren. over 1940 rangnummer 1 met de kwaliteit behaalde! Ook de keuringen bij j het Z.K.B. gaven geen bemerkingsen.

Een melkcursus met 14 leerlingen werd gehouden en van 18 personen het melkdiploma uitgereikt. (?)

Voor de Rijkscontrole op het vetgehalte-onderzoek werd 5 keer controle uitgeoefend.

In totaal werden voor de A-vereniging 2200 en voor de B-vereniging 59 runderen op t.b.c. onderzocht. Tot de B-vereniging traden 9 leden toe. Het reactiepercentage bedroeg bij de A.-vereniging slechts 0.1 % en bij de B.veren. 1.7 %.

Een nieuwe roompasteur werd aangeschaft; een toestel voor de consumptiemelk en 3 schuimloze centrifuges aangekocht, waarvan de levering evenwel nog niet heeft plaats gehad.

De melkaanvoer is ongeveer 25 % lager dan het vorige jaar. Deze mededelingen werden voor kennisgeving aangenomen.

Aan de Rekening en Verantwoording over het boekjaar 1940 ontlene we:

Ontvangen werd **10.428.266 kg** melk of 1.225.237 kg melk minder dan in 1939. Voor de melk werd in totaal betaald *f*602.999 of *f*44.912 meer dan in 1939.

Per 100 kg werd gemiddeld ***f*5,78** betaald, tegen *f*4,80 in 1939.

Gefabriceerd werd 399.517 kg boter, d.i. 46.857 kg minder dan in 1939. Na aftrek van omzetbelasting enz. bracht de boter *f*680.234 op, d.i. *f*54.055 meer dan in 1939. Gemiddeld bracht de boter *f*1,70 per kg op, d.i. 30 cent meer dan het vorige jaar.

De ontvangst voor nevenproducten: volle melk, karnemelk, (spoelwater, ondermelk, room en chocolademelk bedroeg in totaal *f*15.614 of *f*3240 meer dan in 1939. Aan rente werd *f*419,27 ontvangen.

De onkosten bedroegen *f*93.349 of 89 cent per 100 kg melk tegen 69 cent in 1939.

Afgeschreven werd op gebouwen *f*1000, op machines *f*4000, op melkbussen *f*118,02 en bij de reserve bijgeschreven *f*649,62. Gebouwen, terrein en machines staan thans op de balans voor *f*10.000, terwijl het reservefonds *f*14.000 bedraagt.

Ingevolge het advies van de controle-commissie werd tot goedkeuring van de Rekening en Verantwoording besloten.

Na de rondvraag, waarvan niemand gebruik wenste te maken, volgde sluiting.

De Graafschap Bode 1941 10- 27

ZELHEM.

— De heer J. Buunk ahier, thans onderwijzer aan de Chr. school te Hengelo (G.), is ingaande 1 Januari a.s. in gelijke betrekking benoemd aan de Koningin Emma-school te Apeldoorn.

Coöp. Zuivelfabriek „Erica“.

— Uitslag aanbesteding melkritten en steenkolenvervoer voor 1942.

No. v. aank. en ritt.	Aannemers	1942	1941	1940
		f	f	f
1	Oosterink 3 E. J. Maalderink	1.75	1.30	1.28
2	Oosterink 1 J. B. Wenting	1.24	1.00	1.00
3	Oosterwijk 4 H. Bensink	2.00	1.49	1.18
4	Oosterwijk 5 A. Klein Obbink	1.86	1.25	1.30
5	Oosterwijk 6 G. J. Domhof	1.70	1.35	1.25
6	Meene G. H. Oosterink	2.00	1.49	1.19
7	Heide 5 G. H. Woerts	2.50	1.45	1.47
8	Nijman 3 A. Schieven	1.93	1.45	1.49
9	Nijman 8 D. J. Nijenhuis	2.00	1.50	1.30
10	Winkelshoek 2 H. Wesselink	1.40	1.00	1.05
11	Wassinkbrink 1 A. Reindsen	1.45	1.23	1.20
12	Wassinkbrink 2 G. W. Aalderink	1.60	1.20	1.24
13	Velswijk 3 A. Branderhorst	1.89	1.00	1.00
14	Velswijk 1 G. W. Schut	1.42	1.06	1.14
15	Velswijk 5 H. Zweekhorst	1.90	1.40	1.45
16	Heide 2 J. Ankersmit	2.25	1.50	1.40
17	Wolfersveen 2 H. W. Hilferink	2.50	1.60	1.68
18	Heide 3 C. Wielheesen	2.24	1.55	1.49
19	Velswijk 8 L. Maalderink	1.75	1.08	1.08
20	Heide 4 G. W. Kländerman	2.00	1.70	1.50
21	Wissinkbrink 3 H. A. Hendriksen	1.75	1.24	1.24
22	Winkelsoek 3 H. Wesselink	2.00	1.40	1.30
23	Heidenhoek 3 H. W. Vossers	2.00	1.40	1.30
24	Wassinkbrink 4 A. Reindsen	1.48	1.24	1.18
25	Velswijk 6 G. Niessink	2.60	1.64	1.64
26	Oosterwijk 2 E. J. Kremer	2.30	1.30	1.25
27	Velswijk 7 G. Eggink	2.11	1.15	1.10
28	Heurne 3 G. W. Heinen	2.22	1.88	1.44
29	Halle 1 B. A. Colenbrander	2.70	1.70	1.70
30	Heide 1 J. B. Goldewijk	2.50	2.04	1.75
31	Halle 3 G. Geerdes	2.50	1.92	1.85
32	Heurne 1 H. W. J. Sprokkereef	2.32	1.87	1.87
33	Heidenhoek 5 A. Wesselink	1.99	1.55	1.30
34	Halle 4 G. J. Teerink	2.59	1.85	1.90
35	Heurne 2 H. W. J. Sprokkereef	2.77	1.79	2.00
36	Halle 6 H. J. Woppereis	2.50	1.55	1.46
37	Halle 7 B. Schut	2.92	1.99	1.75
38	Nijman 1 Kuenen & Kreeftenberg	2.95	2.05	2.01
39	Nijman 2 H. Wolsink	2.90	1.82	1.85
40	Nijman 6 Kuenen & Wolsink	2.92	1.94	1.80
41	Slangenburg E. H. Dales	3.22	1.52	1.50
42	Heidenhoek 1 F. Staaij	1.75	1.12	1.13
43	Heidenhoek 4 G. J. Wentink	2.66	1.64	1.40
44	Winkelsoek 3 E. G. F. Til	1.98	1.16	1.14
45	Velswijk 2 G. Zemmeling	2.50	1.60	1.50
46	Heide 6 H. Lievestroo	3.10	2.17	—
47	Halle 11 H. Heinen	2.60	1.60	1.51
48	Nijman 4 H. Lovink	2.78	1.78	1.80
49	Wolfersveen 1 E. J. Hietbrink	2.08	1.55	1.55
50	Halle 2 J. Zeevalkink	3.00	2.25	2.00
51	Kruisberg H. J. Abbink	2.50	1.40	1.30
52	Velswijk 9 A. W. Peters	2.13	1.17	1.20
53	Halle 8 J. Brusse	2.53	1.65	1.62
54	Halle 9 L. Eenink	3.50	2.19	2.00
55	Halle 10 G. J. Mennink	2.60	1.54	1.50
56	Nijman 5 Ligterink en Wolsink	2.46	1.60	1.50
57	Nijman 7 E. J. Bulten	2.50	1.57	1.78
58	IJzevoorde A. Ebbers	2.75	1.50	1.50
59	Heidenhoek 2 W. Wielheesen	2.00	1.50	1.25
60	Velswijk 4 Th. J. Hilderink	2.49	1.42	1.69
61	Nijman 9 E. J. Peppelman	2.25	1.36	—
62	Halle 5 B. Tuenter & A. Wielheesen	1.99	1.40	1.42
Totaal per dag		140.88	94.61	87.57
Steenkolenvervoer per 10 ton				
G. H. Oosterink		6.00	4.00	3.95

De Graafschap Bode 1943-03-19

ZELHEM.

— Op 63-j. leeftijd is te Zutphen overleden de heer T. Wassenaar, directeur van de Coöp. Zuivelverkoopvereniging Geld.—Ov. en voorz. van de Kamer van Koophandel. Onder zeer groote belangstelling is deze week zijn stoffelijk overschot ter aarde besteld. De heer Wassenaar was vanaf de oprichting tot 1918 directeur van de Coöp. Zuivelfabriek „Erica” alhier. Zijn vele goede eigenschappen, zijn groote werkkraft en doorzettingsvermogen, heeft hij hier volledig in die periode in dienst van het Zelhem-sche boerenorganisatieleven gesteld. De bloei, o.m. ook van de Coöp. Landbouwaankoopvereniging, met name de totstandkoming van het groote gebouw, is reeds een getuigenis van zijn energie.

Leeuwarder Courant 1975-06-25

Coberco bouwt meer kaasfabrieken

Meer melk in kaasbak

ZUTFEN — De **Coberco** heeft vorig jaar ruim 31 procent van de aangevoerde melk (1784 miljoen kg) tot kaas verwerkt. Het streven van deze zuivelcoöperatie in Overijssel en Gelderland is er op gericht de nog steeds stijgende melkaanvoer voor 35 procent (het landelijk gemiddelde) tot kaas te verwerken. Voorzitter en directie verweerden zich gister tegen de gedachte dat een verdere uitbreiding van de kaasproductiecapaciteit een ongunstige invloed op de kaasmarkt en de melkprijs zou hebben.

In Balkbrug is **Coberco** bezig met de bouw van een nieuwe kaasfabriek voor 100 miljoen kg melk en de ledenraad nam vanmorgen het voorstel aan om voor tien miljoen gulden de kaasfabriek in Winterswijk in te richten voor de verwerking van 100 miljoen kg melk tot kaas, terwijl twee miljoen gulden besteed zal worden aan de herinrichting van de kaasfabriek in Steenderen voor de verwerking van 60 miljoen kg melk. Tegenover de inrichting van nieuwe kaasfabrieken staat de sluiting van enkele anderen. De productiecapaciteit gaat wel sterk omhoog. (Behalve de **Coberco** heeft ook de Domo plannen om een nieuwe kaasfabriek in te richten te Bedum).

In de ledenraad van de **Coberco** zei de voorzitter van deze grootste zuivelcoöperatie van Nederland, de heer H. P. Prangma, dat de uitbreiding van de capaciteit tijdens de kaasproductiebeperking wel een aantal vragen oproept. De **Coberco** meent echter, dat de kaasconsumptiestijging, hoewel op dit moment wat stokkende, toch zal doorgaan. De consumptiestijging zal mogelijk wat minder zijn dan in voorgaande jaren.

De kaasfabrieken in Zelhem en Aalten zullen echter worden gesloten op 1 januari 1977. De **Coberco** verwacht ver-

der geen uitbreiding in de atzet van condens en consumptiemelk, terwijl zij al zeer sterk is in de sector boter-poeder. Bij de planning op lange termijn is gesteld, dat minstens 35 procent van de **Coberco**-melk in de kaasbakken moet en dat achttien de heer Prangma nog geen gewaagd experiment.

In een toelichting deelde de heer Prangma mee, dat hij het voor een onderneming als de **Coberco** griezelig vond alles op de kaart van boter en poeder te zetten. „Stel, dat de EEG de brui geeft aan het zuivelbeleid, dan ben je helemaal afhankelijk.” Hij achtte de voorgenomen uitbreiding van de kaasproductiecapaciteit mede daarom een verstandig beleid.

De hoofddirecteur voor de kaasgroep, de heer G. Tjallema, deelde ons mee dat **Coberco** nog vijftien kaasfabrieken heeft. Men streeft naar een lager aantal produktieplaatsen met elk een zodanige capaciteit, dat het meest voordelige samenspel wordt gevonden in produktiviteit, technologie en verwerkingskosten. Gemiddeld per bedrijf zal er een 7500 tot 9000 ton kaas gemaakt moeten worden, hetgeen overeen komt met 75 tot 90 miljoen kg melk. Op het ogenblik is de gemiddelde verwerking per bedrijf 37 miljoen kg en in 1977 hoopt men te komen op 60 miljoen kg melk per bedrijf. Niet alle kaasfabrieken zullen grote bedrijven worden wegens de productie van speciale kaas.

De **Coberco** heeft over 1974 een melkprijs gemaakt van 47,92 cent per kg melk met 3,89 procent vet en 3,37 procent eiwit, twee cent meer dan het voorgaande jaar. Voorzitter Prangma zei zich bewust te zijn, dat dit nog niet de melkprijs van het Noorden is, maar alles is niet in een paar jaar te realiseren. We hebben goede verwachtingen voor de toekomst, zei hij.

BIJLAGEN

bijlage-1

De Graafschap Bode 1914-12-23

'Meester' G. J. Venderbosch 50 jr. onderwijzer

ZELHEM. - Den 1sten januari 1915 zal het 50 jaar geleden zijn, dat de heer G. J. Venderbosch, hoofd der openbare school in de Velswijk, als onderwijzer in dienst trad.

De 3^e januari 1865 werd de heer Venderbosch benoemd tot onderwijzer te Hummelo, welke betrekking hij de 1^e October 1872 verwisselde met die van hoofd der school in de Velswijk, waar hij tot heden nog steeds met onverzwakte ijver werkzaam is.²²

Daarnaast gaf de heer Venderbosch sinds 1 juli 1881 nog zijn krachten aan de Rijksnormaallessen te Doetinchem, uit welke laatste functie hij kortgeleden tegen 3 Januari e.k. eervol ontslag verzocht.

Meer dan 1000 kinderen hebben aan de heer Venderbosch hun opleiding te danken. Aan drie opeenvolgende geslachten heeft hij gegeven het beste wat in hem was. En op dit ogenblik gaan er nog kinderen op zijn school, wier grootvaders eveneens tot zijn leerlingen hebben behoord. Geen wonder, dat „meester” Venderbosch hier bij oud en jong algemeen geacht, geëerd en bemind is.

Het was natuurlijk te verwachten, dat op iemand als de heer Venderbosch al heel spoedig een beroep zou worden gedaan tot hulp en medewerking in zaken, het plaatselijk algemeen belang rakende. En dat de vragers een gewillig oor vonden, bewijzen de vele nevenbetrekkingen, vooral op landbouwgebied, functies ook thans nog door hem waargenomen op een wijze, die hem de erkentelijkheid van de vele belanghebbenden blijvend verzekert.

In dat verband hebben we slechts te noemen de afdeling Zelhem van de G.-O. Mij. van Landbouw, de coöperatieve stoomzuivelfabriek „Erica”, de Boerenleenbank te Zelhem, de stoom-dorschvereniging „Ons Belang” te Velswijk, van al welke verenigingen hij medeoprichter en respectievelijk secretaris-penningmeester, ere-voorzitter, voorzitter en ere-voorzitter is.

Ook de afdeling Zelhem van de *Nederlandschen Protestantenvbond* kwam mede door zijn toedoen tot stand, terwijl de vereniging T. O. N. E. G, jarenlang in hem een uitnemend en accuruit secretaris-penningmeester vond. Dat hij ten slotte als schoolhoofd tevens lid en secretaris van de commissie tot wering van schoolverzuim is, vermelden we nog even ter completering. Voorwaar, een welbesteed leven.

Ofschoon we de wens van de heer Venderbosch kennen en eerbiedigen om, mede met het oog op zijn gezondheidstoestand, de 1e Januari e.k. zoveel mogelijk onopgemerkt, te doen voorbijgaan, blijven we het niettemin onzen plicht achten, aan een zoo zeldzaam jubilé in onderwijskringen in ons blad openbaarheid te geven.

²² De heer Venderbosch vroeg 15 jan. 1915 ontslag aan ivm. gezondheidsredenen.

De Graafschap Bode 1915-03-23

ZELHEM.

— Aan den heer G. J. Venderbosch, gewezen onderwijzer bij de Rijksnormalessen te Doetinchem, is een pensioen verleend van f 233 per jaar.

De Graafschap Bode 1915-04-02

ZELHEM.

— De heer G. J. Venderbosch, schoolhoofd te Velswijk, gaf Woensdagmorgen j.l. zijn laatste les. Bij het binnenkomen van de school werd hij met kindergezang ontvangen. Na afloop daarvan sprak Mej. Lohuizen enkele treffende woorden, waarna deze den scheidenden onderwijzer namens personeel en kinderen een gangklok aanbood, die in dank werd aanvaard. De heer Venderbosch tracteerde op zijn beurt de kinderen en ontvingen alle leerlingen een klein souvenir.

Ook de verschillende landbouwverenigingen alhier bleven niet achter. Namens boterfabriek en boerenleenbank werd den heer Venderbosch een pendule geschonken, terwijl de gemeentebambtenaren hem een gouden potlood vereerden. Een schilderij, cadeau van enkele oudleerlingen, zal voorzeker wel een mooi plaatsje aan den wand krijgen.

We begrijpen, dat deze stoffelijke bewijzen van erkentelijkheid den heer Venderbosch zullen hebben verheugd, maar de waardeering van zijn arbeid, die uit dit alles spreekt, moet hem toch nog meer genoegen hebben gedaan.

We wenschen den heer Venderbosch en diens gezin nog menig gelukkig jaar in het zoo schoon gelegen Eefde toe.

De Graafschap Bode 1922-10-27

ZELHEM.

— Te Eefde, waar hij zijn laatste levensjaren in welverdiende rust doorbracht, is Woensdagnacht overleden de heer G. J. Venderbosch, van 1872 tot 1915 hoofd der school te Velswijk. De overledene heeft zeer veel voor onze gemeente gedaan. Zoo was hij oprichter der Boterfabriek en oprichter van de Boerenleenbank. Een reeks van jaren was hij tevens leeraar aan de Rijksnormalessen te Doetinchem.

Zijn nagedachtenis zal zeker bij allen die hem gekend hebben, in dankbare herinnering blijven.

Stukje tekst nav. 25 jr jubileum boterfabriek DGB 1928-01-20

De heer G. J. Venderbosch, een der medeoprichters en secr. der voorl. comm. is tot zijn dood op 26 Oct. 1922 Ere-voorzitter gebleven en heeft jarenlang (tot 1915) op de hem eigen bezadigde wijze als leider der ledenvergaderingen gefungeerd. Trouw stond hij steeds het bestuur ter zijde; zijn nagedachtenis zal nog lang bij de vereniging in eere blijven.

bijlage-2

De Graafschap Bode 1915-01-12

Lezing J. Tb. Hulst over: '*Landbouwcoöperatie*'

ZELREM. - Verslag der lezing van den heer J. Tb. Hulst in de oude O. L. School te Zelhem, op Donderdag 7 Januari j.l., over het onderwerp: *Landbouwcoöperatie*.

De heer Elsinga, ere.voorz. der *Vereniging van Oud-Leerlingen.*, opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom, hun verder een gelukkig nieuwjaar toewensende in de hoop, dat 1915 zal goed maken wat de laatste helft van 1914 bedorven heeft, waarna hij het woord geeft aan de heer Hulst voornoemd.

Met veel genoegen, aldus spreker, heb ik de uitnodiging van de Oud-leerlingenvereniging alhier aangenomen om te komen spreken over het oprichten van een Coöperatieve Handelsvereniging, in casu: „Landbouwcoöperatie”.

Het doet mij verder genoegen dat de opkomst van belangstellenden zo groot is; er blijkt hieruit dat het onderwerp zeer actueel is en dat geeft moed om straks over te gaan tot het oprichten van een Coöp. Vereniging.

Zoals ook de „Graafschapbode” zo juist vermeldde, is Landbouw-Coöperatie niet alleen het aankopen van kunstmest en voerartikelen, doch ook eier-coöperatie; veehandel, enz. Ook de zuivelfabriek en de verschillende dorsverenigingen behoren hier onder.

Ik kan dit echter alles niet in één avond behandelen, want, willen we hedenavond spijkers met koppen slaan, zo moeten we niet te veel hooi op de vork nemen en thans liefst alleen de wording en ontwikkeling van aankoop-verenigingen nagaan met wat hiermee in verband staat.

De landbouw in 't algemeen verkeert in een eigenaardige toestand. Ongeveer een 100 jaar geleden zag men nog dat van het landbouwbedrijf vooral in de vette kleistreken van Groningen en in de Zeeuwsche polders een lonend bestaan kon verkregen worden, van waar dit zo langzamerhand werd overgebracht op de zandstreken.

Toch was 't boerenbedrijf een 50 jaar geleden nog kwijnend, vooral op de zand- en in cultuur gebrachte heidegronden. Door het ontbreken van de nodige kennis en het slechte afzetgebied der verbouwde artikelen, voorzover die niet ten eigen bate konden worden aangewend, waardoor de *ruilhandel* zeer veel winst maakte en ten slotte de kunstmest nog niet werd gebruikt, was de vooruitgang nog van weinig betekenis.

Sedert in de laatste 25 jaren de hulpmeststoffen zijn gekomen is er in deze overal verandering teweeggebracht

Hierdoor kan men ook in deze streken flinke veestapels hebben. Coöperatief gevolg is: de Zuivelfabriek.

De boer moet zich echter ook tot voordeel van zijn bedrijf aan de gewijzigde toestanden aanpassen, b.v. door de duurste gewassen, waaraan de meeste behoefte in de toekomst is, te telen. Hij mag niet te veel veevoeder dat hij zelf kan verbouwen, moeten kopen.

Met krachtvoeder is dit anders, dit zal in de meeste gevallen zo voordelig mogelijk aangekocht moeten worden.

De boer moet optreden als producent, als fabrikant. Hij moet of liever mag niet te veel afhangen van anderen. Op de boer komt het aan. Dat bemerkt men ook in deze oorlogstijd. Waar hoort men thans over spreken? Over boeren en soldaten, over soldaten en boeren.

We wijzen er op dat de boer is de voornaamste producent, de fabrikant van de hoogst nodige levensmiddelen. Gaat het de boer goed, dan gaat het allen goed.

Ook de straks genoemde hulp meststoffen zijn hiertoe een belangrijke factor. De landbouw is ook in zekeren zin: Industrie. Als we in Twente b.v. in de trein reizen, dan valt het op, dat bijna in elke trein enige fabrikanten zitten die niet alleen over de verkoop van hun producten, maar en vooral over de inkoop van hun grondstoffen, het katoen, zitten te discussiëren. De boer moet dat voorbeeld volgen. Ook hij moet een open oog hebben voor de aankoop van zijn katoen, in casu de kunstmest, want in het boerenbedrijf is dit een zéér belangrijke factor ter welvaart.

Voor een 25 jaar terug (en thans nog wel een enkele zonderling) had de boer niets nodig dan alleen een goede hoeveelheid stalmest. Toen kwam b.v. op een lezing over de bemesting bijna niemand. Men kwam niet omdat men zijn mest wel kende. Het stelsel: veel in de koe geeft krachtige mest, was een afdoend axioma. Is er echter thans een lezing of iets anders waar in deze wat te leren valt georganiseerd, deelnemers zijn altijd te vinden. Men wil thans gaarne kennis opdoen, niemand kent er genoeg. Wat ook en vooral op het gebied van kunstmest en haar toepassing wel werkelijk zo is.

Bijv. kunstmeststoffen zijn chemische stoffen. Nu moet de boer weten wat het land nodig heeft. en wat in een zak kunstmest zit. En niet dat alleen. Zet er bijv. een zak kainiet, een zak chili of om baal slakkenmeel neer en beoordeel dan eens of dat goed is! Of het gegarandeerd gehalte hierin aanwezig is!

En toch moet dit ieder verbruiker weten. Weet men dit niet, dan pleegt men verraad aan zijn bedrijf. Daarom moet men gemeenschappelijk aankopen. Dit is Verenigingsleven. Bovendien kan men in de meeste gevallen ook nog belangrijke geldelijke voordelen behalen, wat dan nog verdiend wordt komt ten slotte toch weer in eigen zak terecht. Al deze voordelen kunnen ook hier door de oprichting van een Coöp. Vereniging behaald worden.

In nauw verband met een Aankoopvereniging staat de Boerenleenbank, want contante betaling is voor een A. V. een eerste eis. Voor goede instandhouding der zaak Is dit van het grootste belang. Bij de Boerenleenbank kunnen minder kapitaalkrachtige leden in rekening-courant gaan. Ook de A. V. kan daar haar op zekere momenten overtollig kapitaal deponeren, zodat hier nog enige winst van kan gemaakt worden.

Verder moet een A. V. In de eerste plaats Kredietwaardig zijn. Is dit niet het geval dan zijn voor de bestellende vereniging de voorzitter en secretaris die tekenen de verantwoordelijke personen die dan bij eventuele liquidatie zouden moeten opdokken.

Komt het hier tot oprichten, zorg dan in de eerste plaats er voor om de aansprakelijkheid van de leden te regelen. Hierdoor wordt men tegenover de buitenwereld kredietwaardig. Hoe men dat regelt? Een type hierin te de Coöp. Landbouw-vereniging te Lonneker. Hier geldt dat de leden volgens bepaling in de statuten, hoofdelijk en onbeperkt aansprakelijk zijn voor zaken namens de Vereniging gedaan. Een stelsel waarmee men overal voor de dag kan komen. Neemt men alleen hoofdelijk dan kan b.v. de eventuele schuldeiser de meeat gegoede der leden alleen aanspreken en dan moet deze maar zien waar hij de centen vandaan haalt. Hier is niets aan te doen, de opvatting is zo werkelijk. Daardoor is men bang geworden. Daarom onbeperkt en dan is ieder lid gelijk aansprakelijk. Daarom is het nodig dit in de statuten op te ne-

men.

Als noodzakelijk gevolg hiervan is voldoende goed en doorlopend toezicht op de handelingen van de besturenden. Men moet niet alleen tevreden zijn met een verslagje op de jaarvergaderingen, neen, ieder keer wanneer dit gewenst voorkomt weer controleren. Goede administratie en flinke controle is een hoofdzaak bij een Aankoop- of Handelsvereniging.

Verder moet men altijd en van den beginne af goed zien waarvoor de Vereniging is. Niet meer dan b.v. aankoop van hulpmeststoffen en voerartikelen. Zo nodig ook bewerking, zoals malen, etc. Eerst dan werkt zo goed. Niet een Coöp. winkel of bakkerij er nog bij, neen: zal dit toch, dan moet de administratie en dergelijke zaken hiervoor wederom geheel op zichzelf staan.

Noodzakelijkerwijze is door de grote vlucht, die het verenigingsleven genomen heeft, het gevolg geweest, dat sommige verenigingen bezoldigde ambtenaren hebben moeten aanstellen. Dat is geen bezwaar, wijl hiervoor slechts een klein deel gevorderd wordt van de directe en indirecte winsten, welke de organisatie de landbouwers en de veehouders bezorgd hebben. Mogen deze daarom niet te karig zijn, met de beloning en begripen, dat het hoofd- en handwerk van hen, die de organisatie dienen, behoorlijk betaald moeten worden, opdat de zondige opgewektheid en werklust niet door broodzorgen word verminderd.

De landbouwer en veehouder hebben genoeg te doen in hun eigen bedrijf; het vervullen van bestuursfuncties, die veel controle- en bureauarbeid vorderen, ligt niet op hun weg en evenmin is het verstandig dit van functionarissen om niet te verlangen. Een goede organisatie eist „hele” mensen. Gelukkig beginnen de ontwikkelden onder de belanghebbenden dat in te zien, waarvan de coöperaties en andere verenigingen op landbouwgebied reeds de vruchten plukken. Wat niet uitsluit dat de leden en bestuursleden vooral ook niet iets van de zaken moeten weten. Vader Cats zegt in deze zoo typisch:

Wie 't huys zijn jonckheid heeft versleten
En by den brypot heeft gezeten,
En daar geen letters heeft gegeten,
Wat kan die goede slocker weten?

Dit is van oudts gezegt;

't en schort niet aan het lant,
Maer hapert aan den man, vermits zijn
onverstant.

De b o u w e r s, die wij nu den naam
van boeren geven
Syn in het b o u w. geheim al dickmael
onbedreven;
Sy doen dick haer bedryf juist op den
eygen voet
Gelyck een meulenpaert een, stage ronde
doet.

Thans wil ik nog spreken over een opslag. Plaats, een pakhuis. Dit is een noodzakelijk gevolg en een grote behoefte voor een Aankoop-Vereniging. Vooral voor de kleinere verbruikers. Grote boeren zeggen als de kunstmeststoffen, enz. op 't goedkoopst zijn: Wij kopen nu en ber-

gen onze artikelen in ons eigen opslagplaats, waarvoor wij ruimte meestal te over hebben. Dit kunnen leden die b.v. 10 en 16 zak nodig hebben altijd niet en voor allen is 't lastig; tevens moet men ook genoeg in voorraad hebben om de leden *altijd* te kunnen bedienen. Ook met de financiën moeten velen rekening. houden zodat een opslagplaats of wel een pakhuis in een dringende praktijkbehoefte voorziet.

In een pakhuis moet *van alles* zijn, vooral voerartikelen. Men moet de mensen niet *dwingen* vooraf te bestellen, met grote hoeveelheden is dat wat anders.

O, zeker zijn er wel enkele belangrijke bezwaren, bijv. financiële. Maar dan bij 't oprichten van de zuivelfabriek, een veel duurder instelling?

Als ge eenmaal de vereniging geconstitueerd hebt kunt ge van de Boerenleenbank het hiervoor benodigde kapitaal zeer goed krijgen. Op sommige plaatsen neemt men ook gezamenlijk aandelen, om 't edele, mooie en praktische doel, een prachtig beginsel. 't Radicaalste met de minste moeite is echter de opname van 't benodigde kapitaal, pl.m. f 25 á f 3500 voor een flinke ruime loods die niet wederom dadelijk te klein is, op te nemen bij de Boerenleenbank; natuurlijk met rentevergoeding en goede jaarlijkse aflossing. Is dit eenmaal afgelost dan komen de overblijvende gelden ten goede zoals in Lonneker aan een „*Fonds ter bevordering v.d. welvaart der leden.*”

De Coöp. Boerenleenbank en de kassier van de Coöp. Aankoopvereniging moeten zoveel mogelijk samenwerken, dit is voor beide zusterverenigingen 't voordeeligste. 't Overtollige geld op voordelige wijze beleggen is vooral voor de C. A. V. van economisch en financieel zeer groot belang.

Het Dag. Bestuur der C. A. V. moet uit verstandige, in dit bedrijf goed bekende mannen bestaan, van wie met het oog op hun praktische en theoretische kennis verwacht kan worden dat zij de gem. aankoop en het beheer; enz. goed zullen regelen. Dan komt de zaak vanzelf in orde.

Ook bij den kassier-administrateur komt het op verstandig beleid, flink doorzicht en open karakter aan.

Nu gesteld dat we hedenavond besluiten tot oprichting, wat moet er dan gebeuren?

Ten eerste moeten zich een voldoende aantal, minstens 40 à 50 voorlopig opgeven als lid. Hieruit moet een voorlopig Bestuur gekozen worden bevattende elke 10 deelnemers 1 bestuurslid ongeveer, dat is voldoende. Deze maken de Concept-Statuten en Huish.-Reglement klaar wat op een volgende vergadering wordt vastgesteld. Hieruit wordt dan een akte opgemaakt die bij een notaris gepasseerd wordt, terwijl inmiddels de Statuten ter Koninkl. Goedkeuring worden opgezonden en waardoor de vereniging rechtspersoonlijkheid verkrijgt. Eerst dan kunnen registers en verdere bescheiden gemaakt worden waarin de leden hun handtekening plaatsen en de zaak is klaar., Nu kan de nieuwe vereniging beginnen te werken.

Ten slotte nog enige opmerkingen.

Verg niet van uw vereniging wat geen enkele andere u kan geven. Door vooruit op te geven de benodigdheden die ge denkt nodig te hebben; bespaart ge u zelf en de vereniging veel moeite en zorg. Die dit thans op andere pakhuizen van coöp. Aank. Verenigingen, met name bij de Regeringsmais deden, ontvingen het meeste.

Nog even wens ik in 't belang der op te richten vereniging te wijzen op de *knoeierijen*. Zie bijv. de verslagen der Rijkslandbouwproefstations. Enorm veel wordt er geknoeid op het ge-

bied van kunstmeststoffen en voerartikelen. Is dat nu de schuld van de handel? Neen, lang niet altijd. Waarom wordt dit gedaan? Wat doen de boeren dikwijls? Hij zegt soms te pas en te onpas:

Ik wil 't *goedkoop* hebben. Alleen de prijs, de kwaliteit doet bij hun weinig ter zake. Is dit verstandig? Er zijn zelfs soms bestuursleden van A. V. die bij de administrateur van hun veren. komen vragen naar de prijs en dan het dorp rondlopen om toch maar vooral goedkoop uit te zijn. Die maar 't goedkoopste is wordt dan de leverancier. Dit zijn de mensen die tot schade van hunzelf en hun omgeving de zaken die eerlijk werken, afbreken. Dat is de bovordering van de knoeierijen.

En is dat dan de, schuld van de handel? Immers neen! Hierdoor verdienen die grote knoeiers met veel durf soms handen vol geld en de *eerlijke* winkelier komt er door in de verleiding *óók* te vervalsen. Als de regering eens meewerkte door het tarief voor onderzoeken in deze aan de Rijkslandbouwproefstations wat lager te stellen, zouden m.i. die vervalsingen wel langzamerhand ophouden. Voor kleine partijen zijn die kosten te hoog.

Ook vooral daardoor is de aansluiting bij een coöp. vereniging vooral voor de kleine verbruiker zoo hoogst nuttig. Immers van alles wat de C. A. V. aankoopt weet men èn de samenstelling èn het vetgehalte.

Het pakhuis of de loods is dan zo nuttig zodat de leden ook kleinere partijen naar behoefte kunnen inslaan. Die grotere hoeveelheden nodig heeft zal dit echter niet veel doen, aangezien 't begrijpelijk is dat de goederen wegens verpakking enz. enigszins duurder zullen zijn geworden.

Ook moet het Bestuur zorgen dat artikelen, welke aanbevelenswaardig zijn in 't gebruik maar echter wegens onbekendheid weinig bekend zijn, in de loods aanwezig zijn, opdat de boeren ook door nadere kennismaking hiermee in de gelegenheid zijn in hun voordeel te verbruiken.

Mijnheer de voorzitter. Ik heb me streng gehouden aan het onderwerp: De voordelen, oprichting en werking van een C. A. V.; ik hoop dat een en ander voor een ieder duidelijk zal zijn. Mocht er nog iets toe te lichten zijn, iets wat nog niet goed begrepen is en verduidelijkt moet worden of enige hinderpalen uit de weg zijn te ruimen of onder de ogen te zien, dan wil ik gaarne deze na de pauze beantwoorden. Ik hoop dat ieder toehoorder ridderlijk thans met bezwaren of anderszins zal voor den dag komen. Voorts dank ik u allen hartelijk voor de betoonde belangstelling - niettegenstaande het slechte weer - en de onverdeelde aandacht. Ik heb gezegd. (Applaus-)

De voorzitter dankte spreker voor zijn bereidwillige overkomst, zijn boeiende, interessante en leerzame rede en verzoekt belangstellenden indien er nog iets te vragen, op- of aan te merken is, zich even te laten horen.

Daar echter allen blijkbaar het geheel en al met de heer Hulst eens waren en niemand iets in 't midden had te brengen, gaf de voorzitter enige minuten pauze en verzocht degenen die niet aan een op te richten vereniging wensten mee te werken, de vergadering te verlaten.

Na de pauze gaven zich – zoals in het vorig nummer reeds vermeld - een 150-tal leden op; waaruit een voorlopig bestuur uit 10 leden bestaande werd gekozen, die op verzoek van de voorzitter „unaniem' de benoeming aannamen er verder de voorlopige werkzaamheden zullen afwikkelen op door de heer Huist aangegeven wijze.

Daar er nu niets meer te behandelen viel en niemand meer het woord verlangde, werd de zeer geanimeerde vergadering door de voorzitter dankzegging voor de betoonde belangstelling en de eendrachtige samenwerking ongeveer 9 uur gesloten.

Wij kunnen ten slotte nog mededelen dat de eerstvolgende vergadering, waarin de definitieve vaststelling der statuten, enz. onder anderen zal plaats hebben, door het voorlopig bestuur is uitgeschreven op Vrijdag 24 Januari e.k., in de O. L. school.

[In zelfde DGB.]

Door de vereniging van Oud-Leerlingen „*Landbouwbelang*” alhier, is wederom besloten voor rekening der leden pl.m. twee wagon Cocoskoeken. te bestellen.

Ook zal vermoedelijk deze week wederom een wagon (en wel de vierde) landbouwmaïs arriveren.

Bijlage-3

De Graafschap Bode 1903-01-28

Verslag eerste algemene verg. *Coöp. Boerenleenbank*

ZELHEM. - In de Vrijdag j.l. gehouden eerste algemene vergadering van de Coöp. Boerenleenbank alhier, werden allereerst de notulen van de voorlopige vergadering voorgelezen en goedgekeurd. Daarna werd het register door de aanwezige deelnemers ten getale van 38 getekend. Zij, die door drukke bezigheden verhinderd waren ter vergadering te verschijnen, kunnen het register tekenen ten huize van de kassier.

Hierna volgde de benoeming van een kassier. De stemming wees uit, dat er waren uitgebracht op Knaake 21 en op verschillende andere leden één of een paar stemmen, zodat tot kassier is gekozen **H. E. Knaake**. Hij verklaart zijn benoeming aan te nemen.

Hierna was aan de orde: verkiezing van 3 bestuursleden. Met volstrekke meerderheid werden reeds dadelijk bij eerste stemming gekozen: H. A. Bruggink met 25, **G. W. Ooijman** en B. Wissink met 23 stemmen.

Nu volgt de verkiezing van de Raad van Toezicht eveneens uit 3 leden bestaande. Bij eerste stemming werden gekozen **G. J. Venderbosch** met 24, G. J. Wolsink uit Halle met 21 en G. Ezinga met 20 stemmen.

Allen verklaren hunne benoeming aan te nemen.

Het concept huishoudelijk reglement der voorlopige vergadering wordt thans definitief vastgesteld. De voornaamste bepalingen daaruit zijn de volgende:

Ieder lid betaalt 50 cts. entreegeld, waarvoor hij gratis een spaarboekje ontvangt en er ook een voor ieder zijner kinderen kan verkrijgen. Niet-leden betalen voor het spaarboekje 10 cts.

Het bestuur en de raad van toezicht bestaan ieder uit 3 leden, wier werkzaamheden door de statuten nauwkeurig worden omschreven. Het maximum-passief, d.i. de hoogste som, welke door de vereniging mag worden opgenomen, mag niet meer bedragen dan hoogstens *f* 1000 per lid.

Het bestuur mag voorschotten verlenen tot een bedrag van *f* 500, met toestemming van de raad van toezicht tot *f* 2000; in rekening-courant tot *f* 20.000 en op hypotheek tot *f* 10.000. Om het sparen voor minvermogenden en kinderen te bevorderen is de minste inlage op het spaarboekje vastgesteld op *f* 0,50.

Voor het innen dezer spaargelden zal de kassier ten zijnen huize zitting houden elke Woensdagmiddag van 2 – 3 uur.

Alle aanvragen om voorschotten moeten schriftelijk ingediend worden bij het bestuur met opgave van duur, doel en de namen der borggen. Bij terugbetaling van het voorschot ontvangen de borggen hiervan schriftelijk bericht.

De rente voor spaar- en inleggeden bedraagt 3% ingaande op de 1^{en} en 15^{den} der maand volgende op den datum der inlage. Het kleinste bedrag, waarvoor rente betaald wordt bedraagt *f* 1.-.

De rente van voorschotten bedraagt 4½ % ingaande op de 1^{en} en 15^{den} der maand voorafgaande aan den datum, waarop het verstrekt wordt. Bij verlenging betaalt men ¼% provisie.

In rekening-courant bedraagt de rente 4% benevens ¼% provisie.

Terugbetaling van spaar- en inleggelden tot een bedrag van *f*25 kan dadelijk geschieden. Bedragen hoger dan *f*25 moeten 8 dagen van te voren worden opgezegd.

De bestuursleden, de leden van de Raad van toezicht en de kassier houden alles strikt geheim, schending van het ambtsgeheim wordt de eerste maal gestraft met een boete van *f*50 en tweede maal met een boete van *f*75 ten voordele der kas benevens ontzetting uit het ambt, door hem bekleed.

De kassier ontvangt *f*25 salaris, waarvoor hij de geheele administratie moet voeren, de boeken bijhouden en de gelden bewaren. Hij moet borgstellen tot een bedrag door de raad van toezicht en het bestuur vast te stellen. Hij mag niet meer dan $\pm f$ 150 in kas hebben en moet het overige ten spoedigste opzenden naar de **Centrale Bank te Utrecht**.

Wie zonder wettige redenen, ter beoordeeling van het bestuur en de raad de algemene vergadering verzuimt, verbeurt een boete van 25 cts. en voor te laat komen 10 cts.

Tussen 1 en 15 Januari van elk jaar moeten de spaarboekjes bij de directeur werden ingeleverd tot bijschrijving der rente.

Na voorlezing uit de statuten van de rechten en plichten van kassier, bestuur en raad van toezicht wordt de vergadering gesloten.

BIJLAGE-4

Gegevens Erica bij artikel 25 Jr. Erica 1929-01-20 – is ook een Exel pagina van

Aanvang	leden	Leveranciers	Koeien	Melk	Betaald	Ct/kg	Opmerking
1903	126	13	313				Bij aanvang
1903	157	134	900	1.254.542	39.296,66	3,13	
1904	183	150	1000	1.929.938	65.081,95		Koeien ±
1905	222	124	993	2.081.957	71.231,08		
1906	289	115	1147	2.586.894	96.293,81		
1907	324	151	1341	3.423.438	127.576,73		
1908	363	154	1427	4.065.703	153.160,78		
1909	380	181	1533	4.040.141	156.973,49		
1910	408	202	1745	4.467.021	180.775,53		
1911	396	207	1773	4.464.611	189.532,66		
1912	452	170	1813	4.700.640	203.249,07		
1913	503	140	1866	5.758.031	246.794,42		
1914	557	118	2022	6.187.428	264.797,45		
1915	666	25	2081	6.382.336	336.972,78		
1916	691	24	2137	6.573.249	417.309,91		
1917	697	23	2146	5.161.811	385.402,81		
1918	702	22	2154	3.777.300	365.860,01		
1919	740	22	2206	4.140.522	422.934,58		
1920	757	22	2252	5.137.424	459.322,58		
1921	759	21	2255	5.138.746	418.299,73		
1922	776	20	2275	49.793.419	318.933,32		
1923	790	20	2302	5.791.373	360.119,05		
1924	812	20	2360	7.267.585	537.615,10		
1925	822	20	2395	7.802.845	587.866,67		
1926	851	19	2395	8.784.019	557.452,18		
1927	875	5	3050	8.727.572	562.729,83		